

དཀར་ཆག

- ཐོད་རིགས་སློབ་མས་ཐོད་ཡིག་སྦྱང་དགོས་པར་གདམས་པ།.....བསེ་ཚང་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན། (1)
- ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་ཟིན་བྲིས།.....སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (2)
- ཐོད་དང་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་.....བསེ་ཚང་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན། (4)
- ཐོད་རིགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གསལ་བསྐྱབ་གཞི་བཙས་བསྐྱར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་སློབ་ལྷན་ཡིད་
དབང་སྐུལ་བའི་དུང་བད།.....སངས་རྒྱས་རྒྱལ། (8)
- ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་སྐྱར་ཀྱི་བསམ་ཚུལ།.....ལ་སྟོན་བཙུན་འབྲུག། (13)
- དེང་སྐབས་སྐད་བརྗོད་རིག་པའི་ཡུལ་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་རྩལ་ཅམ་དབྱེད་པ།.....
.....དཔལ་འཁུར་དང་སྐྱང་བཞུགས། (20)
- ཐོད་རིག་པའི་སློབ་སྤྲིང་གི་འཕོ་འགྱུར་དང་དེའི་མ་འོངས་པ།.....སྟོང་སྐྱར་ཆེ་རིང་ཐར། (25)
- མིག་སྒར་རང་སྤྲངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་རྒྱུད་གི་ཐོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཐད་སྟུག་པའི་གནད་དོན་དང་དེ་ཐག་
གཙུག་བྱ་ཐབས་སྐྱར་ཀྱི་བསམ་ཚུལ།.....རྩི་རྩེ། (31)
- བཙུན་མིན་སེམས་ཀྱི་འཕོད་སྐུལ།.....སྐྱིལ་ཕུ་དཔལ་ལྷན། (35)
- མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་གསལ་སྤྲུལ་ཆད་གོང་མཐོར་གཏོང་ན་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་མང་
གཞིའི་ཤེས་བྱར་ངེས་པར་དུ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས།.....དུང་ལྷ་བྱ་རྒྱུད། (38)
- ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་འགའ།.....ཀེ་ཕོ་སྐྱབས། (46)
- ཐོད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐད་དོན་འཁྱུལ་ལམ་སྟོང་ཡོང་ཐབས་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་ཚུངས་འཆར།.....ར་སེ་དགོན་མཆོག་ (52)
- སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བའི་མིག་སྒར་ཐོད་ཡིག་གི་རྒྱུ་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཐོར་བྱ།.....རྩི་རྩེ་རིན་ཆེན། (57)
- ཐོད་མའི་ལྷ་སྟེན་སྐྱེ་སྐད་དང་ཡི་གེ་.....ཤ་པོ་བཀྲ་ཤིས། (61)
- ཆེད་ལས་བརྗོད་པའི་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཆ་དོན་དང་བྱ་ཐབས་སྐྱར་སྤྲིང་བ།.....བདེ་ལུ་རྩི་རྩེ་དག་འདུལ། (70)
- ཐོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཁྲིད་སྟུག་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ།.....པ་སངས། (80)
- ཁྱིམ་ཆང་སློབ་གསལ་ཁྲིད་སྐད་ཡིག་སློབ་གསལ་མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུའི་སྐྱར་རགས་ཅམ་སྤྲིང་བ།.....སྟུག་པ་ཆེ་རིང་། (87)
- ཐོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་ཐག་གཙུག་བྱེད་ཐབས་སྐྱར་རགས་ཅམ་སྤྲིང་བ།.....ལུར་བྱ་ཆེ་རིང་། (92)

དེང་དུས་སློབ་མའི་བོད་ཡིག་རྒྱ་མཚོ་གཞི་ཞན་པོ་ཡིང་རྒྱུན་དང་འབྲུར་ལྡན་གཏོང་ཐབས་སྐོར་གང་བྲན་སྒྲིང་བ།...

.....ཆེ་རིང་དབྱངས་སྒྲིང། (97)

བོད་ཀྱི་གསེན་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རྒྱུན་སྐོར་སྒྲིང་བ།.....གཏུགས་དཀར་བཟ་ཤིས། (106)

སློབ་རྒྱུང་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཁྲོད་ལྷག་པའི་གནད་དོན་དང་དེར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་སྐོར།.....

.....བསྟན་ཆུལ། (114)

目 录

寄学习藏语文的同学们·····	赛仓
十世班禅大师的讲话笔录·····	洛桑加错
藏族与藏语文·····	赛仓
对藏族高等教育课程改革、发展的思考·····	桑吉杰
关于藏语标准化的思考·····	洛顿宗哲
用现代语言学理论浅析方言和书面语的差别·····	华尔克 朗秀
中央民族大学藏学院的变革与前景·····	顿郭·才让太
论目前西藏自治区中小学藏语文教育中存在的问题及其解决措施·····	多杰
心愿·····	德普华尔丹
注重藏语文基础知识是提高高等学校藏文专业教学质量的关键·····	德拉普琼
对藏语标准化的几点建议·····	改托吉博
关于如何形成藏语普通话的思考·····	热赛·贡觉
我看当代大学生藏文水平·····	多吉仁青
藏语文如同藏民族的生命·····	夏吾扎西
论翻译专业术语的规则和方法·····	德努·多杰占堆
论藏语文教学中存在几个问题·····	巴桑
浅论家庭教育中藏语教育的重要性·····	拉巴次仁
浅论藏语文教学中存在的问题及其解决措施·····	普布次仁
论当今学生藏语文基础薄弱的缘由及其补救办法·····	次仁央吉
论形成藏语标准语的客观原因·····	斗格扎西
论小学藏语文教学中存在的问题及其解决办法·····	旦杰
浅论藏语文教学中存在的问题及其解决措施·····	嘎桑顿珠
论当今藏语文基础薄弱的缘由及其补救办法·····	其美
关于藏语现状的反思·····	德拉丹
青海藏语广播《375 直播室》栏目关于《生命》的专题讨论直播节目内容锦集·····	《生命》编辑部
海南藏族自治州藏语言文字工作条例·····	摘自藏语网
甘孜藏族自治州藏语言文字使用条例·····	摘自藏语网
联合国“世界母语日”发出呼吁：强调因特网应使用多种语言·····	摘自《科技日报》

Contents

The importance for Tibetan students to learn Tibetan	Satsanglobsangphadan
Speech of Banchenrenbuche	Lhobsangyamtsa
Tibetan and Tibetan Language.....	Satsanglobsangphadan
Reform for signer high school textbook.....	Sangyegyla
Ways for Tibetan language become unification.....	Lodontsonde
The differences between written Tibetan and colloquial Tibetan.....	Huakar and Nangsheg
Change and future of Tibetan colleges.....	Tserangthar
Problems in teaching Tibetan and how to solve them.....	Dorji
A call for an action.....	Huadan
Improve the quality of professional Tibetan education in Universities.....	dudlhabuchon
Ideas for how to reform Tibetan language.....	Gatoskyab
About standard language for Tibetan.....	Rasagomcheg
Modern students' level of Tibetan language in Universities.....	Dorjirenchen
Tibetan language ----the soul of Tibetans.....	Shabotashe
The ways to translateDefignited words.....	Dorjizhade
Problems in teaching Tibetan.....	Basang
Learn a good language should start with family education.....	Lhagbarserang
Problems in teaching Tibetan.....	Porbuserang
The reasons and improvment for low level of Tibetan learners.....	Tserangyangkyi
External causes for Tibetan existence	Dugkartashe
The ways to solve problems in teaching Tibetan in Tibetan primary schools.....	Tangyal
The recent problems of teaching Tibetan language.....	Gasangdondrop
Problems in Tibetan language and ways to solve them.....	Chumed
The recent position of Tibetan language.....	Lhadan
Syamposium on “ Soul of the snow land” co-orgnized by Qinghai Tibetan Radio station.....	Editoral Department
Syamposium on Tibetan Language based on the magazine “ Soul of snow land” co-orgnized by Qinghai Tibetan Radio station.....	Editoral Department
Call for an action from UN says that various of languages should be using on the Day of National languagein the Internet.....	from Sicence Daily
The regulation note for using Tibetan language in Tsolho Tibetan AutonomousPrefecture.....	from Tibetan blog
The regulation note for using Tibetan language in Kanze Tibetan Autonomous Prefecture.....	from Tibetan blog

༩། །བོད་རིགས་སློབ་མས་བོད་ཡིག་སྦྱོང་དགོས་པར་གདམས་པ།

བམེ་ཆར་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།

- ༩། །ཀ་ཡི་རྒྱལ་དཔྱད་མ་ཐར་ལྟར་རབ་ཡངས་པའི། ། མ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱ་མིག་མིན་པའི་རྟགས། །
། ཁ་བའི་སྒྲོངས་ཀྱི་སྒྲོ་གསལ་གཞོན་ཅུ་ལ། ། ཅ་མི་ལ་སྐོག་ས་སྤྱོན་བྱོན་མ་ཐས་པ་ལྟར། །
། ག་ཐུར་ཉེར་ལྗེ་རི་སྒྲན་ལྟར་རབ་པ་ལ་བའི། ། ཆ་ཐུར་བྱད་བསད་རིག་གནས་འཕེལ་བྱས་ཐད། །
། ང་ཡི་ལྟག་བསམ་བཟང་བོས་སྒྲན་སྒྲོག་ལ། ། ཇ་ཐུག་ཆེ་ཡང་མ་བྱུན་སྦྱིལ་བབས་མ་ཐས་ཀྱིས། །
། ཅ་ཚའི་སྒྲོ་བ་མང་ན་རང་མི་བདེ། ། ཉ་མེར་ཉི་ལྟར་གསལ་བའི་བྱ་བ་སྦྱབས། །
། ཆ་ལྷགས་འདྲ་མིན་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་སྒྲོད། ། ལྷ་གོས་བྱོན་པ་བཟང་བཅང་བུར་བ་སྐོགས། །
། ཇ་ཆར་བུར་རྒྱ་མང་ན་ནད་ཀྱི་རྒྱ། ། ཟ་ཉོར་བྱལ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་། །
། ཉ་རྒྱས་སྒྲེ་ལྟར་རང་ལྟར་བདེ་བར་བརྩོན། ། འ་ཅག་རིག་གནས་མེད་ན་བོད་རིགས་འདི། །
། ཏ་ལ་འེད་པ་འདྲ་རིགས་སྒྲོངས་རིག་གནས་ཀྱི། ། ཡ་མ་བརྒྱ་ལྟར་འཕྱར་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ། །
། ཐ་སྒྲོད་བརྟ་སྒྲོད་ཅམ་གྱི་རིག་པ་ཡང་། ། ར་རོས་རྒྱན་ཏུ་བཟི་བའི་སྒྲོ་སྒྲོད་དང་། །
། ད་ལྟ་རིམ་གྱིས་ཉམས་པར་འཕྱར་བ་འདི། ། ལ་རྒྱའི་སེམས་མེད་ཁ་ཡིས་སྒྲོད་བཤད་མ་ཐན། །
། ན་གཞོན་སྒྲོད་ལྟས་ཅན་གྱིས་བརྟོད་ལྟས་སམ། ། བ་ཆ་སྒྲོད་ལྟས་ཅན་ཏུ་མི་བཅི་བས། །
། པ་སངས་ལྟར་དཀར་རང་གི་སྐད་ཡིག་འདི། ། ས་སྒྲོད་རང་རིགས་དགེ་བའི་བྱ་བ་སྦྱབས། །
། པ་མེས་ཡང་མེས་གཅེས་ནོར་མཆོག་ཡིན་པས། ། ཏ་ཅང་བརྟོད་རྒྱ་མང་ན་མི་ལོགས་པས། །
། ཐུང་ཆ་བོས་གཅེས་པར་མི་འཛིན་ན། ། ཡ་ལགས་མིང་གིས་ལྟག་བསམ་དཀར་བོས་སྒྲས། །

འདི་ནི་བམེ་ཆར་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ནས་༢༠༠༩ལོར་བོད་རིགས་སྒྲོབ་མ་རྒྱལ་ལ་གྲིས་པ་དགེ།

༡༡། ཀྱུན་གཞིགས་པའུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་གི་ གསུང་བཤད་ཟིན་ཟིན།

སྒྲིབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

༡༡། རྟེན་རིང་ས་ཆ་འདི་ན་བྱ་བྱུང་དགོན་པའི་སྤྲེལ་དང་། དགེ་འདུན། གཞན་ལུང་བ་འདིའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དད་
 ལུན་སྒྱུ་སེར་པོ་མེད་པོ་ཆོགས་ཡོད་པ་རེད། བྱེད་ནམས་ལ་བཤད་རྒྱུ་། ང་ཐོག་མར་བྱ་བྱུང་དགོན་པར་ (༡༩༤༠ལ།)
 ཡོད་དུས་བྱ་བྱུང་དགོན་པ་ཚུགས་ཅམ་རེད། རྟེན་རིང་ངའི་གོ་ཐོས་ཡིན་ན་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་བྱས་ནས་རྒྱུང་ལེགས་
 འགྲུབ་བྱུང་ཡོད། ད་དུང་ཉམས་གསོ་བཅའ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད། རྗེས་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས་ཆར་ན་ཁོམ་པ་ཡོད་དུས་ཡོད་
 རྒྱུ་ཡིན། ཡོ་འདི་འགའི་ནང་བྱ་བྱུང་དགོན་པར་ང་བརྒྱད་སྟོན་གྱི་ལྷ་ཆུན་བདུན་ཅུ་ལྟ་འདུས་པའི་སྟེང་དུ་ལྷ་གཞོན་
 གསར་ཞུགས་སུ་མ་བརྒྱ་ལྟ་འདུས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག འོན་ཀྱང་ཆང་མས། བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ཉམས་
 ལེན་དང་། མདོ་སྒྲུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན། འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྦྱོང་སྒྲུགས་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱུ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག
 དེང་སང་དགོན་པ་དང་ལྷ་བ་མཐའ་དག་རྗེ་མང་ནས་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འདི་རེད། ཆང་མ་དེ་བཞིན་རེད། འོན་
 ཀྱང་ལྷ་བ་མཐའ་དག་ནམ་པར་དག་པ་ཡིན་ན་ལྷ་བ་མང་ན་ཡག་པོ་འདུག ལྷ་བ་བྱས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཡག་པོ་མ་
 རྒྱུང་ས། སྤྲོམ་བྱིམས་ཡག་པོ་མ་བསྐྱུང་བར་བསྐྱུང་ན་བསྐྱུང་པ་ལ་གཞོན་རྒྱུ་མ་གཏོགས་མེད་པས། འདིའི་སྐྱོར་ལ་
 དགོན་པ་སོ་སོའི་ལས་སྒྲུ་ཆོས་ཀྱང་ལྷ་བ་ནམས་ལ་སྦྱོབ་གསོ་གཏོང་དགོས་ལ། གཏོང་ཀྱང་ངེས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དགེ་
 ཆུན་ཆོས་ཀྱང་རང་གི་དགེ་སྤྲུག་ལ་རིག་གནས་ཡག་པོ་སྦྱུང་ས། སྦྱོབ་གཉེར་ཡག་པོ་བྱས་ཞེས་སྦྱོབ་གསོ་གནང་དགོས།
 ལྷ་བ་ལྷ་བ་དང་འདྲ་བ། སྤྲེལ་སྤྲེལ་དང་འདྲ་བ། དགོན་པ་དགོན་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་མ་གཏོགས། དགོན་ངན་གྱིང་
 ངན། རྒྱུལ་པ་ལྷ་བ་སྤྲེལ་དེ་འདྲ་མི་ཡོད་བཟུང་། གྲོང་བ་ཆང་མ་ཡིན་ནའང་དེང་སང་ཉ་ཅང་གི་སྤྱིད་རྒྱས། ཆོས་
 དད་རང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིད་རྒྱས་ཆང་མ་ཡག་པོ་འདུག དཔལ་འབྱོར་སྤྱིད་རྒྱས་ཡིན་ནའང་ཆང་མ་ཡང་མོ་བྱས་ནས་བསྐྱུང་
 ཡོད་པ་འདི་རེད། ད་གཞོན་ཆང་མས་མཐུན་སྦྱོར་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་རང་རང་ལྷ་གཞོན་པོ་ཡོད་རྒྱུ་འབད་འབད་ས་བྱིས།

དེ་མིན་ན་རང་རང་འདོད་པ་ལྟར་དུ་ཆོས་ལྟགས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅའ་དགོས་པ་རང་རེད། དགེ་བའི་ཆོགས་གང་སྐྱབ་

* སྒྲིབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས། མདོ་སྒྲུག་བྱ་བྱུང་དགོན་དུ་ཐོས་བསམ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཆོས།

ནའང་རང་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོག་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་ཚོའི་ས་ཆ་འདིར་མཆོན་ན་རྒྱ་རིགས་དང་ཉེ་རིགས་
ཆང་མ་འདྲིས་ནས་བསྐད་ཡོད་པ་རེད། ཁྱོད་ཚོ་ཆང་མས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡག་པོ་བྱས། བོད་རང་
གི་ལ་རྒྱ་ཡག་པོ་བྱུངས། བོད་ཡིག་ཡག་པོ་སླབ། བོད་སྐད་དག་མོ་ཤོད། བོད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ཀྱང་མ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་
རང་བྱོས། དེ་འདྲ་མ་བྱས་ཆེ་སྐྱེ་འབྱུང་གི་མཐའ་སྐྱར་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མིན་བོད་མིན་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་བོད་
སྐད་ཀྱང་མི་ཤེས། བོད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ཀྱང་མེད་པ་དེ་འདྲའི་ཉེན་ཁར་ལྷུང་ཡོད། ཁྱོད་ཚོས་ཀྱང་མཉམ་འཛོག་དང་
དོགས་ཐོན་ཡག་པོ་མ་བྱས་ཆེ་སྐྱེ་དུ་དེ་འདྲར་འགྱུར་ངེས་རེད། སྤྱིར་ང་ཚོ་བོད་རིགས་འདི་ལ་མི་གངས་ཉུང་ཞིང་
ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་འཛོམས་པོ་མེད་པས་གང་ཕྱགས་ནས་ཀྱང་གུད་ཆེན་པོ་ཞིག་རིག་གི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཉང་གི་སྲིད་རྒྱས་བཟང་བོས་མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ལག་བསྟར་བྱས་པ་བརྒྱད་དེ་མི་རིགས་སོ་སོས་རང་བྱིམ་
རང་བདག་གི་བྱེད་ཕྱགས་རྒྱན་འཁྱེད་ས་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཡོན་ཏན་མེད་ན་ཁེ་ལས་སོགས་བྱ་བ་གང་
ཡང་སྐྱབ་མི་ཐུབ་པས་ན། རྒྱ་དུས་ནས་བྱིས་པ་ཚོར་ཡོན་ཏན་ཞིག་སྤྱད་དུ་རྒྱགས། དེ་ཡང་དང་བོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
ཤེས་དགོས་པ་རེད། བོད་ཡིག་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་གཞན་གྱི་ཡིག་རིགས་སོགས་སྤྱངས་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་
བྱས་ཆེ་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོ་སོགས་གང་ཕྱགས་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ངེས་རེད། དེ་ནི་སྐྱེ་ཁམས་
གང་ཡིན་ནའང་འདྲ་ཆང་མས་སེམས་ལ་བབུང་སྟེ་དགོ་སྡེ་གི་སྤང་སྤང་དང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྤང་དོར་ནམས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་སྤྱངས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

(གསུང་བཤད་འདི་ནི་༡༩༥༤ལོར་མཆོ་རྒྱན་དཔལ་ལྷན་ས་ཆར་ཕེབས་པའི་གསུང་བཤད་སྒྲུབ་ལས་ཆེ་ཡོང་ཙམ་བཤད་སྟེ།)

༡༡། བོད་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག

བསེ་ཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུ་ལ། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་གོམས་སྒྲིལ་ཉམས་ན། མི་རིགས་དེ་ཉམས་འགོ་བས། ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྒེལ་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། བོད་རིགས་ཆང་མས་གོ་སྒྲིལ་བའི་སྐད་ཅིག་ཆགས་པར་འབད་དགོས།
བསེ་ཆང་གཙོ་བོ། མི་རིགས་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སྐྱོ་སྐད།

༡༡། ཁྱེད་རིང་རང་སྐྱོང་སྒྲོ་བཟང་དང་ཞིང་ཆེན་ལུ་བསྐྱུས་པའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆོགས་འདུ་འདིའི་ཐོག་
བདག་ལྷགས་ཐུབ་པ་ནི་ང་རང་ལ་དགའ་སྒྲོ་ཉ་ཅང་བྱུང་། ཐག་རིང་ནས་ཐེབས་པའི་སྐྱ་མགོན་དང་འགོ་ཁྲིད་ཅམ་པ་
ལ་འདི་འདྲའི་དོན་སྐྱོང་ཆེ་བའི་ཆོགས་ཐོག་ཏུ་དགའ་སྒྲོ་འཕེལ་བའི་ངང་ཐེབས་པར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྟ། ངའི་
བཤད་རྒྱ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱ་མཆན་འདི་ཡིན། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་
ཡོངས་སུ་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆོན་རིག་སྒྲོ་བ་གསོ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བ་དང་བསྐྱུ་རྒྱ། རང་རྒྱལ་དུ་འང་དཔལ་
འབྱོར་དང་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ། རིག་གནས་སྒྲོ་བ་གསོ་བཅས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཉ་ཅང་མགྱོགས་པོ་
བྱུང་ཡོད། དེ་མཆོངས་སུ་བོད་ས་གནས་ཅམས་སུ་འང་དེང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཁྱེད་ཡང་དག་པའི་མཛུབ་ཁྲིད་འོག་ མི་
རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་སྒྲོ་བ་གསོའི་ཕྱོགས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། འོན་
ཀྱང་བོད་ས་གནས་འདི་རྒྱལ་ནང་དང་མི་འདྲ་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་དལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལོ་བརྒྱུ་ལྷག་དུ་མའི་ལོ་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རིག་གནས་སྒྲོ་བ་གསོའི་ཆང་གཞི་ཞན་པའི་རྒྱུ་ཡང་རེད།

དང་བོ། སྤྱིར་མི་རིགས་རིག་གནས་ལ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོམས་སྒྲིལ་དང་སྐད་ཡིག་སྐྱེས་རིག་
གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ་དེས་མི་རིགས་རང་ཉིད་སྐྱོང་སྐྱོབ་བྱས་ཡོད། མི་རིགས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྐད་དང་གོམས་སྒྲིལ་དེ་དག་ཉམས་ན། མི་རིགས་དེ་ཉམས་འགོ་བ་རེད། དེ་ལྟར་མི་རིགས་གཅིག་གི་སྐད་
ཡིག་ཉམས་ན་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་པ་ཆེན་ཆེན་བྱུང་བ་རེད། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་བརྒྱ་རིག་
པའི་ཁྱོས་ཆོགས་ཤིག་གི་སྤྱིང་། ཨ་རིའི་སྐད་བརྒྱ་རིག་པའི་དགེ་ཆན་ཆེན་མོ་སྐྱེ་ཞབས་མ་ཐུ་སྐྱེ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་

* བསེ་ཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་མཆོག་གི། ཀན་རྟོ་ཁལ་གཙོ་བོ་འོས་ཆེད་གཉེར་སྐྱོབ་བྱའི་སྐད་བཟོ་ཆོན་མ་ཡིན།

བཤད་དོན། ༢༠༥༠མང་ཐོན་རག་བར་དུ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་དཔྱད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཀ་
 མེད་པར་འགྱུར་སྲིད། ༢༠༥༠མའི་རྗེས་ནས་སྐད་ཡིག་ཉམས་པའི་ཆད་སྐར་ལས་རྗེ་མཆོག་གས་སུ་འགྲོ་སྲིད་ཀྱི་རེད་
 ཅེས་བཤད་ཡོད། ཡང་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཀྱང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་རིག་པའི་དགེ་
 བཞུ་ཆེན་མོ་སྤྱོད་ཐབས་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིས་བཤད་དོན། མིག་སྐར་རང་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐད་རིགས་བརྒྱུད་ཚུ་ལྟ་བུ་གི་
 བར་ནས་བརྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅམ་ཉམས་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ད་ལྟ་ཐུག་རྗེ་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་བར་ནས་རང་གི་སྐད་བཤད་ཤེས་
 པ་བརྒྱ་ཆའི་གཉིས་དང་གསུམ་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད། རྩེ་མི་རིགས་ཀྱི་བར་ན་རང་སྐད་བཤད་ཤེས་མཁན་བརྒྱ་ཆའི་
 གཅིག་དང་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད། དེ་ནི་ཁོ་ཆོའི་མི་གྲངས་སྤྱིའི་བར་ནས་མི་གྲངས་སྤྱོད་ཕྱག་གཅིག་གཉིས་ཅམ་རེད།
 དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་དུ། མི་ཉག་གི་སྐད་ཡིག་ཙམ་བ་ནས་མེད་པར་གྱུར། ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་
 ལ། མན་རུའི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་ཉམས་སོང་། རང་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་གི་སྐད་ཡིག་འདི་དག་ཉམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་
 བན་ཀྱི་གྲོང་གྲུང་ནི་ཏ་ཅང་ཆ་བས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། སྐད་ཡིག་གཅིག་ཉམས་ན། ད་ཆོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་
 རིག་གནས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱོད་གཅིག་མེད་སོང་བ་རེད། དེ་འདྲའི་ཉམས་ཉེས་སུ་ཐུག་པའི་སྐབས་འདིར། མི་རིགས་རང་
 གི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་པ་ནི་ད་ལྟ་བུ་ལོ་གི་ས་ཆ་ནས་དོམ་དཀར་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་དགོས་ཞེས་བཤད་ཡོད་
 པ་རེད། ད་ལྟའི་ད་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཆོན་ན། ལོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཉམས་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེ་རྗེ་
 ལྟར་ཞེ་ན། བོད་མི་རིགས་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་རང་གི་སྐད་ཆ་བཤད་མི་ཤེས་པ་དང་བཤད་མི་འདོད་པ། རང་གི་ཡི་གེ་
 དང་རིག་གནས་མི་སློབ་པ་དང་སློབ་མི་འདོད་པ་རྗེ་མང་རེད། འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་
 གཉིས་རིམ་གྱིས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟགས་མཆོན་རེད། དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་དག་གིས་བོད་ཡིག་
 དང་བོད་སྐད་བཤད་མི་སྤྱོད་པ་དང་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་མཁྱེས་བཟུང་བྱས་པ་རེད། རྒྱའི་སྐད་ཡིག་
 བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ན་མཆོག་དང་རབ་དང་གཟི་བརྗིད་ཅན་དུ་ལྟ་བུ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ན་དམན་
 པ་དང་མི་པལ་བ་དོ་ཆོ་བའི་གནས་སུ་ལྟ། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གནས་བསྐྱེད་པས་རང་ལ་མདུན་ལམ་མེད་པར་
 བསམ་པ་སོགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ལ་མཐོང་རྒྱུ་གི་བསམ་པས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཆ་མི་བཤད་པ་
 དང་བཤད་མི་པོད་པ། མི་རིགས་རང་གི་ཡི་གེ་མི་སློབ་པ་དང་བཤད་མི་སྤྱོད་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་རང་གི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉམས་ན། བོད་མི་རིགས་རིམ་གྱིས་གངས་ཞི་ནས་ཆུའི་ནང་དུ་ཐེམ་པ་ལྟར་མི་
 རིགས་གཞན་དང་འདྲེས་ནས་བོད་མི་རིགས་འདི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་ནི་བོད་མི་
 རིགས་ཀྱི་ཙམ་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་དུ་སྟོན་གྲགས་རྒྱས་ཤིང་རང་རྒྱལ་རིག་གནས་ནང་གི་ཙམ་འགངས་ཆེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུན་རིང་
 བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འདི་ཉམས་ན་བོད་རང་ཉིད་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་དང་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་ལ་གནོད་སྐྱོན་
 ཆེན་པོ་ཐེབས་སྲིད། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཙམ་བའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རེད། སྐད་ཡིག་འདིའི་སྤྱོད་པས་སྟོན་གྲགས་ཆེ་

ད་ལྟ་འགྲིམ་འགྲུལ་སྒྲུབས་བདེ་བའི་ཆུན། བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས་དར་ཆུས། དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ།
ཕན་ཚུན་མངོན་མཐུན། མི་རིགས་དར་ཆུས་ཀྱི་ཆེད་དུ། བོད་རིགས་ཚང་མས་གོ་སླ་བའི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་ཤིན་ཏུ་མཐོ་གཤམ་
ཆེ་ཆེ། ཕ་ཁ་ཆེན་སྐྱེ་འབྱེད་བརྒྱ་བས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ཕུན་མོང་གི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་འབྱུང་བར་སྲུགས་དགོངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
ཡང་། ཞལ་མ་བཞུགས་པས་སྲུགས་བཞེད་ལྟར་མ་འབྲུབ་པ་ནི་ང་ཚོའི་ཁྱོད་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་རང་རྒྱལ་
སློབ་གསོ་ཤུའུ་ཡི་དབུ་ཁྲིད་དང་རྒྱུ་རྩེ་ལྟ་བུ་དེས་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱས་པ་ནི་བོད་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་
བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། བོད་ས་ཁྱོགས་སོ་སོའི་སྐད་ཆ་གང་ཡིན་ཀྱང་བོད་སྐད་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
འོན་ཀྱང་། རང་རང་ས་ཁྱོགས་ཀྱི་སྐད་དེ་ས་ཁྱོགས་གཞན་ཀྱི་བོད་མིས་གོ་མི་ཐུབ་པ། དཔེར་ན་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ལ་མཚོན་
ན། དགོ་ཆན་གྱིས་རང་གི་ཤུལ་སྐད་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ་ས་ཁྱོགས་གཞན་ཀྱི་བོད་རིགས་སློབ་མས་གོ་མི་ཐུབ་
པས། སློབ་མ་ལ་དཀའ་ངལ་དང་། སློབ་མའི་སྐད་ཆ་དགོ་ཆན་གྱིས་གོ་མི་ཐུབ་པས། དགོ་ཆན་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་

དེ། སློབ་གསེའི་ཐད་ལ་གནོད་པ་ཆེ་བར་མ་ཟད། སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོ་ཆོ་པན་ཚུན་གྱི་སྐད་ཆ་གོ་མི་ཐུབ་པས་
པན་ཚུན་བར་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེན་པོ་འབྱུང་མི་ཐུབ། དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བོད་མིས་གོ་སླབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་
སྐད་ཆ་ཞིག་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཁ་སྐད་ཅིག་འདེམ་དགོས་པ་ལས་སྐད་ཆ་གཞི་ནས་གསར་བ་ཞིག་བཟོ་མི་ཅུས།
དེས་ན་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་འབྲེལ་མཆོམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་རུང་ཞིག་གི་ཁ་སྐད་དེ་པལ་ཆེར་ཆོང་མས་གོ་ཐུབ་
རྒྱུར་དཀའ་ཁག་ཆེར་མེད་སྟེ། དེ་ཡང་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་བོད་མི་ནམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་མང་དུ་བྱེད་པ་དང་།
སློབ་གྲུར་མཆོན་ན་ས་སྐོག་ས་སོའི་སློབ་མ་ནམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་མང་དུ་བྱས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་ཁ་སྐད་དེ་
སྤྱངས་ན་ཉ་ཅང་ཐུར་མོར་གོ་ཐུབ་རྒྱུ་རེད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་མིར་རང་གི་བསམ་སློབ་དང་འདུན་པ། སྤྱད་ཐུས་ལ་ཐུག་
ཡོད། བྱི་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱ་མི་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བོད་སྐད་སྤྱངས་ན་མཁོ་གས་པོར་གོ་ཐུབ་ལ་བཤད་ཐུབ། བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་
དུ་སྤྱོད་པའི་ཁ་ཆེ་བའི་ཆོང་བ་དང་དེའི་བྱིས་པ་ནམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཆོ་འབྲོག་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲོ་དག་པ་ཞིག་
རེད། དེ་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་རག་ལས་པ་གོ་ཅུས། དེའི་ཕྱིར། བོད་རིགས་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་འཆོ་བ་གོང་
འཕེལ། རིག་གནས་སློབ་གསེའི་འཕེལ་རྒྱས། མི་རིགས་ཡར་དར་གྱི་བྱ་བ་སྤྱི་ལ་འདང་རྒྱག་དགོས། དེའི་ཐབས་སྟེ།
བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སོ་སོ་ནས། བོད་སྐད་ཀྱི་རྒྱུང་བསྐྱགས་ལྟེ་ཁག་དང་སློབ་གྲུའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་དང་སློབ་མ་ནམས་ལ་
བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཁ་སྐད་ཀྱི་རྒྱུང་བརྩེན་འཛིན་གྲགས་པ་འཇུགས་བྱེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་སོ་སོར་
མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བོད་རིགས་སློབ་མ་ལྟན་བསྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་གྲུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྟན་བསྐྱེས་ཀྱི་རིག་གནས་
ལག་ཆལ་འཆོ་བར་རོལ་དུ་འཇུག་པ་སོགས་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཆོགས་སུ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་ཁ་སྐད་རྒྱུང་བརྩེན་ཕྱགས་
གཅིག་ལ་འབད་དགོས། ལྟག་པར་དུ་བོད་རིགས་དགེ་ཆུན་ནམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཁ་སྐད་རྒྱུང་བརྩེན་དང་དགེ་སློབ་
པན་ཚུན་བར་འབྲེལ་གཏམ་སྣ་ཆོགས་བྱས་ན། ས་སྐོག་ས་སོའི་སྐད་རིགས་པན་ཚུན་གོ་ཐུབ་པ་དང་བཤད་ཅུས་པ་
ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། འདི་ཡང་གཙོ་བོ་འགོ་འདྲེན་ལ་རག་ལས་པས། བོད་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་པས་ཐུགས་
ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག སློབ་གསེའི་ལྟེ་ཁག་དང་སློབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་གི་འགོ་ཁྲིད་པས་ཁ་བཤད་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་བྱ་
བ་འདིའི་ལས་འགན་ཁྲག་དུ་སྒྲངས་ཏེ་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱ་བ་དེ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་བྱས་
ན། ང་ཆོའི་དམིགས་ལུལ་འདི་བདེ་ལེགས་ངང་འགྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་རེད་སྟེ།

མཇུག་ཏུ། བོད་ཀྱི་རེ་བ་ཡིན་ན། ད་རེབ་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་འདི་ལྟ་བུར་ང་རྒྱུང་སྤྱོད་ས་དང་ཞིང་ཆེན་ལྡས་རེས་མོས་
ཀྱིས་ཡང་ཡང་འཆོགས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་ཁ་སྐད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྟག་ཞིབ་དང་བྱེད་ཐབས་གསར་བ་འགོད་པ་དང་། ལས་
བྱེད་ཆུང་ཆུང་བརྟགས་ཏེ་ཞིང་ཆེན་དང་ས་ཁུལ། རྫོང་སོ་སོས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཡོད་མེད་དང་པན་ཅུས་ཐོན་ཡོད་
མེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་ཐུར་དུ་ཐོན་ངེས་རེད། ང་ཆོར་ཆོགས་འདུ་འདི་བདེ་ལེགས་ངང་འགྲུབ་
ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལུ་ལུ།

ཞེས་ཉིས་སྟོང་དྲུག་ལོའི་ལྷ་མོ་བའི་ཆོས་བཟང་ཉིན་གཟི་པའོ། །

༡༡། བོད་རིགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐབ་གཞི་བཙས་བཞུགས་པ་དང་།
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་སློ་ལྡན་ཡིད་དབང་།
 སྤུས་བའི་དྲུང་བརྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ།

སངས་རྒྱས་རྒྱལ།

ནང་དོན་གནད་བསྐྱེད། བོད་ཀྱི་སྤུས་རྒྱུ་རིག་གནས་དེར་རབས་ཅན་དང་། དེར་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་མི་རིགས་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་།
 དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སློ་ནས་དུས་རབས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུས་ལྡན་ལ། བོད་ཡུལ་སྤྱི་ཆོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་
 འཕྲོགས་སྤྱོད་ལ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་པའི་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ཆགས་པར་བརྩོན་ལེན་བྱ་དགོས།
 བརྒྱུ་ཆད་གཙོ་བོ། མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ། བསྐབ་གཞི་བཙས་བསྐྱར། འཕེལ་རྒྱས།

༡༡། རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བསྐབ་གཞི་ནི་སློབ་གསོའི་སློག་ཡིན་པས། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
 སློབ་གསོ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱ་བར་སློབ་དཔོན་གྱི་དག་དག་པ་དང་། སློབ་མའི་རྒྱུད་དག་པ། བཤད་བྱའི་ཆོས་དག་པ་སྟེ་
 དག་པ་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་ཉན་བཤད་བྱ་དགོས་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གསུངས་ལ། དེ་ལས་བཤད་བྱའི་ཆོས་ནི་
 སློབ་གྲུའི་བསྐབ་གཞི་ཉིད་དུ་ངེས་དགོས། དེར་རབས་སློབ་གསོ་སྤུས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐབ་གཞི་ནི་སློབ་གསོའི་བྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སློག་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟས་ཏེ། སློབ་གྲུའི་དགོས་པ་སློབ་གྲུའི་སྤུས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྐབ་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཉན་
 བཤད་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་ཆོགས་སྟེལ་བཞིན་ཡོད་པས། བསྐབ་གཞི་ནི་སློབ་མ་སློ་ཀྱན་ནས་ལེགས་སྦྱོར་གི་གསོས་སུ་འགྱུར་བཞིན་
 ཡོད་ལ། སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོའི་འགག་སློ་དང་། ཆོས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་བསྐབ་གཞི་
 བཙས་བསྐྱར་ནི་སློབ་གསོ་བཙས་བསྐྱར་གྱི་འཕྲུག་སློ་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་རྒྱལ་པམ་གྱི་སྟོན་འགྲོ་
 ཉིད་དུ་ལྟ་རིགས། རང་རེ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོང་རར་ཞུགས་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དང་། འཛམ་གླིང་
 གཅིག་འགྱུར་ཅན་དང་། ལུས་ལྡན་གསར་གཏོད་ཆེན་པོའི་འགན་ཚུན་གྱི་རྒྱུས་སྤོང་དགྲུང་ལ་འཕྱུར་བའི་སྐབས་
 འདིར། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཐན་ལུས་ཅི་ཞིག་སྤུས་རྒྱུ་དང་། སློ་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་འཛམ་གྱི་མི་
 རྒྱུད་བཟང་པོ་སྦྱང་བ་དང་། སློབ་གྲུའི་སྤུས་རྒྱུས་ལྡན་པའི་ཐན་འབྲས་རྗེ་མཐོར་བཏང་སྟེ། དེར་རབས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་

* སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི། མཆོ་སྟོན་དགོས་པའི་སྤུས་རྒྱུས་ཆེན་མོ་རིགས་དགོས་པའི་སྤུས་རྒྱུས་ཆེན་མོ་ཡིན།

དང་འཆམ་དགོས་པས། སློང་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་གཞི་སྒྱུར་བཀོད་གྱི་ཚ་དོན་དང་། བསྐྱབ་གཞི་བཅས་བསྒྱུར་གྱི་གཞིགས་ལམ་ལ་སྐོས་པར་བསམ་སློབ་ཞིབ་མོ་གཏོང་རིགས། དེའི་ཐད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བརྟེན་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོད་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐྱབ་གཞི་སྒྱུར་བཀོད་གྱི་ཚ་དོན་དང་། བསྐྱབ་གཞི་བཅས་བསྒྱུར་དང་འཕེལ་ཁྱུས་གཏོང་བའི་བསམ་གཞིགས་བརྟེན་པའོ། །

དང་ཐོ། ཐོད་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐྱབ་གཞི་བཅས་བསྒྱུར་བཀོད་ཚ་དོན།

ཐོད་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བའི་སྒྱུར་བ་ལ། ཏུས་རབས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་མདོན་ཞིང་ཐོད་ཡུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་དང་འཆམ་པའི་ཆོན་རིག་གི་མ་ལག་ཆགས་དགོས་པས། གཤམ་གྱི་ཚ་དོན་ནམས་བཅི་སྤྱད་བྱ་དགོས་པར་སྟམ།

༡ མང་གཞི་སློབ་གསོའི་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བ་དང་འཆམ་པའི་ཚ་དོན། རྒྱ་སྐད་སློབ་གསོ་སྒྲུབ་ནས་སྤེལ་བ་ཡིས། མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་སྤྱི་བྱེད་པར་དགོ་ཐོན་སློབ་ཆེན་དག་གིས་ཆོད་མཐོ་སྤྱི་ལེགས་ཀྱི་དགོ་ཆོན་བསྐྱར་དགོས་པའི་རེ་བ་བཏོན་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་བཀོད་བསྐྱབ་གཞི་ནི། ཐོད་ཡུལ་གྱི་ཆོགས་དང་སློབ་གསོ་འཕེལ་ཁྱུས་ལ་མཐོ་ཞིང་། མི་གཤིས་དང་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་གྲུབ་ནས་དར་ཁྱུས་ཡོང་བ་དང་། མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་མང་གཞི་སློབ་གསོ་འཕེལ་ཁྱུས་ཀྱི་དམིགས་ཆོད་ཏུ་སྤྱི་བས་པ་ལ་ཞབས་འདེགས་སྤུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

༢ འཕེལ་ཁྱུས་ཞན་པའི་བྱེད་ཆུང་ས་ཁུལ་གྱི་དགོས་མཐོ་དང་འཆམ་པའི་ཚ་དོན། རིགས་དང་རིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་མི་མཚུངས་པའི་འཕེལ་ཁྱུས་དམིགས་ཡུལ་དང་གཙོ་ལས་ཡོད་དགོས་པ་དང་། རང་རང་གི་བྱེད་ཆོས་བསྐྱབ་དགོས་ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། སྤྱི་བཀོད་བསྐྱབ་གཞིའི་མ་ལག་གི་ཆ་ནས་སྤེལ་ཁྱུར་དང་དེར་རབས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་། ཆོས་སྒྲོན་ཐོན་གྱི་ཆོན་རིག་བསམ་སློབ་རིགས་ལམ་ལ་བཞེན་ནས། རང་གི་ས་གནས་དང་འཆམ་པའི་རིག་གཞུང་གི་རིགས་དང་མ་ལག་འཇུག་ཆོད་པའི་ཤེས་བྱའི་བྱེད་ཆ་ལེགས་སྒྱུར་བྱ་དགོས།

༣ ཏུས་རབས་གསར་བའི་སྤྱི་འཛམས་རྒྱ་སྐད་སྤྱི་བྱེད་དགོས་མཐོ་དང་འཆམ་པའི་ཚ་དོན། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནི་སློབ་གཉེར་ཅན་གྱི་ཏུས་རབས་སྤོར་བཟུང་ཡོད་ལ། སློབ་གསོ་ལས་དོན་གྱི་ཁྲིད་སྟེ་ནི། སློབ་མར་ཤེས་བྱའི་ནམས་བྱངས་སློབ་རྒྱ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། སློབ་གཉེར་བའི་གཤིས་རྒྱུད་བཟང་པོ་རྒྱུད་བའི་སྤྱི་གསལ་སྤོར་དགོས་པར་འདོད། རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བ་བཅས་བསྒྱུར་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ན། སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་འདེགས་བྱེད་གྱི་ཀ་བ་ཆེན་པོ་བཞེད་ནི། སློབ་རྒྱུད་ལ་མཁས་པ། ལས་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ། མི་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ། མི་དང་འགྲོགས་མཁས་པའོ། ། ཏུས་རབས་འདིར་ཡིག་འཕྲིན་རིག་གནས་དང་ཆོན་ཆལ་རིག་གནས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཤོག་བྱུང་ལྷན་པ་མ་ཟད། ཡ་རབས་རྒྱུད་བཟང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱི་གཞི་དང་གཅིག་ཏུ་འཛམས་པའི་སྤུལ་བྱུང་མི་སྣ་ཉིན་རེ་བཞེན་མཐོ་རིམ་ཆེ་ཆེ་ཡིན་པས། སྤྱི་བཀོད་བསྐྱབ་གཞིའི་མིག་གིས་མ་འོངས་འབྱུང་འབྱུར་དཔག་མཐོང་སྤུབ་པའི་སྒྲོན་ནས། སློབ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་དང་མིའི་ཡར་ཁྱུས་ཀྱི་དགོས་མཐོ་དང་འཆམ་པར་བྱས་ཏེ། སློབ་གཉེར་བའི་མོས་པ་དང་བྱུང་པར་ལྟར། རང་རང་གི་རྒྱུད་ན་གནས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཏུས་པ་སྤྱི་འདོན་ཡར་ཁྱུས་གང་ལེགས་བྱ་དགོས་སོ། །

༤ ཆོན་ཆལ་བརྟེན་འབྲེན་སྤྱི་ཆོགས་དང་འཆམ་པའི་ཚ་དོན། ཆོན་རིག་དང་ཡིག་རིག་དང་ནང་རིག་གཅིག་

བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི། དེ་དང་རབས་སྒྲིབ་པ་ཆེན་མོ་ལས་འགན་ཡིན། མི་ཆོ་གང་པོའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་པོའི་མ་ལག་ཆགས་
 པ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཟླ་ཤིས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་དང་རབས་ཅན་འཇུགས་སྒྲིབ་པ་ཉི་ལྔ་པ་མཐོང་བའི་མི་སྣ་མཐོང་འདྲོད་
 བྱེད་པ་དང་རིག་གཞུང་བྱས་རྗེས་འཛིན་དགོས་པས། རྒྱུ་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་འཁོར་སྒྲིབ་པ་ཉི་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་རིག་
 གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བསྐྱེད་ཤིང་། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་ཅན་དང་། སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྟ་བུ་པ་དང་།
 འཛིན་པ་ལྟ་བུ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་པ། རིན་ཐང་སྣ་མང་དང་ལྟ་བུ་པ་ལོ། །

༥ ཤེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་དང་རྒྱལ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་དང་འཆམ་པའི་ཆ་དོན། མཐོང་རིམ་སྒྲིབ་པ་
 ལས་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལག་ལེན་བྱ་བར། སྒྲིབ་ཁྱིམ་དང་། ཞིབ་འཇུག་དང་། ཐོན་ལས་བཅས་བྱུང་འབྲེལ་བྱ་དགོས་
 ཤིང་། མཐོང་རིམ་སྒྲིབ་པ་དང་ཐོན་ལས་སྣེ་ལག་ ཞིབ་འཇུག་ཁང་བར་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་ཆེན་པོས་འཇུག་དགོས་
 པའི་དགོངས་དོན་ལྟར། སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལག་ལེན་གྱི་བྱེད་ཁོངས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་འཕེལ་བ་དང་། སྒྲིབ་
 པ་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་དགོས་མཐོང་དང་འཆམ་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་ཁྱིམ་དང་། ཞིབ་འཇུག་དང་། ཐོན་ལས་བར་གྱི་
 མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་མཛོད་ཀྱི་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་ཞིབ་འཇུག་བཅས་གྱི་
 མཉམ་འབྲེལ་དམ་པོའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མཛོད་ཀྱི་བྱ་དགོས་པས། རྒྱུ་
 བཞུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོན་ལས་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མཛོད་ཀྱི་བྱ་དགོས་པས། རྒྱུ་
 དང་། རང་གི་སྒྲིབ་པ་རང་གིས་ཆོད་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་སྒྲིབ་པ་རང་གིས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་གཏོང་བའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་
 པར་ཞབས་འདེགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ལོ། །

གཉིས་ལ། བོད་ཀྱི་མཐོང་རིམ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་དང་འཆམ་པའི་ཆ་དོན་ལ། རང་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་བསམ་གཞིགས།

༡ བསྐྱེད་ཀྱི་བཞུགས་པ་ རང་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་ཆ་བའི་འདྲི་ཆུལ།

(༡) སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་བཅུ་ལྔ་པ་རིག་པའི་མང་གཞིའི་ཉིང་ནས། གསར་བྱུང་རིག་ཆེན་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་སྤྱད་
 ལེན་བྱས་ནས། བོད་རང་གི་སྤྱི་ཡོད་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བྱུང་པ་ཞིག་དང་། རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་ཡངས་ཀྱི་ཆད་ཁག་
 ཐེག་བྱ་དགོས། རྒྱུ་ཆོས་ལྟ་བུ་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་གསལ་ཅན་འཇུགས་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉིན་
 རེས་རིམ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་དགོས་མཐོང་དང་འཆམ་པར་བྱ་དགོས།

(༢) རིག་ཆེན་དང་བཟོ་འཕྲིན་ཆེན་རིག་ལག་ཆལ་གཅིག་དྲིལ་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་དང་རབས་ཅན་
 དང་དེ་དང་རབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བ་མཛོད་འགྱུར་བྱ་དགོས།

(༣) ལ་རིམ་དང་པོ་དང་ལ་རིམ་གཉིས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་དགོས་ལ། ཡིག་རིག་དང་ཆོས་རིག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་པ་སྣ་འཛིན་སྒྲིབ་པ་དགོས།

(༤) སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་པ་དང་བྱེད་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་པ་འདྲོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་
 ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་ལྟ་བུ་པ་
 དགོས།

(༥) སྒྲིབ་པ་རང་གི་སྒྲིབ་པ་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆགས་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་

ནམས་དག་ཆུ་ཁྱི་ལས་གཞི་རུ་ཞུགས་པའི་གོ་སྐབས་སྤང་དེ། དག་ཆུ་དང་མཉམ་དུ་ཞིབ་འཇུག་ལ་རྩལ་བ་དང་།
རིམ་གྱིས་སློབ་གྲུའི་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག ས་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཚེས་ཐོན་ལས་ནམས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་
ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ། སློབ་གསོ་སྤྱི་ཚོགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མངོན་དུ་བྱ་དགོས།

༢ བསྐབ་གཞི་བཅོས་བརྒྱུ་ར་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་ནང་དོན།

(༡) བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་དག་ཐོན་སློབ་གསོའི་བསྐབ་གཞི་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་དཀྱུས་མའི་བསྐབ་
གཞི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་རེ་བ་བཅི་སྤྱད་བྱེད་དགོས་ལ། སློབ་གྲྭ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་བའི་དམིགས་
ཡུལ་གཏན་འབེབ་དང་། རང་ལ་འཚམ་པའི་འཕེལ་ལམ་བྱུང་པར་བ་རེ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས།

(༢) སློབ་མའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡར་བྱས་སྤང་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ། རིག་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལས་
སྐྱུབ་ཀྱི་རྩིས་པའི་ཆ་ཀུན་ནས་ཚང་པ། རང་གཞན་གྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་ཐོས་པ་བྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། རྩིས་
པ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་ཆ་དང་གཞི་ལྡན་པ། རིག་པའི་སྤྱོད་བཟོ་ལ་བའི་བསམ་གཞིགས་དང་རྩིས་པའི་ཆ་དང་གཞི་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་
པའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐབ་གཞི་བཅོས་བསྐྱར་གྱི་ནམས་པ་བསྐྱར་དགོས།

(༣) བསྐབ་གཞི་བཅོས་བསྐྱར་ཞེས་པ་རུ། བསྐབ་གཞིའི་དམིགས་ཚད། བསྐབ་གཞིའི་གྲུབ་ཆ། བསྐབ་གཞིའི་
ཚད་ཐིག་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ། སློབ་དེབ་ཀྱི་འདོན་སྤྱོད་དང་བདག་གཉེས། བསྐབ་གཞིའི་གདེང་འཛིན་ བསྐབ་
གཞིའི་བདག་གཉེས། བསྐབ་གཞིའི་ཐོན་ཁུངས། དག་ཆུ་གསོ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བཟོ། བསྐབ་གཞི་བཅོས་བསྐྱར་ཙུ་
འཇུགས། ལག་བསྟར་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཚང་མ་འདུ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཆ་དང་གཞིའི་སློབ་གསོ་བསྐབ་གཞི་བཅོས་བསྐྱར་
གོམ་པ་མཉམ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་འཛིན་རིགས།

༣ བསྐབ་གཞི་བཅོས་བརྒྱུ་ར་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་ཙུ་བའི་གྲུབ་ཆ།

སློབ་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། ལས་སྐྱུབ་རྩིས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་དགོས་མཁོ་ལྟར། སྤྱོད་བཀོད་བསྐབ་གཞི་ཞི་སྤྱི་ཚོགས་
རིག་པ། ཆབ་སྲིད་རིག་པ། ཡིག་འཕྲིན་རིག་གནས། རྒྱུ་རྒྱུ་རིག་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ རང་བྱུང་ཚན་རིག་ ཐབས་
ཤེས་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྟོགས་བསྐབ་གཞི་དང་། ཆེད་ལས་སོ་སོའི་ཆ་དང་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། ཙུ་བའི་
ཤེས་བྱ། ཙུ་བའི་རྩིས་ཙུ་བའི་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རིག་ཚན་བསྐབ་གཞི། སློབ་གསོ་རིག་པ་དང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ།
སློབ་ཁྲིད་ནམས་བཤད་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སློབ་གསོའི་བསྐབ་གཞི་དང་། སློབ་མ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་བྱུང་པར་སྤྱོད་
བྱེད་སྤྱོད་བཀོད་ཀྱི་རིག་ཚན་གྱི་ཡང་ཆེའི་རིགས། དོན་དངོས་བཤད་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས། ཚན་རིག་ཤེས་བྱའི་རིགས་ལ་
སོགས་པས་གྲུབ་པའི་བྱུང་པར་སྤྱོད་བཀོད་བསྐབ་གཞི་སྤྱོད་བསྐབ་གཞི་རིགས་བཞིས་གྲུབ་རིགས་ལ། སློབ་མ་ཚང་མས་བསྐབ་
གཞི་རིགས་བཞིའི་ཤེས་བྱ་ལས་འདར་ཐོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེན་དགོས།

༤ བསྐབ་གཞི་བཅོས་བརྒྱུ་ར་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་འཇུགས་ལྟོ།

(༡) བསྐབ་གཞི་འཇུགས་སྤྱོད་དང་བསྐབ་གཞི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་འདོན་སྤྱོད་ནི། བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་འཕེལ་བྱས་
སྤྱོད་འཆར་བཀོད། བཅོས་བསྐྱར་གྱི་གོམ་རིམ། སློབ་སྐྱུབ་ཀྱི་ནམས་པ། བསྐབ་གཞིའི་སྤྱོད་བཀོད། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱོད་

སྐད། དགེ་ཆུན་དང་སློབ་དེབ་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་བཅས་བསྟར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་འབྲེལ་བ་
དམ་པོ་ཡོད་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བོད་རིགས་ས་ཆའི་དོན་དངོས་ལས་བཟམས་ཏེ། ཐད་ཀར་དོན་དུ་གང་འགྱུར་
ཞིག་བྱ་དགོས།

(༢) བསྐྱབ་གཞི་བཅས་བསྟར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ། བར་འཕྲིན་མ་ལག་དང་། ཞིབ་འཇུག་གི་མ་ལག་
སྟུང་བརྟན་གྱི་མ་ལག་ ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་མ་ལག་བཅས་གཏོགས་པའི་ཕན་ལུས་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་རྒྱ་བསྐྱར་གྱི་མ་ལག་
སྒྲིག་སྟུར་བྱས་ཏེ། མི་ཆ་ཆང་ཞིག་སྟུང་བ་ལ་དེས་པར་མཐོ་བའི་བསྐྱབ་གཞིའི་ཐོན་ཁུངས་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཏེ། ཆོན་རིག་
ལག་ཆལ་དང་། ཡི་གའི་རིག་གནས། མི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བའི་སློབ་གསོ་མདོན་འགྱུར་བྱ་དགོས།

མདོར་ན། བསྐྱབ་གཞི་བཅས་བསྟར་དང་དར་སྤེལ་ལ་བརྟེན་ནས། དུས་རབས་ཀྱི་བྱུང་ཉག་མདོན་པར་གསལ་
ཞིང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐྱབ་གཞི་མ་ལག་སྟུར་སྐྱུན་བྱས་ཏེ།
བོད་ཀྱི་ཡུལ་བྱང་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་ཤེས་བྱའི་བར་གྱི་བྱང་འབྲེལ་དང་། རིག་
ཆོན་ཤེས་བྱ་དང་དེང་རབས་སློབ་གསོ་ལག་ཆལ་བར་གྱི་བྱང་འབྲེལ། སློབ་གསོ་སློབ་ཁྲིད་དང་ཐོན་སྐྱེད་འཆོ་བ་ལག་
ལེན་གྱི་བྱང་འབྲེལ། སློབ་ཁྲིད་དང་། ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཐོན་ལས་བར་གྱི་བྱང་འབྲེལ། སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་
དང་སྒྲིཊ་ཆོགས་སློབ་གསོ་བར་གྱི་བྱང་འབྲེལ་བཅས་བྱང་འབྲེལ་ལྡང་། མདོད་དཔུས་མཐོ་སྐང་གི་རིག་གནས་དང་རིག་
གནས་གཞན་དག་བར་དུ་དྲོལ་བ། སློབ་རྒྱུན་སློབ་ཁྲིད་དང་གདེང་འཛིག་བྱེད་ཐབས་དང་དེང་རབས་སློབ་ཁྲིད་དང་
གདེང་འཛིག་བྱེད་ཐབས་བར་དུ་དྲོལ་བ། ཡིག་ཆེས་བར་དུ་དྲོལ་བ་བཅས་དྲོལ་བ་གསུམ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་བཅས་
བསྟར་དང་འཕེལ་རྒྱས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་ཐད་ཀྱི་ཆོན་ཆལ་དང་། ཡི་གའི་རིག་པ།
ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་གོང་བྱ་གཅིག་གྱུར་འབྱུང་བ་བཅས་མདོན་དུ་བའི་ལས་འགན་ཡོངས་འགྲུབ་བྱ་དགོས་སོ། །

གོང་སྒྲས་རྣམས་མདོར་བསྟུས་ན། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བཅས་བསྟར་དང་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁ་སྒྲིགས་པ་དང་། བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ནས། རང་རྒྱལ་སློབ་གསོའི་བཅས་བསྟར་
དང་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་ཁ་སྒྲིགས་དང་སྲིད་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེང་རབས་ཅན་
དང་། དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་མི་རིགས་ཅན་དུ་བསྟར་བ་དང་། དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་སློན་ནས་དུས་རབས་
ཀྱི་བྱུང་ཉག་དང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་ལ། བོད་ཡུལ་སྒྲིཊ་ཆོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་ཞབས་
འདེགས་སྟུབ་པའི་ལུས་པ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ཆགས་པར་བཅོན་ལེན་བྱས་ཏེ། གྲུང་
གོའི་སློབ་གསོ་བཅས་བསྟར་དང་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲིཊ་དམིགས་ཡུལ་ཡོངས་འགྲུབ་བྱ་བར་འབད་དགོས་སོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། རིག་གནས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པས། །ཉམས་རྒྱུད་སློ་ལྡན་སུ་ཡིས་བཟོད། །བསྐྱབ་གཞི་སློབ་གསོའི་
སྒྲ་ཡིན་པས། །ཀྱུན་གྱིས་གཅིས་པར་ཅིས་མི་འཛིན། །རང་གི་རིག་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་། །གཞན་གྱི་རིག་གནས་
ཤེས་པའི་ངང་། །དོན་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི། །སྟུབ་པ་བོད་རིགས་སློབ་གསོའི་ཁུར། །

འདྲ་ལྡན་བརྒྱན་འབྲས།

བད་ཆད་གཙོ་བོ། གྲོ་མིག་གཙོ་བོ་ལྟར། ལྷོ་གྲོ་མིག་གཙོ་བོ། བ་ལྷོ་གཙོ་བོ་ལྟར།

༡༣། ཁྲིའང་རང་མེད་ཐོང་མི་རིགས་འདི་ནི་བསྐལ་བ་ཡུ་ཐོག་གི་དུས་ནས་ཁ་བ་རི་བའི་སྒྲོང་ས་འདིར་བྱུང་ཞིང་།
དུས་ཡུན་རིང་ཐོའི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁོད་དུ་མི་རིགས་རང་གི་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཐུན་
མོང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྤུལ་འདེད་བཏང་བར་མ་ཟད་མི་རིགས་
རང་ཉིད་གཅིག་གྱུར་གྱི་བསྐྱེད་ལམ་གསར་བ་ཞིག་ཀྱང་བཏོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བོད་བཅན་
ཐོའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་རྒྱས་ཉེས་བྱུང་བ་དང་འབངས་གཉེན་ལོག་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཐམས་ཅད་སེལ་བྱས་འཛོར་
ཞིང་། རྗེ་དཔོན་རེ་རེས་ས་གནས་སོ་སོ་བཅད་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཕན་ཚུན་བར་ལ་འགོ་འོང་དང་འབྲེལ་འབྲིས་ཆེས་ཆེར་
མ་བྱས་པར་བརྟེན་སྐད་རིགས་ཀྱི་ཐད་ནས་རྒྱུད་ཟད་ཐ་དད་དུ་གྱེས་ཏེ་ད་ལྟའི་དུས་ཚུན་དབུས་གཙང་གི་སྐད་དང་།
ཁབ་ས་པའི་སྐད། ཨ་མདོའི་སྐད་ཅེས་སྤྱུས་ཀྱང་ཡི་གར་མི་འོང་བའི་ཐ་སྐད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་འདིའི་སྤྱགས་
ལ་ད་དུང་དོ་སྣང་མ་བྱས་ཆེ་རིམ་གྱིས་ཆས་གོས་དང་། གོམས་སྒྲིལ། སྐད་ཡིག་སོགས་ཐུན་མོང་གི་བྱུང་ཆོས་སམ་གྲུབ་
ཆ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ནས་འགྱུར་ཏེ་མཐར་མི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་མམ་ཡང་ན་མང་བོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཤིན་
ཏུ་ཆེའོ། ཁྲིའང་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་དང་གཅིག་གྱུར་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པའི་མཆོག་དམན་ཀུན་
གྱིས་དོ་གལ་ཆེན་ཐོའི་སྒོ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་རྩོམ་པའི་ཐད་ལ་ལྟ་སྟངས་དང་། བསམ་འབྱེད། ཐབས་ཤེས་སོགས་བཏོན་
ཏེ་སྤྱགས་གང་ཅིའི་ངོས་ནས་འབད་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེས་ན་བདག་གིས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་འདི་ལ་ཞེན་ཁོག་
བཅངས་ཏེ་བོད་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་སྐད་རི་ལྟར་རྩོམ་པའི་སྤྱགས་འདི་ལ་རྒྱང་ས་འཆར་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ།

[illegible][illegible]

འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་འཕེལ་བ། མཐར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཉིད་
ལྟར་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་བྱུང་བ་དང་འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་བརྒྱུད་ནས་ད་ལྟ་འཇིག་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་སུ་སླེབས་
ཤིང་། དེ་ཡང་བྱ་དངོས་གང་ཞིག་འཇིག་པ་ལ་ཐོག་མར་ཆོས་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཇིག་པའི་མགོ་གཟུགས་དགོས་
པ་ལྟར་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་བྱ་མོང་གི་སྐད་འདི་ཡང་བྱི་རབས་ནམས་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་དང་རྒྱན་འཛིན་ཚུལ་བཞིན་
བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་ཉམས་ཏེ་ད་ལྟ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐད་ལ་བརྟུང་དོན་མི་གསལ་
བ་དང་། རྣམ་དབྱེད་དང་ཆོག་པ་སྤྱད་སྦྱར་ཚུལ་ལྟར་ལ། ཐ་སྙད་ཉལ་ཉལ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་བར་
བརྟེན་སྐད་དེ་དག་དོ་བོའམ་གཞི་ཆའི་སྟེང་ནས་འདྲ་ནའང་ཡུལ་སོ་སོའི་མི་རྣམས་སློང་མོལ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐད་བརྟུང་
བཞིན་དུ་མི་འཕྲོད་པའི་སྤང་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། ལར་སྐད་ཡིག་གི་དར་རྒྱུད་ནི་གནད་དོན་ཚུང་དུ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མ་ཡིན་
པར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཆག་འཇིག་ལ་ཐུག་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་གཅིག་
དར་ན་གཅིག་ཤོས་དར་བ་དང་གཅིག་རྒྱུད་ན་གཅིག་ཤོས་རྒྱུད་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་འདི་ལ་
རྒྱས་ལོན་དང་ཤེས་རྟོགས་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ལས་ཡིན། འོ་ན་དེ་ལྟར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་
བར་སྐད་བརྟུང་མི་འཕྲོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་གང་གི་སྟེང་ན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་སློ་ཁ་ཅམ་ཡང་
ཐོགས་མི་འདུག་ཡོད། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐད་ཆའི་ནང་གི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་འདོད་
ཀྱང་ཁོ་བོས་ཞིབ་དུ་བསམ་ན་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ཆེ་མིང་བརྟུང་མ་ཐ་སྙད་ལ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་
ཚུན་གྱི་སྐད་གོ་ཆོག་པ་ལ་འདི་ལ་མཁས་སློན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པ་དང་། དབུས་གཙང་ལྟ་བུའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་
ཡང་ཡི་གེར་ཕབ་དུས་ཁམས་པ་དང་ཨ་མདོ་བས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གོ་ཐུབ་པས་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ནང་གི་ཐ་སྙད་ཅུང་
ཟད་མི་མཐུན་པ་དེ་ནི་གནད་དོན་ཆེ་ཤོས་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་ནི་སྐད་ཆ་སོ་སོའི་རང་སྟེང་ན་ཡོད་པ་སྟེ་ཡི་གེ་བསྟན་
ཚུལ་ལ་སྦྱོར་ཆགས་པའམ་བསྟན་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་སྟེགས་བམ་ཕལ་སྐད་ཀྱི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་མ་གོས་པ་དེའི་ཐ་སྙད་རྣམས་སྟོད་མངའ་རིས་ནས་སྐད་མདོ་
ཁམས་བར་གྱི་མཁས་པ་སུས་བལྟས་ན་བདེ་སྟག་དུ་གོ་ཡང་ཨ་མདོ་བ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་ཆེ་དབུས་པ་དང་ཁམས་
པས་མི་གོ་བ་དང་ཁམས་པ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་ཆེ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མི་གོ་བ་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་སྐད་
གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡི་གེ་དང་ཐ་སྙད་བསྟན་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་འདིའི་མགོ་འཇུགས་ས་དང་གནད་
ཆེ་ས་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྐད་ཀྱི་བཟང་ངན་ཡང་གཙོ་བོ་སྐད་ཆ་རང་གི་བྱུར་ཐོན་ཞིང་བརྟུང་བྱ་ཆེ་གོ་མོ་དེ་མ་གྲོར་བར་
གསལ་བར་མཚོན་ཐུབ་པ་ལ་བརྟུ་བ་ལས་སྐད་ཆའི་ནང་གི་ཐ་སྙད་ཆད་ལུན་ཡིན་མིན་དེ་སྐད་ཆ་བཟང་ངན་འབྱེད་
པའི་ཆད་གཞིར་བྱ་མི་རུང་། འོ་ན་ཀྱང་སྐད་ཆ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་གི་ཐ་སྙད་ཆད་ལུན་ཡིན་དགོས་ལ།
རྣམ་དབྱེད་དང་ཆོག་པ་སྤྱད་སྦྱར་སྟངས་སོགས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་སྟོན་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

གཉིས་ལ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་མང་གཞི་གང་གིས་བྱ་དགོས་ལ།

མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་ཐད་ལ་མར་ཁེ་མིའི་ས་ཚྭ་གས་དང་གོམས་སྐད་ཅེས་པ་ལས། ས་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་རྒྱལ་ས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་རག་ལས་ཡོད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐད་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་ཆགས་དགོས་ན་དེས་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འདི་ནི་སྤྱི་གས་ཐམས་ཅད་མ་ནོན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ས་ཚྭ་གས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ནང་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་དང་གཞི་བྱོན་ཆེ་བའི་ཐུན་མོང་གི་མཉམ་ལས་མང་དུ་བྱས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་ངང་ངམ་ཐུགས་ཀྱིས་སྐད་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རིག་གནས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་མཁས་པ་མང་བོས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་སྐད་ལ་དཔྱད་དེ་ཐུན་མོང་གིས་གོ་བཟུབ་པའི་སྤྱི་སྐད་བཅུམས་པའི་ལ་རྒྱས་ཀྱང་སྤང་བས་སོ། །

དེ་ལྟ་ན་ང་ཚོས་མིག་སྒྲིའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་ཆེ་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་ངང་སྒྲུག་བྱེད་པའི་ལོང་མི་འདུག་པས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་གཅིག་བསྐྱོས་གྱིས་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་སྐད་ཚུལ་པའི་སྤྱི་གས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །འོ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་མང་གཞི་སྐད་གང་གིས་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་མི་མཐུན་ཞིང་ཚོད་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་འདུག་མོད། སྤྱིར་ཚོད་པ་དེ་དག་ཚོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་ནམ་ཡང་ཚོད་པ་ཞིག་ལས་མ་འདས་སྟབས་ང་ཚོས་དོན་དངོས་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོད་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་གས་རིས་དང་འཐེན་འབྱེར་སོགས་ལ་སླིང་བོ་མི་འདུག་སྟུང་། དེས་ན་གཟུ་བོར་གནས་ཏེ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། དགོ་ཆ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷ་ས་ནི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཡིན་པས་དེའི་ཡུལ་སྐད་ནི་སྤྱི་གས་གང་ཅིའི་མིང་བརྒྱུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་ལྷད་མེད་ངོས་གཙང་གི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པ་དང་། བཀས་བཅད་གསུམ་བྱས་པ་ཡང་དབུས་གཙང་གི་སྐད་ལ་གཞིར་བྱས་པ་དང་། ལྷ་སའི་སྐད་ལ་སྒྲའི་མཐོ་དམན་དང་ལྷེ་ཡང་དང་དྲག་ཞན་གྱི་བྱུང་པར་གསལ་ཞིང་། ཞེ་ཆོག་མང་བ། ཞེ་ཞིང་འཇམ་པ། བརྗོད་ན་ཁ་ལ་བདེ་བ་དང་ཉན་ན་ན་བར་འཇེབས་པ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་མང་དུ་བཀོད་ནས་དབུས་གཙང་གི་སྐད་དེ་བོད་སྐད་ཆོད་ལྡན་དུ་མི་འཛོག་ཀ་མེད་རེད་ཅེས་བཤད། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་མིང་བརྒྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྐད་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ནའང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་དེས་པ་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་བྱུ་དང་བྱུ་མོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ཆོད་ལྡན་ཡིན་ནའང་ལྷ་ས་བས་བྱུ་དང་བྱུ་མོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐད་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་སྒྲས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འདི་ཆོད་ལྡན་ཡིན་ནའང་ཨ་མ་དོའི་སྤྱི་གས་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མཉམ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་སྒྲས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐད་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ནམ། དེར་བརྟེན་སྐད་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་གི་ཐ་སྐད་ཆོད་ལྡན་ཡིན་དགོས་མོད་ཀྱི་ཐ་སྐད་ཆོད་ལྡན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབ་མི་བཟུབ་པོ། །འདིས་མཚོན་ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ་བོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གང་དུ་བྱུར་ཡང་བོད་

ཡིག་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སློག་སྤྱོད་ལ་དོན་ཡང་གོ་བར་མ་ཟད། བོད་ཡིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེའི་ན་
བར་ཤེས་མཁན་གྱིས་བསྟགས་ན་དེས་དོན་གོ་སྤྱོད་ལ་ཡིན། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དངོས་ནི་བོད་ཡིག་ཡིན་པས་བོད་
སྐད་དང་བོད་ཡིག་གཉིས་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད། ཅེས་བཤད་པ་ཡང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཐབས་པའི་ཐ་སྐད་དང་དེ་བརྗོད་པའི་
སྐད་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པས་རེད། གོང་གི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐད་གཅིག་བཀས་
བཅད་གསུམ་ག་དང་མཐུན་ཐབས་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བཀས་བཅད་གསུམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟའི་གཞུང་
གི་ཐ་སྐད་པལ་ཆེར་བཀས་བཅད་གཉིས་པ་ལྟར་གནས་པར་ཆོད་ལུན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་
མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ནི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་རྩེ་ལྷོ་གི་འཛིན་པ་ལྟར་བྱུང་བའོ། ཐོན་སྐྱེད་ལྟས་ཤུགས་དང་། ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་
བ། རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱས་དང་བསྟན་ནས་སྐད་པན་ཚུན་ལ་ཤུགས་སྐྱེན་ཐེབས་ཏེ་འཕྲུལ་ལྷོག་བྱེད་པ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ཤིག་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་མི་སྣ་མང་པོ་འཛོམས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་རམ་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
སྐད་འཕྲུལ་སྤྱོད་པར་བརྟེན་ལྟ་སའི་སྐད་ཀྱང་སྟོས་བཅས་ཀྱིས་བཤད་ན་སྐད་གསར་བཅད་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
ཚུན་ཆད་ལའང་འཕྲུལ་ལྷོག་བྱུང་ཡོད་པ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཡིན། ཅུང་དཀར་སྟོབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཡིག་སྐད་གཅིག་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུའི་གཞི་འཛིན་སའི་ཆ་དང་གཞིའི་ཡུལ་སྐད་དེ་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ཁོ་ནར་བཅེས་
ན་འགྲིག་གི་མེད་པར་སྤྱོད་གསལ་བོ་བྱུང་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སུམ་རྟགས་ནང་བཤད་པའི་ཆོག་སྤྱད་
དང་། བདག་གཞན་དུས་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་སའི་ཁ་སྐད་ནས་སྤྱོད་གསལ་བོར་ཐོན་གྱི་མེད་པས་ཅེས་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་གོང་དུ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མང་པོ་བཀོད་པ་ཡང་མིང་བརྟུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཀོད་པ་དང་འབྲས་ཀྱི་དཔེར་ན།
ལགས་སོ་ཞེས་པ་ཆོའི་རྣམ་དག་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ལ་སོ་དང་ལས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཆོ་བརྗོད་པའི་སྐད་ཡང་དག་པ་ཞིག་
མིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ཆོའི་གྲས་པ་ཐལ་དྲགས་ནའང་དེ་ཅུ་སྟན་མོ་མི་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཐ་མག་མ་
འཐེན་ཞེས་པར་བཞེས་ཐག་མ་མཚོད་དང་ཞལ་ཐག་མ་མཚོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡང་ཞི་ཞིང་འཇམ་པ། བརྗོད་
ན་ཁ་ལ་བདེ་བ་སོགས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་བཀོད་པ་ལ་ཡང་བརྟག་དགོས་ཏེ། ང་ཆོས་སུམ་རྟགས་དང་དག་ཡིག་སོགས་དང་
མི་མཐུན་པའི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་ན་དེར་ཟད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཞི་ཞིང་འཇམ་པ་སོགས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མི་རུང་སྟེ་
སྟེ། སི་དུ་པའ་ཆེན་གྱིས། རྩོན་འབྲེལ་དུ་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་ཆོ་གནའ་བོའི་དུས་བཞིན་དུ་ཡིག་སྤྱོད་
ཚུན་ཆད་ཀྱང་བཅེགས་འཕུལ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱིན་པར་འདོན་པའི་སྟོན་བཟང་བོ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་དང་། ཁམས་
ཕྱགས་ཀྱི་མཐའ་ཨ་མདོ་དང་རྒྱལ་མོ་རོང་སོགས་བྱང་ཤར་གྱི་ཆ་རྣམས་ལ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་ལའང་གནའ་བོའི་
དུས་སུ་བོད་ཡུལ་དབུས་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གི་
ཡུལ་སྐད་བཅས་ལའང་གྲོང་ཉམས་ཆེ་ཅུ་ལས་འཕུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་བྱར་དག་པར་འདོན་པ་འབྱུང་བར་མདོན་སུམ་
གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ལུས་སོ། །ཞེས་སྐད་ལ་གྱུང་ཉམས་ཆེ་བ་བོད་སྐད་ཡང་དག་པའི་བྱུང་ཆོས་སུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ཆ་དང་གཞི་ཨ་མདོའི་སྐད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་

བརྟེན་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། སྤྱིར་མདོ་སྤྱད་པ་ནམས་ཁ་འཐོར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པས་པན་ཚུན་འབྲེལ་འབྲིས་དང་མཉམ་གཤིབ་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་བར་བརྟེན་ཡུལ་སྤོལ་གོམས་གཤིས་སོགས་སྤར་ལྟར་གནས་པ་མང་ཞིང་། རྒྱུད་ལའང་འཇུག་སྟེང་ཅེས་བྱུང་མེད་དེ། དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ད་དུང་ཡང་ཁམས་དང་མདོ་སྤྱད་སོགས་སུ་སྟོན་གྱི་ལུགས་པལ་ཆེར་མ་འཇུག་བར་གནས་པས། དེ་དག་ལས་དངོས་སུ་ཤེས་པར་ཅུས། ལུང་ཁྲུག་འགོལ་བོན་ཡོད་པའི་མི་ཡུལ་གཞན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཤན་མ་ཁྲུགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོས་ནས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཤེས་ཅུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནི་ཡུལ་གྱུ་མང་བས་རྒྱུད་ལམ་དང་རྒྱུད་ལུགས་ཆས་གོས་སོགས་མང་དུ་གྱུར་ཟིན་ཅིང་། རྒྱུད་ཀྱང་ཨ་མདོ་དང་མི་འདྲ། ཆས་ཀྱང་མི་འདྲ་ཡང་། རྟོད་མངའ་རིས་དང་རྒྱ་གར་མཆོམས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས་པའི་ཡུལ་རྒྱུད་མང་བོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་ཨ་མདོའི་རྒྱུད་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན། བུད་མེད་ནམས་ཀྱི་ཆས་ཀྱང་རྒྱུ་ཏུ་རས་ལེབ་མོ་ཞིག་དབྱངས་ཏེ་དེར་གཡུ་སོགས་བསྐྱེགས་པ་ཨ་མདོ་དང་འདྲ། ཐ་ན་སྤྱུ་ལེན་སྤངས་ཀྱང་དབུས་པའི་གཞན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་དང་ཨ་མདོ་བཞིན་གདངས་རིང་བོ་འཐེན་ཏེ་ལན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་ན་ཨ་མདོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་བརྟེན་ཅིང་མང་བ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་བརྟེན་ཅིང་མང་བ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ཡང་དག་པར་སྤྱབ་བྱེད་ནམ་དག་མིན་ཏེ། ང་ཆོས་ད་ལྟ་བུ་བཟོན་བཅོས་སུ་བཀོལ་བཞིན་པའི་ཐ་སྤྱད་པལ་ཆེར་བཀས་བཅད་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བརྟེན་ཅིང་ནམས་བཀས་བཅད་དང་བོ་དང་མཐུན་པ་ལས་གཉིས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཨ་མདོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཐ་སྤྱད་ཆད་ལེན་མ་ཡིན་པ་མང་བ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཨི་དང་ཨྱ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མི་གསལ་བ་སོགས་སྟོན་མང་བོ་ཡོད་པས་སོ། ཨ་མདོར་ན་བོད་ཐུན་མོང་གིས་བཀོལ་ཆོག་པའི་སྤྱི་རྒྱུད་ཅིག་ཚོམ་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་སའི་རྒྱུད་ལྟར་ཡང་བྱེད་མི་རུང་ལ་ཨ་མདོ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟར་ཡང་བྱེད་མི་རུང་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བསྐྱུས་ནས་བཅུ་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤར་སི་ཏུས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅེགས་འཕུལ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུ་ཟུར་ཕྱིན་པར་ཨ་མདོའི་རྒྱུད་དུ་ཐོན་པ་དང་། དབྱངས་ནི་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཨ་མདོ་བ་ནམས་མི་དང་ལྷ་གཉིས་ལོར་གྲིང་ཀྱང་། བོད་དབུས་གཙང་བ་ནམས་དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་མི་ལོར། ཞེས་པ་ལྟར་དབུས་གཙང་གི་རྒྱུད་དུ་ཁྱད་པར་གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ས་མགོ་དག་པར་སྟོག་མཁན་ནི་སྤྱུ་དྲགས་པ་ཅེས་སྟོང་ཁོང་ནམས་སྤྱུ་ལ་ས་ཀར། བྲང་ལ་བ་ར་ང་རང་། རྒྱུད་ལ་ས་པ་རོད་སོགས་སུ་སྟོག་ར་མགོ་དག་པར་སྟོག་པ་ནི་ཨ་མདོའི་འབྲོག་པ་ནམས་བཟང་། ཏྲ་ལ་ར་ཏ་སོགས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ས་ཆ་གང་གི་བསྐྱུ་ཚུལ་དེ་ཡིག་རྒྱུད་དང་མཐུན་ན་དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ནམས་འདོར་དགོས་སོ། །

གསུམ་ལ། བོད་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་རྒྱུད་རི་ལྟར་ཚོམ་དགོས་ལ།

བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་རང་གི་དགོས་འདུན་དང་མཐུན་པ་ལས་གཞན། ཏུས་རབས་ཀྱིས་ང་ཆོར་བཞག་པའི་འགན་འཁུལ་དེ། བོད་རྒྱུད་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ཁོད་དུ་རྒྱུད་སོ་སོའི་རང་སྤྱོད་གི་སྟོན་ཏེ་ཡིག་དང་ཐ་སྤྱད་བསྐྱུ་ཚུལ་མ་དག་པ་ཡོ་བསྐང་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཆེ་སར་གཟུང་དགོས་ལ། དེ་དང་ཏུས་

མཚུངས་པར་ཐ་སྟད་དང་ཆོག་པུང་སྟེང་སྟངས་ལའང་བཙོ་བྱངས་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད་ན་བོད་སྐད་
 ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་ཆད་གཞི་ནི་སྐད་ཆའི་ནང་གི་ནམ་དུ་དང་ཆོག་པུང་སྟེང་སྟངས་ལྟར་ལ། བདག་གཞན་དང་
 ཏུས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་སོགས་སུ་ཉག་གས་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་ཞིང་། ཐ་སྟད་ལྷ་ཆོག་ས་བཟོད་སྐབས་སྟོན་ཕྱོད་མཁས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་དང་དག་ཡིག་ནང་འཁོད་པའི་ཐ་སྟད་དང་མཐུན་པར་སྟོན་རྗེས་དང་མགོ་འདྲེགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་
 ཟུར་ཕྱིན་པར་ཐོན་པ། དབྱངས་གསལ་ནམས་ཡི་གེའི་བསྟག་ཐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟེ་གནས་མ་འཆོལ་ཞིང་མྱ་
 ཡང་གི་བྱང་པར་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་བལྟ་བ་ཡིན་པས་ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་སི་ཏུའི་སུམ་ཅུ་བར་
 གསུངས་པའི་ཡི་གེའི་བསྟག་ཚུལ་དང་ས་སྟུ་བསྟོད་ནམས་རྩེ་མོའི་ཡི་གེའི་བསྟག་ཐབས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དོས་གསལ་
 བྱེད་སུམ་ཅུ་དང་དབྱངས་བཞི་བོ་རང་རང་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་པ་དང་ཚོལ་བ་ནམས་དང་མཐུན་པར་བསྟག་ཚུལ་
 གཏན་འབེབ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ནས་གསལ་བྱེད་ནམས་ལ་དབྱངས་སྒྱུར་ཏེ་བསྟག་ཚུལ་དང་། སྟོན་རྗེས་དང་འདྲེགས་
 ཅན་ནམས་སྒྱུར་བའི་བསྟག་ཚུལ། ར་ལ་ས་གསུམ་གྱི་མགོ་ཅན་བསྟག་ཚུལ་སོགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་
 ད་གཟོད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་མ་ལག་བཟན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ནམ་དུ་དང་ཆོག་པུང་སྟེང་
 ཚུལ། མིང་བཅད་བཞོལ་སྟངས་གཅིག་གྱུར་བྱས་རྗེས་རྒྱང་སྟོན་དང་། བཟན་འཕྲིན། སྤྱོད་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྟངས་
 དང་། བེད་སྟོང་། འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུངས་ཏེ་སྤྱི་ཆོག་ས་སྟེང་གི་ལས་རིགས་སོ་སོ་ནས་དངོས་
 སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཤུགས་སྟོན་བྱས་ན་ང་ཆོ་བོད་གངས་
 ཅན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་གདེང་འཛིག་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྐད་གསར་བའི་མེ་
 ཏོག་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནི་ལྷང་ངེས་བཞད་ངེས་རེད། དེ་ལྟ་མིན་པར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་མང་གཞི་སྐད་གང་གིས་བྱེད་པའི་
 རྩོགས་ཅམ་ལ་ཚོད་པ་དང་དབྱུང་བསྟར་བྱས་པས་ནི་འཇའ་ཆོན་གོས་སུ་གོན་འདྲིང་པ་ཅམ་ལས་བྱུང་འབྲས་གཡུར་
 ཏུ་ཟ་བ་ཞིག་ལོན་པའི་རེ་བ་ནི་མི་ལམ་ཏུ་འཆར་མི་སྲིད་པ་ཞིག་གོ །

བཞི་བ། སྐད་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་གཅིག་གྱུར་བྱ་དགོས་པ།

བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བའི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་བཟོད་ལམ་ཐོག་བཀས་བཅད་གསུམ་རིམ་པར་བྱས་པ་དེས་
 ཐ་སྟད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་བྱས་རྗེས་གལ་འགངས་ཆེ་བ་བཞག་པར་མ་ཟད་རིག་གནས་ཀྱི་འཆོ་བ་འཐུས་ཚང་དང་
 ཐུན་མོང་ཅན་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་རྩོགས་ལ་སྤྱོད་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནད་བ་རེད། ཡིན་ནའང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ས་ལ་
 དར་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱན་ལྷན་གྱི་སྐད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ས་ལ་འཕྲོ་སྐྱོད་ས་སྟེང་བའི་
 རྒྱན་གྱིས་རིག་གནས་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ལ་ཐོག་ཐུག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྟོན་ཆད་
 གཅིག་མཐུན་ཡིན་པའི་སྐད་ཆའི་ནང་གི་ཐ་སྟད་ནམས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོས་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་
 པར་ཏུ་སྐད་ཆའི་ནང་ཏུ་ཡུལ་སོ་སོས་ཐ་སྟད་འདྲ་མིན་སྐྱོད་ས་སྟེང་བསྟེན་སྐབས་ཁ་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྟད་མང་བོ་ཐ་དད་ཏུ་གྱེས་
 ཞིང་། རིམ་གྱིས་ཡིག་ཐོག་གི་ཐ་སྟད་ཀྱང་གཅིག་མཐུན་མེད་པར་མདོ་དབྱུང་ཁམས་གསུམ་བར་བྱུང་པར་ཆེ་ཅམ་བྱུང་

སང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཚུལ་པའི་ལས་རིམ་ནང་སྐད་དང་ཡིག་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་སྐད་ཆའི་ནང་དུ་གཞུང་ཁུངས་མཁམ་པལ་སྐད་མ་བསྐྱེས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོལ་བའི་ཐ་སྙད་བཅུད་སྤྱད་བྱ་དགོས་པ་ལས་གཞན་བོད་ཡུལ་སྤྱད་སྐད་བར་གྱི་སྐད་ཆའི་ཁྲོད་དུ་ལུས་པའི་ཐ་སྙད་བབ་ཆགས་པ་ནམས་སྡོག་འདྲིན་བྱས་ཏེ་བཅུད་སྤྱད་གཏོང་དགོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པལ་སྐད་ཀྱི་མདོག་མ་འགྱུར་ཞིང་ངོས་མི་གཙང་བའི་ཐ་སྙད་དང་། ལྷག་ཏུ་ཅང་ཆུང་བའི་མིང་བརྟ་ནམས་རང་སྐད་མཚོག་འདྲིན་གྱི་དབང་དུ་མ་བཏང་བར་དོར་བར་བྱས་ན་སྐད་ཆའི་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་བྱུང་སང་བ་དང་། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དང་གདེང་འཛིན་བྱེད་དེས་རེད།

ཡིག་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་ནི་སྡོན་ཆད་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པས་བཟུང་བུ་སྡོན་པོ་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་སྟགས་སྤྱད་པའི་སྟེགས་བམ་ནམས་མངའ་རིས་ནས་ཨ་མ་དོའི་བར་དུ་བྱེད་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་ཐུབ་པ་ཡིན་མོད། ཉེ་ལམ་ཚུལ་པ་བོ་སོ་སོས་རང་རང་གི་པལ་སྐད་ཀྱིས་ཚུལ་ཡིག་སྟོན་ཆོག་སྟེ་ལ་བས་ཡིག་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གཅིག་མཐུན་མ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་མི་ཐུབ་ལ། དེར་མ་ཟད་ལྷ་ས་ལྷ་བུའི་ཁ་སྐད་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཅིག་ལྷ་ས་བ་ནམས་ཀྱིས་གོ་བདེ་བ་དང་ཡག་ཤོས་སུ་བཅེ་བ་ཡང་ཨ་མ་དོ་བ་དང་ཁམས་པ་ནམས་ཀྱིས་གོ་ཡང་མི་ཐུབ་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་འང་མི་མཐོང་ངོ་། ཡིན་ནའང་ཚུལ་པ་བོ་དེ་དག་གིས་ཚུལ་རིག་གི་ཁ་གཏད་ས་མང་ཆོག་སྟེ་ནམས་ཡིན་པས་མང་ཆོག་སྟེ་གོ་དགོས་ན་ཁ་སྐད་དང་པལ་སྐད་བཀོལ་ན་གོ་ཐུབ་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་ནང་འགལ་ངོ་མ་ཤེས་པར་སྤང་སྟེ། ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་པལ་སྐད་བཀོལ་ན་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་མང་ཆོག་སྟེ་གོ་ཐུབ་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གཞན་གྱི་མང་ཆོག་སྟེ་དུས་མ་ནམས་པར་ཟད་ཤེས་ཡོན་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་མི་ཐུབ་པས་ཞབས་འདེགས་ལྷ་ཡུལ་ཆེ་ས་ཞིག་འདྲོད་ནས་ཆུང་བར་སང་བ་འདི་ཡིད་སྦྱོབའི་གནས་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་མི་མང་བོ་ཞིག་ལ་པན་གདགས་པར་འདྲོད་ཆེ་ཡིག་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཀོལ་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། མདོར་ན་ཡིག་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་བྱ་དགོས་ན་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིག་འཇུག་སོགས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཁུངས་མ་ནམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྟེང་ཐ་སྙད་མི་འདང་སར་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་དང་དེར་བཀོལ་ཆོག་པའི་ཐ་སྙད་ཡང་དག་པ་འཆོལ་སྤྱད་དང་། གལ་ཏེ་མེད་ན་བབ་ཆགས་པའི་ཐ་སྙད་གསར་ཚུལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གསར་བྱུང་གི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་མིང་གདགས་པ་དང་། ཆབ་སྤྱད་དང་། ཚུལ་རིག་དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན། སྟན་ལུ་སྟགས་གང་ཐད་ནས་མིང་ཆོག་གསར་བ་ཡིག་རིགས་གཞན་ལས་བསྐྱུར་སྐབས་གང་བྱུང་མི་བྱེད་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གོམས་གཤིས་དང་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཞིགས་ནས་མིང་གདགས་པ་དང་མིང་ཆོག་བསྐྱུར་བ་སྟགས་དགོས་པ་མང་བོའི་ཆེད་དུ་ཞིང་སྤྱོད་ས་ལུའི་མི་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་སྐྱུར་ཏེ་གནས་ཤིག་གམ་མིང་བརྟ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་འཇུགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་དཔེ་སྟན་ཁང་དང་། རྒྱུ་སྒྲིག་བསྟན་འཕྲིན་སྟགས་ཕྱགས་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་ལས་ཁུངས་དེས་གཏན་ལ་པབ་པའི་མིང་བརྟ་མ་གཏོགས་ཐ་སྙད་གཞན་བཀོལ་ན་ཆད་ལས་འཁྱུར་དགོས་པའི་སྒྲིག་ལམ་ཉིང་ལོན་པ་བཞག་ན་ང་ཆོའི་བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་གདོན་མི་ཟ་བས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ལ་

༡༡། རྟེན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་རིག་པའི་ལུས་སྒྲུབ་དང་ཡིག་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ལ་ལྟར་ཙམ་དཔྱད་པ།

དབའ་མཁར་དང་སྒྲིང་བཞུགས།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུ་ལ། དེང་རབས་སྐད་བརྒྱུ་ཡིག་པའི་ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་སྐད་ཀྱི་བྱང་ཚིག་ལ། ཡུལ་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ཀྱི་བྱང་པར་བཅས་
མི་རྒྱུས་དང་ཡིག་པ་དཔེ་མཁས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཡང་དག་པར་དཔྱད་པ་གནང་འདུག།
བརྒྱུ་ཚད་གཅིག་ལ། སྐད་བརྒྱུ་ཡིག་པ། ཡུལ་སྐད། ཁ་སྐད།

གཅིག་ ཡུལ་རྒྱུད་དམ་ཁ་རྒྱུད་ཁྱི་རོ་ཁོ་དང་བྱུང་ཆོས་བཤད་པ།

༣༧ ། ཡུལ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་རིགས་ཤིག་སྟེ་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ངོས་ནས་བརྗོད་པ་དང་ཕན་ཚུན་བྱུང་པར་ངེས་ཅན་ཡིད་
པའི་ཕལ་རྒྱུད་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་དུ་བཤད་ན། རྒྱུད་ཆ་བཤེས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མི་གངས་མང་ཞིང་བྱལ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
རྒྱུད་རིགས་ལ་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད། རང་རྒྱལ་ནི་གནའ་ནས་བཟུང་འཛམ་གླིང་ཤར་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་རྒྱུད་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ན་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་ཡུལ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད། ས་
ངོ་སྟོང་ཡུག་གཉིས་ཀྱི་རྫོན་དུ། ཉན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབྱང་ཁུང་གིས་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་གཞུང་
བཅུ་གསུམ་བཙུགས་ཡོད། གཞུང་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་སྟེང་ཡུལ་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་གཞུང་ལྔ་ཤོས་རེད། དབྱང་
ཁུང་གིས་བཙུགས་པའི་ནང་དུ་དེ་དུས་ཡུལ་རྒྱུད་མང་པོའི་སྤྱང་ཚུལ་ཡུ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྟོན་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་བྲིས་ཡོད།

ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་སྐད་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་ལས་མཆོན་ཡོད། དཔེར་ན། ཨ་མདོའི་བོད་སྐད་ཏུ་མཉམ་
འདུས་གསལ་བྱེད་མང་ཅོམ་ཡོད་པ་དང་། སྐའི་ངར་རོམ་ཡ། དབུས་སྐད་དང་ཁམས་སྐད་ཏུ་སྐའི་ངར་རོམ་ཡོད་མོད།
འོན་ཀྱང་མཉམ་འདུས་གསལ་བྱེད་མེད། ཡང་ན་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། དཔེར་ན།

ཁྱེད། (ཀྱེད་མེད།)	ཁྱེད་མོ། (ཁྱེད་མོ་མེད།)	ཁྱེད། (ཁྱེད་ཀྱི་མེད།)
ཁོ། ko	ko	rko
ཁྱེད། ta	ta	sta
ཁཱེ། tso	tso	ptso

[illegible]

མགོ་ ngo	ngo	ngo
----------	-----	-----

ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བྱང་པར་ཐ་སྐད་ལས་ཀྱང་མཚོན་ཐུབ། སྤྱིར་བཏང་བའི་ཐ་སྐད་ལ་བྱང་པར་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཅ་བའི་ཐ་སྐད་ལ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ་ཡོད། དཔེར་ན།

ཁ་ལག་བ། kha la sa	བ་མ་བ། sa ma sa
མཐོང་། thong	རིག་ rak
སྟོག་ lo?	འདོན། ndon

གོ་དོན་གཅིག་པ་འདི་དག་ཡུལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་ནང་མིང་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་མཚོན་པའི་དཔེ་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་རེད། མིང་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་མཚོན་པ་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་ཨ་མ་དོའི་སྐད་དུ་ཨ་མ་ཆེས་པ་དེ། ཀའ་ལྟ་སྒྲ་བྲང་གི་སྐད་དུ་ཨ་མ་ཆེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཚོ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་ལ་ལར་སྤུ་བོ་ཆེས་འབོད་པ་རེད།

སྤྱིར་བཤད་ན། ཡུལ་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བར་དུ་བརྟེན་གྱི་ནམ་བཞག་མི་མཐུན་པ་འབྱུང་ཐོན་མཛོན་གསལ་ཞིག་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། མི་འདྲ་ས་སྤྱགས་འགའ་རེ་ཡོད། དཔེར་ན་མུ་སྐད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དུ་“我先走” ཆེས་བཤད་པ་དང་། ཀོང་ཏུང་གི་སྐད་དུ་“我走先” ཆེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བར་དུ་སྐད་སྒྲ་དང་ཐ་སྐད། བརྟེན་བཅས་སྤྱགས་གང་ཐད་ནས་བྱང་པར་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་སྐད་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་གཅིག་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་ཆའི་སྐད་ཆ་དང་བསྐྱར་ན་བྱང་པར་དེ་གཙོ་བོ་མ་རེད།

ཡུལ་སྐད་ནི་ས་གནས་སྐད་ཆའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ལྟར་རིམ་པ་དུ་མར་བྱེ་ཆོག་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ནང་ཁྱལ་དུ་བྱང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

སྐད་རིགས་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་སྐད་དང་གྲོང་སྐད་བཅས་རིམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག་པ་དང་། ཡང་ན་ཡུལ་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་པལ་བ། གྲོང་སྐད། གྲོང་སྐད་པལ་བ་བཅས་རིམ་པ་བཞིར་དབྱེ་བའང་ཡོད། མུ་སྐད་ལ་བྱང་པར་སྤྱགས་ཡུལ་སྐད་དང་ལྷུ་ཡུལ་སྐད། ཞང་ཡུལ་སྐད། ཀང་ཡུལ་སྐད། ཡུའེ་ཡུལ་སྐད། ཁོ་ཅའི་ཡུལ་སྐད། ཟིན་ལྟ་མའི་ཡུལ་སྐད། ཟིན་བྱང་མའི་ཡུལ་སྐད་བཅས་ཡུལ་སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཡོད། བྱང་པར་སྤྱགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་པར་སྤྱགས་ཀྱི་སྐད་དང་། ལུ་བྱང་གི་སྐད། ལྟོ་ལུ་བྱི་སྐད། ཅང་ལྟོའི་ཡི་སྐད་བཅས་ཡུལ་སྐད་པལ་བ་བཞིར་བྱེ་ཡོད། བོད་སྐད་ལ་དབྱུས་གཙང་གི་ཡུལ་སྐད་དང་ཁམས་པའི་ཡུལ་སྐད། ཨ་མ་དོའི་ཡུལ་སྐད་བཅས་གསུམ་དུ་བྱེ་ཡོད། ཡུ་གུར་གྱི་སྐད་ལ་དབྱེ་ཁོ་དང་ལུའོ་ལུའོ་པོའི་ཡུལ་སྐད་གཉིས་སུ་བྱེ་ཡོད། སྤག་སྐད་ལ་ཆ་ཉར་དང་དབྱུས་ལུ་ལུ་བཅས་ཡུལ་སྐད་གསུམ་དུ་བྱེ་ཡོད།

ཡུལ་སྐད་ནི་དུས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་གི་ནང་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་བྱང་པའི་འབྲས་ཉགས་རང་རེད། དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྐྱར་ནས་སྐད་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཆ་ཁ་ཤས་ད་དུང་ས་ཁྱལ་འགའ་ཞིག་དུ་སྤུ་མཐུད་དུ་གནས་ཡོད་ལ། ས་ཁྱལ་གཞན་

དག་ལ་མེད་པར་གྱུར། ཡང་ན་ས་ཆ་འགའ་ཤེས་སྐད་ཆའི་གྲུབ་ཆ་གསར་བ་བྱང་ལ་གཏན་ཆགས་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་
རིམ་བཞིན་རྟེན་གསལ་ཚུགས་ཐུབ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཏུས་ཡུན་རིང་པོ་འགྲངས་མཐར་ཡུལ་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་རེད།

ས་བབ་མི་འདྲ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་ཡུལ་སྐད་འབྱུང་བ་ལ་ཤུགས་སྐྱོན་ཐེབས་སྲིད་ཀྱང་། ཡོངས་བྱུང་རང་བཞིན་ནས་
བཤད་ན་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དེ་ས་ཚུད་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད། སྤྱི་ཚོགས་གཅིག་གྱུར་དང་། འགྲིམ་འགྲུལ་
བདེ་བ། མི་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་དམ་ཟབ་བྱུང་དུས། ས་བབ་མི་འདྲ་བས་སྐྱོན་དམིགས་བསལ་དུ་བྱས་ནས་ཤུགས་
སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་མི་ཐུབ། ཡུལ་སྐད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་ཁྱུས་དང་བསྐྱོན་ནས་སྤར་ཐུས་
གཙོ་བོ་བཟུང་གིས་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད། དེའི་འཕེལ་སྤྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རང་གི་བྱང་ཆོས་སོར་བཞག་
གིས་སྤར་ཏུར་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་གཅིག ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རིམ་བཞིན་ཉམས་པར་གྱུར་
ནས་ཡུལ་སྐད་གཞན་དག་དང་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་དང་གཉིས། བྱང་ཆོས་སྤར་ལས་སྤྱོད་པར་མངོན་དུ་སོང་ནས་རིམ་
བཞིན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་སྐད་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་གསུམ་མོ། །

ཡུལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འོག་ནས་ང་རང་ཚོས་ཡུལ་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས།
ཡུལ་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་དེས་སྐད་བརྟེན་གྱི་འོག་འཇུག་ལུགས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་སུ་གཏོང་ཐུབ་པར་མ་ཟད།
ད་རུང་ལག་ལེན་གྱི་དོན་སྤྲོད་ཡོད། ཡི་གེ་དང་ཆོད་ལྷན་གྱི་སྐད་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཡུལ་སྐད་དང་
ཆོད་ལྷན་གྱི་སྐད་དང་བསྐྱར་ནས་དེ་གཉིས་ཀའི་འདྲ་ས་དང་མི་འདྲ་ས། དོ་མཉམ་པའི་སྟོས་སྤྱི་ཚོས་ཉིད་བཅས་
ཉིད་པར་བྱས་ན། ཡུལ་སྐད་རྗོང་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྤར་ལས་དང་ལེན་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོད་ལྷན་གྱི་སྐད་ཁོང་དུ་
ཚུད་པར་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ། སྐད་ཆའི་འཕེལ་ཁྱུས་ཀྱི་དལ་མཁྱོགས་མི་མཉམ་པའི་སྐྱོན་གྱིས་གནའ་བོའི་སྐད་ཆའི་
ནང་དུ་ཡོད་པའི་གྲུབ་ཆ་མང་པོ་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བའི་ནང་དུ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཡུལ་སྐད་ཁ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་ལས་ཆེ།
དེའི་སྟབས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཆོག་སུ་སྐད་ཆའི་ལྷ་སྐྱུས་ཀྱི་དབྱེད་གཞི་ཆོད་ཐུབ་ཅིག་ཡོད། དཔེར་
ན་བོད་ཡིག་གི་མགོ་ཅན་ཡི་གེ་ར་ལ་ས་དང་འཕུལ་ཡིག་ལྷ་བོ་ད་ལྟ་འབྲོག་སྐད་དུ་སྒྲ་གདངས་གསལ་བོ་ཞིག་ཐོན་ཡོད།
འོན་ཀྱང་ཡུལ་སྐད་ལ་ལར་སྒྲ་གདངས་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས། ཡུལ་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ།

མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བྱུང་རྗེས། ཏུས་ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་པོའི་ནང་དུ་ནམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་སྟེ། དག་ཐོག་ནས་
བཤད་པའི་ཁ་སྐད་རེད། རྗེས་སུ་ཡི་གེ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དང་། མི་ནམས་ཀྱིས་ཡི་གེའི་རྩས་པ་སྦྱང་ནས་ཁ་སྐད་བཀོད།
དེ་ནས་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྟེང་འདྲ་གཟུགས་ཡི་གེ་འབྲི་བ་དང་མཉམ་དུ་ཡིག་སྐད་བྱུང་བ་རེད། ཡིག་སྐད་དེ་ཡི་
གས་བྲིས་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཡི་གེ་དེ་ཡིག་སྐད་ཁོ་ན་མ་རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་ཡིག་གིས་བཀོད་པ་དེ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡིག་
སྐད་ཡིན་ལ། བོད་ཞན་སྐད་ཀྱི་ལི་ཏུའུ་ཡི་གེ་ཡང་རེད།

ཡིག་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་ཚང་མ་མི་ནམས་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཡིན། འོན་ཀྱང་སོ་སོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱད་ཆས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་འོག ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་སྐད་དེའི་དངོས་པོའི་ཕྱི་ཚུལ་ནི་
སྒྲ་རྒྱལ་ཡིན་ཞིང་། བཤད་པ་ཙམ་དུ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡལ་བར་འགྱུར། ཡིག་སྐད་ནི་སྤྱིར་བཏང་དུ་སྒྲ་གྲས་གིས་པ་
དང་། ཡང་ན་ཡོ་བྱད་འདྲ་མིན་གྱིས་དངོས་རྒྱུ་འདྲ་མིན་ (དཔེར་ན་རྩ་ཆས་དང་རྩ་སྟེང་། སྒྲ་ལེ་། བྲག་རྒྱ། ཤིང་
ཏ་ལའི་ལོ་མ་ལྟ་བུ།) ཉིད་དུ་བརྟེན་པའམ་གྲིས་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱོག་ཁོད་དུས་སྐབས་རྒྱུད་རིང་བོ་ཞིག་ལ་
ཉར་ཆགས་བྱེད་ཐུབ། དེ་གཉིས་ཀ་གྱུར་བའི་འབྲི་ཐབས་དང་ཡུལ་དུས། དངོས་པོའི་ཆ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་སོ་སོའི་
བྱད་ཆས་གཤམ་གསལ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་འབྱེད་ཆོག

༡ ཐུབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། མི་ནམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་དུས། འབྲེལ་
འདྲིས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་ལྷགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ད་རུང་ལག་བརྟེན་དང་རོ་གདོང་གི་ནམ་འགྱུར་སྐགས་ལ་
བརྟེན་ནས་བསམ་སྒྲོ་དང་བཅེ་དུང་མཆོན་པ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཆོག དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་རྟག་ཏུ་ཆོག་དུམ་མང་བོ་
སྤྱད་པ་དང་སྦྱང་བ། བསྐྱར་སྒྲོས་མང་བ་སྐགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་། ཡིག་སྐད་བོད་སྤྱི་ཀྱི་གོ་རིམ་དུ་འབྲེལ་འདྲིས་
ཀྱི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཉེ་ལྷགས་སུ་མེད། ལག་བརྟེན་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་འདྲ་མིན་གྱིས་བརྟེན་དོན་གང་ཞིག་མཆོན་པར་
བྱེད་པ་ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་མི་ཐུབ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སྦྱང་བ་རྒྱུད་ཙམ་ཉུང་བ་དང་། སྐབས་འགར་ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་
སྐད་དུ་མེད་པའི་མིང་ཆོག་གམ་བརྟེན་ཉགས་འགའ་ཤས་བཀོལ་སྤྱད་བྱེད། གཞན་ཡང་། འབྲི་བ་བོར་ཆོག་གྲུབ་སྦྱར་བ་
དང་བཟོ་བཅོས་བྱེད་ཁོམ་གང་མང་མང་ཡོད་པས། འགོ་ཚུལ་པ་དང་སྟེན་སྦྱར། མཐུག་བསྐྱུ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་
ཆོགས་དམ་ཞིང་ཁ་གསལ་བ་དང་། ཆོག་རྒྱུད་རིང་ཞིང་གོ་རིམ་ཡང་སྣ་མང་ཆད་གྲུབ་རེད།

༢ འབྲེལ་བྱས་ཀྱི་སྤྱིར་ཆད་མི་འདྲ་བ། ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་སྐད་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ནི་སྒྲ་རྒྱལ་ཡིན་ལ། བཤད་མ་ཐག་
སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡལ་བར་འགྱུར། དེར་བརྟེན་འགྱུར་བ་རྒྱུད་ཙམ་མཁྱོགས། ཡིག་སྐད་དེ་དངོས་རྒྱུ་སྐྱོགས་པའི་
ཉིད་དུ་བརྟེན་པའམ་གྲིས་པ་ཡིན་པས། འགྱུར་ཕྱོག་གི་དུས་ཡུན་ཉ་ཅང་དལ། སྐད་རིགས་འགའ་རེའི་ཡིག་སྐད་དང་
ཁ་སྐད་བར་དུ་མི་མཐུན་ས་རྒྱུད་མང་བོ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན་གནའ་བོའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆད་ལྟན་ཡིག་སྐད་ནི་ཐང་དང་སུང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་སྤེལ་ས་དུས་ཁ་སྐད་དང་བར་ཐག་རེ་རིང་དུ་སྔང་བ་རེད། ཁ་སྐད་དང་ཁ་བྲལ་ཞིང་སྒྲེ་
སྒྲོབས་མེད་པའི་ཡིག་སྐད་དེས་ལྷ་བཞིའི་ལས་འགལ་སྟོན་དུ་དབང་སྒྱུར་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད། ལྷ་བཞིའི་རྩིས་སུ་
ཡུལ་སྐད་དམ་ཁ་སྐད་དང་པལ་ཆེར་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྐད་ཁོངས་གསར་བ་དེ་དང་རབས་པལ་སྐད་བྱུང་
ཞིང་། དེས་ཡིག་སྐད་ཀྱི་ཆོད་བྱས་པ་རེད། བོད་སྐད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་ལ་ཡང་བར་ཐག་ཆེ་ཙམ་ཡོད། ཡིག་
སྐད་ཀྱང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གོང་དུ་འབྲེལ་བཞིན་ཡོད་པ་སྒྲོས་མི་དགོས། ཡིན་ན་ཡང་། ཡུལ་སྐད་ཀྱི་གོང་འབྲེལ་དང་
བསྐྱར་ན་ཡིག་སྐད་ནི་ཉ་རལ། ཡིག་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་ཐད་དེ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་དེ་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་དམངས་

པལ་ཆེར་ཡིག་ཚུངས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་རིགས་ཀྱི་ཡིག་སྐད་ཁོང་དུ་ཚུད་མེད་པས་རེད། གལ་ཏེ་ཡིག་སྐད་དེ་ཡུལ་སྐད་
དང་ཅད་དེ་ཁ་བྱལ་དུ་སྤང་ན། དེ་རེངས་པོར་གྱུར་པ་དང་། སློབ་དཀའ་བ་དང་བེད་སྤྱོད་ལ་སྟབས་མི་བདེ། དེ་བས་
སྐད་ཡིག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་གཏན་ནས་མེད། ཡིག་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཆེད་དུ་མཐུན་ཆེན་གསར་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། ཡིག་སྐད་དེ་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱར་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས་པ་
མངོན་སུམ་ཆད་གྲུབ་རེད།

ཡིག་སྐད་དང་ཁ་སྐད་གཉིས་ནི་སྐད་རིགས་གཅིག་གི་ནང་གསལ་སྒྲ་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ཁ་སྐད་ནི་སྐད་བརྗེ་རྩིས་པོ་དང་པོ་དང་ཡིག་སྐད་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན་ལ་ཡིག་སྐད་གོང་དུ་
འཕེལ་བའི་སྟབས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་བཅས་རེད། འོན་ཀྱང་ཕྱོག་ནས་བཤད་ན་ཡིག་སྐད་ཀྱིས་ཡུལ་སྐད་ལ་ཤུགས་ཆེན་
ཐེབས་ལ། ཆད་ལྡན་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིག་སྐད་ཀྱིས་སྐད་རིགས་གཅིག་གྱུར་བ་ལ་ཤུགས་ཆེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཐུབ།
ཡིག་སྐད་དེ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཆད་ལྡན་ཅན་ཀྱི་སྐད་ཡིན་དགོས་མོད། གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གི་སློན་ནས་ཡུལ་སྐད་ཀྱང་
ཡིན་ཆོག་ དཔེར་ན། ས་གནས་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྣམས་གར་འབྲུབ་གཞུང་དེ་ནི་ཡུལ་སྐད་ལས་བྱས་པའི་ཡིག་སྐད་རེད། སྤྱི་
ཆོག་ས་ལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ཆེན་ཁུད་པར་ཅན་ཀྱི་འག་དུ། སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མི་རིགས་མི་འདྲ་བས་
ཡིག་སྐད་རིགས་གཅིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་འཇར་པན་དང་ཁའོ་ཞན། ཡོ་ནན་བཅས་ལ་རང་
རིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་མ་བྱུང་སྟེན་ལ་ཆད་མས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ཐྱོང་བ་སྐད་བརྗེ་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲགས་ལ།
དེང་སང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིག་
སྐད་བྱུང་བ་ཡིས་མིའི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་གཅིག་གས་གཅོད་ཐད་ཁ་དྲུག་ས་བབྱུང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་
གསར་བ་ཞིག་དུ་གྲོམ་ཁ་སྤྱོད་ཤིང་འདས་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དཔྱད་
གཞི་ཉར་ཆགས་དང་མངོན་འགྱུར་བྱུང་བར་ཕན་ལུས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་ཟིན་པའི་ཤེས་བྱ་དང་
ཉམས་སྦྱོང་སྣ་ཆོག་ས་ཡི་གེར་བཀོད་དེ་མི་རབས་རྗེས་མར་བརྒྱུད་ཐུབ་པ། ཁ་སྐད་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་རིག་གནས་དང་ལོ་
རྒྱུས་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་ན་བརྗེད་འབྲེལ་འབྱུང་སླ་བ་དང་། ཆད་གྲུབ་བདེན་སྣང་གིས་གསལ་ཁ་སྤྱོད་རྒྱུར་ངེས་པ་ཏེ་
ཅང་མི་གཏན་ནོ། །

༡༡། བོད་རིག་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གི་འཕྲོ་འཁྱར་དང་དེའི་མ་འོངས་པ།

སྤྱད་སྐྱར་ཆེ་ཤིང་ཐར།

ནང་དོན་གནད་བསྟུན། བོད་རིག་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གི་འཕྲོ་འཁྱར་དང་། བོད་རིག་པའི་ཐ་སྙད་དང་འབྲེལ་ཐང་གཞིའི་སྒྲུབ་གསའི་སྐོར་དང་། ཐ་སྙད་དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་ཏུ་བསྒྱུར་ན། དེ་དུས་འགལ་ཆུན་གཉིས་འདྲིམས་ཡིན་པའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་སྒྲུབ་བཤོ། །

བཅ་ཆད་གཅིབ། བོད་རིག་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིབ་། བོད་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་ མཐུན་ཆུན་དང་འགལ་ཆུན།

དང་ཐོ། བོད་རིག་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གི་འཕྲོ་འཁྱར།

༡༡། གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ལྟེན་མོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་སྒྲིབ་གི་ཐོག་མའི་སྒྲིག་འཇུག་ས་ནི་ ༡༩༥༡ལོར་བཅུགས་པའི་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བྲིད་དཔྱད་ཁང་ཞེས་པ་དེ་རེད། དེ་བཅུགས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་ཁམས་སྤྱུ་ལས་བྱེད་པ་སྐྱེད་སྤོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། སྐབས་དེར་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བྲིད་དཔྱད་ཁང་དང་དམག་སྤོང་ལས་བྱེད་པའི་སྤྱི་བདེ་འཛོལ་གྱི་ཞེས་པའི་ཆེད་ལས་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བྲིད་དཔྱད་ཁང་ཞེས་པ་དེས་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ལྟེན་མོའི་གྲུབ་ཆ་བྱེད་ཀ་ཟིན་ཡོད། བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་འགན་ལེན་མཁན་དང་བོ་ནི་སྤྱི་ཞབས་ཡུ་དོ་ཆོན་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་མ་ ༣༧ཡོད།

དེའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་ ༡༩༥༢ལོར་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཏུ་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་གི་སྐད་ཡིག་ཆོན་ཁག་བཅུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་ནི་དེའི་བྲིད་དཔྱད་ཁང་དང་བོ་ཟེར་བར་གྱུར། དེ་ནས་བཟུང་ལ་བཞི་དང་ལྔ་ཅན་གྱི་བོད་རིགས་ཀྱི་ཆང་གཞིའི་སྒྲུབ་མ་སྐོར་གཉིས་བསྟུ་བའི་འགོ་བཅུགས། ༡༩༥༤ལོར་བཟུང་བོད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲུབ་མ་བསྟུས་ཏེ་མཁས་པའི་དབང་བོ་དུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་དགེ་ཆན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། ༡༩༥༥ལོར་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་མི་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྒྲུབ་གཉེར་བསྟུར་ནས་ཐོན་སྐྱེད་ངལ་རྩལ་གྱི་ལས་ལ་མི་བཅོམ་ཀ་མེད་བྱུང་། ༡༩༥༩ལོར་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཏུ་ཕེབས་ནས་དཔེ་བྲིད་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སྒྲུབ་མ་བསྟུ་བའི་འགོ་བཅུགས། ༡༩༨༡ལོར་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་གི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བཅུགས། དེ་ནི་གྲུང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་

* སྤྱད་སྐྱར་ཆེ་ཤིང་ཐར་ལགས་ནི། གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ལྟེན་མོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་སྒྲིབ་གི་སྤྱི་བཅོམ་ཡིན།

འཇུག་ཁང་དང་བོ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཁམས་སོ་སོ་ནས་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་
 ཁུངས་མང་བོ་བཅུགས། ༡༩༩༩ལོར་ཀྲང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱང་གི་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་གི་སྐད་ཡིག་ཆེན་ཁག་
 ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་ཡིག་སྤྱི་དབྱུང་ཁང་དང་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གཉིས་བསྐྱེས་ནས་ཀྲང་དབྱང་མི་རིགས་
 སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་རིག་པའི་ཆེན་ཁག་བཅུགས། ཡིན་ན་ཡང་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་མིང་དེ་སྤར་ལྟར་
 སོར་བཞག་བྱས་ནས་ཆེན་ཁག་དང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གཉིས་མིང་བྱང་གཉིས་ལ་མི་སྣ་སྐོར་གཅིག་བྱས་ནས་བཞག དེའི་
 ཕྱིས་སུ་ཀྲང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱང་དེ་ཀྲང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་བསྒྱུར། ༢༠༠༠ལོའི་ཟླ་༥པར་གོང་
 སྐྱོན་ལས་ཁུངས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆང་གཞིའི་སྟེང་དུ་བོད་རིག་པའི་སློབ་སྦྱང་བཅུགས་ཤིང་དེའི་འོག་ཏུ་བོད་རིག་པའི་ཆེན་
 ཁག་དང་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ཡོད་པར་བྱས། ༢༠༠༧ལོར་ཆང་གཞིའི་སློབ་གསོའི་གདེངས་འཛིག་གི་སྐབས་
 སུ། བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་སྤྱི་མོར་སོར་བཞག་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་གཏོགས་པའི་བོད་རིག་པའི་ཆེན་ཁག་དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་
 ཡིག་དང་ཚོམ་རིག་ཆེན་ཁག་ཏུ་བསྒྱུར།

གཉིས་པ། བོད་རིག་པའི་བསྐྱེད་དང་ཆང་གཞིའི་སློབ་གསོ།

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོ་རོབ་ཀྱི་རྟོག་དབྱུང་པ་དང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མཐོང་
 ཐོས་དྲན་རིག་ཐམས་ཅད་ཟིན་ཐོར་བཞོད་པ་དེ་དག་གིས་རུབ་བྱུགས་པ་ནམས་བོད་ལ་སློབ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བྱས་པ་
 མ་ཟད། མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་མ་གཏོགས་བོད་དུ་བཅར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེས་ཀྲང་རུབ་བྱུགས་པ་ནམས་
 ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བྱུགས་ལ་དྲངས་ཤིང་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་གིན་ཏུ་སྐྱོག་གུར་པ་
 ཞིག་གི་དཔེ་མཆོད་དུ་གྱུར་ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་དུས་འཁོར་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བས་
 ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རིའི་སྤྱི་མོར་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་དོ་སྣང་སྤར་ལས་ཆེན་པོ་བྱང་། དེའི་ཆང་གཞིའི་སྟེང་
 ནས། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བོད་པ་འབྲམ་ཕྱག་གཅིག་ལྷག་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་དེས་རུབ་བྱུགས་པ་ནམས་
 ལ་བོད་མི་དང་འབྲེལ་འདྲིས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་སྤྱད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་
 བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དེ་རུབ་བྱུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་སུ་དར་
 བའི་འགོ་བཅུགས། ཡིན་ན་ཡང་། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་དུ་ནམ་ཡིན་ཡང་ Tibetan studies ཞེས་བོད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དེ་བེད་
 སྤྱད་པ་མ་གཏོགས་ Tibetology ཞེས་བོད་རིག་པའི་སྐད་དོད་དེ་བེད་སྤྱད་བྱེད་མཁན་པལ་ཆེར་མ་བྱུང་། དབྱིན་ཇིའི་
 སྐད་དུ་—ogy ཞེས་པའི་ཆོག་རྩ་དེ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་སྟེ་སྤྱི་ཆོགས་རིག་པ་དང་ཡང་ན་ཆོས་ལུགས་རིག་པ་སྐགས་
 ལ་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས། ཡུལ་ཁམས་ཤིག་དང་རིག་གནས་གཅིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ལ་མི་ཐོབ། དེ་བས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་
 པའི་གོས་དབྱེད་ཆོགས་འདུ་ཆེན་པོ་དེའི་མིང་ཡང་ Tibetan studies ཡིན་པ་ལས་ Tibetology ཟེར་བའི་ལུགས་སློལ་ད་རག་
 བར་དུ་མ་བྱུང་། བོད་ཡིག་ཏུ་བོད་རིག་པ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་དེ་པལ་ཆེར་རྒྱ་ཡིག་ནས་འགྱུར་ཡོང་བ་འདྲ། དེའི་རྒྱ་མཆོད་

གཙོ་བོ་ནི། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་ལ་ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་རིག་པ། སྤྱི་ཆོགས་རིག་པ། མི་རིགས་རིག་པ། རྒྱུ་བརྗེ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་གྱུས་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སོ་སོ་བོད་སྤྱད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལོགས་སུ་མེད་པ་དེ་རེད། ཐ་སྙད་དེ་ཐོག་མར་རྒྱུ་བརྗེ་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་རྒྱ་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་ཡོད་པ་དེ་རིགས་བསྐྱེས་ནས་བྱུང་བ་འདྲ། གང་ལྟར་ཀྱང་། ཏུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་ནས་བརྒྱུ་གྲང་གོ་ནས་བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བྱུང་བ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་སོང་། ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱོང་ནས་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བཙུགས་པ་ནས་བརྒྱུ་ཞིང་ཆེན་སོ་སོ་ནས་ཐ་སྙད་དེ་བོད་སྤྱད་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་བཙུགས། ཐ་སྙད་དེ་དར་བྱུང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་སོང་བ་དེས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་མཐོང་རྒྱུ་ཆེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་མཆོད་ཡོད། དེ་དང་བསྟན་ནས། ཏུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་སྦྱོང་མ་གཏོགས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་མི་རིགས་གྲངས་ཀྱི་སྐད་རིག་དང་ཚུལ་རིག་ཆོན་ལག་ཏུ་གཏོགས་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དེ་བོད་རིག་པའི་ཆོན་ལག་ཏུ་བསྐྱར། སྐབས་དེར་རྒྱ་མཆོན་མང་བོ་ཞིག་གིས་ཁྱེན་པས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཉེ་གནས་ཤིག་པེ་ཅིན་ཏུ་བཙུགས། སྤྱི་ལོ་བས་རྩོམ་རྒྱུ་དང་རྩོམ་རྒྱལ་བོ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་དེའི་མིང་ལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཉེ་གནས་ཞེས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་མོད། དེ་ཡང་ལོ་བཅུ་འགྲེལ་བའི་རྗེས་སུ་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཉེ་གནས་ཞེས་པར་བསྐྱར། དེ་ནས་བརྒྱུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་བོད་སྤྱད་བྱེད་རྒྱུའི་མཇུག་རྫོགས། བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ལས་ཁུངས་ཤིག་གི་མིང་ཏུ་བོད་སྤྱད་དེ་དེའི་ནང་གསལ་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་དགར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་མི་འགྲིག་རྒྱུ་མེད་མོད། དཔེར་ན་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཉེ་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སོགས་སུ་བཀར་ཡོད་པ་དང་། བོད་རིག་པའི་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་བསྟུ་ཏུས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱུ་བརྗེ་རིགས་དང་ཚུལ་རིག་ བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་ལས་བཀར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། ཡིན་ན་ཡང་། ཟང་གཞིའི་སློབ་གསོ་སྐོར་ལ་མཆོན་ན་བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་ནང་དོན་ཀྱི་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཐ་སྙད་དེ་བོད་སྤྱད་བཏང་ན། སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོ་སྤྱད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་ལ། མཐར་ཐུག་བྱུང་ཁོངས་དེ་དག་གི་གཅིག་ཀྱང་གང་ལེགས་ཤེས་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་ལས་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ནི། བོད་རིག་པ་ཞེས་པ་དེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཡོད་པ་ལས། དེར་སྐད་རིགས་གང་བོད་སྤྱད་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཆོད་འཛིན་ཅི་ཡང་མེད་པས། དེ་ཕྱིན་རིམ་སྐད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ན་ཡང་དེ་བོད་རིག་པ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། དེའི་ཉེན་ཁ་ནི་གལ་ཏེ་བོད་ཡིག་བོད་སྤྱད་བྱེད་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་སྐྱུར་མེད་ན་ཉེན་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆོན་ལག་ནམས་སྐད་རིགས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་

པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ངེས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། མང་གཞིའི་སློབ་གསའི་སྐབས་སུ་བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་
 རྟེན་དེ་བཅུ་གཉིས་པ་བཏང་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་གི་ཚན་ཁག་བྱས་ན་བཟང་སྟེ། མཐོ་འབྲིང་ནས་
 ཐོན་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པ་ནམས་ལ་ཐུ་མཐུད་དུ་བོད་ཡིག་གི་སློབ་གསེབ་ཤུགས་བརྟན་དུ་གཏོང་རྒྱ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་བ་ལས་བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དོན་སྤྱི་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བྲིད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྐད་རིགས་
 གཞན་པའི་རྟེན་ནས་སློབ་བྲིད་བྱས་ན་རང་གི་སྐད་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་འཆར་རྒྱུ་ཉེན་ཁལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ལ་ཁབ་ཀྱི་
 མི་རིགས་སྲིད་རྒྱུ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་མངོན་སུ་མཚད་མས་གྲུབ། དེར་སྐབས་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་གཅིག་གྱུར་
 ཀྱི་བྱ་ལྷག་འཁུལ་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། རྒྱ་ལ་ཁབ་ཀྱིས་མི་རིགས་སློབ་གསེབ་ཆེན་མོ་ཁག་གི་བོད་ཡིག་དང་སྐད་ཡིག་
 དང་ཡུ་གུར་ཡི་གེ་ལ་སྐད་པའི་མི་རིགས་གངས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག་ལ་རྒྱ་བསྐྱར་ཆེན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད་དེ།
 སློབ་གྲྭ་ཁ་ཤས་སུ་མི་རིགས་གངས་ཀྱི་འདི་དག་གི་སློབ་མའི་སློབ་ཡོན་ཡང་མི་བསྐྱུ་བའི་སྲིད་རྒྱུ་ལག་བསྟར་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མི་རིགས་གངས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ལ་རྒྱ་བ་
 རྒྱར་དང་སྐད་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། དེ་བས་སྲིད་རྒྱུ་དེ་ལ་དམིགས་ན་ཡང་། མང་གཞིའི་སློབ་གསའི་སྐབས་
 སུ་ངས་པར་དུ་བོད་ཡིག་གི་སློབ་བྲིད་ལ་ཤུགས་རྒྱུ་བྱེད་དཀོས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་བྱེད་ཐོགས་ཤིག་རེད།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་ཏུ་བུ་ར་བ།

རྒྱ་ལ་ཁབ་སློབ་གསེབ་ཤུ་ཅུ་མང་གཞིའི་སློབ་གསའི་གདེངས་འཛིན་གི་གས་སུ། སློབ་མ་སྦྱིད་སྲིད་གི་ཁ་ཐོགས་གཏན་
 འཁེལ་བྱེད་རྒྱ་དང་ཆེད་ལས་ཀྱི་མཚམས་ཆོད་འཛིན་རྒྱ་ནི་ནང་དོན་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཆོད་ཐིག་
 དེ་དང་བསྐྱར་ན། བོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆོད་གཞི་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱུས་དང་
 ཆོས་ལུགས། སྐད་ཡིག་ཚུལ་རིག་ དཔལ་འབྱོར། གསེར་རིག་ རྒྱར་ཅེས་ལ་སྐད་པ་མེད་པའི་སློབ་བྲིད་བཀོད་
 སྤྱི་བྱས་པ་དེས་སློབ་མའི་ནམ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་རྒྱ་པར་ཞོག རིག་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོངས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་བྲིད་ནས་
 མཐར་ཐུག་དེའི་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་གནས་སུ་གྱུར། སློབ་གསའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་མང་པོ་
 གནང་བ་མ་ཟད། སློབ་མ་ཆོས་ཀྱང་དེའི་སྐོར་ལ་བསམ་འཆར་མང་པོ་བཏོན། དེ་བས། སློབ་གྲྱེའི་འགྲིམ་དང་དགེ་
 བཅུ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་རྒྱར་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བོད་རིག་པའི་ཚན་ཁག་དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་
 རིག་གི་ཚན་ཁག་ཏུ་བསྐྱུར། སློབ་ཚན་ནང་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། བོད་རིག་པའི་སྤྱི་ཞིག་ཟེར་བའི་བསྐྱེད་
 བྱ་མཐའ་མེད་པ་ནམས་སྤངས་ནས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་དང་དམངས་ཁྲོད་ཚུལ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྐད་
 པ་བསྟན། གདམ་ཆོག་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་ལ་ཐད་ཀར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 མེད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ནམས་དོར་ཞིང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་གསར་བ་བསྟན། བསྐྱེད་བཅོས་གསར་བ་བྱས་ཟིན་པའི་
 བསྐྱེད་བྱ་ནམས་པལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གཙོ་བོ་བྱས་པ་དང་། དེ་མཐུན་ཀྱི་རིག་

པའི་གཞུང་ལུགས་སྒྱུར་ནས་བྱུང་ཡོད་པས། མ་འོངས་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཚཱ་རིག་ཚྭ་གསུམ་ནས་སྤྱད་པས་ལགས་པའི་བྱུང་འབྲས་ཐོབ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བཅངས་ཡོད།

བཞི་བ། མཐུན་ཆེན་དང་འགལ་ཆེན་མཉམ་དུ་གནས་པ།

མཐུན་ཆེན་གྱི་ཚྭ་གསུམ་ནས། མང་གཞིའི་སློབ་གསོའི་ཆེད་ལས་གཏན་དུ་འཁེལ་བ་དེས་སློབ་མ་ཆོལ་སྤྱད་བྱ་གསལ་བོ་བྱས་ནས་ཁོ་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྐད་རིགས་དང་ཚཱ་རིག་གཅིག་པུའི་སྤྱི་དབྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་བཟོན་པོ་ཞིག་འདྲུགས་བྱུང་པའི་རེ་བ་ཡོད། གཞན་ཡང་། གྲུང་དབྱེད་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་༡༩༥༤་༡༩༥༩་ལོར་བའི་ཆུ་ཁབ་གཞུང་གི་ཆུ་སྐྱུར་གྱི་ལས་གཞིའི་ནང་དུ་ཚུད་ཡོད་པས། མ་རེ་རེར་འགྲོ་སྤྱོད་པོ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ༡༩༥༥་ལས་གཞིའི་ཆུ་སྐྱུར་དང་བསྐྱོན་ནས་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཡོངས་ནས་མ་རེ་སློབ་མ་བརྒྱ་ཅུ་ཐམས་པ་ཕྱི་ཆུ་ཁབ་དུ་མངགས་བྱུང་པའི་མཐུན་ཆེན་སྒྱུར་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་འདོད་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཆུ་ཁབ་སློབ་མ་ལ་ཡང་སློབ་ཡོན་སྤྱོད་བྱུང་པའི་མཐུན་ཆེན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། འགལ་ཆེན་ཡང་མང་བོ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེང་སྐབས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་སྐབས་སུ། བསྐྱབ་བྱ་ཁ་ཤས་ལ་སློབ་བཞེན་མེད་པ་དེ་དཀའ་ཁག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན་ཚཱ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས། དམངས་ཁྲིད་ཚཱ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས། དེ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་ནམས་མེད་སྤྱི་ཕྱི་ཆུ་དང་། མེད་པ་ནམས་རང་གིས་ཚཱ་རྒྱ་དང་ཡང་ན་སློབ་གྲྭ་གཞན་པ་ནམས་དང་མཉམ་དུ་ཚཱ་རྒྱ་ཕྱི་ཆུ་དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་དོན་བྱ་ཞིག་རེད། གཉིས་པ། དགོ་ཆུན་དང་སློབ་མ་ནམས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ནས་འཛོམས་པས། ཕན་ཚུན་གོ་བརྟ་འཕྲོད་ཆུ་ཕིན་དུ་དཀའ་བར་གྱུར། གནད་དོན་དེ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཐོག་མར་ལྟ་སའི་སྐད་སྤྱི་དགོས་པར་བསྐྱལ་ཡོད། འབྲས་བུ་ཕིན་དུ་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བས། དེང་སང་དགོས་པ་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཡིག་སྐད་ཁ་སྐད་དུ་གསུང་རྒྱུ་སྐྱལ་མ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེར་འབྲས་བུ་ཅི་འདྲ་འབྱུང་རྒྱ་དུང་གསལ་བོ་མི་ཤེས། གསུམ་པ། བོད་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོའི་ནང་ནས་བོད་ཡིག་གི་བྱུང་ཆ་རྒྱུ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཡིག་སྤྱི་ན་ལས་ཀ་མི་རྟོག་པར་ཉལ་ཁན་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་དེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་པ་དེ་རེད། བཞི་བ། སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོ་དང་བཤད་གྲྭའི་སློབ་གསོའི་བར་དུ་འབྲེལ་ལམ་འཕྲོད་པོ་ཞིག་མ་ཆུགས་པའི་ཆེན་གྱིས་སྤེལ་རྒྱུ་གྱི་རིག་གནས་སྤྱི་བའི་མ་ལག་དེ་ལ་སྤྱི་གཞུང་གི་ཆུ་སྐྱུར་ཆེན་པོ་ཐོབ་རྒྱུ་ཕིན་དུ་དཀའ་བར་གྱུར། ལྷ་བ། འཛོམས་སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་གཅིག་གྱུར་གྱི་འཆུབ་མ་དེས་བོད་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་མང་བོ་ཞིག་གི་སྤེལ་རྒྱུ་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ལ་འགལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། གོང་སྐོར་གྱི་རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ལ་བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་བཏང་ན། དེའི་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་ནི་བོད་པ་ནམས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ནང་གི་བོད་ཡིག་གིས་གོ་མི་ཆོད་པར་སྒྲུབ་དེ་རེད། དེ་བས། ང་ཆོས་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་པུའི་སྤྱི་དབྱེད་ནས་བཤད་རྒྱ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་སྤྱོད་དང་། ཆོག་པར། སྤྱོད་འཕྲིན། དྲ་གནས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཆོག་གི་ཆ་འཕྲིན་

ལྷོ་ལ་ ༢༠༠ རེ་ལོ་ལྷོ་ལ་ ༡༥ རེ་ཆོས་ ༢༤ ལ་ བེ་ཅིན་ནས་སྐྱུར།

༡༡། ཁྲིག་ཐུང་རང་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིབ་གྲུ་འབྲིང་རྒྱུད་གི་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་ བྱིད་ཐད་ལྟག་པའི་གནད་དོན་དང་དེ་ཐག་གཅོད་ བྱ་ཐབས་སྐོར་གྱི་བསམ་ཚུལ།

རྟོག་པོ།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་བློ་ཡིག་གི་དོན་འཛིན་དེ་ལམ་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། དེའི་ཐད་ལ་དགོ་ཆུན་
དང་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་བྱིད་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་གནས་པའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་པར་བརྟུན།

བརྒྱུད་ཐད་གཅོད་ཐོ། བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིད་དགོ་སྒྲིབ་ཡིག་རྒྱུགས་ལམ་ལུགས།

༡༡། དེ་ཡང་། བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐུམ་པའི་སྤྱི་དྲུག་སུ་བོད་སྒྲིབ་བཀའ་བྲིན་ཅན་ཐོན་མི་སྒྲིབ་མཆོག་གིས་བོད་
མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་བོད་ཡིག་འདིའི་སྒྲིབ་བཏོད་ནས་ད་བར་མི་ལོ་ཆེན་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྒྱུད་
ལྟག་འདས་ཟིན་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་སྐོར་ལ་ཐུགས་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་
བོད་ཡིག་འདིས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་རྒྱུས་པ་བཏོན་ཡོད་པ་དང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་གྱི་གོམ་བཟོད་
དང་བརྟུན་ནས་དྲུག་སྐབས་སོ་སོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཏེ་དྲུག་རབས་འཕོ་འགྱུར་གྱི་ལོ་ལང་ཁྲིད་འཕེལ་
འགྲིབ་རིམ་ལྟར་བྱུང་ཡང་དྲུག་ད་ལྟའི་བར་བོད་མི་རིགས་འདིས་རྒྱུད་འཛིན་དང་རྒྱ་བྱུང་ཏུ་ལག་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

བོད་ཡིག་གི་སྒྲིབ་བྱིད་ཐད་ནས་བརྗོད་ན་ཡང་སྤྱོད་བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅོན་སྐུམ་པས་སྒྲིབ་དཔོན་ཐོན་མིའི་དྲུང་ནས་
བོད་ཡིག་སྒྲིབ་གཉེར་མཛད་པ་དེས་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིད་སྒྲིབ་ཐོག་མར་དར་ཞིང་དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་རྒྱུད་ལྟག་
འདས་པའི་ནང་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མ་ཟད་མི་རིགས་འདི་དང་སྐད་ཡིག་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་བྱིད་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་པའི་ཆར་གཞིའི་ཐོག་མི་རིགས་
གཞན་གྱི་སྒྲིབ་བྱིད་ལེགས་ཆ་བསྐྱེད་ལེན་གྱིས་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིད་ལ་བྱུངས་ཁྲག་གསར་བ་ནང་འདྲེན་བྱས་ཤིང་ཕྱོགས་
གང་ཐད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཐུན་སྦྲུལ་རིམ་ཞོགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་དེས་ཅན་ཞིག་ཐོབ་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་དེང་གི་ཆར་རང་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱུད་བཅོས་སྤྱོད་བྱེད་རིམ་བཞིན་གཏིང་རིམ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་
རིང་ལུགས་ཁྲིམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་གཞི་ཟུང་མི་ཆད་པར་འཕུས་ཆར་དུ་འགྲོ་བ་དེས་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་

* རྟོག་པོ་ལགས་ཀྱིས། རྟོག་པོ་ལྟེ་གདོང་རྒྱུད་སྒྲིབ་གསོ་རྒྱུག་ལམ་ལུགས་བཞིན་མཆོགས།

༡ རིས་འཇིག་ཐང་གི་གནད་དོན།

༡ དགོ་ཆན་གྱི་གནད་དོན།

- 32 -

༣ ལྷོ་མ་འི་གནད་དོན།

གོང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་དེ་དག་ལྷག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ཡིན་ལ་གོང་དུ་བྲམ་ཟིན་པ་
ལྟར་བོད་ཡིག་པན་མེད་དུ་སྒྲ་བའི་སྤྱགས་ཤོ་བའི་སྤང་ཚུལ་དེ་དག་ལས་བྲིམ་བདག་དང་སློབ་མའི་སེམས་ཁམས་སུ་
ཆགས་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཡང་ཡིན། སྤྱགས་གཞན་ཞིག་ནི་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་ལྷན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྲད་ཆས་ཏེ་
ངག་རྒྱུར་གཏོང་བའི་ཤེས་བྱའི་འདུས་ཚད་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། དག་ཡིག་དང་ཚིག་ཤད། གཏམ་དཔེ་
སོགས་རབ་བྱུང་ནང་ག་རྒྱུར་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་སློབ་མས་བོད་ཡིག་ཙམ་མ་ཟད་རིག་ཚན་གཞན་པ་མང་
དག་ཅིག་སྦྱང་དགོས་དུས་སློབ་སྦྱང་གི་ཁྲུང་བོ་ལྟེ་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ཞིག་མིན་ནམ་སྟམ།

དེར་གྱི་ཆར་སྒྲོབ་ཁྱིད་ཅེས་པ་ནི་དགོ་སྒྲོབ་འདྲ་མཉམ་གྱིས་པན་ཚུན་སྒྱེད་མོལ་བྱེད་པའི་བྱ་རིམ་བརྒྱད་ནས་སྒྲོབ་པའི་བྱེད་སྒྲོ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱིང་དགོ་སྒྲོབ་ཀྱིས་སྒྲོབ་མའི་ལུས་སེམས་འབེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནིང་དང་རྒྱད་ཡིག་སྒྲོབ་སྒྱུར་གྱི་

ཆོས་ཉིད་ལ་གཞིགས་ནས་སློབ་བྱིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བདམས་ཐོག་སློབ་མས་རང་ཚུགས་དང་། མཉམ་ལས། འཆོལ་
དབྱེད་བཅས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཞིག་བཏོད་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད།

འོན་ཏེ་མིག་སྒར་སློབ་མའི་སྦྱངས་འབྲས་སྐར་ཆ་དེ་ལ་གཞིགས་ནས་སློབ་མ་དང་དགེ་ཆུན་ལ་དབྱེད་འཛིག་བྱེད་
པའི་དབྱེད་འཛིག་ལམ་ལུགས་ལ་རྩ་བའི་འགྱུར་བ་བྱུང་མེད་པ་དང་། སློབ་མའི་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་འགྲུལ་རྩོད་ནི་སྒར་
ལས་ཇ་དྲག་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་སྒྲིལ་རྒྱུ་སློབ་བྱིད་ཀྱི་འཆིང་རྒྱ་ལས་ཐར་མི་ཐུབ་ཅིང་ལྷན་གསར་བ་ཤོན་ཏེ་ལུ་མཐུད་
དུ་ལམ་རྟེན་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཚུལ་སྒར་བཞིན་ཐོན་བཞིན་པ་སོགས་རེད།

གནད་དོན་དེ་དག་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས།

༡ རིམ་ཁག་སྤྱིད་གཞུང་དང་། བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ཆུན་པ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཁག་བཅས་
གོང་འོག་ཆང་མས་ཏང་གི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡོང་ཐབས་སྐར་ཀྱི་མཇུག་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤྱི་ཚུལ་ཁག་ལ་
མཐའ་གཅིག་དུ་བརྩི་བཀྲར་དང་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་འཕགས་རང་
བཞིན་མངོན་པ་དང་མི་རིགས་རང་སྤྱོད་གི་དོན་རྟེན་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་སྤངས་ཏེ་བོད་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་སྦྱོང་སྤྱི་ཚུལ་གསུམ་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བཟང་བོ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས།

༢ བོད་སྐད་ཡིག་གི་དགེ་ཆུན་དབྱེད་ཁག་གི་འཕྲུགས་སྒྲུབ་ལ་ཤུགས་སྒྲོལ་བརྒྱབ་སྟེ་ལས་བྲལ་དང་ལས་ཐོག་སོགས་
ཟབ་སྦྱོང་གི་ཐབས་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་སྦྱོང་ནས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་གྱི་ཡོན་ཆ་དང་མཐའ་བ་དང་གྲངས་ཆ་དུང་
བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡོང་བ་བྱ་དགོས།

༣ བྱང་ཆེད་སློབ་གསོ་སྤྱི་ཁུལ་ནས་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་ཆུན་གསར་བའི་བསྐྱེད་བཅས་
ཀྱི་བྱེད་འཕགས་རང་བཞིན་གང་ལེགས་མངོན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་དང་སློབ་གྲྭ་བྱིན་བདག་བཅས་ཆང་མས་སློབ་
མར་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་བཅོན་བྱེད་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་། དགོས་ངེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཞབས་ཞུའི་
རིན་ཐང་སོགས་ཀྱི་དྲང་སྤྱི་ཚུལ་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཟུང་མི་ཆད་པར་བརྒྱབ་སྟེ་སློབ་མས་བོད་ཡིག་སྦྱོང་རྒྱུ་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཚུལ་ཐུབ་
པའི་ཁྱིམ་སྤྱི་ཚུལ་བྱ་དགོས།

༤ བསྐྱེད་ཆུན་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་རྩ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དང་རེ་འདུན་ལ་གཞིགས་ནས་དགེ་ཆུན་དང་སློབ་མར་དབྱེད་
འཛིག་བྱེད་པའི་དབྱེད་འཛིག་ལམ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། རིགས་འདྲ་མེད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ལམ་
ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ་སློབ་མ་རེ་རེའི་རང་ངོས་ཀྱི་དགེ་མཆན་མངོན་ཐུབ་པ་དང་། ཁོང་ཆའི་ཡར་ཐོན་གྱི་
བསམ་པ་དང་རང་བྱུར་གྱི་བསམ་པར་སྦྱངས་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་དམངས་གཙོ་དང་འདྲ་མཉམ། ཡིད་ཆེས་བཅས་
ཀྱི་ནུས་པའི་ཁོད་སློབ་མའི་སློབ་སྦྱོང་གི་སྤྱི་ཚུལ་འཕེལ་ཐུབ་པ་དང་སློབ་མས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་བའི་རྣམ་ཐོན་གྱི་འདུན་པ་
སྐོང་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་སོ། །

༡༡། །བཅོས་མིན་སེམས་ཀྱི་འབོད་སྒྲུལ།

རྩི་ཕུ་དཔལ་ལྡན་ཀྱ་མཚོ།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུ། ང་ཚོའི་རྒྱུ་དང་ཡིག་ཉམས་ན། ང་ཚོའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱང་ཉམས། དེ་ཉམས་ན་ང་ཚོ་གནས་པའི་ཁོར་
ཡུག་སྐྱེ་དངོས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ལ་འདར་གནོད་པས། ང་ཚོ་མཐོ་དམན་བར་མ་སྤྱིན་ཡང་རྒྱུ་ཡིག་སྤྱད་སྒྱུབ་དང་གོང་དུ་སྤེལ་
བར་ངེས་པར་དུ་འབད་པ་བྱེད་དགོས།

བཅུ་ཆད་གཙོ་བོ། བོད་རྒྱུ། བོད་ཡིག་ མི་སྤྱིར། མི་རིགས། དམ་བཅའ། ལག་ལེན།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་ཨྲ་ཏུ་ཨ་མ་ལོ་གི་ཤོ་རུ་ཡ། འཛམ་བུ་སྤྱི་འདིར་གནས་པའི་མིའི་རིགས་སོ་སོས་རང་རང་གི་ཆབ་
སྲིད། དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་སོགས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཚོས་
ཀྱང་ངེས་པར་དུ་དེ་ལ་འབད་པ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་ནི་པ་སྤྱིའུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་མ་བྲག་སྤྱིན་གཉིས་ལས་ཆད་
པའི་རིགས་རུས་གཅིག་པའི་བོད་གངས་ཅན་པ་རེད། ང་ཚོའི་སྤྱི་འབྱོར་རིག་གསུམ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་དགོས་ན།
ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་དགོས། མི་རིགས་འདི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ལ་མི་རིགས་འདིའི་སླ་དང་
སྤྱི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་ཡིག་གཙང་མ་ཞིག་ཡུན་རིང་བོར་ངེས་པར་དུ་གནས་དགོས། ང་ཚོའི་རྒྱུ་དང་ཡིག་དེ་དོར་ན་
རིགས་རུས་བོད་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་བོད་གོ་ཆོད་པ་མིན། ད་ལྟ་ན་འདྲ་བོད་མི་མང་ཆེ་བས་བོད་རྒྱུ་ཤེས་ཤིང་། བོད་
ཡིག་ཤེས་མཁན་མང་བོ་ཡོད་མོད། མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བོད་མི་རྣམས་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བོད་ཀྱི་བྱིས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་
བོད་རྒྱུ་ཆོག་གཅིག་དང་བོད་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །

སྤྱིར་བོད་མི་མང་ཆེ་བས་བོད་རྒྱུ་ཤེས་ཤིང་དེ་སྤྱི་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ང་ཚོས་ཤེས་
པའི་བོད་རྒྱུ་དེ་ཡང་དག་པ་དང་གཙང་མ་ཞིག་མིན་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་ན་སྤངས་སྤྱི་ཤོད་གོས་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་
གང་ཡིན་ཞེ་ན་ལོ་ལྷའི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་ང་ཚོའི་རྒྱུ་ཆའི་ནང་དུ་གཞན་རྒྱུ་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད། འདི་ལ་དག་བཅོས་དང་དམ་འཛིན་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན། རིང་བོར་མི་འགོར་བར་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་
འཛིག་ཉེན་འདིར་ཇེས་མེད་དུ་འཁྱུར་བ་སྒྲོ་ལུན་ཀུན་གྱིས་ཤེས་སོ། །དཔེར་ན་ནས་ཞིང་ནང་གི་རྩ་དང་ཡུག་པོ་སོགས་
གང་ཡང་མ་བསལ་བར་བཏུས་ཤིང་། སར་ཡང་དེ་ལྟར་བཏབ་ན་རིང་བོར་མི་ཐོགས་པར་ངེས་ནས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་

* རྩི་ཕུ་དཔལ་ལྡན་ལགས་ཀྱ་མཚོ་ལགས་ནི། མི་ཚུན་རབ་རྩི་ཕུ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་ཡིན།

འགྱུར་བ་ལྟར། ང་ཚོས་སྤྱོད་པའི་བོད་སྐད་ནང་གི་གཞན་སྐད་ནམས་མ་དོར་ན་མི་རིང་བར་ང་ཚོའི་སྐད་ཀྱང་
ཉམས་པར་འགྱུར། སྤུས་ཅན་མཁས་པ་མང་བོ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ཐུགས་ཁུར་དང་འབད་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ནི། མིག་
རྒྱ་རིང་ཞིང་སྒྲིབ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོ་ཞི་སྤྱོད་ཤིང་དོན་གོ་བའི་འགྲོ་བ་མི་ཡིན་ལ་དེ་ལས་
ཀྱང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཅན་གྱི་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པས། དམ་པ་ནམས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་ངེས་པར་དུ་ཉན་དགོས་
ཤིང་། རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་གྱིས་ཚོགས་པར་མི་འཛིན་པར་འགྲོ་བ་སྤྱོད་དང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་ཤིང་འབད་
དགོས། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས། གང་ན་བཟའ་བཏུང་ཡོད་དེར་རྒྱག་ །དགོས་པའི་བྱ་བ་བཅོལ་ཡང་འབྲོས། །
གཏམ་དང་བཞད་གད་ཤེས་ན་ཡང་། །མཚུགས་མེད་པའི་བྱི་ཆུན་ཡིན། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པའི་རྩ་མེད་པའི་བྱི་ཆུན་
གྱི་གཤམ་དུ་འགྲོ་མི་རུང་། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་འཇམ་གླིང་དུ་བྱུང་ནས་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་བོ་སང་ཡང་དེའི་རིང་ལ་སྤྱོད་དང་
སྤྱོད་མ་བོར་བར་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས། གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་མི་རབས་འདིར་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཉམས་ནས་བོད་མིའི་གཟུགས་
བརྟན་ཅན་དུ་གྱུར་ན། དེ་ལས་ཁྲུལ་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་ཞིག་གང་ན་ཡོད། བྱི་ཆུན་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ཡུན་རིང་བོར་གནས་
པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འབད་པ་བྱེད་ན། མི་རིགས་འདི་ཡུན་རིང་བོར་གནས་པའི་བྱི་ཆུན་འབད་དགོས་པ་
ལྟ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས། འདིའི་ཆེད་དུ་རང་རེ་ཚོས་མི་འབད་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་འབད། མི་རིགས་འདི་ཉམས་ན་ང་ཚོའི་
བྱི་ཆུན་རེ་རེ་འཕུ་མི་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་ཉམས་ཚར་བ་མིན་ནམ། འདིའི་ཆེད་དུ་འབད་བཅོན་བྱེད་པའི་འོས་འགན་
བོད་མི་ཡིན་ཆད་ལ་ཡོད། རང་རེ་ནམས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་དར་སྤེལ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་ངེས་པར་
དུ་བཤད་ཐུབ་དགོས། ལ་ལས་ང་ཚོའི་ཁར་རྒྱ་སྐད་སྐད་སྐད་ལོ་ཚར་བ་ནམས་བོད་སྐད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་ངོ་ཚ་བའམ། བརྗོད་
མི་བདེ་བར་འཛིན། དེ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཡོན་ཏན་དང་ཚང་བ་ལ་ངོ་ཚ་བ་དང་འདྲ་བས། ཇི་འདྲའི་དགོང་བྱོ་
བའམ་ཡིད་སྤྱོད་བཞིག་རེད། ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་ང་ཚོའི་སྤྱོད་དང་ཚང་མ་སྐད་སྤྱོད་མོང་རིག་གནས་
ནམས་ཀྱང་ཉམས་ལ། བན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་བའི་གནས། ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྩ་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཀྱང་ཉམས་
པར་འགྱུར། དེ་ཉམས་ན་དེ་ལས་གྱུར་ཆེ་བ་ཞིག་ག་ན་ཡོད། སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱིས་
དང་མི་སྤྱོད་གང་ལའང་ནང་ཚོས་ལས་པན་པ་ཞིག་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེས་རྩིས་ཤིང་གཙོད་འབྲེག་གཏེར་ཁ་སྤྱོད་འདོན།
རི་དྲགས་རྗོད་པ། དམག་འཁྲུག་བྱེད་པ། རྒྱ་འབྲོག་བྱེད་པ། ལྷག་གཡེམ་སྐད་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བའམ་
ཇི་ཉུང་དུ་གཏོང་བར་ཉ་ཅང་པན། དེ་དག་ཉུང་བའམ་མེད་པར་གྱུར་ན། ཆར་ཆུ་དུས་སྤྱོད་འབབ། ལོ་ཐུགས་རྟག་དུ་
ལེགས། སྤྱོད་ཀྱིས་བདེ་འཇགས་ངང་འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་རྩལ་བར་འགྱུར། ད་དུང་འདོད་པ་བཅོལ་
བས་རྟེན་ཅིང་། མི་འདོད་པ་ཐོག་དུ་མི་འབབ་པ། སེམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལེལ་ཞིང་ན་བ་དང་འཆི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
སྐད་ཀྱང་ལམ་དུ་འབྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྤྱོད་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ཡང་ནང་ཚོས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱིན་ཚོགས་ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ན་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གནས་ཇི་ལྟར་ཉམས་པར་འགྱུར་བསམ་ན།
བོད་སྐད་བོད་ཡིག་མ་ཤེས་ན་བོད་སྐད་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བྱིན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས། ས་རྟིང་བཀའ་
དགའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་གསེར་རིའི་འབྲེང་བ་ལྟ་བུ་བྱིན་པ་ནམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ནམས་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲུབ་སྤྱོད་
ཇི་ལྟར་བྱེད། གཞན་ཞིག་གིས་རང་ཅག་དབྱིན་སྐད་དང་དབྱིན་ཡིག་གཅིག་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་དབྱིན་ཇིའི་དཔེ་དེབ་

ཅིག་ལ་དོན་ཞིག་དྲིས་ན་དོན་བཤད་རྒྱ་པར་ཞིག ང་ལ་བརྟེན་བཅས་མ་བྱེད་ཟེར་ནས་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་རྒྱ་ལས་ཅི་ཡང་
མེད། བོད་ཡིག་མ་ཤེས་ཀྱང་དབྱིན་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་སོགས་སུ་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱས་ན་ལོས་ཆོག་བསམ་ན། དེར་ཐོས་བསམ་བྱས་ན་སུས་ཀྱང་བཀག་འགོག་མེད་པས་ལོས་ཀྱང་ཆོག་མོད། རང་
རེ་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་ཆེས་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་གཞན་
དུ་བསྒྱུར་མེད་ལ། ཡང་དག་པ་ཞིག་བསྒྱུར་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉུང་ཆོད་རེད། གལ་ཏེ་མང་པོ་ཞིག་ཡང་དག་པར་བསྒྱུར་
ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། བོད་རང་གིས་འཆད་ཉན་དང་ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ། སྤྱི་ཚོ་ལ་བྱས་ནས་ཚོད་པ་
དང་དམ་བཅའ་འཛིན་ཚུལ། སྤྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གཞན་ལ་མེད་པའམ་ཡོད་
ཀྱང་ཉ་ཅང་ཉུང་ཆོད་རེད། དེས་ན་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་བྱིན་མཚོད་དཔག་བྱེད་པ་ལས་སྤོང་ཁ་བྱས་ནས་དངོས་
སུ་བཟུས་ན་དགའ་བ་ལྟར། སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱང་བ་ལས། བོད་རང་གི་སྐད་
ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་བ་བརྒྱུ་འགྱུར་གྱིས་བཟང་ངོ་། །འོ་ན་རྒྱ་སྐད་མང་པོ་ཞིག་ཁར་ལོ་བ་ཀྱང་ཆར། དངོས་པོ་གསར་
བ་མང་པོར་བོད་སྐད་ཀྱང་མེད་པས་རི་ལྟར་བྱ་བསམ་ན། རྒྱ་སྐད་ཁར་ལོ་བ་ཆར་ཀྱང་བོད་སྐད་ཡོད་པ་ནམས་བོད་
སྐད་ཀྱིས་བཤད། བོད་སྐད་མེད་པ་ནམས་ལ་བོད་སྐད་ཀྱིས་མིང་བཏགས་དང་འདོགས་བཞིན་ཡོད། མ་འོངས་པར་
འདོག་པར་ཡང་འགྱུར་བས་བྱེད་ཆོས་མཐོང་འོང་། གཙ་པོ་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་ཕན་
ཡོན། མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དང་སྒྱུར་ངོས་ཟིན་ཏེ། དེ་རིང་ནས་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་བཤད་སྟམ་པའི་དམ་བཅའ་
བརྟན་པོ་ཞིག་འཛིན་དགོས། དམ་བཅའ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་ལ་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་དགོས། ཀྱན་གྱིས་དང་དུ་
སྒྲངས་ན་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་འོང་བར་དགའ་བ་ཆེན་པོ་མེད། ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ང་ཆོལ་སྤྱོད་གྲས་བོད་སྐད་
གཙང་མ་སྤྱོད་པར་དམ་བཅས་ཤིང་། ཁྱིམ་ས་བཞག་པ་སོགས་བྱས་ནས་ད་ལྟ་བོད་སྐད་ཁོ་ན་བཤད་ཐུབ་ཅིང་སྤྱོད་ཀྱི་
བརྗོད་མི་བདེ་བར་སྤྱང་བ་ནམས་བརྗོད་ཀྱང་བདེ་བ་མ་ཟད། ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་མང་པོར་ཤུགས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཞིག་
ཐེབས་དང་ཐེབས་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་ཡོངས་ཀྱིས་འབད་པ་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞིག་
འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བས་ཀྱན་གྱིས་དེར་འབད་པ་བྱེད་པ་ནི་བདག་དང་ཉགས་རིགས་འཛིན་གྱའི་གྲ་བཅུན་ཡོངས་
ཀྱི་རེ་བ་ཡིན་བཀའ་དྲིན་ཆེ། མདོར་ན། ང་ཆོལ་རིང་ལ་ང་ཆོལ་སྐད་ཡིག་ཐོར་ན། གཞན་གྱིས་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད། མི་
རབས་རྗེས་མ་ནམས་གྱིས་རང་ཅག་ལ་དམིགས་པོ་བྱེད་ཀྱང་གི། པ་རྗེས་བྱས་མ་ཟིན། པ་ལོར་བྱས་བསྐྱགས་པ་ཡིན་
ལ། འཛིན་སྐྱོང་ཐུབ་ན་དངོས་སུ་རང་དང་རང་མི་རིགས་ལ་ཕན། བརྒྱད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ཕན། སྤྱོད་དང་ད་ལྟའི་སྤྱོད་སུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་གསུང་ཡང་བཅེས་པ་ཡིན་པས་ཀྱན་གྱིས་དང་
ལེན་བྱེད་པ་ཐལ་མོ་སྤྱོང་ཁར་སྤྱར་ཏེ་ཡང་བསྒྱུར་ཤུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ། འདི་ནི་སྟག་བསམ་དཀར་ཞིང་མིག་རྒྱུང་རིང་བའི་རང་རེ་སྤྱོད་
སུ་དགོན་གྱི་ཉགས་རིགས་འཛིན་གྲས་མ་བསྐྱལ་དང་སྒྲངས་ཀྱིས་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཅིག་སྤྱོད་གསོའི་ཞལ་འདེབས་སུ་ཐུལ་ཏེ་སྤྱལ་སྤྱོད་གི་
པར་དང་སྤྱོད་གསོའི་དེབ་ཅིག་བཅོས་ཤིང་ང་ལ་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བར་བརྟེན་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩་ལོ་ཆོས་༢༠༡༦། སྤྱི་ཟླ་དཔལ་ལྷན་
རྒྱ་མཚོར་འབོད་པས་གང་དྲན་དྲན་ཞིག་སྟག་བསམ་དག་པས་སྤྱོད་པའོ། །

ཏུ་ཕྱི་ལོ་མཆོད་པུ་།

འཁྲུ་མཆད་གཞི་མོ། རྩ་ཁྲོལ་ཡོད་པ་ལྟ། མོ་དང་མྱེད་ཀྱི་གཞི་མོ་ལྟོས་དེའི་ཤར་ལྟ། ལྟོས་ཤར་ལྟོས་ལྟོས་མོ་མོ་ལྟ།

ཐོད་རྒྱུད་ཡིག་གི་སློབ་གསུང་ཆ་བཞག་ན། སློབ་གྲུ་ཆུང་འབྲིང་གི་ཆར་གཞིའི་སློབ་གསུང་། ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་
ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསུང་སྐབས་སློབ་གསུང་གི་སྒྲིག་གཞི་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་དགའ་ཁོས་པའི་ཤུབ་འབྲས་གང་མང་ཞིག་བླངས་
དང་ལེན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། གཞན་རྒྱུད་དང་གཞན་ཡིག་གི་ཤུགས་སྐྱོན་ཆེས་ཆེར་སྐྱབས་བཞིན་པའི་ཐོད་རྒྱུད་ཡིག་
གི་ཆར་གཞིའི་སློབ་གསུང་། མཐོ་རིམ་སློབ་གསུང་ལའང་ད་དུང་དགའ་ངལ་དང་གནད་དོན་མང་དུ་གནས་བཞིན་

- 38 -

ཡོད་པ་དག་ནི་རང་དགར་བཏང་སྟེ་མས་སུ་འཛིག་མི་རུང་བའི་གནད་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། དཔེར་ན། ཟང་གཞིའི་སླབ་གསུང་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བཤད་ན། བོད་སྐད་ཡིག་གི་སླབ་གསུང་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་གཞིའི་ནང་དོན་གྱི་སྒྲིག་བཀོད། དགོ་ཆན་གསུང་དང་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཚུགས། བོད་ཡིག་སླབ་ཐུན་གྱི་ཆ་བཤོས། ཡིག་རྒྱགས་ཀྱི་ལམ་སྟེན། དེ་བཞིན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སླབ་གྲུའི་དོ་དམ་དང་། དགོ་ཆན་གྱིས་སླབ་བྲིད་བྱེད་ཐབས། སླབ་མས་དོན་གཉེར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་སྒྲིགས་མང་བའི་ཐད་སྐྱེད་སྐད་ཡིག་གི་སླབ་གསུང་སོགས་དང་ཅེ་ཅེ་བཞིན་དཔྱད་བསྟར་གྱིས། ཁ་ནང་དུ་སྒྲིགས་ནས་བསམ་ན། རང་སྐད་སླབ་གསུང་འཛིན་སྐྱོན་གྱི་ཆ་གང་མང་ལྟག་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད།

འདི་དག་གི་སྐོར་གཤམ་དུ་ཅུང་ཟད་བཟོད་པར་བྱ་ལ། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་ནི་མཐོ་རིམ་སླབ་གྲུའི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སླབ་གསུང་སྤྱི་ཚད་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཁ་ཅིག་གི་སྐོར་ཏེ། དེ་ཡང་བོད་སྤྱངས་སླབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སླབ་མའི་བོད་ཡིག་ཡོན་ཆ་དང་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྤྱང་སྤྱང་བར་བྱའོ། །

བོད་སྤྱངས་སླབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སླབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆ་དང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱས་ཡོད་དང་རྒྱས་མེད་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱིས་ལན་འདྲ་མཉན་སྒྲུ་ཆོགས་འདེབས་བྱེད་ཅིང་། མང་བོ་ཞིག་གིས་བསྟོད་པའི་མཐོ་བོང་གནམ་ལ་ཀེར་ནས་ཅི་འདྲའི་ལེགས་པོ་ཡོད་ཚུལ་ལྟག་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་བྱེད་མོད། ཁོ་བོས་བལྟས་ན་དེ་ཅུ་ལེགས་རྒྱ་མེད་པར་མཐོང་། ལྟག་པར་དུ་ཉེ་བའི་ལོ་ངོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཟང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྐོས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་བེད་སྤྱད་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་རྒྱས་ཆུ་ཆེས་ཞན་ནས་ཞན་དུ་སྤྱང་འདུག མ་གཞི་བོད་སྤྱངས་སླབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སླབ་མས་དེས་པར་སླབ་དགོས་པའི་ཆེད་ལས་དང་ཆེད་ལས་ཟང་གཞིའི་སླབ་ཆན་གྱི་ཆུ་གངས་དང་། བསྐྱབ་གཞི་འགའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་བྲིད་ཀྱི་ཟབ་བྱུང་སོགས་སླབ་གྲུ་གཞན་ཁག་ཅིག་དང་བསྟར་ན་ལེགས་ཆ་ཅུང་མང་ཅུ་ཡོད་པར་མཐོང་ལ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐད་ལའང་རང་རང་གི་དགོ་ཆ་ཆན་མང་ཅུ་ཡོད་པར་སྤྱང་མོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་བའི་ལོ་ངོ་ཁ་ཤས་རིང་གི་སླབ་མའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆ་དེ་ཉེ་ཏུ་ཞན་པ། མཐོང་ཐོས་དྲན་པ་ཅུ་གྱིས་དབང་མེད་དུ་ཡོད་སྟེ་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་བཞིན་ཡོད་པ་ནི། སླབ་བྲིད་ཀྱི་བཀྱི་བ་དང་དུ་ལེན་བཞིན་པའི་དགོ་ཆན་ཀུན་གྱི་སེམས་སུ་ཡོད་ན། མང་བོ་སྤྲོ་བའི་དགོས་པ་མེད། འོན་ཏེ་རང་སྐྱོན་རང་གིས་མ་ཤེས་ན། ཆུ་པ་ཀུན་ཏུ་ལེགས་ལེགས་འགྲིག་འགྲིག་ཁོ་ནས་ཉེ་མ་འཕད་ཐབས་མེད་པས། རང་གི་ལ་རྒྱའི་རྒྱུ་འབག་དེ་རིང་དུ་དོར་ན་བཟང་།

དེ་ལྟར་སླབ་མ་མང་ཆེ་བའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབས་ཤིན་ཏུ་ཞན་པོ་ཡིན་པ་དེ་གང་ལས་ཤེས་ཤིང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱགས་མང་བའི་ཆ་ནས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོ་ཆན་གྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་སླབ་ཆན་བྱིན་གྱི་སྤྱང་གཞིའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་། སླབ་མས་བྲིས་པའི་ཚོམ་ཡིག་རྒྱུ་གཏན་གྱི་དགོ་སླབ་བར་གྱི་བཤོ་སྤྱང་། བསྐྱབ་གཞི་དང་དཔྱད་ཡིག་གཞན་གྱི་ནང་དོན་ལ་གོ་བ་ལོན་ཆད་སོགས་དང་། ལྟག་པར་དུ་དངོས་གཞིའི་སླབ་མ་མེ་རེས་བྲིས་པའི་སླབ་ཐོན་དཔྱད་ཚོམ་གྱི་སྟེང་ནས་གསལ་བར་ཤེས་ཐུབ་སྟེ། དེ་དང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་བའི་མིང་ཆོག་གི་དག་ཆའང་།

ནོར་ནས་འབྱི་བ་དང་། བྱེད་འབྲེལ་སྐོས་ལྷན་དུ་བྱེད་ཆོག་སྤང་གི་སྦྱར་ཚུལ་ལོག་པར་སྦྱོད་པ་དང་། བོད་སྐད་ལ་
ཆོག་སྤང་དགོས་གཤམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་ནས་མི་འབྱི་བ་མང་བ་དང་། མི་དགོས་སར་
གང་བྱུང་གིས་འབྱི་བ། ཐོན་མི་སྦྱོར་སྦྱོར་བོད་ཡིག་བཅོས་པ་དང་། མ་ཟད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་བཅའ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཆོག་
སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་མི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་དོན་མང་བོ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོལ་ནས་གང་དུ་གཅོད་མཆོམས་འཛོག་མིན་
མི་ཤེས་ཤིང་། ལ་སྐྱོད་དང་ནས་སྐྱོ། ཉེ་དེ་ཅིང་ཞིང་སྐོས་མཆོམས་སྦྱར་གི་སྐྱོད་གཤམ་ལན་མང་བོར་བསྐྱས་ནས་སྦྱོད་པ་
དང་། མིང་ཆོག་མང་དུ་བསྐྱེགས་ན་ཡང་དོན་གང་ཞིག་སྦྱོན་མིན་མི་གསལ་བ་དང་། བརྗོད་བྱ་གོང་འོག་འགལ་སྒྲིལ་
གི་སྦྱོན་མང་བ་སྐོས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་ངེས་གི་ཆ་ང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་དག་མི་ཤེས་པའམ། ལག་ལེན་ཐོག་རི་བཞིན་
སྦྱོད་མི་ཐུབ་པ་གང་ཡིན། མདོར་ན། ལོ་རིམ་གི་སྤྱི་ཉིད་མེད་པར་སྦྱོབ་མ་མང་ཆེ་བའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆ་དང་འདི་
འདྲ་ཉིད་དུ་མཐོང་དོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྷག་ནོར་འབྱུང་གི་སྦྱོན་དག་ཀྱང་རེ་འགའ་ཅམ་དང་ཉུང་ཉུང་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་སྦྱོབ་མས་བྱིས་པའི་ཚུལ་ཡིག་སྐོས་ལ་བལྟ་སྐྱབས་མིག་གང་སྤྱོད་ཀྱི་སར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ། ཉལ་ས་ཤིང་ཉང་
སངས་དགོས་པའི་ཆད་དུ་སྤྱང་། འདི་ནི་ཁོ་བོས་བྱུང་བྱུང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར། དོ་ཁྱར་ཅན་གི་དགོ་ཆུན་སྦྱི་དང་།
ཡང་སྒྲིལ་ལོ་ལྟར་སྦྱོབ་ཐོན་དཔུང་ཚུལ་ལ་མཛུབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་གི་དགོ་ཆུན་ཀྱན་གི་སྦྱོང་བར་བྱུང་འདུག་གོ །

སྦྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་གི་སྦྱོབ་མ་མང་ཆེ་བའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉག་སྤྱོད་པ་འདི་ལྟར་
ཆགས་པ་ལ་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་མང་དུ་ཡོད་སྤྱིད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། རང་རེའི་ཆ་ང་གཞིའི་སྦྱོབ་གསལ་སྤྱོད་
སྦྱོབ་ལྷ་ཆུང་འབྲིང་གི་བོད་སྐད་ཡིག་སྦྱོབ་གསལ་བཟུང་རིམ་ཉིལ་བོར་ཞན་སྦྱོན་གི་ཆ་མང་དུ་ལྷན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་ནི། སྦྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ང་གཞིའི་ཤེས་བྱར་སྤྱང་ཆུང་དང་། ལྟོད་གཡེང་ཤོར་
བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟུང་། དེ་ཕྱིར། བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་གི་སྦྱོབ་གསལ་སྤྱོད་ཆད་མཐོར་འདེགས་བྱེད་ན། རྒྱ་རྒྱུན་འདི་
གཉིས་གི་སེལ་ཐབས་ལ་ངེས་པར་ཀྱན་གིས་འབད་པ་གནང་དགོས།

ད་ལྟའི་བོད་སྤྱོད་སྦྱོབ་ལྷ་ཆུང་འབྲིང་སྦྱི་དང་ཡང་སྒྲིལ་དམའ་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྦྱོབ་
གསལ་གནས་བབས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཞན་པ་སྟེ། བསྐྱབས་གཞིའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བོད་རང་སྐད་གི་ཆ་ང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་
དང་། ལོ་རྒྱུས། རིག་གནས་སྐོས་གི་སྤྱོད་བོད་ནང་དོན་དག་བསྐྱབས་གཞིའི་ནང་ཆ་འཛོམས་པོ་ཞིག་མེད་པར་ཉུང་ནས་
ཉུང་དུ་སོང་བ་དང་། མི་རིགས་གཞན་གི་ཚུལ་ཡིག་སྐོས་མང་བོ་ཞིག་བཅོན་གིས་བསྐྱེགས་པས། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་
བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ང་གཞི་ལགས་པོ་ཞིག་འཛུགས་རྒྱར་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱབས་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་
དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོས་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱ་རྒྱར་ཡང་འགོག་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་བཞིན་པ་ད་ལྟའི་ཉམས་སྦྱོང་དངོས་
ལས་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེ་ཞིག་བྱངས་ན། ད་ལྟའི་ལོ་སྟོད་དུ་ང་རང་ཅི་ལེན་སྦྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོར་འཆོམ་འདྲིའི་ཚུལ་དུ་
སོང་ཞིང་། དེ་གར་དོན་གཉིས་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་རིགས་གི་ཞིབ་འཛུགས་སྦྱོབ་མ་ཆུང་པའི་སྦྱོབ་མ་མང་བོ་ཞིག་དང་
འདྲེས་འདྲེས་བྱུང་། ཁོང་ཆོས་ང་རང་བོད་སྤྱོད་སྦྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་དགོ་ཆུན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་རྟེན་ཉག་ཏུ་

ངའི་སར་ཡོང་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ལྷ་རྒྱལ། རིག་གནས་སྐོར་མང་དུ་འདྲི། ཁོ་ཆོས་བཤད་པར། ཁོ་ཆོ་
པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་སློབ་ཆུང་དང་སློབ་འབྲིང་སྐབས་བོད་ཡིག་མཐར་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་སྦྱོང་ནའང་། བོད་ཡིག་གི་བསྐྱེད་
གཞིའི་ཉིང་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ལྷ་རྒྱལ། སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྐོར་དེ་ཙམ་ཤེས་ཀྱི་མེད་པར། དེ་
བས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཆོལ་ཡིག་དང་རིག་གནས་སྐོར་ཁག་ཅིག་མང་བ་ཤེས་རྒྱ་འདུག མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཆོལ་ཡིག་
དང་རིག་གནས་སྐོར་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་སྐོར་ཡིག་རིགས་གཞན་གྱི་ཉིང་ནས་དེ་བས་ལེགས་པར་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་པས།
སློབ་འབྲིང་བོད་ཡིག་གི་བསྐྱེད་གཞིའི་ཉིང་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱུང་སྟམ་
པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། ད་ཆ་མི་རིགས་གཞན་མང་བོས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས་
འདི་དང་དེ་ཞེས་ལན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གདབ་ཏུ་མེད་པས་ངོ་ཤིན་ཏུ་ཞོད་སྟེ། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
ཚ་བ་ཞན་ན་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཆུང་མང་བོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱལ་སྐད་གཏོང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ད་ལྟའི་ཆར་ཆུང་རྒྱལ་སྐད་དང་། འབྲིང་རྒྱལ་སྐད་གཉིས་
ཀའི་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྐར་གྲངས་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་ཡོད་ནའང་། མཐོ་རྒྱལ་སྐབས་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་སྟོན་
ནས་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་སྐར་བཅུ་བའི་སློལ་ཞིག་དར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོ་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་གི་སྐར་
བསྟོམས་ ༡༥ སྟོན་ནས་བོད་རྒྱ་སྐད་ཡིག་སོ་སོར་བརྒྱ་ཆའི་ ༥ སྟོན་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན། སློབ་འབྲིང་མཐོ་རྒྱལ་སྐད་
སྐབས་བོད་རྒྱ་སྐད་ཡིག་དེ་དེར་སྐར་གྲངས་ ༡༥ ལས་མེད་པའོ། །འདི་ལྟར་མཐོ་རྒྱལ་སྐད་བོད་སྐད་ཡིག་གིས་ཟིན་
པའི་བརྒྱ་ཆ་ཉུང་དུ་རྒྱས་སང་བར་བཞེད། དགེ་སློབ་ཀྱན་གྱི་བཙོན་སེམས་ལ་ངན་ཤྱགས་ཆེར་ཐེབས་ཏེ། དེས་པར་དུ་
སློབ་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐོ་འབྲིང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་ནམས་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་བྱེད། མཐོ་
འབྲིང་དགེ་སློབ་མང་བོ་ཞིག་གིས་ཉལ་ཏུ། གང་ལྟར་བོད་ཡིག་གཏོང་ཆུགས་པ་ཞིག་སྦྱངས་ནའང་འདྲ། མ་སྦྱངས་
ནའང་རུང་། མཐའ་མའི་ཐོབ་སྐར་ལ་བར་བྱུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོན་མི་སྟེ། དེ་བས་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་འགྲོ་རྒྱལ་སྐད་ཆེ་བ་
དང་། མ་འོངས་ལས་ཀ་སྐོར་འཆོལ་བའི་ཆེད་ཤྱགས་གང་ཡོད་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ལ་བཀོལ་ན་བཟང་ཞེས་དང་། ད་ཆོ་
བོད་རིགས་འཛིན་གྱའི་སློབ་མ་ནམས་ལ་རྒྱ་རིགས་འཛིན་གྱའི་སློབ་མ་ལ་མེད་པའི་སྐད་ཡིག་གི་ཁྲལ་མང་བོ་ཞིག་མགོ་
བོར་བབས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནས་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་བསྐྱེད་སྦྱངས་བྱས་ཏེ་སྐར་གྲངས་ ༡༥ བཙོན་ལེན་
བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། གཉིས་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་དོན་གཉེར་གྱིས་བྱེད་ཀྱི་སྐར་གྲངས་ ༡༥ ལེན་དགོས་པས་ངོ་མ་
དགའ་ལས་ཆེ་ལ་དོན་གཅུང་བ་ཞིག་དེ་ཅེས་སྐོར་ཟེར་རོ། །

རྒྱལ་སྐད་འཛིན་ཆུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། དེ་ཡང་བོད་སྦྱངས་སུ་ཉེ་བའི་ལོ་ལ་ཤས་ནང་བསྐྱེད་མར་འབྲིང་
རྒྱལ་སྐད་དང་། མཐོ་རྒྱལ་སྐད་གཉིས་ཀའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱལ་སྐད་འཛིན་ཆུལ་སྐོར་དང་ལྷན་ལམ་འཕྲུལ་ལྟེ་གཉིས་
གཞི་ཆར་བྱས་ནས་བཏོན་པའི་སློལ་ངན་ཞིག་དར་ཞིང་། དམའ་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་གི་སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་རང་
རང་བབ་འོས་ཀྱིས་སློབ་དགོས་པའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ནམས་ནམ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་
ཆོང་བའི་སློན་སློབ་གཉེར་མི་དགོས་པར། ལུན་སེལ་སྐྱེད་སྦྱངས་དང་ལྷན་ལམ་འཕྲུལ་ལྟེ་ཡི་དྲི་གཞི་ཁག་མཁྲེགས་སྐྱེར་

དེ་ཉིད་སྒྲིབ་ལྷ་རྒྱུ་ཆུང་འཁྱིལ་གྱི་ཐོང་རྒྱུད་ཡིག་གི་སྒྲིབ་གསལ་ལྟོགས་གང་ཅིའི་ཐང་ལ་ཕྱགས་ཞོན་དང་། ཐོང་རྒྱུད་
ཡིག་རྒྱུད་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་འཕྱག་ཞུམ་བཟོ་བའི་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་ཙམ་བ་ནས་བཙས་བཞུར་བྱས་ན། ད་གཟོད་ཐོང་
རྒྱུད་ཡིག་གི་མཐོ་མིལ་སྒྲིབ་གསལ་སྤྱུང་ཆོད་བཟང་དུ་གཏོང་བར་མང་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་འདིར་ཐུབ་པ་མ་ཟད། སྒྲིབ་ལྷ་
ཆེན་མོའི་རྒྱབས་ཉིད་དེ་བས་ཀྱང་ཐོང་རྒྱུད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་ཁག་ལ་གཅིགས་འདོན་གྱིས། སྒྲིབ་མ་རྣམས་ཀྱི་

བོད་རྒྱུད་ཡིག་གི་ཡོན་ཏན་ཚད་ཁྲིམ་ཡོངས་ནས་མཐོ་རུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་བྱེད་དགོས།

ད་ལྟའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བོད་རྒྱུད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱར་
 རྒྱུད་ཆུང་དང་། རྒྱུད་གཡེང་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཚུལ་ཞིག་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་གནས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཙམ་ཉག་པ་གསུམ་
 སྟགས་བརྩམས་སྤྱི་ཤིང་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན། སློབ་ཆེན་ལ་རིམ་དང་བོའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཚུ་བ་དང་། ཉག་པ་ཀྱི་འཇུག་
 པ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ཆུང་ཆུས་པར་བྲིད་ནས། སློབ་མའི་བརྩམས་སྤྱི་ཤིང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་། བོད་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཆེན་ཆེན་ཤད་དང་། བྱེད་ཆེན་སྟགས་ཀྱི་ལག་ལེན་རྒྱས་པ་གསལ་བྱེད་པར་བཅོམ་མོད། འོན་ཀྱང་ལ་རིམ་གཉིས་
 པ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་སྟགས་སུ་དེ་བས་མང་བའི་རིག་ཆ་ཉག་ཀྱི་སློབ་བྲིད་རྒྱལ་སྤྱི་རང་རེའི་དགོ་ཆ་མང་
 བོ་ཞིག་གིས་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱར་བཏང་སྟེ་མས་ཀྱིས་བྲིད་སྟེ་རི་བཞིན་མི་བྱེད། ཐ་ན་སློབ་མས་བྲིས་པའི་སྤྱད་ཆ་ན་
 དང་། སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཟེན་ཐོ། ཆོལ་ཡིག་སྟགས་ཀྱི་ནང་མིང་ཆེན་གི་དག་ཆ་ལོ་ར་བ་དང་། ཆེན་ཤད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་མ་
 དག་པ་སྟགས་ཡིག་སྟེན་དང་ཆེན་སྟེན་མང་ཏུ་ཡོད་པར་མཐོང་ནའང་དེ་དག་བཅས་རིན་མེད་པ་ཞིག་ལ་བཅིས་ཏེ་རི་
 མི་སྟེན་པར་རང་དགར་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། བྲིད་པོ་དགོ་ཆ་རང་གིས་ཆེས་མང་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་དག་ལ་དོ་
 ཁུར་དང་ནན་ཏན་གྱིས་བྲིད་སྟེན་མ་གནང་ན། སློབ་མས་ཀྱང་དེ་དག་དོན་ཆུང་ཞིག་ལ་བཅིས་ཏེ་རྒྱུད་ཆུང་བྱེད་པས།
 ད་གཞོད་མ་དག་རྒྱུ་འབྱུངས་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་བབས་ཡིད་སྤྱོད་གོས་པ་འདི་འདྲ་ཆགས་ཡོང་བ་རེད། དེ་ཕྱིར་བོད་
 རྒྱུད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དང་། ཆེད་ལས་ཀྱི་མང་གཞིར་གྱུར་པའི་རིག་ཆ་ཉག་གང་ཞིག་འཆད་བྲིད་བྱེད་ནའང་། དེས་པར་ཏུ་
 བོད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐ་ན་བྲིས་གཟུགས་དང་། ཤད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་ཚུན་ཆད་ནས་དམར་བྲིད་
 ཀྱིས་མཚུབ་སྟེན་གང་ལེགས་གནང་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་། དང་བོའི་སློབ་དཔོན་གྱིས། བསྐྱེད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། རིག་བྱེད་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། བྲིད་
 ཆེན་བརྩོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། ཡི་གེའི་རྒྱུར་བ། ཞེས་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། འཛིག་ཉེན་པ་ཀུན་ཐུན་མོང་ཏུ་མིང་
 ཆེན་བརྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡི་གེ་ལ་བཞེན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་ཡི་གེའི་རྒྱུར་བ་ཡིན་པས། ཐོག་
 མར་བསྐྱེད་ཅིང་མཁས་པར་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡི་གེའི་རྒྱུར་བ་འདི་གལ་ཏ་
 ཅང་ཆེན་འདྲ་། ད་ལྟའི་ཏུས་འདིར་བོད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྲུང་ཆོས་མཆོན་པའི་ཡི་གེའི་རྒྱུར་བའི་རིག་པ་འདི་ལ་དེ་ཅམ་
 བཅོམ་བཀུར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་རྒྱུད་ཚུལ་ཞིག་གཞན་རྒྱུད་གཞན་ཡིག་གི་ཤུགས་སྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་གང་སར་མཆེད་
 བཞིན་མཆིས། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་པའི་ལྟས་ངན་ཞིག་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་དོགས་སྒྲོལ་བྱ་དགོས། རང་རེ་བོད་
 ཡུལ་སྤྱི་ལ་མཆོན་ན། ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་ཁ་རྒྱུད་པར་ཆེ་བས་ཐན་ཚུན་གོ་བརྩོད་དཀའ་ཡང་། བརྩོད་
 གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཡི་གེའི་བརྩོད་ཚུལ་ནི་ཡུལ་རྒྱུད་དང་གྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ལས་འདས་པའི་གཅིག་
 གྱུར་ཡིན་པ་ལས་བྲུང་པར་མེད། དེ་ཕྱིར་བརྩོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཅིག་གིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཡི་གེའི་རྒྱུར་བ་འདི་
 ནི། ད་ལྟའི་བོད་རིགས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་རིན་ཐང་དང་བལ་བའི་ནོར་བུ་ཆ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་ཀུན་གྱིས་
 བཅོམ་འཛིག་དང་། མི་ཉམས་གང་བཟང་ཏུ་དར་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པ་ལས། རྒྱུད་ཆུང་དང་བྲུང་གསོད། གང་བྱུང་གིས་
 རྒྱ་ཡན་ཏུ་བཏང་ན་རིང་བོ་མི་ཐོགས་པར་ཡི་གེའི་རིག་པ་འདི་ཡང་འཆལ་བར་གྱུར་ནས། མཐར་གང་ལ་ཡང་གཏད་

གཞན་ཡང་། སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆར་གཞིའི་རིག་ཆོན་གྱི་བསྐབ་གཞི་འཇུགས་སྐྱབ་ཐང་ད་དུང་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གནས་ཡོད། དེ་དག་གིས་ཀྱང་སློབ་མའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆོད་མཐོ་རུ་གཏོང་བར་ཐང་ཀར་ལྷགས་སྐྱབ་ཆེན་པོ་ཐེབས་བཞིན་མཆིས། དེ་ཡང་བོད་སྐད་བརྟུན་རིག་པའི་བསྐབ་གཞིའི་སྐོག་ནས་མཆོན་ཅི་མ་བཤད་ན། བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་རང་རང་སློབ་གྲུའི་དོན་དངོས་ལ་གཞིགས་པའི་བོད་སྐད་བརྟུན་གྱི་བསྐབ་གཞི་རེ་ཐེད་སྐྱོད་པ་ལས་ལྷན་མོང་ལ་གཅིག་གྱུར་དུ་སྐྱོད་པའི་ཆོད་ལྷན་གྱི་བསྐབ་གཞི་ཞིག་

དུས་ད་ལྟའི་བར་བྱང་མེད་པར་སྤང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་སྐོར་བེད་སྤྱད་བྱེད་པའི་བར་སྤྱད་རིག་པའི་བསྐྱེད་གཞི་རེ་འགའ་
 བྱི་སྒྲུབ་སྐོར་བེད་ཡིན་པ་དང་། རེ་འགའ་བྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། རེ་འགའ་རྒྱུན་སྒྲིལ་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་རེ་འགའ་
 དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་མང་བ། རེ་འགའ་ཡིག་སྐད་གཙོ་བོར་བཟུང་བ་དང་རེ་འགའ་ཁ་སྐད་ཀྱི་རམ་འདེགས་མང་
 བ་སྐོར་མཛོད་ན། རྒྱས་བསྐྱེད་དང་ནང་དོན་ཆ་ཆོད་མེད་སྤྱོད་པར་སྤང་། དེ་ལྟར་ཀློག་ལ་གཅིག་གྱུར་དུ་སྤྱད་
 པའི་བར་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞི་ཞིག་མི་དགོས་པར་ཆོག་ཀྱང་། ཐོད་སྐད་ཡིག་བར་སྤྱད་རིག་པའི་ནང་དོན་གང་དང་
 གང་ཞིག་སློབ་གྲྭ་སྐོར་བེད་སྤྱད་བསྐྱེད་གཞིའི་ནང་དུ་ཆོད་དགོས་པ་དང་། གང་དང་གང་དུ་ཆོད་པར་སློབ་
 ཁྲིད་བྱས་ནས་དེ་དག་སློབ་མས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་དགོས་པ་སྐོར་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་དགོས།
 དེ་ནི་གལ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། ཐོད་ཡིག་གི་རྒྱུན་སྒྲིལ་དང་གསར་དར་གྱི་བར་སྤྱད་ཆོག་ཤིང་ཁག་གི་བེད་
 སྤྱད་བྱེད་སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ། སྤྱོད་པ་སློབ་གྲྭ་སྐོར་བེད་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་གཞིའི་ནང་མེད་པར་འདུག དེང་དུས་སློག་
 སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་པར་དར་ཆེ་བས། དཔུས་གཙང་ཁུལ་ལྟ་བུར་མཆོད་ན། རང་རེའི་ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་དུ་གཙོ་བོ་མཆོད་པ་བྱ་དགོས་པ་དང་། གང་དུ་བར་སྤྱད་ཆོག་གང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་པ་སྐོར་ཆེས་ཆ་བར་གྱུར་
 པའི་ཤེས་བྱ་དག་ལ་ཆོད་སྤྱོད་ནས་ཟུང་ཟུང་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དེ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་སྐོར་བེད་སྤྱད་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་གསུང་སྤྱོད་པ་ལྟར་གཏོང་དགོས་ན། ད་ལྟའི་ཐོད་
 སྐད་ཡིག་གི་ཆང་གཞིའི་ཤེས་བྱའི་གནས་བབས་ཉམ་ཐག་པ་འདི་ལ་བསམ་གཞིགས་ནས་མོ་རེ་མི་བཟུང་ཐབས་མེད་ལ།
 ཁོ་བོས་འདི་གར་ཐོད་སྤྱོད་སློབ་གྲྭ་སྐོར་བེད་སྤྱད་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆ་དེ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་
 ལྟར་ནས་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཁུལ་ཡིན་པོད། གནད་དོན་འདི་འདྲ་ཐོད་སྤྱོད་སློབ་གྲྭ་སྐོར་བེད་སྤྱད་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ལྟར་པ་ཅམ་མ་
 ཡིན་པར་ཐོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆོད་མར་ཆོད་པས་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་གནས་ཡོད་པར་སེམས་པས།
 དེ་དག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་ཐུག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས་པ་སྐོར་གཅིག་གྱུར་རང་རེ་ཆོད་མས་ཉམས་འཛིན་
 དང་བཀོལ་སྤྱད་གིས་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཆ་བར་གྱུར་པའི་སྐད་དང་ཡིག་འདི་ཆང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་དག་སྤྱོད་ཆུང་དང་བྱང་
 གསེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པར་བཅོད་འགྱུར་བྱ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི་དོན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལོ། །

༡༡། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་འགའ།

ཀེ་ཐོ་སྐྱབས།

ནང་དོན་གནད་བསྒྲུལ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ་དེ་རིག་དབྱེད་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྤྱི་བ་དངོས་ལ་འཇུག་པར་བོད་ཐུན་མོང་དུ་འབད་བཅོལ་བྱ་རྒྱ།

བཅུ་ཆད་གཅིག་། སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར། སྤྱི་བ་སྤྱི་བ། བཀོལ་སྤྱི་བ། འཕེལ་རྒྱས།

གཅིག་དེ་ཡང་སྐྱོ་སྤྱོད་ཅིས་པ་སྟེ། སྤྱི་ཆོ་དང་སྤྱི་གཉིས་གནས་སའི་རྟེན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ཆོ་ལྷན་དང་སེམས་གཉིས་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བའི་དབྱུགས་ལ་གོ་བ་བཞིན། མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། མི་རིགས་དེའི་ཆོ་སྤྱོད་ཉག་གཅིག་ནི་སྐད་དང་ཡིག་ཡིན་ལ། སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱི་བ་དང་སྐད་བརྒྱུད་གཅིག་གྱུར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་མི་རིགས་དེ་གནས་ཤིང་ཡུན་དུ་འཆོ་བའི་རྟེན་ནམ་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ་དེའི་དགོས་དོན་སྤྱི་བོ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་ནས་ཁྱབ་ཆེན་པོས་སྤེལ་སྤྱོད་ལས་ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་དང་། བཀོལ་སྤྱི་བ། འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་། ང་ཆོས་ཏང་གི་ཡང་དག་པའི་འགྲོ་འདྲེན་ཏུ་གྱུར་གྱི་འཕྲོ་ཆོས་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འཇུགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ཆེན་དུ། སྤྱོད་པ་ཡོངས་ནས་ཡང་དག་སྤྱོད་ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཆོས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆ་ཁྲིམས། མི་རིགས་རང་སྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས། ས་གནས་རང་སྤྱོད་སྤྱི་ཡིག་སྤྱོད་མི་རིགས་བྱ་བའི་བྱེད་སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་ཆ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས། སྤྱི་ཆོས་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་སྤྱོད་པའི་གཅིག་ཏུ་ལག་ལེན་དངོས་འབབས་དོ་མ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མིན་དང་། བོད་རིགས་མི་དམངས་ལ་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་རང་བྱིས་རང་བདག་གི་རང་སྤྱོད་དབང་ཆ་ལོངས་སྤྱོད་ཐུབ་མིན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མི་བོའི་རིག་གནས་སྤྱོད་ཆོས་འཕྲོ་འདྲེན་ཀྱིས་ཆོན་རིག་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོད་གོང་མཐོར་གཏོང་ཐུབ་མིན། བོད་ལྷན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་འབྱོར་རིག་གསུམ་ལེགས་ཤིང་ཐུན་བའི་ངང་དར་རྒྱས་ཡར་ཐོན་དུ་འགྲོ་ཐུབ་མིན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོན་རིག་གནས་ལྷན་པའི་ལྷན་པའི་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་རྒྱུན་འཛིན། ཞིབ་འཇུག་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཆོས་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་བ་འཇུགས་སྤྱོད་དང་གོང་སྤྱོད་ལྷན་པའི་ཐུབ་མིན། ལྷག་པར་རང་རིས་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་འཕེལ་རྒྱས་དང་། ཁྱོད་ཡོངས་ནས་འབྱོར་འབྲིང་སྤྱི་ཆོགས་འཇུགས་སྤྱོད་ཀྱི་གོམ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅས་ཀྱི་འགྲན་ཆོད། འཕྲད་

* ཀེ་ཐོ་སྐྱབས་ལགས་ཀྱིས། མ་རྩོམ་ཆེ་ཐོག་རྒྱུ་ཕྱི་ཕྱོད་སྤྱོད་ལས་གནད་བཞིན་ཡོད།

དཀའ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བྱ་འགུལ་ཁོད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་འདི་ཐག་གཅོད་བཟང་པོ་ཞིག་
བྱེད་ཐུབ་མེན་ལ་ཐུག་པའི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དམ་པའོ། །

མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མི་རིགས་དེའི་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྐད་དང་ཡིག་དེ་ཐོག་མར་བྱང་བ་ནི་སྤྱི་ཚུགས་
ཐོན་སྐྱེད་དལ་ཚལ་གྱི་གོ་རིམ་ནས་བྱང་བ་དང་། བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་ཡང་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ཐུགས་
དང་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ལ། མཐར་གཅིག་གྱུར་ཆགས་པ་ཡང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚུགས་
ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ཐུགས་དང་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ཐུགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐད་གཅིག་
གྱུར་བྱང་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་ཡིན་སྟབས། མི་རིགས་ཁག་གི་སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་མེན་དེ་མི་
རིགས་སོ་སོའི་སྤྱི་ཚུགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་དམ་པོར་འབྲེལ་ཡོད་ལ། མི་རིགས་སོ་སོའི་སྤྱི་ཚུགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་ཡང་མི་
རིགས་ཁག་གི་སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་མེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་དེར་དུས་འཛམ་གླིང་ཅན་གྱི་
དཔལ་འབྱོར་དང་། ཉེན་འགྱུར་ཁྲོའཕེལ་གྱི་ཆོན་ཆལ། བ་སྐྱེན་ནམ་ཅན་གྱི་འགྲན་ཚོད་བཅས་ཏེ་ལས་དོན་པའི་སྤྱི་
ཚུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་བབ་འདི་འདྲའི་འོག་དུ་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན། མི་གངས་ས་ཡ་ལྷ་ལྷག་ལས་
མེད་པའི་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་པན་ཚུན་བོད་རང་གི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོ་བར་མ་འཕྲོད་པར། མི་རིགས་
གཞན་གྱི་སྐད་ཆལ་ཆལ་བེད་སྤྱོད་དོན་པའི་ཁ་སྐྱོངས་ཡང་འདི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་མ་བཟོད་པར། བོད་མི་རིགས་
རང་ལ་ཐུགས་གཏིང་ནས་སྤྱིང་ཉེ་ལ་གཙུག་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོས་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྤྱིང་ལ་བཅངས་ཤིང་བོད་
སྤྱིས་གོ་བའི་ལ་སྤྱོད་རྒྱས་པའི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་བྱང་ན་ཅི་མ་རུང་དགོངས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ལྷག་བསམ་ཚོལ་
མེད་ཀྱིས་ལོ་ངོ་ཉེ་ལྷག་ལ་ཆེད་ཚོམ་དང་ཚོམ་ཡིག་གང་མང་ཞིག་མཛད་དེ། རང་རང་གི་དགོངས་གཞི་དང་བསམ་
ཚུལ་གྱིས་རིག་དཔྱད་མཐའ་ཡས་པས་བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་ཁ་ཆོ་དོན་གཏུགས་
དང་ཕྱག་མེད་ཆོས་ཉིད་རྩོད་དང་། གསལ་བཤད་སྒྲིམ་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱིགས་དང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་བརྟན་
པོ་ཞིག་ཆགས་སུ་བཅུག་པ་མ་ཟད། བཟུ་བ་དངོས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལའང་ཞུགས་དང་འཇུག་བཞིན་ཡོད། དེ་བས་འཛམ་
གླིང་དང་མེས་རྒྱལ་སྤྱི། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་རང་གི་ཆེས་མཆོག་གྱུར་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་འདི་རིང་མིན་
ལྟར་དུ་མདོན་འགྱུར་འབྱུང་རྒྱ་ཉི་དུ་ཆོ་བོད་པོ་སྤྱི་ལེས། ལས་བཟོ་མང་ཆོགས་སོགས་དྲག་ཞན་བར་མའི་ཤན་གཞོན་པོ་
མོ་གཅིག་གྱང་མ་ལུས་པའི་ཐུག་པར་བབས་པའི་རང་དོན་ཉག་གཅིག་ཡིན་པས། ཀྱན་གྱིས་རང་རང་གི་བབ་ཆོད་དང་
རྒྱས་ཆོད་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་ཞེན་ཞབས་འདེགས་ཅི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པར་བཙོན་རྒྱ་ལས། ངར་མ་བབས་དང་ཁྱོད་ལ་
མ་བབས་པའི་བསམ་སྤྱོད་སྤྱི་ཚུལ་ཡང་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་། མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མི་རིགས་དེའི་བྱངས་
ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་བས་ཆེན་ལས་དོན་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ཆོ། དེ་ནི་མི་རིགས་དེའི་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱག་མེད་འོས་
འགན་ཡིན་པས་མི་རིགས་དེའི་མི་དམངས་ཡོངས་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱས་ན་དགའ་བ་དེས་པ་རེད། རྒྱ་མཆོན་དེ་འདྲའི་
ཕྱིར། ང་ཆོས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་བྱངས་ལ་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱའི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་
དོན་སྤྱིང་དང་། དུས་རབས་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་སྤྱིང་སྤྱི་མེད་ལྷན་པའི་དོན་ཆེན་འདི་འདྲ་བསྐྱབ་དགོས་ལ། ཅི་ནས་
ཀྱང་བོད་མི་རིགས་གཅིག་གྱང་མ་ལུས་པར་ལས་འགན་འདིའི་ནང་ཞུགས་རྒྱ་དང་འགན་འདིའི་ཁུར་བསྐྱམས་ནས།

གསུམ། སྐར་པ་ཞིན་ལུ་མཐུད་ནས་ཁྱེད་མ་མཐུན་གྱིས་རིག་དཔུང་། ཆོས་ཆོག་ལ། གཏམ་སྒྲིང་། འབྲེལ་སྟོན། ཏུ་སྟོན། སྟོ་སངས་སོགས་འདྲ་ཆོག་སྟེ་མང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཁོངས་སོ་སོ་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་བྱ་འགྲུལ་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གང་མང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་། སྟོབ་སྟོར་། བཀོལ་སྟོར་གྱི་ནང་དོན་ལྟན་པའི་སྒྲིང་སྟོགས་དང་། བྱ་འགྲུལ་ཅི་མང་སྟེལ་རྒྱ། ལུ་མཐུད་ནས་བྲམ་སྟོན་ཏུ་སྟེ་འདྲི་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་ཅན་ནམ། བོད་ཡིག་བར་ཆད་ཆད་ལྟན་ཏུ་སྟུར་བའི་ལས་དོན་ལུ་ཡོན་ལྟན་ཁང་གི་ཆེད་དེབ་ཏུ་བསྟུར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་ཆོལ་གསུམ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་བཀོལ་སྟོར་ཐད་ཀྱི་དཔུང་སྒྲིང་དེབ་སྟེ་ཀྱང་གཏི་བོད་ཡིག་བར་ཆད་ཆད་ལྟན་དང་། སྟོབ་སྟོར་། བཀོལ་སྟོར། འཕེལ་རྒྱས་ལྟ་གཏོང་བའི་ཐད་ཀྱི་ཆེད་དེབ་ཏུ་བསྟུར་གང་ཐུབ་ཀྱེད་རྒྱ། ལུ་མཐུད་ནས་བོད་རིགས་ཡོད་སའི་ཞིང་སྤྱངས་སྤེལ་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་འབྲེལ་ཡོད་སྟེ་ཁག་གིས་ས་གནས་སྤིང་གཞུང་གི་གཅོགས་ཆེན་དང་སྐྱུགས་ཁུར་བཅོན་ལེན་གྱིས་སྐར་ལས་སྟག་པར་རྒྱང་འཕྲིན་དང་བརྟན་འཕྲིན། སྟོན་བརྟན། ཆོགས་པར། གསར་འགྱུར།

དུས་དེ་ལ། རོད་ལྗེ་དཀྱིལ་ཆ་འཕྲིན་སྐུ་མཁས་དེད་རབས་ཚན་ཆལ་གྱི་ལ་སྒྲིག་ཡོ་ཆས་གང་ཡོད་ལྷུང་ནས་ལྷོ་ཆོག་མ་གྱི་ཁོད་དུ་
མེད་སྒྲིག་མེར་བརྗོད་དང་། དག་ཆགས་ཟབ་མོ་བཞག་སྟེ། རོན་རེ་གོ་དང་རོས་རེ་ཟིན། ལྷོ་ཁ་རེ་སྒྲིག་སྐུ་མཁས་སུ་
འཕྲོ་མི་ཐུབ་ཀྱང་དགོས།

བཞི། བོད་བརྟུགས་གྲས་འགོ་འདོན་པ་དང་། འགོ་འཛིན་གནང་བ། ཡང་ན་བོད་མཛུངས་སྐད་ཀྱིས་གཙོས་གཞན་
པའི་ཞིང་ཆེན་བཞི་དང་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བཅེ་དུང་སྟེང་ལ་བཅངས་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
ལས་དབང་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིད་པ་ཆུན་པོའི་གཏམ་ལ། ཕྱིའི་ལ་རྒྱ་འཛིན་ན་ནང་གི་ལ་རྒྱ་ཐོངས། ཞེས་པ་ལྟར་མ་བཞགས་
རང་མཐུན་དང་། མ་བོས་རང་འདུས་ཀྱིས་རང་དོན་རང་སྐྱབ། རེས་མོས་འགན་ལེན་གྱི་གོས་ཆོགས་སྣ་ཆོགས་འཆོགས་
པ། གནད་དོན་ལ་གོས་བསྐྱར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ། འགན་དབང་གསལ་བོ་དང་། ལས་ཀ་བགོ་བཤའ་བྱེད་པ། ཅུ་
བར་ཐག་གཅོད་དང་བཀོད་སྒྲིག་ གོས་འགོ་འདོན་པ་དང་བསྐྱགས་གཏམ་སྟེལ་བ་བཅས་བྱས་ཏེ་ཅུ་བའི་གཏིང་འི་
ཟབ་དང་། ཚུལ་འཛིན་བཟང་། ཆོད་འཛིན་མཐོ་དང་འཛིན་པ་དུ་གཏོང་བར་བདག་པོ་རྒྱལ་མཐན་གྱི་ཆེད་འགན་ལྡན་ཁག་ཅུས་
ལྟན་ཞིག་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས། དུར་བཙོན་གྱིས་རིམ་པ་གོང་གི་མཐོང་ཆེན་དང་། རྒྱལ་སྐྱོར་བཙོན་ལེན་བྱེད་པ། ལྷག་
པར་མཛུངས་ཞིང་སོ་སོ་དང་རང་སྐྱོང་ཁུལ། རང་སྐྱོང་རྫོང་དང་གཞན་པའི་བོད་སྡོད་ཀྱི་རྫོང་དང་ཡུལ་ཆོ། སྤང་བརྟལ་
སྟེ་བ་ཆོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆུན་གཞོན་དར་མའི་མཐས་པ་དང་ལས་བཟོ། དཔོན་རིགས། ཏང་དམངས་འཐུས་མི། སྤྱི་
ཚོས་ཀྱི་ཡོན་བཅས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱ་བ་འདྲིར་སེམས་ཁུར་དང་། དང་ལེན་བྱེད་པ། ཁྱད་པར་ཁུལ་
དཔོན་རྫོང་དཔོན་ནམས་དང་། ཁུལ་རྫོང་གི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་བྱ་སྐྱབ་ཁང་། སློབ་གསོ་རྩུལ་ མི་རིགས་ཆོས་ལུགས་
རྩུལ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ནམ་པར་གནས་ཚུལ་ལྟ་འདུལ་དང་གོས་གཞི་ལྟ་བུ། ཆོགས་འདུར་
གདན་ལྟ་བྱེད་པ་སོགས་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་ནམ་པ་གང་མང་སྤྱད་ནས་ཁོ་ཆོར་མི་རིགས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གལ་ཆེན་རང་
བཞིན་དང་། དགོས་དོན་གསལ་ལྟས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་དུ་གཏོང་བ། སེམས་གཏིང་ནས་བྱ་བ་འདྲིར་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་
མཐོང་ཆེན་བྱེད་རྒྱ་དེ་རང་གི་རྟུག་མེད་འོས་འགན་ཞིག་ཡོན་པ་ཤེས་ཁུ་འཇུག་པ།

ཨ། རིམ་པ་སོ་སོའི་ཏང་གི་འཐུས་མི་དང་མི་དམངས་འཐུས་མི། སྲིད་གྲོས་ཚུ་ཡོན་ལྷན་པུས་ཀྱིས་རྒྱུ་འཕྲུལ་བཞུགས་ཆེན་མོ་ལ་ཁོ་ཁོས་ཁོ་ཁོས་ཁོ་ཁོས་འཆར་དང་གྲོས་གཞི་སྒྲིག་སྒྲུབ་འདོན་པ། ལྷག་པར་དུ་ཞིང་ཆེན་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཏང་གི་འཐུས་མིའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཆེན་དང་། མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཆོག་སྒྲུབ་ཆེན་། སྲིད་གྲོས་ཆོག་སྒྲུབ་ཆེན་བཅས་ལ་ཞུགས་པའི་ཐོབ་ཐེགས་འཐུས་མི་དང་། ལྷ་ཡོན་ལྷན་པུས་སྒྲིག་པ་ཆེན་བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་འཕྲུལ་གཟུགས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གཉེན་དང་། བཀོལ་སྤྱོད་། འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤར་ལས་ལྷག་པས་གཅིག་སྒྲུབ་ཆེན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་། དམིགས་བསལ་སྲིད་ཁྲིམས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིག་པའི་བསམ་འཆར་དང་གྲོས་གཞི་ནན་མོ་འདོན་རྒྱུ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེན་མོ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུག་བབས་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ནས་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཟད། རང་གང་གི་འཐུས་ཆ་བཟོ་བའི་ས་ཁུལ་དེའི་ཐོབ་ཐེགས་ཀྱི་རེ་སྐྱོན་དང་འདུན་པ་ཅད་གཅིད་འཁོལ་སྤྱད་གང་ལེགས་བྱས་ཐོག་ཆོག་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་རང་གི་ལྷ་ཚུལ་བརྗོད་པ་དང་སོ་སོར་བསམ་འཆར་འདོན་པ། ཐུན་མོང་དུ་གྲོས་གཞི་འབྲི་སྤྱོད་བཅས་ཀྱིས་དངོས་གནས་འཐུས་མི་ངོ་མའི་འཐུས་གོ་ཆོད་པ་བྱེད་རྒྱུ།

ས་གནས་སོ་སོར་གོ་བབ་མི་འདྲ་བའི་མི་སྣ་དང་ཚོགས་པ་སོ་སོས་རང་རང་གི་གནས་བབ་དང་བསྐྱོན་ནས་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་གཅིག་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆུས་ཐད་ལྷན་པ་གང་ལེགས་འདོན་པ་དཔེར་ན། མཁས་པས་དབྱེད་
ཚུལ་དང་གཏམ་སྒྲིབ་སྤྱོད་པ། དགོན་ཆུང་གིས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་དུང་བ། སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་སྤྱོད་པ། འགོ་བྱེད་
དང་ལས་བྱེད་པས་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་པ། བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོན་སྐྱེད་དཔལ་ཚུལ་བྱེད་པ་སོགས་ཐུན་མོང་
གི་འདུ་ཚོགས། དུས་རྒྱུན་གྱི་སྤྱོད་པའི་སོགས་མདོར་ན་མི་རེ་རེ་ཆང་མས་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་བྱེད་
བ་འདི་མཁས་པ་བཅངས་ཤིང་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས་དོན་ལ་འབབས་སྤྱོད་པ་ཡིན།

བྱུག བོད་སྤྱོད་ལ་དབང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་པ་བྱེད་ཆུ། དེ་ཡང་ཚོགས་
པ་དང་ཆ་འདྲེགས་མི་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཞིག་གིས་གྲོས་འདོན་པ་འཕམ་འགན་ལེན་བྱས་ནས་ཁྲིམས་དང་མཐུན་ལ་དབང་
ཤིང་ཡོད་པ། འགན་ལེན་པ་བཅོམ་པ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
པ་བྱེད་ཆུ་དེ་ནི་དེ་དང་དུས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
གཏུགས་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་བརྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
ལང་དང་། ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་ལང་གིས་ནམ་དག་ཀྱིས་ཆེན་པོ་འདེགས་དང་ལེན་སྤྱོད་པ་དང་
ཆད་གསར་པ་གཅིག་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ལོ་རྒྱུ་གཏན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
གི་འཕམ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
བྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
ཆད་གཅིག་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
སོགས་འབྲེལ་ཡོད་གནས་ཚུལ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
འབྲེལ་འབྲེལ་བར་མ་དངུལ་གྱི་ཡོང་ཁུངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
འདྲེགས་ཀྱིས་ཆུ་ལུང་དང་མིང་གཏུང་གིས་བཏང་བའི་མ་དངུལ་ཅམ་གྱིས་གཏན་ནས་འདང་བ་མ་རེད། དེ་བས་
ཁྲིམས་མཐུན་འགྲོ་རིམ་བཞིན་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
ནང་གི་ཁོ་ལས་དང་ཆོང་བ། ཞལ་འདེབས་ཚོགས་པ། སྤྱོད་བདག་སྤྱོད་པ་ཅན་སོགས་རང་འཐད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་གང་
མང་དང་། ལྷན་པར་དུ་བོད་རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་

བུག སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
ཁོངས་ཀུན་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་
སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱོད་ལག་དེས་གཏན་པ་ཞིག་ཆགས་

ཆེས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཐད་རང་རང་ས་སའི་རིག་ཆལ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུན་པའི་བརྟེན་ཆ་དང་མཉེན་ཆས་ལྟ་ཆོག་ས་
པ་ཞིག་ཡོད་མོད་དེ་ལ་གཅིག་གྱུར་མེད་པར་རང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་བཀོལ་ཆེ་བོད་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤྱི་སྐད་ཅིག་
ནས་ཡང་ཐོན་མི་སྤྱིད་པས་ན། ཆོད་མས་ཁག་རྒྱུད་གི་ཁེ་ཕན་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆུལ་འདྲོར་ཅི་ཕྱབ་ཀྱིས་བོད་སྤྱི་
ལ་བསྐྱུན་གང་ཕྱབ་བྱེད་པ་གནད་གིན་ཏུ་ཆེ་བས། གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་དང་། བརྟན་འཕྲིན་ལས་རིགས། སློག་
བརྟན་ལས་རིགས། རྒྱུད་འཕྲིན་ལས་རིགས་བཅས་ཀྱིས་ངས་པར་དུ་རྩེ་ཁྲིད་ནས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་དང་། དེ་ནས་
བསྐྱབ་དེབ་བསྐྱར་ཆོལ། སློབ་གྲུའི་སློབ་ཁྲིད། སྤྱིད་སྤྱིགས་སྤྱིད་ཡིག་སྤྱིགས་གང་ཐད་ནས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་ཅི་ཕྱབ་
དགོས་པ་དེ་རེད། དཔེར་ན་ཆེས་འཁོར་རྒྱུད་བལ་མཆོན་ནས་བཤད་ནའང་། ང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་སྤྱིངས་ཁ་སྐད་ཆོག་
མཛོད་དང་། ཨ་མདོའི་ཁ་སྐད་ཆོག་མཛོད། ཁམས་པའི་ཁ་སྐད་ཆོག་མཛོད་ཅས་ལུང་བ་གྲུ་གྲུག་ས་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་
སྤྱིགས་རིས་འཐེན་བྱེད་ཀྱིས་གཏོར་ཅི་ཕྱབ་དང་འཕྲོར་ཅི་ཕྱབ་མི་བྱ་བར་འཛམ་གླིང་ན་རྒྱགས་ཆེ་བའི་ཨ་རིའི་ཆེས་
འཁོར་མཉེན་ཆས་བཟོ་གྲུ་མེ་ཀོར་སྤོང་ཁེ་གསར་དུ་བརྟོན་པའི་ཆེས་འཁོར་སྤྱིའུ་ཁྲུང་གསར་བ་སྤྱི་སྤྱིའུ་ཁྲུང་སྤྱིངས་
ཤར་མའི་ནང་གསར་བཟོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཅིག་གྱུར་སྐད་ཡིག་གི་རྟགས་བསྐྱབ་པའི་བོད་ཡིག་མཉེན་ཆས་ཉི་མ་
ལ་ལ་ཞེས་པའི་བོད་ཡིག་མཉེན་ཆས་ཁོ་ནའི་སྤྱིད་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པར་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུད། བོད་ཁྲུལ་ལ་མཆོན་ན་རྒྱུད་བྱིན་ཡིག་ངོ་ཅམ་ཆོད་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་བཟོ་བ་ཆེས་མང་ཆེས་བྱས་ཀྱང་
བརྒྱ་ཆའི་གསུམ་ནས་ལྷ་ཅམ་ལས་མེད་པས། བརྒྱ་ཆའི་ལྷ་ལྟར་བཅིས་ནའང་མི་ཉིས་འབུམ་བདུན་ཁྲི་ལས་མེད་ལ། དེ་
བྱིངས་བརྒྱ་ཆ་གོ་ལྷའི་མི་གངས་ས་ལ་ལྷ་དང་ཉིས་འབུམ་སུམ་ཁྲིའི་རིག་གནས་ཡོན་ཏན་ནས་སྤྱི་ཆོད་ཅེ་མཐོར་གཏོང་
བ་ལ་བོད་ཡིག་དང་བོད་སྐད་ཁོ་ནར་བརྟེན་རྒྱུ་ལས་གནས་མེད་པ་བྱི་རྩལ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཆོད་ཆོས་ཉིད་དེ་དངོས་གཙ་བ་
ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཅིག་ཅར་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་རེད། དེ་བས་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུའི་སྤྱིད་དུ་ ༡ པའ་ཆེན་ཨེར་
ཏི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་དང་། ང་མོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་རང་སྤྱིངས་སྤྱིངས་སྐབས་
བཞི་བའི་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཐེངས་ལྷ་བར་ཕུལ་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་བཞིན་རང་སྤྱིངས་
སྤྱིངས་མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་འགྲེམས་བསྐྱགས་བྱས་པའི་བོད་རང་སྤྱིངས་སྤྱིངས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྤྱིངས་
དང་། བེད་སྤྱིད། འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་གཏོང་རྒྱའི་གཏན་འབེབས་འགའ་ཞིག་སྤྱི་དོན་ཆོན་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་།
བོད་རང་སྤྱིངས་སྤྱིངས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྤྱིངས་དང་། བེད་སྤྱིད། འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་གཏོང་རྒྱའི་གཏན་འབེབས་འགའ་
ཞིག་ (ཆོད་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་) དོན་འཁྱོལ་བྱེད་སྤྱིགས་ཀྱི་ཞིབ་སློལ་ཏེ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་དང་། དོན་ཆོན་རེ་གཅིག་
གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བོད་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་། སློབ་སྤྱིངས་། བཀོལ་སྤྱིད། འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་གཏོང་བའི་དགོངས་
པ་རྒྱུ་བས་ཆེན་འདི་བོད་སྤྱིངས་ཞིང་ལྷའི་འབྲེལ་ཡོད་སྤྱི་ཁག་དང་ཆ་འཇུགས་སོ་སོ། ལྷག་པར་དུ་རང་སྤྱིངས་ཁྲུལ་རྒྱུང་
ཆོད་མས་སོ་སོར་འབྲེལ་ཡོད་གོང་རིམ་ལ་ཡར་ཁྲུ་སྤྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གོ་རིམ་བཞིན་རང་ཁྲུལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིག་
ཁག་ཏུ་བཀོད་དེ་རིམ་བཞིན་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་བཙོན་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱིངས་
ཁོང་གི་རེ་སྤྱོད་ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་རེད།

༡༣། བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དོན་འབྲེལ་ལམ་སྤྱོད་ཡོང་ཐབས་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲུང་མ་འཆར།

ར་སེད་ཀོན་མཆོག་

ནང་དོན་གནད་བསྟུན། ད་ལྟའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་ལ་ངོས་འཛིན་དང་། སྤྱི་སྐད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་རང་བཞིན། སྤྱི་སྐད་ཆགས་པར་བྱེད་ཐབས་གཤམ་གནང་དགོས་པའི་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་བརྒྱུད་འདུག
བརྒྱ་ཆད་གཙོ་བོ། མི་རིགས། སྤྱི་སྐད། སྤྱི་སྐད་སྤྱི་ལ་གསུམ།

གཅིག་མི་ནམས་ལ་སྤྱི་ཡི་བྱུང་དབྱེ་བས་དང་ཁ་དོག་བར་སྤྱི་སྐད་བརྒྱུད་པའི་འགྲུལ་པ་མི་འདྲ་ཞིང་། ནང་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུང་ས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་མིའི་རིགས་ཞེས་ཐ་དད་དུ་དགར་དགོས་པར་ཆགས་པ་དང་། མི་རིགས་སོ་སོར་སྐད་ཆ་ཡོད་པས་མ་ཆད་མི་རིགས་དེ་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཆ་འམ་དེ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་སྟབས་དེ་ལ་སྤྱི་སྐད་ཅེས་བརྒྱུད་སྤྱི་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡང་སྐད་ཆ་ཡོད་པས་མ་ཆད་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཆ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྤྱི་སྐད་རང་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་ཡོད། ད་ཆ་མིའི་རིགས་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཆ་གཞི་གྲུབ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྐད་རིགས་ལྷ་ལ་གཏོགས་ཡོད་པ་རེད། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་དང་། སི་ཕིན་ཡའི་སྐད། བ་རན་སིའི་སྐད། རྒྱ་ནག་གི་སྐད། འཇར་པན་གྱི་སྐད་སོགས་རེད། མིའི་རིགས་ཆང་མར་སྐད་ཆ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཆང་མས་བརྒྱ་སྟོད་ཕྱབ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། མི་འཕྱར་མང་བའི་རྒྱ་ནག་དང་ཨ་རབ་རྒྱ་སོགས་སོ་སོར་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱང་ཉ་ཅང་མང་བོ་ཡོད་པ་མཐོང་གསལ་རེད། འོན་ཀྱང་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཁོ་ནའམ་ཉེ་ཁོར་ཅམ་མ་གཏོགས་མིའི་རིགས་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་ཏུ་གྱུར་ཐུབ་མེད། དེ་བཞིན་རང་རེ་བོད་ལ་ཡང་སྐད་ཆ་ཡོད་པ་མ་ཟད་བརྒྱ་སྟོད་ཀྱི་ཡི་གེ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཆ་ལ་སྒྲོན་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་གོ་ཆེན་པོ་མི་ཆད་པའི་གནས་སུ་སྤྱང་བྱེད་ཡོད། སྐད་ཡིག་ཡོད་པ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ན་ཡང་ཁ་ཤས་མིའི་རིགས་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཆར་གྱུར་བ་འདི་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ན། སྐད་ཡིག་དེ་ནམས་ཆ་ཆང་བ་དང་། བཀོལ་བ་དེ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོན་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱན་མོང་གི་སྐད་ཆར་གྱུར་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། ཁོ་ཆོས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་རྒྱ་ལ་འཛིན་བྱས་པ་མ་ཟད་གཞན་ལ་འང་བྱུང་སྟེ་ལྟགས་ཆེན་བཏང་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་ཆད་པར་ལགས་བསྟར་དང་རྒྱ་སྟོད་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་མི་རིགས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་འཕེལ་འགྱུར་དང་ཉམས་ལུས་ལ་དབྱུང་བསྐྱར་གྱིས་ཉམས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པུ་དགོས་ལ། ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རང་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་ལ་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་བྱས་ནས་ཡར་

* ར་སེད་ཀོན་མཆོག་ལགས་ཀྱིས། བོད་སྤྱི་ལ་རིག་གནས་ཐིན་ཏུ་བྱག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།

ཀྱས་ཡོང་ཐབས་ལ་བསམ་གཞིགས་ནན་ཏན་བྱ་དགོས་སྐྱེ་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་སྐར་བཞིན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་
ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འཆོ་བ་དངོས་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་བྱས་ནས་རང་སྐད་སྤྱད་སྤྱོད་དང་འཕེལ་
ཀྱས་གཏོང་དགོས་མིན་དེ་རེད་ལ། མང་ཆོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་རང་སྐད་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་རིན་ཐང་སོགས་
དེ་ལ་བསྒྲག་བྱས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་སྤྱི་གཏོང་དགོས་པས། མཁས་པ་རྣམས་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོར་
མ་བཞག་པར་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་མང་ཆོགས་རྣམས་སྤྱལ་སྤྱོད་གི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོར་འཛིག་
དགོས་ཀྱི་འདུག མང་ཆོགས་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་སྤྱི་སྐད་དོན་འཁྱོལ་ཡོང་བའི་འགག་རྒྱ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས། རང་རེར་སྤྱི་སྐད་ཅིག་དགོས་པ་དེ་དངོས་ཀྱིས་ར་འཕྲོད་བཞིན་འདུག རང་ཆོར་ཆེས་སྐྱ་མོ་ནས་ཐུན་མོང་
གི་སྐད་ཆ་གྲུབ་ཡོད་ལ་དེའི་ཆ་བཟོ་བྱ་གི་ཡི་གེ་ཡང་ལེགས་པར་གྲུབ་ཡོད་པས་སྤྱི་སྐད་གསར་དུ་ལེགས་སུ་འཆོལ་མི་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་གནའ་དཔེ་དང་ཆོས་དཔེ་སོགས་ཡི་གེར་འཁོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཡི་གེ་
ཤེས་པ་ཀྱན་གྱིས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པས་མཆོན་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་སྤྱི་སྐད་དེ་ཡིག་ཐོག་དུ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ལས་
ཁ་སྐད་དེ་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་ཐ་དད་དུ་གྱིས་ནས་ཆོལ་གསུམ་བར་གོ་བརྒྱུ་མི་འཕྲོད་པའི་ཆད་ལ་སོན་ཟིན་འདུག བོད་
རིགས་པན་ཚུན་བརྒྱུ་མི་འཕྲོད་པའི་རང་སྐད་ཀྱི་གནས་བབ་ཉེན་ཁ་ཅན་དུ་གྱུར་ཆར་བ་འདི་རེད་ལ། ལ་བཅུ་ལྷག་
གཉིས་ཀྱི་གོང་ནས་རང་རིགས་ཤ་ཞེན་ཅན་འགས་ཉེན་ཁ་དོས་འཛིན་ཐུབ་ཡོད། སྐྱ་ནས་ད་བར་ཤེས་ལྡན་པ་ཤ་ཞེན་
ཅན་ཆོས་སོ་སོའི་རིགས་ཤེས་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱི་སྐད་ཅིག་དགོས་ལུགས་དང་། སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ཆད་གཞི་གང་ཡིན། སྤྱི་སྐད་
གཏན་ལ་འཕེབས་སྤངས། སྤྱི་སྐད་ཀྱི་དགོས་དངོས་རང་བཞིན་སོགས་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་མང་པོ་བྱས་ཡོད་ལ། གཞུང་ནས་
ཆོགས་འདུ་ཡང་ཐེངས་མང་འཆོགས་ནས་རང་སྐད་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱི་བྱ་ཐབས་མང་པོ་གཏན་འཕེབ་གནང་
འདུག ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་ནན་ཏན་དང་རྒྱུན་འཁྱོངས་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་འདི་
རེད། འདི་རང་གི་མི་རིགས་རྣམས་ཤེས་ཚད་སྒྲུག་ནས་པས་སྐད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་དང་སྤྱི་སྐད་དགོས་གལ་མ་ཤེས་
པ་ཡིན་ནམ། མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཞན་དཀའ་པའམ། སྐད་ཡིག་གཞན་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་བོད་སྐད་མི་དགོས་
པའི་རྟོགས་ཆད་བཞེས་པ་ཡིན་ནམ། བོད་སྐད་ལ་ཞན་ཆ་མང་དཀའ་པས་དུས་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནམ། ཁོར་
ཡུག་རན་པོ་ཞིག་མེད་པས་ཡིན་ནམ་དུས་ལ་མ་བབ་པས་ཡིན་ནམ་ཆ་མ་འཆོལ་གྱང་། དུས་དེབ་ཁག་ནང་མཁས་པ་
ཆོས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཉམས་ཉེས་སྤོང་བ་དང་སྤྱི་སྐད་དགོས་ལུགས་དང་སྤྱི་སྐད་བརྩོས་སོགས་སྤོང་ཡོད་གྱང་ད་དུང་
རྣམ་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོན་མེད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་དབྱེ་བའི་ཐད་ཡུལ་ལུང་རེ་རེར་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་ལ།
ཡུལ་ལུང་རྒྱུད་ཆེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཆ་ཡང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་འདུག ད་ལྟ་མངོན་གསལ་ཆེ་ཤོས་ཨ་མ་དོའི་སྐད། མགོ་
ལྷག་སྐད། ཁམས་པའི་སྐད། འཇང་གི་སྐད། བྱང་བའི་སྐད། ཀོང་བའི་སྐད། རྩ་ཁའི་སྐད། གཙང་གི་སྐད། རྩྱུང་
ཀྱི་སྐད། ལ་དྲུགས་སྐད། འབྲུག་པའི་སྐད། རྩ་སའི་སྐད་སོགས་ལ་བྱུང་པར་ཆེ་ཙམ་འདུག ད་དུང་ནང་གསེས་མང་
པོ་ཡོད་པ་ཀྱན་བོད་སྐད་ཤ་རྟག་ཡིན་ཡང་པན་ཚུན་གོ་བརྒྱུ་མི་འཕྲོད་པ་འདི་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་རྣམས་དངོས་གནས་
ཡིན་པས་ང་ཆོ་སྐར་ལམ་མ་དེད་པར་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་འཆོལ་དགོས་པ་ནི་གཤམ་དུ་མེད་པ་ཞིག་རེད།

གསུམ། ད་ཆ་རང་རེར་སྤྱི་སྐད་ཅིག་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་མཁན་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བསམ་གཞིགས་

གནང་མཁན་ནི་བོད་རིགས་གཞིན་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་རེད། ཁོང་ཚོས་སྤྱི་སྐད་དགོས་པའི་སློབ་བརྗོད་སྤེལ་ནས་
མ་དོ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་ལྟག་སོང་བེན་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་ཡང་བསམ་སྒྲིལ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཞིག་དང་དགོས་ངེས་ཞིག་དང་།
གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་འཛིན་ཟབ་མོ་སྟོབ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཐད་སྤྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཚོས་དཔྱད་
སློབ་སྒྲུ་ཚོགས་སྤེལ་ནས་ཐབས་ལམ་འཆོལ་བཞིན་པ་འདི་རེད། འདི་ནི་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་རང་མི་རིགས་ལ་སྤྲོད་ཁོང་
ནས་བཅེ་ཞིང་དུང་བའི་ཁྲག་རྩོན་གྱི་རྒྱུན་དྲུངས་གཙང་ལྷན་མེད་ཅིག་ལོས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་པ་གང་ཡང་སྟོན་
མེད་ཟེར་ན་ཐལ་དྲགས་པར་འགྱུར་གྲིད་ནའང་། འོན་ཀྱང་དཔྱད་སློབ་དེ་དག་དེབ་སྟོན་ཏུ་བཞག་ནས་གང་སར་བཀྲམ་
ཡོད་ཀྱང་སྒྲིག་པ་སོ་འགའ་ལ་གཞིན་སྤྱུལ་ཅན་དང་། མཁས་པའི་མདུན་སར་གདེང་འཛིན་ཅི་རིགས་སྟོབ་དང་འཕྱོང་
བཞིན་པ་ཅན་རེད། དེ་ནི་དཔྱད་སྟོན་དེ་རིགས་སྤྱགས་བསྐྱས་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱང་བས་ཀྱང་མཚོན་ཐུབ། ད་བར་
དཔྱད་སློབ་དེ་རིགས་ལ་གོང་རིམ་གྱིས་ཚད་མཐོའི་གདེང་འཛིན་མི་སྟོབ་པ་དང་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱིར་དངོས་
སྤྱུ་མ་སྟོབ་པ་དང་། ལས་བྱེད་དང་ལས་བཟོ་བ་རྣམས་སྒྲིབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་ཁག་གི་ནང་དུ་བྱགས་རྒྱུན་ཆེར་མི་ཐེབས་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ད་བར་འདིའི་སྐོར་གོ་སྟོན་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་འདི་རེད། སྤྱི་སྐད་
བེད་སྤྱོད་པར་ཞོག་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་སྐད་ཆ་ཡང་བེད་སྤྱོད་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཉིན་རེ་ཉིན་རེར་རྗེ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འདི་རེད།
ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྟོན་ལ་དངོས་ཡོད་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཤེས་དགོས། ང་ཚོས་དེ་སྤྱི་འབད་བཅོན་དེ་ཅན་བྱས་
ཀྱང་ལུས་པ་དེ་ཅན་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡང་ངེས་པར་དུ་འཆོལ་དགོས། ཀྱན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་མཆོག་ཞལ་བཞུགས་
དུས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐད་མཚུབ་སྟོན་མང་བོ་གནང་ཞིང་དོན་བྱེད་དང་མཚུབ་སྟོན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱང་འཛུགས་གནང་
མཛད་ཅོང་། དེ་དག་རིམ་བཞིན་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་སྤྱི་ཐེམ་པར་སྤྱགས་བཞིན་པ་དང་། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གཏན་འབེབས་གྱི་ཡིག་ཆ་མང་བོ་ཡོད་པ་མཐོང་གསལ་ཡིན་
ཅོང་། བལ་ཆེར་ཡིག་སྟོན་གི་གཏན་འབེབས་ཅན་ལས་འཆོ་བའི་ཁོད་མངོན་དུ་གྱུར་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འཆོལ་དགོས།
སྤྱི་ནང་གང་སར་བསྟེན་པའི་རང་རིགས་ཆེ་མཆོང་མའི་སྐད་ཆའི་ནང་དུ་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་ཉུགས་རེ་
ཏུང་ནས་རེ་ཏུང་དང་གཞན་གྱི་སྐད་ཆའི་སྐད་རེ་མང་ནས་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྒྱ་འཆོལ་དགོས། རྒྱ་རྒྱུན་དོ་མ་
འཆོལ་ཞིབ་གྱིས་གསལ་བོ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ནས་སྐབས་བསྐྱུན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆལ་གྱིས་རྒྱུད་པའི་རྩ་བ་དེ་ཅད་
ནས་གཙང་མ་ཐུབ་ན་ང་ཚོའི་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་བོད་མའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་བཅུགས་ནས་རྩ་བ་བཟན་ཅིང་
ཡལ་འདབ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད་པས། རྒྱ་རྒྱུན་འཆོལ་ཐུབ་པ་དང་དེའི་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིབ་ཏན་
ཏིག་གིས་དྲང་སྟོན་གི་ལུས་པ་དོས་འཛིན་དང་། ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་ཐབས་ལམ་ཐད་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཏན་ཏིག་བྱ་
དགོས་ཀྱི་འདུག ང་ཚོས་དཔྱད་སློབ་བྱས་པ་ཅན་གྱིས་འགྲིག་ན་ང་ཚོས་ལུ་མཐུད་དུ་དཔྱད་སློབ་བྱས་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་
ཅོང་། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་བོད་ཞེན་ལྷན་པའི་མཁས་པ་དང་ཤེས་ལྷན་པ་སྤྱགས་གཅིག་པ་ལས་གཞན་ལ་གཡོ་འགྲུལ་
གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་འདི་རེད། ང་ཚོའི་དཔྱད་སློབ་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་
སྟེ་ལས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་འདིའི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་ཐུག་མིན་གསལ་བོར་རྟོགས་དགོས།
འདི་མ་རྟོགས་ན་ཅི་ཅན་སྤྱི་སྐད་ཀྱང་ཁ་བཤད་ཅན་ལས་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས། ཐུན་ཀློག་མཛད་

འཕེན་དང་བྱུང་ཅི་ཡོད་སྐོམ་ས་དང་། དེར་བཞེན་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་མ་
 རྟོན་ན། ང་ཚོའི་དཔྱད་སླེབ་གི་ཕྱགས་འདུན་ནམས་ཤོག་ངོས་ཀྱི་རིམ་ཚུལ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་
 རྒྱུ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས། ལམ་གསར་བའི་སྟོབས་ཕྱགས་ཤིག་འཆོལ་རྒྱུ་ནི་ཕྱགས་བསམ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྤྱུལ་ཕྱགས་ཉག་
 གཅིག་ཡིན་ནོ།

བཞི། ང་ཚོས་དེ་མའི་འབད་བཙོན་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་གཡོ་འགྲུལ་དེ་ཚུལ་གཏོང་མི་ཐུབ་པའི་མིག་སྤེལ་གནས་
 ཚུལ་དང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནམ་རྒྱུ་རྒྱུངས་གསལ་བོར་ཤེས་དགོས། དེ་དང་དེའི་ཡོངས་རྒྱུན་མ་ཤེས་པར་ལ་རྒྱ་སློང་བ་
 དང་ལམ་སེང་སྤྱི་སྐད་དགོས་ལུགས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཡིན་ཚུལ་སློང་བའང་སྟོང་གཏམ་ལས་མ་འདས་པས། རྒྱལ་
 སྤྱིའི་ཐོག་ལ་བཟུང་ན་ལ་དུ་དེའི་སྐད་ཡིག་འཇར་མན་ན་ཅི་ཏང་གི་འོག་ཉམས་ཉེས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱེད་
 བྱ་དང་། འཇར་སྤྱིང་ཐོག་མི་འབོར་ཉུང་བའི་མི་རིགས་དེ་ཕྱིན་རིའི་སྐད་ཀྱི་བེད་སྤྱོད་འཇར་སྤྱིང་གང་སར་བྱུང་བ་
 དང་། མི་འབོར་མང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནི་རྒྱ་གར་ནང་དུ་འང་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་མ་
 མཐོང་གཏོང་དགོས་འདུག དེ་ནི་ང་ཚོས་བསྐྱེད་བྱ་སྤངས་ནས་ཐབས་ལམ་འཆོལ་རྒྱུར་པན་ཐོགས་ཡོད་པེས་རེད། ང་
 ཚོས་ཕྱགས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཏན་འབེབ་གནད་བའི་བོད་སྐད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་བའི་ཚ་དོན་ནམས་དངོས་སུ་དོན་
 འཁྱེལ་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་དགོས། དེ་དོན་འཁྱེལ་བྱུང་ན་བོད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐུབ་
 པ་དང་། ཡིག་བསྐྱར་གྱི་ལས་རིགས་ནམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ནམས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐུབ་ཅིང་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུངས་ཤེས་
 རེད། ཡང་ཕྱགས་གཅིག་ནས་རྒྱུང་འཕྲིན་དང་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་སྐད་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་དང་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་སྐོར་
 སློང་བའི་ལེ་ཆ་ན་ཞིག་གཉེར་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་དགོས། དེ་དོན་འཁྱེལ་བྱུང་ན་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་སྤྱི་དང་
 ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ལ་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་སྐད་ཀྱི་དགོས་ཚུལ་དང་དེའི་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་རྒྱ་དུ་ཤེས་རྟོགས་
 ཐོབ་ནས་ཁ་ཕྱགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གཡེ་ཆེའི་རུས་པ་འདོན་ཐུབ་པེས་རེད། ཕྱགས་གཉིས་པོ་དེ་ལམ་
 རྟོང་བྱུང་ན་གཞི་ནས་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུངས་ཐུབ་པེས་རེད། དེ་འདྲམ་བྱུང་ན་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་དུ་བཅོད་དགོས་
 ཞེས་ཆང་མས་སྒྲིག་ན་འང་དོན་དུ་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་པེས་རེད། རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་ལ་དྲགས་པས་ལོགས་སུ་བོད་
 སྐད་ལ་བརྟེན་པེས་གཞུང་བཙོན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ལ་དྲགས་སའི་བརྟེན་པེས་ལྟ་བུ་དང་། འབྲུག་པས་ཀྱང་བོད་སྐད་
 ལས་བརྟེན་པེས་གཞུང་བཙོན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་རྫོང་ཁའི་བརྟེན་པེས་ལྟ་བུ་དང་། མདོ་ཁམས་པས་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 རྟན་དག་ཚུལ་རིག་སྐོམ་ས་དང་། དབུས་གཙང་བས་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྟན་དག་ཚུལ་རིག་སྐོམ་ས་དང་། རྒྱ་གར་ནང་
 གནས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྟན་དག་ཚུལ་རིག་སྐོམ་ས་ལ་བཟུང་ན། ཐ་སྟད་བེད་སྤྱོད་མི་འདྲ་བའམ་སྐད་རིས་མི་
 འདྲ་བ་གསུམ་དུ་གྱེས་དང་གྱེས་བཞིན་པའི་ཆོར་བ་ཐད་ཀར་སྤྱིན་བཞིན་པ་འདིས་མཚོན་ཡོད། འདི་དག་ནི་རྒྱ་ནམ་གྱི་
 རུལ་པར་བཙོན་པེས་གཞུང་དག་གྱུང་བའི་རྒྱ་ནམ་གྱི་སྤྱི་སྐད་དགོས་པའི་འབོད་པ་བྱ་ཅི་དགོས།
 དེར་བཞེན་ང་ཚོས་མི་རིགས་ཤིག་གི་འཆོ་གནས་མཐོ་བའི་ཚ་དོན་ནམས་གཞི་རྒྱུང་འཇོན་པའི་སྟོང་སྟོབས་ལ་རག་ལས་
 ཡོད་པ་ཤེས་དགོས།

ཟ། ང་ཚོས་བསམ་གཞིགས་ཡང་ནན་བསྐྱར་ནན་བྱས་ནས་རང་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཡུན་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

མདོར་ན་ར་ཆོར་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ན་བསམ་འདུན་ནམས་ཤོག་ཤོག་ཏུ་ལྷས་རྒྱ་ལས་མ་
འདས། དེས་ན་བོད་ཀྱི་ཕལས་དབང་ཆོས་ར་ཆེ་ར་བཅན་ར་ཕལས་ར་མཐོའི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པའི་སྐྱེན་པའི་ནད་ཉགས་
སྟོན་མི་རུང་། ཕལས་པ་ཆོས་པ་ཆུན་གདེང་འཛིག་དང་དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་སྡིམ་བྱེད་
གནང་བ་དང་། གཅིག་གྱུར་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་ཤིག་འཇུགས་སྐབས་ཕྱིར་ཕལས་པའི་རིན་ཐང་མངོན་པར་བྱེད་དགོས་སོ།

༩༩། སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་བའི་ཡིག་ཐུང་ཐོད་ཡིག་གི་ཚུ་ཆད་དང་ འབྲེལ་བའི་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཐོར་བ།

རྫོ་ཆེ་འུ་ཆེན་ཆེན།

ནང་དོན་གནད་བསྒྲུལ། དེང་གི་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་ལག་གི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཚུ་ཆད་ཞན་པ་དང་། སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཡང་ཤེས་ཀྱི་ཚུང་
ཞིང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དྲུང་ཞེན་ཟབ་མོ་མེད་པ་མ་ཟད་སྤུལ་ཉག་གི་སྤྱད་སྦྱར་སྤངས་ཀྱང་ལེགས་པོ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུན་
དང་དེ་མེལ་ཐབས་སྒྲིར་ལ་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་ཡོད།

བཅ་ཆད་གཅི་བོ། སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་བ། བོད་ཡིག་ཆེད་ལས། བོད་ཡིག་གི་ཚུ་ཆད་ཞན་པ།

ད་ལྟའི་གནས་བབ།

༩༩། །ད་ལྟའི་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་ལག་གི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཚུ་ཆད་ནི་ཡོངས་བྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤུང་
མའི་ཚུ་ཆད་ལས་ཞན་པའི་ཁར། དངོས་གཞི་རིམ་པ་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཡང་དྲུང་ཤེས་ཀྱི་ཚུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ལ་དྲུང་ཞེན་ཟབ་མོ་མེད་པར་མ་ཟད། ཆོས་འབྱུང་ནམ་ཐར་སྟན་ཚུ་མ་སོགས་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཆམས་ཀྱི་རིག་
པའི་ཚུལ་ལས་ཐོན་པའི་བཅམས་ཆོས་ནམས་གོ་བ་ཇི་བཞིན་མི་ལོན་ཞིང་། བཅད་ལྷག་སྤེལ་མའི་བོད་ཚུ་ཆད་ཀྱི་ཉམས་
ཐོན་པར་འབྲི་བྱུང་པ་ཆེས་དཀོན་ཞིང་། ཐ་ན་སློབ་མ་མི་ཉུང་བཞིག་གིས་སྤུལ་ཉག་དག་གསུམ་ཙམ་གྱི་དག་སྤེབ་ཀྱང་
ལེགས་པར་སྦྱོད་མི་ཤེས་པར་འདུག་ན་དེ་དག་གི་ཚུ་ཅི་ཡིན་སྟུང་བསམ་སློབ་ཡང་ཡང་བཏང་མཐར་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་
གནད་ཡིག་སོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་། ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་སྟན་དུ་སློབ་འབྲིང་རིམ་པའི་དགོ་ཆན་བྱས། ད་
ལྟའི་སློབ་ཆེན་གྱི་དགོ་ཆན་ཡང་བྱེད་པའི་རང་གི་མཐོང་ཐོས་ལྟར་བ་ཅི་ཐོབ་ལས་སྐབས་འདིར་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བའི་དོན་
འགའ་ཆོག་ཉུང་དོན་འདུས་སྤྱིད་ནམ་པར་དབྱུང་གཞི་ཙམ་དུ་སྤྱོད་ཁུང་འབྲུལ་བ་ལ།

ཐོག་མར། ལྷན་ཚུལ་དེའི་འབྱུང་རྒྱུན་གནད་འདུས་སྤྱི་བཤད་ན།

བདག་གི་མོངས་འཆར་དུ་གོང་གི་ལྷན་ཚུལ་དེ་རིགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆེན་འགའ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་དེ། ཕྱི་ཆེན་ཟེར་
བ་ནི་ཕྱི་འུ་ཆེན་ཆོག་ཁོར་ཡུག་ལས་ཐོན་པའི་བྱས་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། ང་ཆོས་མཐོང་ཆོས་སྤྱུང་པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་
ཁ་གཏད་ནས་དེར་མཐུན་པའི་སློབ་གསའི་ཐབས་ལམ་མ་སྤྱད་ཆེ་སློབ་བྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལེགས་པོ་

* རྫོ་ཆེ་འུ་ཆེན་ཆེན་ལགས་ཀྱིས། མཆོ་སྟན་དགོ་ཐོན་སློབ་ཆེན་མོ་ཡིག་སྤྱད་དགོ་ཐོན་སློབ་མིང་དུ་བྱུག་ལས་གནད་བཞིན་ཡོད།

ཞིག་ལེན་མི་ཐུབ། འོན་ཀྱང་དག་རེད་ཅེན།

༡ རིག་གནས་ལས་དཔལ་འབྱོར་བྱིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་པ་ལས་འབྱོར་བ་ཅན་ཅེས་ཆེ་བའི་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ།

༢ ཕྱིའི་རིག་གནས་མཆོག་འཛིན་དང་རྒྱའི་རིག་གནས་སྡོན་ཐོན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྗེས་ལུས་ཡོན་པའི་ངོས་འཛིན་དང་ལྟ་བ།

༣ བོད་ཡིག་གིས་རོང་འབྲོག་ས་ཁུལ་དུ་སློབ་ལྷན་ཆུང་འབྲིང་གི་དགོ་ཆུན་ཅན་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་མཁོ་མེད་སྤྱོད་བའི་ལྟ་ཚུལ།

༤ དུས་རབས་གསར་བའི་སློབ་གསོའི་རེ་བ་དང་ལམ་ལུགས་གསར་བའི་ཤུགས་སྐྱེན་འོག བོད་ཀྱི་སློབ་མའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ནུས་ལྡན་ལའང་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ། སློབ་ལྷན་སློབ་གསོ་དང་། ཁོར་ལུག་གི་སློབ་གསོ། བྱིས་ཆང་གི་སློབ་གསོ་བཅས་ཀྱི་བར་ན་གཞན་རིགས་དང་མི་འདྲ་བར་ཟ་འོག་གི་རིམ་ཁྲུལ་བྱུར་མི་འགྲོ་བའི་བར་བྱ་དེ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་ཆུ་ཆད་གོང་མཐོར་མི་འགྲོ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡུད་ཀྱིས་ཆགས་ཡོད། གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་དང་ཚོས་སྐབས་འདིར་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་ཞིག་མིན་ན་ཡང་སྐབས་འདིའི་ང་ཚོའི་སློང་གཞི་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དུས་རབས་དང་འཆོལ་བའི་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་བ་ཞིག་དེ་ལྟར་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ལ་གནས་བབ་དེ་ལྟ་བུར་ཤུགས་སྐྱེད་ཡོད་འོས། ནང་སྐྱེན་ཟེར་བ་ནི་བྱེད་པའི་དུས་སློབ་ལྷན་སོ་སོ་ན་གནད་དོན་མང་ངེས་ཀྱང་། སྐབས་སྤྱབ་བས་པ་འགའ་ལྟོ་ན།

༥ སློབ་ལྷན་ཆུང་འབྲིང་གི་སློབ་དེབ་དང་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོའི་སློབ་དེབ་བར་དུ་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་མ་ལག་ཅིག་ཆགས་ཐུབ་མེད།

དེ་ནི་ཁོ་བས་བསམ་ན་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། སྤྱིར་བཤད་ན་བོད་ཡིག་ལ་མཆོན་ན་སློབ་ཆུང་གི་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ནས་བརྒམས་ཏེ་སློབ་འབྲིང་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་དོན་གྱི་གོ་བ་དང་ཡི་གེའི་དག་ཆ་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་ཞིག་འདིང་གལ་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་མང་གཞི་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སློབ་ཆེན་གྱི་སྐབས་སྤྱི་རིག་གཞུང་གི་སློབ་ཁྲིད་བརྒྱུད་ན་གཞི་ནས་འབྲས་བུ་ཞིག་ཐོན་སྲིད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། མིག་སྒར་གྱི་སློབ་འབྲིང་གི་སློབ་དེབ་དུ་མང་གཞིའི་སྐོར་ཆེས་ཁྱུང་དགས་ཤིང་། ད་ལྟའི་རྩོམ་པ་བོའི་སོར་ཆེ་ལས་ཐོན་པའི་རྩོམ་གསར་བ་དང་བརྒྱུད་རྩོམ་མང་པོ་བཞུགས་ཏེ་འདུག དེ་ལ་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སློབ་མའི་རྩོམ་འབྲིའི་རྒྱས་པ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མང་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པེས་ལ། དེར་མ་ཟད་སློབ་དེབ་གསར་བའི་བྱུང་ཆོས་ནང་ལྟར་བཤད་ན་ཡང་དགོ་ཆུང་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། དོན་དུ་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་ཞིག་མ་ཆགས་པར་དེ་ཅན་གྱིས་འབྲི་རྩོམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡང་རེ་མཐོར་གཏོང་གལ་ཐུབ་སྟེ། མཁས་པའི་རྩོམ་དཔེ་སྤྱོད་བཟུང་བ་ཡང་མེད། བརྒྱ་སྤྱོད་པ་ལ་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཆ་སྤོན་མེད། བོད་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལས་ཤེས་འོས་སྤྱུར་པ་མང་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་མ་སྦྱངས་པའི་ངང་དུ་མི་ཤེས་ཐུང་གསོག་གིས་ལུས། རིག་པའི་མེ་ལྷག་ཆ་ཆོའོ་བའི་གཞོན་རྒྱས་དུས་སྤྱི་ཚོགས་འབྲིང་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ལ་འབད་ཀྱང་།

ཐུན་པ་རྒྱུད་ལ་འབྱུར་ནས་འབྲས་བུར་རེ་བ་ལྟར་མང་གཞིའི་ངོས་ནས་ཡར་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་གྱུར་བར་ཚུལ་གྱི་མང་པོ་བསྐྱུགས་ནས་ལོ་ཟླ་དོ། ཁོ་བོས་བལྟས་པ་ནི་ར་མེད་ན་ད་ལྟའི་མཐོ་འབྲིང་རིམ་པའི་སློབ་དེབ་དེ་སློབ་རྒྱུ་རིམ་པས་བསྐྱབས་ཀྱི་སློབ་མི་འཆུན་པའི་གནས་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟུང་ལ། སློབ་དེབ་ཀྱི་ལོ་ཐོར་ཆོག་གི་ལོ་མས་བསྐྱབས་ཀྱི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་པ་གཏུག་ཏུ་སྤང་བ་དཔྱད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ཐུབ། རྒྱུད་ས་ཞིང་ལྗེ་སློབ་དེབ་རྩ་བུ་ལན་གསུམ་བཙན་བསྐྱེད་ཀྱིས་པར་གཞིགས་ན། རྩ་མ་རྩ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་ནང་ན་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་སྐོར་ཉུང་ནས་ཉུང་དུ་སྤང་ཡོད་པས། མང་གཞིར་གྱུར་པའི་སློབ་གྲུ་རྒྱུད་འབྲིང་གི་སློབ་དེབ་ཆོད་ལྡན་ཞིག་མ་གྱུར་བ་དེས་སློབ་ཆེན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་ལ་དཀའ་ཁག་ཆེན་པོ་བཙན་ཤིང་། སློབ་ཆེན་གྱི་སློབ་དེབ་ཆོད་ལྡན་ཞིག་འབྱུང་བ་ལའང་ཆོད་འཛིན་ཐེབས་ངེས་པས་སློབ་འབྲིང་གི་སྐོར་སྐྱབས་སུ་མ་བབས་ཀྱི་དེའི་ཐད་ལ་འབྲེལ་ཡོད་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངེས་པར་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པར་འདུག།

༤ སློབ་ཆེན་བོད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་ནམས་གཅིག་གྱུར་མིན་ཞིང་། སློབ་དེབ་ནམས་ལྷལ་དུས་དང་འཆོམ་མིན་ཅི་རིགས་སྣང་བའི་ཐོག་ བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་བོད་གཏུགས་ཐུབ་མིན། བོད་དུ་གཅིགས་ཆེ་བའི་ལྟ་བ་དང་མང་མང་གི་མངོས་དཔྱད་ལ་མཐུན་མིན་གྱི་ནང་དོན་མང་པོ་འདྲེས་མར་ཡོད་ཅིང་། ལྟག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཁ་གཏད་དེ་ཕན་ལུས་ཐོན་ཐུབ་པ་དང་ལག་ལེན་ལ་སྡེ་བྲིད་བྱེད་ཐུབ་པ། དམིགས་བསལ་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་རང་བཞིན་གྱི་སློབ་དེབ་ད་ལྟའི་བར་གྱི་མེད་པ་དེ་ཡང་བོད་ཡིག་ལ་སློབ་མེད་པའི་རྒྱ་གཡ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་འདུག ལྟག་པར་མཉམ་འཛིན་དགོས་པ་ཞིག་ལ། སློབ་དེབ་བོད་འབྱུར་མ་མང་པོ་ཞིག་དང་གཞན་གྱི་སློབ་དེབ་ལ་གཞི་བཙུགས་ནས་གསར་དུ་ཚུལ་སྐྱོག་བྱས་པའི་སློབ་དེབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐ་སྐད་གཅིག་གྱུར་མིན་ཞིང་འབྱུར་ལུས་ཆོད་ལྡན་མ་སྤང་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཚུལ་དངོས་དང་གོ་བསྐྱུར་ནས་མ་བལྟས་ན་གོ་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱིས་སློབ་མ་ནམས་ཀྱི་དང་བ་འདྲེན་མི་ཐུབ། དེའི་དེས་མཆོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་ཐད་ཀྱི་ཞན་ཆ་དེས་སློབ་མའི་སྦྱངས་འབྲས་ཞན་པ་ནས་ཞན་པར་ལུས་པ་འདོན་བཞིན་འདུག པས་སློབ་དེབ་ཆོད་ལྡན་ཞིག་བསྐྱེད་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་གཡ་ཆེ་བར་མཐོང་ངོ། །

འོན་ཀྱང་ བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་ཞན་པའི་གནད་དོན་དེ་དག་སེལ་ཐབས་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། ཐུན་གྱི་རྒྱུད་ས་འཆར་དུ་མིག་གྱུར་སློབ་གྲུ་ཆེན་མའི་ནང་ནས་བསྐྱབས་འོས་སུ་གྱུར་པ་ནི།

༡ བོད་ཀྱི་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་གི་བྱང་ཆོས་ཐོན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཆོག་ཉམས་དང་དོན་གྱི་བསམ་སློབ་ལུས་སུ་ཆོགས་པའི་སློབ་དེབ་ཁག་གཅིག་དང་། ད་ལྟའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་བྱི་ནང་དུ་རིག་གཞུང་ཆོན་པས་ཆོད་མར་འཛིན་པའི་སློབ་དེབ་སྐོར་ཞིག་བོད་དང་བསྐྱུན་ནས་སྐྱུར་ཚུལ་གང་གཟབ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ལག་ཆ་ཆོད་ཞིང་ཆོད་ལྡན་གཅིག་གྱུར་གྱི་སློབ་དེབ་ཁག་ཅིག་འདོན་དགོས།

༢ ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའམ་སྒྲིལ་རྒྱུན་གྱི་ལྟ་བའི་སེམས་སུ་མི་འཕོར་ཞིང་། དེང་རབས་ཀྱི་ལྟ་བའམ་སློབ་དེབ་གསར་བའི་དགོངས་དོན་ཞིག་ཡོད་ཆོད་ལ་ལྟ་དཔེ་ལྟམ་འགྲེལ་མི་བྱེད་པར་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆའི་བྱང་ཆོས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སོགས་གཅིགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སློབ་གསའི་བསམ་སློབ་དང་སློབ་དེབ་ཀྱི་མ་ལག་ཅིག་ཆགས་ཐུབ་པར་འབད་འོས།

༣ ཚད་དང་ལྷན་པའི་སློབ་དེབ་ལས་སློབ་ཟུ་ཆེན་མོ་བས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པའི་ངེས་སློག་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་གཏན་འབེབས་འདེམ་བསྐྱེད་བྱ་འོས་ཏེ། མིག་སྒར་བོད་དུ་དེབ་ཐེར་གསུང་འབུམ་རྒྱས་བསྟུས་མང་བོ་ཞིག་དཔེ་སྟུན་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཉལ་བའི་ཚད་ས་མེད་ཅིང་། སྐབས་རེར་གང་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ན་འཆོམ་མིན་ཡང་དབྱེ་བ་འབྱེད་དཀའ། ཁ་ཐོར་གྱི་དཔེ་ཆ་དེ་རྣམས་དགོས་པའི་དུས་ལག་དུ་ཆུང་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མི་ཉུང་བས་དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་མར་འཆོམ་པ་སྐོར་ཞིག་ལེགས་སྐྱིག་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ད་ལྟའི་སློབ་མར་འཆོམ་པའི་བརྗོད་དག་ཡིག་མངོན་བརྗོད་སྟན་དག་གི་འབྲུག་ལེལ་འབྲུལ་སྤོང་གི་སྒྱུར་འཛིན་དཔེ་ཆ་འབྱེར་བ་དེ་ཞིག་ཀྱང་འདྲོན་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།

༤ བོད་ཡིག་སྒྱུར་བའི་སློབ་མ་རྣམས་དགོན་སྡེ་དང་རོང་འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་ཞུགས་ཏེ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པའི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་འོས་ལ། དེ་ནི་སློབ་ཟུ་བྱེད་བྲག་པ་རང་གི་ཆ་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་ཁོ་ན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། བོད་ཡིག་གི་སློབ་ཁྲིད་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཞིག་སྟེ། མིག་སྒའི་བར་ཡིག་ཐོག་གི་དོན་མང་བོ་ཞིག་དམར་དཔེ་ལས་གོ་བ་ལེན་ཆོག་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་རྒྱུན་དེ་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ལ། ཡིག་ཐོག་ནས་སྦྱངས་པའི་རིག་གནས་ཐུན་བྱ་ཅམ་ལས་དགོན་སྡེའི་ནང་དུ་འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྱུ་ཅམ་ཡང་ངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་སྒྱུ་བོ་དེ་གཡོལ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་ཐོས་པ་བརྒྱ་ལས་མཐོང་བ་གཅིག་ལྟག་པའི་སློབ་གསའི་ཐབས་དེ་བྱུང་གདལ་དུ་གཏོང་བར་འབད་རྒྱ་གལ་ཆེ། བོད་ཀྱི་སློབ་ཟུ་ཆེན་མོ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་འཆོ་བའི་སྦྱང་སྤྱངས་དང་། ཡ་རབས་མི་ཆོས་ཀྱི་གོམས་གཤིས། དགོན་སྡེ་ཟུ་སའི་བྱག་ལེན་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་དང་། ལྷ་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་བྱ། འཆོ་བའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱང་གང་འཆོམ་དངོས་མཐོང་གི་སྦྱང་བ་ཡོད་པའི་ཚད་ལྷན་གྱི་མི་རབས་ཤིག་གསོ་སྦྱང་བྱེད་འོས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན། ད་ལྟའི་ལག་རྒྱལ་གསར་བ་བེད་སྤྱོད་དེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱས་གནའ་ཐུལ་དང་རིག་གནས་དངོས་པོ་ཆ་ཆེན་གྲགས་ཅན་སོགས་ངེས་པར་མངལ་དགོས་པའི་སྐོར་རྣམས་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཟུར་རྒྱུ་དུ་འོད་སྟེར་སོགས་བསྟུན་ན་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཐུབ་པར་འདུག

༥ བོད་ཀྱི་སློབ་མར་ཀུན་སྦྱང་གསོ་སྦྱང་དང་སློབ་གཉེར་ལ་སྒྲུལ་མ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཀྱང་བོད་ལ་དེའི་སྐོར་ནས་རྒྱ་ཆ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་སློབ་དེབ་སྐྱིག་ཚུལ་དང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་མང་ཅམ་དྲངས་ན་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཆབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་སློབ་གསའི་ལུས་པ་ཐོན་ཐུབ་པས་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་དང་། བསྐྱབ་བྱ། ལེགས་བཤད་འབེལ་གཏམ་སོགས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཁོ་བོས་བསམ་ན་ཆོག་དོན་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་ལེགས་པས་འདྲེན་འོས་སུ་ཆེ་སྟུམ་དུ་སེམས་སོ། །

མཁས་མང་གིས་ལེགས་བཤད་ཐང་མ་བདལ་བའི་ཟུར་སྒྲས་སུ་བོད་ཀྱི་སློབ་ཟུ་ཆེན་མོ་བའི་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་དང་ཞན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་དེ་སེལ་ཐབས་ལ་དམིགས་པའི་རང་གི་ཉལ་ཐོར་བྱ་ཅམ་སྒྲས་པ་སྟེ། ལུ་ཉེས་སུ་གང་སོང་མཁས་པའི་སྟུན་སྒར་འཆགས་སོ། །

༡༡། བོད་མིའི་སླ་སྟོན་སྟེ་སྐད་དང་ཡི་གེ

གཞི་བྱ་ཤིང་།

ནང་དོན་གནད་བསྟུན། ལུང་རིགས་དཔེ་གསུམ་གྱི་སློན་སྐད་ཐོད་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་དང་བཀོལ་སྤྱད་ཡང་དག་ཏུ་རྒྱ་ནི་མི་རིགས་གནད་
དོན་ཐག་གཅོད་པའི་གཞི་རྩ་ཡིན་པས། སྐད་ཡིག་སློབ་གསོ་དམ་འཛིན་བྱ་དགོས།
བཟུང་གཙོ་བོ། སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ། སློབ་གསོ། མཐུན་སྦྲེལ།

༡ རྩོམ་ཁྱེད་ཐོད་པའི་གཏམ།

༡༡། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ཐོད་སློབ་གསོ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གྱི་ཅི་ལགས་ཀྱིས་༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་༡༢ཆེས་༢༤ཉིན་བཤད་
དོན། སློབ་གསོས་མི་དམངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ལུ་བར་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བཟེ་འཛིན་དང་དུས་རབས་གསར་བའི་
ནང་མི་དམངས་ཀྱིས་སློབ་གསོར་བཅེངས་པའི་རེ་བ་སྐོང་བར་འབད་བཅོན། སློབ་གསོ་འདྲ་མཉམ་དང་དྲང་བདེན་
བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ། མི་དམངས་ཡིད་ཆེས་པའི་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་འབད་བཅོན་དང་ལེགས་འགྲུབ་
ཡོང་དགོས། ཞེས་དང་། ཨ་ལགས་དོར་ཞི་ལགས་ཀྱིས། ཐོག་མར་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་དེ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་
མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཉགས་མཆོན་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན་ལ། སྐད་ཡིག་རིག་གནས་འདི་མ་ཉམས་
ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱང་ཉམས་མི་སྲིད། སྐད་ཡིག་རིག་གནས་འདི་ཉམས་སྤང་ན་མི་རིགས་ཀྱང་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཉམས་
འགོ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ཀྱན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་དང་། རིག་གཞུང་སྤེད་ནས་ངེས་ཤུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
སྤྱིར་ན་མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་མཐོ་ཅི་རྒྱུད་གི་དགོངས་པ། ཉིན་ཞེ་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། ཅང་ཅི་མེད་ཀྱི་
མཆོན་བྱེད་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ། ཏུ་ཅིན་ཐའོ་ཡི་ཏང་གི་རང་བཞིན་ལ་སློབ་སྦྱོང་། གཟི་བརླིང་བརྒྱུད་དང་རོ་
ཆ་བརྒྱུད་བཅས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་དག་གིས་བསྟན་དོན་ནི། ཀྱང་རྒྱ་མེས་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་ཁོངས་
མི་གང་རུང་དང་སློས་སུ་ཏང་ཡོན་མི་སྣ་ཆོས་མི་རིགས་ད་རུག་རྩོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཐུན་སྦྲེལ་གཅིག་གྱུར་ལ་རྟོགས་
ཤུགས་དག་ཏུ་བརྟན་ཏེ་མི་རིགས་པན་ཚུན་རོགས་རམ་དང་མཐུན་སྦྲེལ་མཉམ་གནས། དུལ་སྤྱོད་གོམས་འདྲིས་ལ་
བཟེ་སྤྱད། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་། གཟུགས་སྤང་ཆེ་ཆུང་དང་ཤ་མདོག་སེར་སྐྱ་སོགས་མདོག་མཛེས་མི་
མཛེས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མེད་པར་རང་བྱིམ་རང་བདག་གི་ཁོ་དབང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཆོག་པ། ཡང་སློས་མི་རིགས་རང་གི་

* གཞི་བྱ་ཤིང་ལགས་ནི། མཆོ་བྱང་རྒྱལ་ཆ་རྒྱུད་མི་རིགས་སློབ་འབྲིང་གི་དགོན་པ་ཡིན།

སྐད་དང་ཡི་གེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཆང་གཞིའི་སྤྲོད་མི་རིགས་གཞན་པའི་ཡི་གེ་ལ་སློབ་སྦྱང་ལེགས་པོ་དང་བྱ་བ་ཐམས་
 ཅད་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་བྱས་ནས་ཀྱང་གཏོང་བྱེད་ཆོས་ལུན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྱབ་བྱེད་པར་མི་
 རིགས་ཆང་མས་བྱས་རྗེས་སྤྲོད་ཆེན་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ལས་སྒྲིག་ན་ཡང་དག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་འགལ་བ་
 ལྟག་སྤྱད་ཡིན་པས་ང་ཚོས་བྱ་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་མི་སྣ་དེ་དག་ལ་སློབ་གསོ་ནན་དུ་གཏོང་བ་དང་དགག་ཀྱིས་མཆང་འབྱིན་བྱ་
 དགོས། གང་ལྟར་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་གཉེར་མཁན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན། དེང་གི་དུས་འདིར་མི་
 རིགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐོར་སྤྲོད་ཆུ་དང་དབྱེ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་དགོས་གཤམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གནད་
 དོན་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན། དུས་རབས་དང་གཤམ་རིམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེ་དང་
 དེའི་འཛིན་ཉེན་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་ལངས་སྟོགས་དང་
 ཅ་དོན་གྱི་སྤྱི་དུས་ལ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་དང་དྲང་བོ་དྲང་བཞག་སུ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་སྐད་
 ཡིག་འདྲ་མཉམ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རྒྱུན་འབྱོར་པའི་བྱེད་པ། མི་རིགས་གཉེན་གཤོག་སྣ་ཚོགས་དང་ཡང་ན་འདྲ་མཉམ་
 མིན་པར་འཐབ་ཚུད་མི་བྱེད་ན་དེ་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་མིན་པར་མ་ཟད་དེ་ནི་མི་མང་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་
 པ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པའི་ཅ་དོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ལ་བརྟག་དབྱད་ཞིབ་འཛུགས་སྒྲིག་འཁེལ་
 བ་རེ་བྱ་རན་ལས་འབྱེད་འདུག འཛུགས་མོ་རི་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་རིགས་གཞི་ཚུའི་གནད་དོན་དང་བྱེད་ཐབས་མདོར་བསྡུས་
 སུ་སྤྲོད་ན། རང་རེའི་ཀྱང་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་ཚོན་མོ་འདིར་མཆོན་ན་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྦྱོལ། མི་
 རིགས་སོ་སོ་ཐུན་མོང་དར་རྒྱས་ཡོང་བ་རྒྱུན་འབྱོར་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་གྱུར་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ནི་མི་
 རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་ཅ་བའི་བྱེད་སྟོགས་དང་ཅ་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དུས་སྐབས་ཀྱི་མི་
 རིགས་བྱ་བའི་ལས་དོན་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ཐུགས་ཆེ་རུ་སྒྲིལ་རྒྱུ་དང་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྤྱོད་དེས་ཀྱང་གོ་
 གུང་ཁུན་ཏང་གི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐད་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་རང་རྒྱལ་མི་
 རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་ཅ་བའི་ལམ་ལུགས་ཡིན། དུས་བཙོན་ཆེན་པོས་སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལུན་གྱི་མི་རིགས་
 གངས་ཀྱང་ལས་བྱེད་པའི་དཔུང་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱོད་སྤྲོད་དང་ལྟག་པར་དུ་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་དང་
 བཀོལ་སྤྱོད་ཡང་དག་བྱ་དགོས་པ་བཅས་ནི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་གཞི་ཚུའི་གནད་འགག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཆོན་དེའི་དབང་གིས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་འཛམ་གླིང་སྤྲོད་གི་མི་རིགས་ཉིས་སྟོང་ལྟག་དང་འདྲ་བར་
 སའི་གོ་ལའི་སྤྲོད་ལུན་རིང་འཆོ་སྤྱད་བྱ་བུ་མིན་དང་ཀྱང་སྤྱི་མཐུན་སྤྱི་ཚོན་མོ་འདི་ལ་བྱས་རྗེས་འཛིན་བྱ་བུ་མིན་གྱི་ཆེས་འགག་
 ཅར་ཐུག་པའི་གནད་དོན་ནི། ང་ཚོའི་སློབ་ཁྱེད་ལྟ་བུའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་འདི་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ལག་ལེན་བྱ་མིན་ལ་ཐུག་པ་
 ཉོགས་དགོས། དེང་གི་དུས་འདིར་བོད་མིའི་མིང་ཅམ་འཛིན་པའི་བྱེད་སྟོགས་ནང་སྤྱོད་གི་བོད་པའི་ལས་དོན་གཉེར་
 མཁན་རེ་འགའ་བར་མཆོན་ན། མི་རིགས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་སྐད་དང་ཡི་གེའི་ལ་རྒྱས་ཅམ་ལའང་སློ་མིག་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་ས་
 པ་ངས་འདིར་མ་སྤྲོད་ཡང་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་ཆོད་རེད། དེས་ན་ཅི་ཞིག་ལ་མི་རིགས་ཟེར་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་ལོ་

རྒྱུ་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཆ་དང་ཐུན་མོང་གི་ས་ཁོངས། ཐུན་མོང་གི་དཔལ་འབྱོར་འཆོ་བ། ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤྱོད་མངོན་པའི་ཐུན་མོང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟ་བུའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོག་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ཏུ་ཞལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་བ་དེ་རེད་ལ། དེ་ཡང་མིའི་འཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་ནམ་ཤེས་ནང་བཞེན་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན་ཆེས་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་སྐད་དང་ཡི་གེ་གཉིས་འཛོམས་དགོས་པ་དེ་རེད། སྤྱིར་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། མིས་སྐད་ཆ་བཤད་མི་ཤེས་པ་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ཤེས་པའི་བར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེའང་མིའི་རིགས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་དུས་ཡུན་ཏུ་ཅང་རིང་བོ་དང་མཚུངས་ཏེ། མ་མཐའ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་བརྟགས་ན་ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་འདས། འཛམ་གླིང་སྤྱོད་ཆེས་སློན་ཐོན་གྱི་གས་སུ་སྤྱོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི། སྤྱིར་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་མི་སྤྱིའི་སྐད་དང་འཆོམས་པའི་བོད་ཡིག་ཅིག་མེད་ན་ཐབས་མེད་པར་དགོངས་ནས་ཐོན་མི་སྟོན་འཁོར་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པར་གསེར་མང་དུ་གནང་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་པ་ལ་ཁོང་ནམ་པས་ཀྱང་དཀའ་བ་བྱུང་དུ་གསོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་བོའི་ཡིག་རིགས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་བོད་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་གསར་དུ་བཏོད། རྒྱལ་བོ་སྤྱིར་བཙན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དང་ཐོག་རང་དཔེ་གཞན་སྟོན་གྱིས་ཐོན་མི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བོད་ཡིག་དང་རིག་པའི་གནས་གཞན་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་ལགས་པོ་མཛད་ཅིང་། བོད་ཡོངས་ཀྱི་སློན་འབངས་ལ་སྐུ་སྤྱོད་གིས་སློབ་དུ་བཅུག རྒྱ་དཀར་ནག་དང་ཁ་ཆེ་བལ་བོ་སོགས་ཀྱི་པ་རྟེན་ཏུ་དང་ལོ་པ་ཆ་འགའ་ཞིག་གདན་དྲངས་ཏེ་ནང་བསྟན་དང་སྐྱ་རིག་བཟོ་རིག་གསོ་རིག་སྐར་ཅིས་སོགས་མང་བོ་བསྐྱར་དུ་བཅུག་པ་དང་། གནམ་གྱིས་ས་བཀག་པ་ལྟ་བུའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་དུ་མ་གསོ་སྦྱོང་མཛད་པས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་འབྲེལ་བའི་གྲལ་དུ་སྤྱོད་པས། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་བྱ་བཞག་ཡོད་དགའི་དར་དཀར་རིང་མོ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱའི་མཐའ་དུ་བརྒྱུད་པའི་སླ་ན་མ་མཆིས་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

༡ དཔོན་དོན་དུ་བཞུགས་པའི་ཞིབ་འཇུག

སྤྱིར་མི་རིགས་ཞེས་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱས་ཅིག་མ་ཡིན་པར་དང་བོར་ཆགས་པ་དང་བར་དུ་གནས་པ། མཐར་འཇིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པར་འཛམ་གླིང་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའང་དུས་ཀྱི་འཕེལ་སྤྱོད་པའི་དེ། དེ་ཡིན་ཡང་འཕོ་འབྱུར་དེར་ཆོད་ལྟར་དང་མི་རིགས་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་ལྟར་དགོས་པ་ལས་དབང་གཙོད་བཙན་དུ་གྱུས་ལུགས་སྟོག་གི་བྱ་རིམ་ལག་ཏུ་བསྟར་ཆེ་མི་རིགས་པན་ཚུན་གྱི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་གཞོད་པ་དང་། འབྱུང་བཞིའི་ལུས་ལྷུང་དང་སེམས་ཁམས་ལ་གཞོད་པ། ཏང་གི་ཡང་དག་པའི་སྤྱི་དབང་ལ་གཞོད་པ། མདོར་ན་མི་རིགས་སོ་སོའི་སེམས་སུ་འབྲེལ་ན་སྤྱོད་སྟེ་ཆོག་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་འབྲེལ་མཉམ་དང་རང་སྦྱོང་སྤྱི་དབང་སྤྱོད་པས། སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བཅས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་ཙུང་ཁྱེད་སྤྱོད་སྟེ་ཆོག་གཏན་

ལ་ཕབ་པའི་གནད་འགག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་དུས་འདིར། ཏང་གི་སྲིད་ཅུས་དང་འགལ་བའི་མི་དང་བྱ་བའི་ལས་
རིགས་གང་མང་ཞིག་ང་ཚོ་རང་གི་ཁོར་ཡུག་དང་མཉམ་དུ་གནས་ཡོད་པས་བོད་མི་སྲུང་དང་སྲུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེ་དག་ལ་
ཞིབ་འཇུག་དང་འཚང་འབྱེན། དགག་རྒྱུ་མཐར་ཕྱིན་པ་རེ་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་སྲིད་མཐོན་པོར་མངའ་དབང་བསྐྱར་
བའི་འགོ་ཁྲིད་ནམ་པ་དང་སྲི་མཐོན་པོར་བཞུགས་པའི་སྲ་སྦྱལ་ཆེ་ཆུང་། བྱ་ས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ན་བཞུགས་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་དགེ་འདུན་པའི་སྡེ། སྲོང་བྱེད་ཆེན་པོ་ན་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་དང་ལས་བྱེད་པའི་སྡེ། སྲོང་དང་
སྲོང་བཟལ་གྱི་དགེ་ཆེན་དང་སྲིད་དོན་གཉེར་མཁན། རྩེ་བ་སོ་སོའི་མང་ཚོགས་བཅས་སྟོན་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་མི་
སྲུ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་རང་གི་ཐོབ་དང་གོ་ས། ལས་ཀའི་འཛོན་ཐང་། མདོར་ན་མིའི་རིན་ཐང་དོ་མ་དེ། ཆོད་འཛོན་
ཡོད་པའི་ཆེ་སློག་གི་གོ་རིམ་ཁྲོད་ནས་ཆོད་འཛོན་མེད་པའི་བོད་མིའི་བྱ་བའི་ལས་སྒོ་སོ་སོ་དང་སྒོས་སྲུང་ཆོད་སྲུག་
ཉེ་རྒྱུད་དང་ཡི་གེ་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ལག་ལེན་གྱི་བར་འབད་བཙོན་དང་གནས་ལུགས་བཙུགས་པ་བྱེད་ཅུང་། དྲང་བདེན། དངོས་
སྟོན་བདེན་འཆོལ་བཅས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་པ་ལས་དབང་ཆ་མཐོ་དམའ་དང་སྐྱར་བས་མང་ཉུང་། རྒྱུ་རྒྱུ་དང་
ཡིག་ལ་མཁས་མིན། ཆ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱིས་ཆད་འཇལ་དགོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་ཐུགས་ལ་འཇགས་པར་བྱ།

བོད་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་རང་དང་མི་འཚམས་པའི་དོན་ཆེན་པོར་མཐོ་སྤྲེགས་དང་བསམ་གཞིག་གཏོང་བ་ལས་རང་
ཉིད་འཆོ་སྤྱོད་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཆུང་ཆུང་དང་འཚམས་པའི་བྱ་བར་ཞིབ་འཇུག་དང་གདེང་འཛོགས་བྱས་པའི་དབང་གིས་
བོད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ཡི་གེ་ཏང་གི་སྲིད་ཅུས་ནང་བཞིན་དོན་དུ་མ་འབྱོལ་བར་གནའ་ནས་ད་བར་ལས་རིགས་སོ་སོར་བཞོད་
བསྐྱེད་བྱལ་བའི་ཆ་ཁ་བཏོད་པ་བྱངས་ཀྱིས་མི་ལང་ལ། དེ་དག་ནི་མི་རང་རང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉེས་ཅན་དང་སྦྱོད་ལུག་ཡིན་
པ་ལས་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྲིད་ཅུས་ལ་ཁག་འགེལ་ས་ཅི་ཡང་མེད།

འདིར་གཅིག་ཤེས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་ཚུལ་དུ་འདས་པའི་དཔེ་མཚོན་ཅུ་ཞིག་བཀོད་ན། པཌ་ཆེན་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་བ་
མཚོ་སྔོན་མཚོ་སྟོར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་སྐབས་སྲུ་གསུངས་དོན། ༡༩༥༧.༡༠.༡༩ ན་ནིང་ངས་བོད་སྡེ་ངས་ཆབ་
མདོ་ས་ཆར་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་དུས་ས་དེའི་སློབ་འབྲིང་ཞིག་ལ་ང་སོང་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཉིན་དེར་དགེ་སློབ་ནམས་སྲང་
ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱེགས་ནས་ང་ལ་དགའ་བསུ་བྱས། ཁོ་ཆོས་ཐལ་མོ་དེ་དུས་ངས་ཀྱང་ཐལ་མོ་བཟང་། ངའི་
མདུན་ན་གཟིགས་མཐོང་སྟོག་འཕྲིན་དཔར་རྒྱུ་མཁན་དང་། གཞན་པའི་དཔར་རྒྱུ་མཁན་སོགས་གསར་འགྱུར་
འགོད་མཁན་དུ་བ་ནས་ཡོད། ཁོ་ཆོས་ང་ཇི་ལྟར་དགའ་བསུ་བྱས་ཟེར་ན། རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་སྒྲ་ཡིན་སྒྲ་ཡིན་ཟེར། ངས་གང་
ཡང་མ་ཟེར་བར་བྱིན། འོན་ཀྱང་གཟིགས་མཐོང་སྟོག་འཕྲིན་སྟོན་མཁན་སོགས་ཀྱིས་དེའི་སྒྲ་ཡང་ཕབ་འདུག དེའི་
མི་ཚང་མས་བོད་ཆས་གྱོན་འདུག འོན་ཀྱང་བོད་རྒྱུད་མི་བཤད་པ། གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱིས་བོད་ཆས་གྱོན་
ནས་བོད་རྒྱུད་མ་བཤད་ན་རྒྱལ་ཁབ་བྱི་ལ་བྱལ་སྡེ་ལ་བྱས་ཆེ་པན་འབྲས་མི་བཟང་བས་ཁོ་ཆོས་བོད་རྒྱུད་བཤད་དུ་བཅུག
ཁོ་ཆོས་ད་གཞོད་དགའ་བསུ། དགའ་བསུ་ཞེས་ཟེར་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་ཏ་ཅང་མཐོ་བས་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲ་གདངས་དམའ་མོར་འདུག སློབ་གྲོགས་འགའ་ད་དུང་དོ་ཆོན་ས་གཅིག་གི་ཕག་ལ་གཅིག་ཡིབ་རེས་བྱེད་ལ། བོད་

སྐད་བཤད་ན་ངོ་ཆ་བ་རེད། ངས་ཁོ་ཆོར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་དོན། བྱིང་ཆོ་བོད་སྐད་བཤད་པར་ངོ་ཆ་ན་མ་བཤད་ན་
 ཆོག་ལ། བོད་ལྷ་ཁྱོན་པར་ངོ་ཆ་ན་དེ་ཡང་མ་གོན་ན་ཆོག་མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཆོའི་ཤ་དང་རྩས་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།
 བྱིང་ཆོའི་སྐྱེ་ཡུལ་བོད་རིགས་ཀྱི་བྱིམ་ཡིན་པ་ཅི་བྱས་ཀྱང་བསྐྱར་ཐབས་མེད། བྱིང་ཆོའི་པ་མེས་ཡང་མེས་རྒྱལ་ས་བོད་
 རིགས་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཆོའི་བྱེད་ཚུལ་དེར་བལྟས་ན། ཁྱོད་ཆོས་མི་རིགས་བསྐྱར་རྒྱུ་རེད། ཞེས་གསུངས་པ་སྟགས་
 མང་བོ་དྲངས་ན་ན་ཟུག་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བས་སྒྲིག་ཁ་བཅན་གྱིས་འགོག་པར་བྱ།

ད་ནི་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་དང་མཉམ་དུ་ཆས་བཞིན་པའི་ཁོར་ཡུག་རྒྱུ་རྒྱུ་འདིའི་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་མང་བོ་ལས་རེ་
 གཉིས་ཅམ་ཞིག་རང་བཞིན་དྲང་བའི་ལམ་ནས་བརྗོད་ན། རྗོད་བཞིས་གྲུབ་པའི་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འདིའི་
 སེམས་ཉིད་རྗོད་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དང་། མདོ་ལ་རྗོད་དང་མདའ་བཞི་རྗོད་གཉིས་ན་བོད་
 སྐད་ཡིག་གི་སྒྲིབ་བྱིང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་མཐོ་འབྲིང་མེད་པས་དམའ་འབྲིང་མཐར་བྱིན་ཆོ་ངེས་པར་དུ་ས་ཆ་གཞན་གྱི་
 མཐོ་འབྲིང་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང་། མདོ་ལ་རྗོད་ཀྱི་ལ་བོར་བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིང་གི་ཆུ་ཉེར་ལྷ་ཅམ་དང་མི་
 རིགས་སྒྲིབ་འབྲིང་ནང་དུ་དགོ་ཆུ་དཔལ་རྗོད་དང་བཟུ་ཤིས་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་འདིས་
 ཁུལ་ཡངས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབས་པལ་ཆེར་སྤྱོད་དུ་རྗོད་དུ་བཞིན་གྱིས་ར་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ། ཁུལ་དགོ་ཐོན་སྒྲིབ་གྲུ་
 དང་རྒྱུ་ཆ་རྗོད་གཉིས་སུ་མཐོ་འབྲིང་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་མ་ལ་རེར་མཐར་བྱིན་ཆོད་དང་རྒྱུགས་འབྲོད་ཆོད་མཆོ་
 ལྟོ་དང་མ་ལྟོ་སྟགས་དང་བསྐྱར་ན་བར་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་། ཁུལ་དགོ་ཐོན་སྒྲིབ་གྲུར་མཆོན་ན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༡ལོར་བོད་
 རིགས་སྒྲིབ་མ་༡༤མཐར་བྱིན་པ་དང་༢༠༠༢ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༧མཐར་བྱིན། ༢༠༠༣ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༨མཐར་བྱིན།
 ༢༠༠༤ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༨མཐར་བྱིན། ༢༠༠༥ལོར་སྒྲིབ་མ་༠ ༢༠༠༦ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༥མཐར་བྱིན། རྒྱུ་ཆ་རྗོད་ལ་
 མཆོན་ན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༡ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༢མཐར་བྱིན་པ་དང་༢༠༠༢ལོར་སྒྲིབ་མ་༠ ༢༠༠༣ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༤མཐར་བྱིན།
 ༢༠༠༤ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༣མཐར་བྱིན། ༢༠༠༥ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༢མཐར་བྱིན། ༢༠༠༦ལོར་སྒྲིབ་མ་༢༡ཡོད་པ་དང་
 མཐར་བྱིན་དངོས་མའི་གྲངས་ཀྱི་འདིར་གཞིགས་ན་ལ་རེར་སྒྲིབ་གྲུ་ཆོན་མོར་རྒྱུགས་འབྲོད་ཆོད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་དུ་བྱིན་
 པ་བྱིང་ཆོས་མཁྱེན་ཆོད་རེད། གཞན་ཡང་གཅིག་མཚུངས་རང་བཞིན་གྱི་རྗོད་བཞིས་གྲུབ་པའི་མ་ལྟོ་ཁུལ་མི་རིགས་
 མཐོ་འབྲིང་གཅིག་དུ་ལ་མཆོན་ན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༡ལོར་བོད་རིགས་སྒྲིབ་མ་༤༣མཐར་བྱིན་པ་དང་༢༠༠༢ལོར་སྒྲིབ་མ་
 ༤༡མཐར་བྱིན། ༢༠༠༣ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༥མཐར་བྱིན། ༢༠༠༤ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༣མཐར་བྱིན། ༢༠༠༥ལོར་
 སྒྲིབ་མ་༡༤མཐར་བྱིན། ༢༠༠༦ལོར་སྒྲིབ་མ་༡༧མཐར་བྱིན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༡ནས་༢༠༠༣བར་མཐར་བྱིན་པའི་
 སྒྲིབ་མ་བརྒྱ་ཆའི་༥༠ལས་མས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གྲུ་ཆོན་མོར་རྒྱུགས་འབྲོད་པ་དང་༢༠༠༤ནས་༢༠༠༥གཉིས་ཀྱི་རིང་
 མཐར་བྱིན་པའི་སྒྲིབ་མ་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བརྒྱ་ཡན་གྱིས་སྒྲིབ་གྲུ་ཆོན་མོར་རྒྱུགས་འབྲོད། གནས་ཚུལ་འདིས་འདྲ་མཉམ་
 རང་སྤྱོད་ཁུལ་གཉིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་མིང་མདུན་ལམ་ལ་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་རྟགས་མཆོན་གསལ་བོར་བཀོད་
 པ་མཆོན་ན། སྐད་དང་ཡིག་མིང་བཀོལ་སྤྱོད་རིན་ཐང་དེ་ལྟར་དམའ་བའི་དབང་གིས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིབ་ལྟགས་

ཁྱེད་ཐེབས་ཏེ་ཆོང་རའི་དཔལ་འབྱོར་ལའང་ཐད་ཀར་ཆད་བཀག་བཞུགས་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༣ལོའི་ཟླ་
༧པའི་ནང་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཁྱིེ་༡༩ཡིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆ་ཆོང་ཁོ་ནའི་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཆོང་
རའི་དཔལ་འབྱོར་གཉེར་བའི་ཆོང་ཁང་བསྐྱེད་པས་༣༧༠ཅམ་དང་དེའི་ནང་བོད་པའི་ཆོང་ཁང་༡༥ཅམ་ཡོད་ལ།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ས་གནས་རང་གི་མི་༥ཅམ་ལས་མེད། དེས་ཆོང་གཉེར་བ་སྤྱིའི་བརྒྱ་ཆའི་༠.༠༡ཟིན་པ་རེད། སྤྱི་
ལོ་༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་༤པའི་ནང་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ་ལྟར་ན། བསྐྱེད་པས་ཆོང་ཁང་༤༡༤ཅམ་དང་དེའི་ནང་བོད་པའི་
ཆོང་ཁང་༢༡༤ཅམ་ལས་ས་གནས་རང་གི་མི་༤ཅམ་ཡོད་ལ། དེས་ཆོང་གཉེར་བ་སྤྱིའི་བརྒྱ་ཆའི་༠.༠༢ཟིན་པ་དང་།
དེ་ནི་སྤྱི་བུའི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སོར་བཞག་བྱས་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོང་ཁང་དེ་དག་གི་སྤྱི་བུ་སྤྱི་
ཐ་སྤྱི་གསར་བ་དང་ལོ་རྒྱུ་གསར་བ་མང་བོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ༡ ལོ་རྒྱུ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱི་ལྷོ་གཞི་
金銀首飾加工 གསེར་དང་ལྷུ་ལ་བསྐྱེད་བཀྲ་ 天天小抄 ཁྱེད་དུ་འདྲི་བའི་ཆེ་མ། 美齡服裝店 མེ་ལེན་བཟང་མཁན། 东
方時裝 ལུ་བུ་གསར་བྱེད་ཆེས། 日用商店 ཡལ་རྩས་ཆོང་ཁང་། 热水洗车 ཆུ་ཆ་མོ་ཁྱེད་བུ་སྤྱི་ལྷོ་གཞི་ 泉源小吃 ཆུ་འགོ་ས་
ཁང་། ༢ བསྐྱེད་ཆོག་པ་སོར་བཞག་བྱས་པའི་སྤྱི་ལྷོ་གཞི་ 陝西饅頭店 མ་དཔལ་ཏ་པེན། 麻花大餅 སྤྱི་
བཞིའི་མང་དེན། 福譽商店 སྤྱི་ཆོང་དཔལ་ལྷོ་ 丰彩日華 འདྲི་ལྷོ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་། ༣ ཡིག་ཅོར་གྱི་སྤྱི་ལྷོ་གཞི་ དམངས་
དོན་ཆོང་ཁང་ལ་དམངས་དོན་ཆོང་ཁང་། བྱིས་པའི་ཁྱེད་ཆས་ལ་བྱིས་པའི་ཁྱེད་ཆས། ལུས་བུ་ཁང་ལ་ལས་འབྲུ་ཁང་།
འབྱོར་བུ་ལ་འབྱོར་བུ་ ཆོང་ཁང་ལ་ཆོང་ཁང་། སྤྱི་ལྷོ་གསར་ལ་སྤྱི་ལྷོ་གསར་ ཆོང་ས་འཁོར་ལ་ཆོང་འཁོར། སོགས་མང་
བོས་མཆོན་པ་ནི་སྤྱི་བུའི་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན། བོད་རང་གི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་རྩོགས་ཆོག་འགོད་པའི་ཡང་བའི་རྩོགས་མཆོན་
ཟུར་ཞིག་ནི། ཉེ་སྤྱི་ས་གནས་བདེ་འཇགས་སྤྱི་བུ་དང་སྤྱི་ལྷོ་གསར་གཅིག་ཅན་ཞིག་མང་ཆོགས་ལ་བཟུམ་པ་དེའི་
བྱེད་ཀ་ནི་བོད་རང་ལ་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུ་དང་སྐད་བརྒྱུ་གསར་བ་རེད། དཔེར་ན། ༡ གསར་སྤྱི་བུ་དང་པ་ལ་གསར་
བསྐྱེད་བྱེད་པ། ༢ རྩོད་ཡངས་ལ་རྩོད་ཡོད་པ། ༣ མང་ཆོགས་ལ་མང་ཆོགས། ༤ བཅོས་བསྐྱེད་ལ་བཅོས་བསྐྱེད།
༥ འཇུགས་སྤྱི་ལ་འཇུགས་བསྐྱེད། ༦ རང་རྩོད་ལ་རང་རྩོད། ༧ མཁྱེད་སྤྱི་ལ་མཁྱེད་སྤྱི་ལ། ༨ ལུ་ལ་
ལུ། ༩ མི་དམངས་ལ་མི་དམངས། ༡༠ སྤྱི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་སྤྱི་ལ། ༡༡ དཔལ་ལོག་ལ་དཔལ་ལོག། ༡༢ མཐོར་
འདེགས་ལ་མཐོར་འདེགས། བཅས་མཇུག་མོ་རི་སྤྱི་ལྷོ་གསར་པ་ཡིན།

གནས་ཚུལ་འདི་ལྷོ་བུ་པལ་ཆེར་བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཡོད་ཆོད་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྤྱི་བུ་ལོ་དེ་ལྷོ་བུ་ལྷོ་བུ་དེ་བུ་
ཆོར་མ་ཆུན་པོ་ཞེས་པའི་ལོ་ཆོན་ནང་དུ། ༡ 甘孜藏族自治州科学技术情报研究所 དཀར་མཛོད་བོད་རིགས་རང་
སྤྱི་ལྷོ་ཆོན་རིག་ལག་ཆལ་གནས་ཚུལ་ཞིབ་འཇུག་སའོ། ༢ 情歌大酒店 མཁུར་སྤྱི་ལྷོ་ཆོན་མོ། ༣ 青春发
艺ལང་ཆོ་སྤྱི་བར་བ། འདི་དང་འདི་ལྷོ་བུའི་སྤྱི་བུ་མང་བོ་ཆོད་བཀོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེས་བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་
བོད་མིའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་དེ་ལྷོ་བུའི་ཞིབ་འཇུག་མཁོ་བའི་བསམ་གཞིག་གསར་བའི་
དྲི་བ་རེ་བཏོན་ཡོད་པས་བདག་གིས་སྤྱི་བུ་འདི་དང་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ལྷོ་བུ་གཅིག་ཉེད་པའི་སྤྱི་ལྷོ་གསར་ལྷོ་བུ་ལགས་
དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཤོགས་ལྷོ་བུ་ལྷོ་བུ་ཐག་པ་ནས་རྩོགས་སུ་ཡི་རང་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱི་ཆད་ལོ་ཆོན་འདི་ལྷོ་བུ་

རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་མཁུ་ལ།

པཎ་ཆེན་སྐུ་འཕེང་བཅུ་བ་མཆོག་གིས། སྤྱི་ལོ་བའི་ད་ལྟའི་བསམ་སྒྲིག་དང་སྤྱོད་ཚུལ། ཀུན་སྤྱོད། བསམ་འདུན་ནི་བོད་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆ་བཤིན་པས། ད་ལྟ་ནས་བཟུང་ཁོ་ཆོག་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱས་ན་མ་གཏོགས་བོད་ལ་རེ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཐུགས་བསམ་ནན་ཏུ་བཏང་སྟེ་བོད་ཆུང་མགོ་དཀར་དང་ཆུང་སྡོད་ཀྱི་ཡན་གྱིས་རང་རང་ཁོར་ཡུག་ཆུང་ཆུང་དེ་རུ་གནས་པའི་ད་ལྟའི་རང་ཆོལ་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་འབད་བཅོལ་དང་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དག་པས་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་གྱི་བྱིད་རྩས་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སྤོང་བའི་མི་དང་ལས་རིགས་མཐའ་དག་ལ་མཆོང་འབྱེན་དང་ཐེར་འདོན་གྱི་རྒྱ་སྐད་གསལ་མཐོན་པོས་ཡང་བསྐྱར་ཐེངས་གཅིག་འབོད་དོ། །

༣ ནན་ཏན་གྱི་བསམ་གཞིག་རིང་མོ།

རང་ཆོལ་རེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཆུང་ཆུང་རེ་རེ་ནས་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་ཞེས་པའི་རྩ་དོན་འདིའི་སྟེང་ནས་ལམ་དུ་ཆས་དགོས་ལ། མི་རང་ལ་རང་གཅེས་གྱི་བསམ་པ་མཁོ་བ་ནང་བཞེན་མི་རིགས་ལའང་རང་བཟུང་རང་གཅེས་དང་ལག་ལེན་དེ་བས་ཀྱང་མཁོ། མགོ་ལ་ཆེར་སྤོང་བཅུགས་ནས་ཤུ་བོ་ཡིན་མདོག་དང་རྒྱབ་ལ་ཆམ་སྐུ་བྱུགས་ནས་སྤོང་བོ་ཡིན་མདོག་ཅུ་མ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེའི་མདུན་ལམ་ལ་ཕན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། འགོ་བྱིད་དང་ལས་བྱེད་རེ་འགའ་བའི་བསམ་པར། བདག་གིས་བྱ་བ་སྤྱི་ལོ་འབད་བཅོལ་དང་ལག་དུ་བསྐྱར་ཆོ་བོད་ཀྱི་བྱ་བར་བྱས་ཐེས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱིའི་སྤྱི་བ་གསར་པ་ནི་དུང་ནང་གསེས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱི་བ་གསར་པ་ནི་པའི་ངེས་པ་མེད། བྱིད་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྐད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་ངོ་མ་མ་རྟོགས་པའི་རང་མཆོང་རྩོམ་པར་བཏོན་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

དེས་ན་བྱིད་ཀྱིས་སྤྱོད་འདོད་པ་ངོ་མ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲིག་བཅིངས་འགོལ་བཏང་སྟེ་ཡང་དག་པའི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་བྱིད་རྩས་དེ་དམངས་ལ་བསྐྱགས་པ་ཅུ་ལ་སོང་བར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཏང་ཡོན་མི་སྣ་ཆོ་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱེད་པར་འགྱུར་དགོས་པ་དེ་ཡིན། མཐོ་ཅི་ཏུང་གི་དགོངས་པ་སྤྱི་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་འབངས་མིའི་འདོད་སྤྱོད་དང་བསྐྱེད་ཏེ་དང་ལེན་བྱ་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲིག་བཅིངས་འགོལ། འབངས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་འབངས་མིའི་ལྟ་བར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ནི་འབངས་ལ་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་བདེན་དོན་གྱི་ཁ་ཐོག་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་། མི་རིགས་གཞུང་ལུགས་དང་མི་རིགས་བྱིད་རྩས་གནད་བསྐྱེས་ལས། མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་ཞེས་པའི་ཡང་སྟོང་གཙོ་བོ་ནི། སྤྱི་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱེན་གྱིས་མི་རིགས་ལ་ཆེ་ཆུང་དང་རབ་དབྱེ་ཡོད་ཀྱང་ཆང་མར་ཆེ་ཆང་བའི་རང་དབང་ཡོད་དགོས་པར་མ་ཟད། འཛམ་སྐོང་ཡོངས་ཀྱི་མི་རིགས་ཡོད་དོ་ཙམ་ལ་གཅིག་མཆོངས་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་དེ་རེད། ཅེས་བསྟན་ཡོད། མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་འདྲ་མཉམ་རང་བཞིན་གྱིས་དེའི་སྐད་ཡིག་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་ནི་འཛམ་སྐོང་རྩྱུ་ཁུལ་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཅི་ན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་བར་སྟོང་རྩྱུ་ཁུལ་དགྲ་འགྱུར་གྱིས་འབད་བཅོལ་བྱེད་དགོས། བདག་ལ་མཆོན་ནའང་གངས་ཅན་ཤེས་རིག་བདུད་ཅིའི་ཉིང་ཁུ་ལ་བཞེན་ནས་མི་ནལ་མ་ཞིག་གི་འཕུར་སྐྱངས་ལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཁུ་གྱི་སྐལ་བ་ཐོབ་ལ། བོད་རང་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྐད་ཡིག་སྤྱི་བ་གསོ། དུལ་སྤེལ་གོམས་

འདྲིས། བོད་མིའི་བརྟེན་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་གཞན་དུ་གསེར་ལྷ་ར་དཀོན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བདག་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རང་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་བྱང་ཁོ་རེ་ཡའི་ཁ་དཔེར། སྤྱི་བསམ་ལ་
བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་ལས། མི་རིགས་ཉམས་པ་བཟོད་པར་དཀའ། ཟེར་བ་ལྷ་ར་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཀྱི་གྲིས་རང་
གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་ཅི་དགའ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐབས་འདི་ཉིད་ན་བོད་རང་གི་མཐོ་རིམ་གྱི་ལྷན་པ་དག་གིས་མི་
རབས་རྗེས་མའི་རྒྱུ་འཛིན་ཏེ་རང་གི་བྱ་དང་བྱ་མོ་བོད་རང་གི་འདུ་གཤེས་ཀྱིས་སྟོངས་པའི་ར་མ་ལུག་གི་གས་སྟོང་གིས་
མི་རིགས་ཉམས་ཀྱི་དུ་འགྲོ་བའི་མཛད་པ་བསྐྱེད་པར། རི་འདྲའི་སྤྱི་བོད་བཟོད་སྤྱི་བསམ་མེད་པའི་ཆོར་བཞིག་
རེད་ཨང་། རྒྱ་མཚོ་མཐུན་དུ་བསྐྱེད་ནས་བ་ཚུའི་ཁྲོན་པ་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་འདིས་མི་ལ་མང་བོ་མི་འགོར་བར་བྱག་
རིའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་རིག་གཞུང་གནའ་བོའི་འབྲེལ་སྟོན་ཁང་དུ་བཞུགས་སྤྱི་གསལ་བ་ལས་
འོས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དུས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་མཐུན་ནས་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་པ་དང་ལོ་རྒྱུ། བསྐྱེད་
སྤྱི་བཅས་བྱས་ཏེ་གསར་བ་གསར་རྒྱུ་ཞིག་གི་འགྲོ་ཆོས་དགོས་པར་གདོན་མི་བྱ། ཚུལ་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་
རྒྱ་མཚོས། ཁོར་བྱ་རང་ལ་ཡོད་དུས། ཁོར་བྱའི་ཁོར་ཉམས་མཛོད། ཁོར་བྱ་གཞན་ལ་གོར་དུས། རྟིང་རྒྱུད་སྟོན་ལ་
འཛང་བྱང་། ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་ཡིན་ཡང་། དེ་དང་དེའི་སྐད་རིགས་དང་ཡིག་རིགས་ཡོད་
ཆད་ཉམས་ཟེན་པའི་རྗེས་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་གྱི་དགོས་ཆེ། སྤྱི་ཆོག་དེའི་མི་གྲངས་མང་ཆེ་བར་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་
གཤེས་སམ་གྱི་རྟོགས་སྤྱི་མེད་ཅིག་མེད་ཕྱིན་བསམ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་མ་འགྲུབ་དཀའ་ཆོད་རེད་ལ། ཉི་མ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱི་བསམ་
ཆེ་མི་གྲངས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གྱི་རྟོགས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་འདྲ་ཉེ་ཅང་དཀའ་མོ་རེད། གཞན་དུ་ན། མི་རིགས་གཞན་
པས་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཆེད་གཉེར་བ་དང་སྒྲིབ་ལྟ་ ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་བརྟེན་འཕྲིན་
དང་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་ཀྱི་ལམ་དུ་གསལ་ལེར་མཐོང་ཐུབ་པས་ངས་འདིར་བསྐྱེད་སྤྱི་བསམ་མ་བྱས་ཀྱང་བྱེད་རང་ཆོས་རྟོགས་
ཆོད་རེད། དཔེར་ན། ཉིས་སྟོང་ལོ་གཅིག་བྱུར་ཨ་རུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲུམ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་ཁྲོད་བོད་
ཡིག་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་པའི་དམ་བཅའ་འཛིན་མཐུན་གྱིས་བརྒྱ་ཆའི་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་པ་དེ་ཀྱན་ལ་རིགས་བསྐྱེད་
ཆོག་ ཡང་ཉེ་སྟོན་དེ་ཕྱིན་རིན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བཅུ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བསྐྱེད་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་
འདུའི་མི་རྣམས་སྤྱི་བསམ་གཏན་ལགས་ཀྱིས། ཀྱང་གོ་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཉེ་གནས་ཀྱི་ལས་འཛིན་གཞན་པ་
དག་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་གོའི་ཆོག་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་འབྱེད་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་ཀྱི་གསེང་ཞིག་གི་སྐབས། ཆོག་གཙོ་ཅེ་ནིས་
ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཐུན་གྱིན་ཏུ་མང་བོ་ཡོད་པས་རྒྱ་སྐད་ཀྱང་ཆོག་འདུའི་
སྐད་རིགས་ཀྱི་གསུ་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་པ་དག་མཚན་ཆེ་བའི་གྲས་གཞི་བཏོན་པར་ཁོ་མས་ལན་དུ། སྐད་རིགས་ཀྱི་ཐད་ནས་
གཙོ་བོ་བོད་སྐད་དང་གཉིས་པ་དེ་ཕྱིན་སྐད་ཡིན་ལ། སྐད་རིགས་གང་ཡིན་གྱིས་གཏམ་བཤད་པའི་དབང་ཆ་མེད། ཞེས་
དང་། ཡང་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བསམ་བཤད་ན་འཇར་པན་དང་པ་རིན་སི་སྐགས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཐད་བྱས་རྗེས་རྒྱལ་
པོ་ཆེ་ཡོད་ནའང་ཁོ་ཆོད་སྐད་ཀྱང་ཆོག་འདུའི་སྐད་རིགས་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་པ་རེད། རྒྱ་མཚོ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོག་
འདུ་འདི་ནི་བོད་རིག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེར་ཞིབ་
འཇུག་དང་སྤྱི་བཟོད་སྤྱི་བསམ་པ་ཆེན་པོ་ཡང་གཙོ་བོ་རེད། དེའི་ཆ་ནས་བོད་སྐད་འདི་ཆོག་ཆེན་ཀྱི་སྐད་དང་བོར་བཞག་

པ་དང་། དབྱིན་སྐད་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གླིང་གི་ཐུན་མོང་དུ་བཀོལ་སྤྱད་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁར་གོ་མཁན་ཡང་གིན་དུ་མང་
བོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སྐད་གཉིས་པར་བཞག་པ་ཡིན། ཞེས་ཁོང་གི་དབྱད་སྒྲུབ་དབྱིན་རིམ་བཞུས་པའི་སྐབས་བཅུ་
བའི་རྒྱལ་གླིང་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བཟོ་སྒྲུབ་ཆོག་པའི་མཐོང་ཐོས་ཞེས་པར་བཀོད་ཡོད།

རྒྱ་མཚན་དེ་འདྲའི་དབང་གིས་ང་ཚོས་ཉང་གི་ཡང་དག་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་བཞིན་བསམ་གཞིགས་
རིང་མ་རེ་བཏང་ནས་ང་རང་ཚོའི་སྒྲ་སྟག་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་ཀྱི་བྱ་བར་སྟག་དང་བསྟོན་ཏེ་འབད་པ་སྟོང་གི་ངལ་བ་
རྩུར་ལེན་དགོས་པ་རྒྱུ་འདྲིན་ཀྱན་གྱི་གལ་མཐའ་བ་བདག་ལྟ་བུས་གྲོས་འདེབས་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་མ་ཡིན། སྒྲ་མཐུན་
ཏིན་ལོའོ་མིན་གྱིས། སྒྲ་བ་གསེའ་འདྲིན་ན་ཞིབ་པའི་སྤྱི་དུས་དང་ཞིབ་པའི་ལག་ལེན། ཞིབ་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་དོན་
དངོས་གནད་དོན་བཅས་ཐག་གཅོད་དགོས། ཞེས་དང་། ཡང་སྒྲ་བ་གསེའི་ལས་དོན་ནི་སྒྲ་བ་གསེའི་ཁག་ཁོ་ནའི་ལས་
དོན་ཞིག་མ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་སྐོས་པའི་ཉང་ཁྲུས་དོན་ཆེན་དུ་བརྒྱུད་ཏེ་ནན་གྱིས་སྒྲ་བ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་ཁག་སྐོས་སྐོས་
སྒྲ་བས་ལུགས་དྲག་དུ་བསྒྲེད་དགོས་ཞེས་བརྟན། མདོར་ན། སྒྲ་བ་གསེའི་བྱ་བ་སྒྲ་བ་ཆེ་དོན་སྟོང་ལ་ཉུང་བཤད་དང་
དོན་དངོས་མང་སྒྲ་བ་བྱ་དགོས་པ་དེ་རེད།

མཇུག་དུ་དོན་སྟོང་བོར་དྲིལ་ཏེ་སྒྲུབ་ན། མཚོ་བྱང་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་གྱིས་གཞན་ལས་ལྷུ་བ་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་
འབད་བཅོམ་དང་ལེན་བྱ་དགོས་པ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པས་སྤྱད་པའི་འོས་འགན་ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་ལུགས་སུ་འཇགས་
དགོས་ལ། ལྷག་ཏུ་དགོངས་འགལ་བྱུང་ན་མཐོལ་ཞིང་བཤགས།

དབྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས།

- ༡ ཀྱན་གཟིགས་པའི་ཆེན་སྒྲ་ཕྱིར་བཅུ་བའི་གསུང་བཤད།
- ༢ རྒྲ་སྟག་གླིང་དེ་བ་དང་བོ། ཉིས་སྟོང་བཞི་ལྷུ་གང་ས་ལྡོང་ས་མདོ་སྤྱད་ཁྲུལ་གྱི་སྒྲ་སྟག་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱབ།
- ༣ ལྱར་ཀྱམ་ཚུན་པོ། གླིང་དེ་བ་གང་ས་དུག་ལ། ཉིས་སྟོང་ལྷུ་གང་ས་ལྱམ་ཚུན་པོ་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་གིས་བསྐྱབ།
- ༤ ཏིན་ལོའོ་མིན་གྱི་སྒྲ་བ་གསེའི་གཞུང་ལུགས་གནད་བཞུས། (རྒྱ་ཡིག) ༡༩༩༥ལོའི་ཟླ་༥པར་ལེ་ཅིན་དག་ཐོན་སྒྲ་བ་ལྷ་ཆེན་མོས་
པར་དུ་བསྐྱབ།
- ༥ མའོ་ཅེ་ཏུང་གི་དགོངས་པ་གླིབ་ཤད། (རྒྱ་ཡིག) ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༩པའི་ནང་བོའུ་ཏན་སྒྲ་བ་ལྷ་ཆེན་མོས་པར་དུ་བསྐྱབ།
- ༦ མི་རིགས་གཞུང་ལུགས་དང་མི་རིགས་སྤྱི་དུས་གནད་བཞུས། (རྒྱ་ཡིག) ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༥པའི་ནང་ཀྱང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲ་བ་ལྷ་
ཆེན་མོས་པར་དུ་བསྐྱབ།

༩། ཆེད་པས་བདེ་ཆེད་པའ་། ར་ཁྱེད་པའི་ཆ་དོན་དང་ཁྱ་
ཐབས་སྒོར་མདུ་ཆ་མ་ལྟོང་བ།

བདེ་སྐྱབ་རྩི་རྩི་དབྱ་འདུལ།

ནང་དོན་གནད་བཟུང་། ཚུལ་འདིར་གཙོ་བོ་རིག་ཚན་གསར་བའི་ཆེད་ལས་བརྒྱུ་བའི་ཆ་དོན་དང་བྱ་ཐབས་སྐོར་གསུང་
ལུགས་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ནས་ཞིབ་མྱོང་བྱས་ཤིང་། དེའང་ད་ལྟོའི་བརྒྱུ་བའི་ཆ་དང་ཐབས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ཆུང་
རང་གི་ཁུས་པ་ཙམ་འདོན་སྤྲུལ་དང་། རང་མཉམ་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པར་དབྱེད་གཞིར་སྤྲུལ།

བདུ་ཆད་པ་མེད། ཆེད་པས་བདེ་ཆད། རྒྱུ་ཤིང་མེད་ན། འཆོལ་གདགས་གཤེད་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྩེ་ཐངས།

༄༅། རིག་གཞུང་ཚན་ཁག་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་དག་སོ་སོར་རང་རང་གི་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་ཆད་འཛོམ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བརྗོད་ཆད་དེ་དག་གི་རྒྱལ་པས་གཞུང་སྤྱིའི་དགོངས་དོན་མ་འདྲེས་མ་འབྲུག་པར་སྟོན་པར་བྱེད། གལ་སྲིད་ཙུང་བ་དང་མང་གཞིར་གྱུར་པའི་བརྗོད་ཆད་དེ་ནམས་ལ་ལོག་སྐྱུར་དང་ཐེ་ཆོམ། མིང་གཅིག་དོན་མང་ལ་འབྲུག་པ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་མང་བོར་གདགས་པ་སོགས་བྱས་ན་རིག་ཚན་དེའི་གཞུང་དོན་གསལ་བར་སྟོན་མི་ཐུབ་པའི་སྟོན་འབྱུང་ངེས་པས། ཡིག་སྐྱུར་གྱི་ལག་ལེན་ནང་ཐོག་མར་བརྗོད་ཆད་ནམས་མ་ཡིག་གི་བསྟན་དོན་དང་མཐུན་པར་སྐྱུར་གལ་ཆེ། དེས་ན་བརྗོད་ཆད་ཡིག་སྐྱུར་བྱ་བ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱའི་ཆེས་ཐོག་མའི་བཟོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ལོ་རྒྱའི་བ་རང་རང་ནས་དོན་ཅན་ཞིབ་ཚགས་ངེས་པར་དགོས་ལ་ལྷག་དོན་ཆེད་ལས་བརྗོད་ཆད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཚོམ་སློག་མཁན་དང་ཆེད་ལས་བརྗོད་ཆད་ཞིབ་བཤེར་གཏན་འཁེབས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཙུང་གསལ་སམ་དེའི་བྱག་ལས་ནང་ཞུགས་མཁན་མཁས་དབང་ཆོས་དེ་བས་དོ་སྣང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རང་ཅག་གངས་རིའི་སྤྱངས་འདིར་རིག་གནས་གསར་བའི་སྦྱགས་གང་ས་ནས་རྗེས་ལྷན་ཐེབས་པ་ལྟར་བརྗོད་ཆད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཔུང་ཞིབ་ཀྱང་རྗེས་ལྷན་ཡིན། རིག་ཚན་གསར་བའི་བརྗོད་ཆད་སྐྱུར་སྐབས་ཐོག་མར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྗོད་ཆད་རིག་པའི་གཞུང་ལ་བསྟན་དགོས་པ་དང་། བོད་སྐད་ཡིག་གི་མིང་གི་བྱ་བ་ཚུལ་ཆོས་ཉིད་ལའང་ངེས་པར་བསྟན་དགོས། དེས་ན་འདིར་བརྗོད་ཆད་ཚད་ལྡན་ཅན་དང་བརྗོད་ཆད་ཡིག་སྐྱུར་གྱི་བྱ་བ་བས་གསུམ་སྟེ་འཆོལ་གདགས་གཡོར་

(挖创作) གསུམ་གྱི་གནད་ལ་རྩལ་ཟད་དཔུང་ན།

དང་པོ། བརྟམ་ཆེད་ལྟན་ཅན་གྱི་རྩ་རྟོན་དང་བྱ་ཐབས་བཤད་པ།

[illegible]

ཆད་ལྡན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་འདི་ནི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཇུག་ཏུ་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་གང་སར་འཕེལ་བྱས་ཕྱིན་པས། ཆད་ལས་བརྒྱུད་ཆད་ཆུང་པའི་བྱ་དངོས་མང་པོ་ཆད་ལྡན་ཅན་དུ་མ་བཟང་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད་པའི་གནད་དོན་དེ་འགངས་རྩི་ཆེར་སོང་སྟབས། མཐར་འཁྱེད་ཀྱི་ལོ་འཁྱེད་ཀྱི་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་མཐུན་ཆོག་ལ་ (ISO) དངོས་སུ་བཅུགས་པ་དེས་ཐམས་ཅད་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕེལ་བྱས་གཏོང་བའི་འགོ་བཙུགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྒྱུད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་ན། བརྒྱུད་ཆད་ཅས་པ་ནི་ཆད་ལས་དོན་སྤྱི་ལྟན་པའི་མིང་དང་ཆོག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དོན་སྤྱི་རེར་བརྒྱུད་ཆད་གཅིག་རང་ལས་མི་དགོས་པ་དང་བརྒྱུད་ཆད་རེར་མཆོན་ཉིད་གཅིག་རང་ལས་འཛོགས་སྒྲིལ་མེད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་དོན་ལྟར་ན་བརྒྱུད་ཆད་ཀྱི་ཆད་གཞི་གཏན་འཁེབས་བྱེད་པར་བྱ་རིམ་གསུམ་བརྒྱུད་དགོས་པར་བཤད་དེ།

(༡) རིག་ཆོན་ཞིག་གི་བརྒྱུད་ཆད་ལ་བཟླ་བ་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་བརྒྱུད་ཆད་དེའི་ད་ལྟའི་བཀོལ་སྤྱད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ།

(༢) རིག་ཆོན་དེའི་བརྒྱུད་ཆད་མ་ལག་གི་བྱུང་ཁོངས་ནས་བསམ་སྒྲིལ་བཟང་ལྟེ། བརྒྱུད་ཆད་དེ་ཡང་རིག་ཆོན་དེའི་བརྒྱུད་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་དགོས་པ།

(༣) དབང་ཤུགས་ཅན་གྱི་བརྒྱུད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་ན་ཁང་ནས་བཀས་བཅད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཟོས་པའི་བརྒྱུད་ཆད་ནུས་བརྒྱུད་ཆད་མ་ལག་གི་དཀར་ཆག་གི་དཔྱད་སྟེན་སྤྱི་བཀོད་ནས་བྱུང་སྒྲིལ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

༡༩༩༥ལོའི་ཟླ་བ་༤པའི་ཆེས་མཐོའི་ཉེན་རྒྱལ་ཡོངས་བརྒྱུད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་ལག་ཚུལ་ལྷན་ཁང་གི་ཤར་སྤྱད་མི་རིགས་རྒྱུ་ཡིག་གི་དམིགས་བསལ་ལྷན་ཁང་པེ་ཅིང་དུ་བཅུགས་ཤིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་༩པའི་ཆེས་མཐོའི་ཉེན་ཐོད་རྒྱུ་ཡིག་ཆད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་པེ་ཅིང་དུ་བཅུགས། རྒྱ་ལྗོངས་དེས་ཐོད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་གྱི་བའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཆ་དོན་དང་ཐབས་ལམ། རྒྱ་ཐོད་སྤྱི་ལྟན་བྱེད་ཐབས་བཅས་བཟོས་ཡོད་པར་ཤུགས། འོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཐོད་སྤྱི་ལྟན་སྤྱི་དཔལ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ཐོད་ཤན་སྤྱི་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་སྤྱི་ཆོགས་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱ་ལྗོངས་དེའི་ལྷན་ཁང་པེ་ཅིང་ལྷན་ཁང་མེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱུད་ཆད་གསར་བཟོའི་ཆ་དོན་དང་བྱ་ཐབས་དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆད་གཞི་ISO ༡༠༥—༡༩༩༧བརྒྱུད་ཆད་རིག་པའི་ཆ་དོན་དང་བྱ་ཐབས་ཞེས་པ་ཕྱི་མོར་བཟུང་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། ① ཐོད་ཀྱི་བརྒྱུད་ཆད་ཆད་ལྡན་ཅན་དུ་གཏོང་དགོས་ནའང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་དོན་དང་བྱ་ཐབས་དེ་རང་ལ་བཅི་སྤྱད་བྱས་པའི་ཆད་གཞིའི་ཐོག་ཐོད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་ཆད་རིག་པ་དང་བཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བཟོ་བ་ལས་རང་སྤྱང་གིས་བརྒྱུད་ཆད་གསར་བཟོ་བྱེད་མི་རུང་། དེ་ཡང་བརྒྱུད་ཆད་ཅས་པ་ཆད་ལས་དོན་སྤྱི་ལྟན་པའི་མིང་དང་ཆོག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན། བརྒྱུད་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཚུལ་ཐད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་དོན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དུང་རྒྱུ་ཡིག་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་ཆད་དགོས་པ་ཡིན། བརྒྱུད་ཆད་ལ་དོན་གྱི་དོ་བོ་སྤྱི་པའི་མིང་དང་དེ་ཡི་བྱུང་པར་སྤྱི་པ་ཆོག་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཐོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་སྤྱི་པ་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་པས། དབྱེད་སྤྱི་པ་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཡིན།

(༤) མིང་རྒྱུང་རང་བཞིན། རིག་ཚན་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆེད་ལས་བརྒྱུ་ཆད་རེས་དོན་སྤྱི་གཅིག་ལས་མཆོཅ་མི་
ཆོག་པས་ཆེད་ལས་བརྒྱུ་ཆད་ལ་ཞིབ་བཤེར་གཏན་འཁེལ་བྱེད་སྐབས་རེས་པར་དུ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་།

A བརྟེན་ཆ་ཅིག་གསར་དུ་བསྐྱར་སྐབས་སྔོན་ལ་དེའི་རྒྱུད་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་དོན་ཡོད་ན་མིང་གསར་དུ་འདོགས་མི་རིགས།

B གལ་སྲིད་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་ནུས་གྲངས་མང་བོ་ཡོད་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཆ་དོན་གཞན་ལས་མ་འགལ་བའི་བརྟེན་ཆ་གཅིག་རང་ལས་བཟོ་མི་རུང་།

(༥) གཏན་འཇགས་རང་བཞིན། བརྟེན་ཆ་ཅིག་སྤར་ནས་དར་བེན་ན་སྤར་གྱི་གཤམ་པ་གཙོར་བཟུང་བ་ལས་ཆ་དོན་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་བརྟེན་ཆ་གསར་དུ་བཟོ་མི་དགོས། དཔེར་ན། 动物 ལ་སློག་ཆགས་ཞེས་བསྐྱར་བ་སྔོན་དུ་སོང་བེན་པའི་དེ་ལྟར་ལས་ཁ་ཅིག་གིས་དེར་དུས་སྟེ་དངོས་རིག་པའི་ལྟ་བ་ལྟར་བྱས་ནས་动物 དང་ 植物 གཉིས་ཀ་སློག་ལུག་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བརྟེན་ཆ་ཅིག་རང་བཞིན་དང་འགལ་བར་སྟུང་ནས་ 动物 ལ་སེམས་ཅན་དུ་བསྐྱར་ན་འབྲས་ལུགས་བརྟེན་པ་ནི་གཏན་འཇགས་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་དོན་དང་འགལ་བས་དགོས་པ་ཆེ་བར་མ་མཐོང་།

(༦) གཅིག་གྱུར་ཅན་དུ་གཏོང་དགོས་པ། བརྟེན་ཆ་ཁག་གཅིག་རིག་ཚན་མང་བོར་འཇུག་པས་དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་གྱུར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། རིག་ཚན་གཅིག་ལས་འདས་པའི་བརྟེན་ཆ་ནུས་བརྟེན་ཆ་དེའི་མཚན་དོན་གང་ཡིན་པའི་ཁྲུངས་བཅའ་ནས་ཐོག་མའི་བརྟེན་ཆ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རིག་ཚན་གཙོ་བོ་དེར་བསྐྱར་ནས་གཏན་འཇགས་བྱུང་རྗེས་རིག་ཚན་གཞན་ལ་འད་དེ་ལྟར་ལས་གསར་དུ་མིང་འདོགས་པར་མི་བྱ།

(༧) བརྟེན་ཆ་གྱི་བསྐྱར་གསལ་རང་བཞིན། བརྟེན་ཆ་རིང་དུགས་ན་སྤྱད་མི་བདེ་བས་ངེས་པར་སྐབས་སྤྱད་དུ་གཏོང་དགོས་ཀྱང་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་བསྟུའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བསྐྱར་དགོས་པ་ལས་གང་བྱུང་དུ་བསྟུ་མི་རུང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོད་ལུག་གྱི་ཆ་དོན་གསུམ་ཏེ། a བསྐྱར་དོན་མ་ལོག་པ་བྱ་བ། b བརྟེན་ཆ་དེ་དང་གོ་བདེ་ཡོད་པ། c བརྟེན་ཆ་གཞན་གྱི་ཆོག་བསྟུ་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་མི་ཡོང་བ་བཅས་ཡིན། བོད་ལ་སྤར་ནས་བརྟེན་ཆ་བསྟུ་ཐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་མང་དུ་ཡོད་དེ། བསྐྱར་དར་སྤར་མས་པས། ཆོག་གི་བར་གྱི་ནུས་དབྱེ་ནུས་བསྐྱར་ནས་མིང་སྤྱི་ལུག་ཅིག་ཏུ་སྤྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རྩ་བོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འཛིན་གྱི་བསྟུ་བ། བ་གཉིས་པའི་བསྟུ་བ། དེའི་སྟེན་བུའི་བསྟུ་བ། འབྲུ་མང་བོའི་བསྟུ་བ། རྒྱས་དབྱེ་བའི་བསྟུ་བ། མི་ཟད་པའི་བསྟུ་བ་དང་དུག་ཡོད་དོ། ཆོག་བསྟུ་སྤངས་དེ་དག་དེར་གི་བརྟེན་ཆ་གསར་བཟོའི་སྐབས་སྤངས་སྤྱད་སྟོན་ཆུ་ཆེར་མཐོང་།

གཞན་ཡང་བོད་ཡིག་གི་མིང་ཆོག་བསྟུ་སྤངས་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱང་ཡིག་གི་ནུས་གཞན་དེ་ཡིན། སྤྱང་ཡིག་ནི་སྤར་ནས་དར་བྱུ་ཆེ་བས་ཡོངས་བྱུ་རང་བཞིན་དང་ཚན་རིག་རང་བཞིན་གྱི་བྱུ་ཆོས་ཡོད་པས་བརྟེན་ཆ་གསར་བཟོའི་སྐབས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་ཤེར་བྱེན་དང་། ལྟ་ལྟ་རབ་འབྲམས་པ་ལ་ལྟ་རམས་པ། པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་ལ་པར་དང་ཚུར་ཞེས་བསྟུ་བ། སྤྱ་སྤྱ་བསྟུས་ནས་སྤྱག་སྤྱ་བསྟུས་ནས་སྤྱག་ཅེས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས། དེར་དུས་ཀྱི་བརྟེན་ཆ་གསར་བཟོའི་སྐབས་སྤངས་ཆོས་ཉིད་དེ་འདྲར་བསྐྱར་ཏེ། ཐ་ལི་ཐུ་གཤོངས་ས་ལ་ཐ་ལི་མ་གཤོངས་ས་དང་ཨེ་ཤེ་ལ་དང་ཡོ་

རོབ་ཀྱི་སྤྱི་དུམ་ཟེར་རྒྱུ་ལ་ཨེ་ཡི་བ་སྤྱི་དུམ་ཞེས་བསྟུན་ན་ཆོག་བསྟུ་ཆེ་ལ་བོད་པའི་དག་ནས་བརྗོད་བདེ་བ་ཞིག་ཡིང་
བས་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྗོད་ཆད་ཆད་ལྷན་ཅན་གྱི་ཙུ་འཇུགས་ནས་ཞིབ་བཤེར་གྲན་འཁེལ་ཟེན་པའི་དབྱིན་ཡིག་ཆོག་སྤྱད་
ན་མས་བོད་ཡིག་ཏུ་ཐད་ཀར་སྒྲ་གཞུགས་བྱུང་མེད་ཏུ་གཡར་ན་སྤྱིད་བདེ་ལ་དོན་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་ཡིད། རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཆོད་དོན་ཙུ་འཇུགས་ལ་W T O ཟེར་བ་དང་། ཨེ་ཤེ་ཡ་དང་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོའི་ས་ཁུལ་ལ་A P I C ཟེར་བ་དང་།
ཨ་ཨ་ཁེ་ན་ལ་A I D S དང་། དམིགས་བསལ་མིན་པའི་སྤྱི་ཆད་ལ་S A R S རྒྱུད་འདེད་གྱི་རྩ་འགྲུ་གྲུབ་ཆ་
མངར་གལ་ཉིད་སྤྱར་ལ་D N A ཟེར་བ་བཅས་ཐད་ཀར་གཡར་ན་བརྗོད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏར་
བས་སྤྱིད་བདེ་ལ་གོ་བདེ་ཞིང་དེར་རབས་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཀྱང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིང་བཤོ། །

གཉིས་པ། བརྗོད་ཆད་རྒྱུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཆོལ་གདགས་གཡོར་གསུམ་བཤད་པ།

བརྗོད་ཆད་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐབས་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་བྱ་ཐབས་གཙོ་བོ་ནི་འཆོལ་གདགས་གཡོར་གསུམ་(挖创借) ཡིན་པ་དང་། ལ་
སྤྱིའི་ལག་ལེན་དངོས་ནང་འཆོལ་གདགས་གཡོར་གསུམ་ལ་ཉྱ་ཉྱངས་མི་འདྲ་བ་རེ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལ་ཅིག་གིས་སྤྱི་
རྒྱུ་བརྗོད་ཆད་འཆོལ་བསྟུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོར་བཟུང་དགོས་ཚུལ་སྟེང་བ། ཡང་འགའ་རེས་གདགས་གཡོར་གཉིས་ནི་མི་
རིགས་རིག་གནས་ལ་བརྗོད་གསར་བ་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཐབས་བཟང་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་དེར་གི་རིག་ཆོན་གསར་བའི་
ཡིག་རྒྱུ་སྐབས་གདགས་གཡོར་གྱི་བྱ་ཐབས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པར་བཤད། དོན་དམ་ཏུ་འཆོལ་གདགས་
གཡོར་གསུམ་ནི་བརྗོད་ཆད་ཡིག་རྒྱུ་བྱེད་ཐབས་གསུམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་གཙོ་པོ་ལེན་པ་མེད།

ཆེད་ལས་བརྗོད་ཅིག་པུ་རྒྱུ་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་ལ་དེའི་སྤྱི་དོད་བོད་རང་ལ་ཡོད་མེད་འཆོལ་དགོས། དེ་ཡང་
རྩེ་ས་པའ་གྱིས་མཁས་འཇུག་ལས།②བརྗོད་པར་མཁས་པ་དག་གིས། བརྗོད་གསར་བ་མ་སྤྱར་ན་དོན་མི་འགྲུབ་པ་
མཐོང་ནས་གསར་བ་སྤྱར་བ་མི་འགལ་མོད། འོན་ཀྱང་དགོས་པ་ཚུང་ཏུ་བརྗོད་གསར་བ་མི་སྤྱར་ཏེ། མ་རྟོགས་པ་དང་
ལྷག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་དགོས་པ་ཚུང་ཏུ་ལ་བརྗོད་གསར་བ་སྤྱར་ན་
སྤྱི་མང་ཏུ་འབྱུང་། འོན་ཀྱང་དེར་ཏུས་གྱི་གསར་དར་རིག་གཞུང་ན་མས་ནི་བོད་ལ་སྤྱར་མ་གྲགས་པས་གཞུང་དེ་
དག་གི་བརྗོད་ཆད་བོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཚུང་བཟང་འདྲ་མཚུངས་ཚུལ་མང་བོ་ཡོད་ཏུང་སྤྱི་གས་གང་ས་ནས་གཅིག་གི་སྤྱད་
དོད་ལ་གཅིག་འཛོག་རུས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ཉུང་བས་གསར་ཐོན་བརྗོད་ཆད་མང་བོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་བརྗོད་ཆད་ཀྱི་གཞུང་
དང་མ་འགལ། མ་ཡིག་གི་བསྟན་དོན་ཡང་འབྱུག་མེད་སྟོན་རུས་པའི་བརྗོད་ཆད་གསར་བཟོ་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཡིན།
གལ་ཏེ་གསར་ཏུ་བཟོས་པའི་བརྗོད་ཆད་ལག་གཅིག་རིང་དྲགས་ནས་བརྗོད་བདེ་མེད་པའམ་ཡང་ན་སྤྱད་ཆེན་པོ་དོན་
གཞན་དང་འབྲུལ་ཉེན་ཡོད་རིགས་མ་ཡིག་གི་སྤྱད་སྤྱོད་བཞག་གིས་བསྤྱར་ན་སྤྱད་ཡོད་བརྗོད་ཆད་དང་འབྲུལ་གཞི་ཚུང་།
བརྗོད་གསར་བ་མ་སྤྱར་ན་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་དེར་ཏུས་གྱི་རིག་ཆོན་གསར་བའི་བརྗོད་ཆད་ཡིག་
བསྟུར་སྐབས་མདོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད། དེ་ཉྱ་ན་བོད་རང་གི་སྤྱད་ནས་རིག་ཆོན་གང་ཡིན་པའི་བརྗོད་ཆད་དེའི་སྤྱད་

དོན་བཅས་འཚེ་འཛིན་ཅི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དང་དབྱིན་སྐད་སོགས་ཀྱི་སྐད་སྐད་བཞག་སྐབས་ཅི་ལྟར་བྱས་ནས་བོད་མིའི་ངག་ནས་བརྗོད་བདེ་བ་ཞིག་ཡོང་བ་བཅས་ནི་བརྗོད་ཡིག་གྱུར་གྱི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་གཤམ་དུ་ཞིབ་ཐུག་གིས་བཤད་ཡོད།

༡ རྒྱ་དོན་འཚེ་འཛིན་བཤད་པ། རྒྱ་དང་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཚང་མས་བརྟན་གཤམ་དེས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་ཅི་ལྟར་ནས་མི་རིགས་དེའི་ནང་ཁྱུ་ལ་བརྗོད་ཅི་ཡོད། དེས་ན་མིང་དང་ཐ་སྙད་མང་ཆེ་བར་རང་རང་གི་རྒྱ་དོན་དེ་དེས་པར་ཡོད་པས་ད་གཞི་རྒྱ་དོན་གཉིས་དབར་ལ་ཕྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཆེས་ཆུང་གཞིར་གྱུར་པའི་མིང་ཆོག་སྟེ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་དུ་མེད་པའི་འདྲི་རྒྱུ་གི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཏུ་ལམ་མགོ་ཐུག་ཏུ་བྱུར་བྱུར་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རི་རྩ་ས་རྩོལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་མི་རིགས་ཚང་མའི་རྒྱ་དོན་ནང་དེས་པར་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེད། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྱེད་ཐ་སྙད་མང་བོ་ཞིག་ནི་མི་རིགས་སོ་སོའི་ཐུན་མིན་གྱི་འཚོ་སྤྱོད་འཁོར་ལུག་དང་ཐུན་མིན་གྱི་བསམ་པའི་འབྱེད་སྤྱོད་སྟེ། ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བའི་གོམས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གཅིག་གི་ཆ་བུ་གཅིག་ཡོང་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་གཅིག་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པའང་མང་། སྤར་ཡོད་ཐ་སྙད་འཚོལ་སྤྱོད་ལ་རྣམས་པ་གསུམ་མཆིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྐད་དོན་ཆོག་ཡོངས་སུ་མཆུངས་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ཆ་བུ་གཅིག་ལྟར་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་དག་པལ་ཆེ་བ་འདྲི་རྒྱུ་གི་མིང་རྣམས་ཡིན། དཔེར་ན། 山—རི། 水—ཆུ། 火—མེ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཆོགས་འཚོ་བའི་ནང་གི་མིང་ཆོག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཐོད་གཏུགས་ནས་སྐྱར་ཆོག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། གཉིས་པ། བསྐྱོད་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་ཅེས་གྱིས་བྱུང་བ་ཀྱང་གྲགས་འཇུག་གང་ཐད་ནས་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཆོག་གི་ལྷག་འོག་ལ་བསྐྱོད་ནས་མགོ་ཐུག་ཏུ་སྐྱར་ཐུབ་པ་མང་བོ་ཡོད། དཔེར་ན། 生命—སྐྱེ་ལོ། 爱情—དགའ་རོགས། 世界—འཛམ་གླིང་། 上帝—དཀོན་ཅོག་ཀའ་ཆོས་—དོན་སྤྱི་སོགས་ལྟ་བུ་ཡོངས་བྱུང་བུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའང་རྒྱ་དོན་འཚོལ་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱར་བ་ཤ་ལྷག་ཡིན། གསུམ་པ་ནི་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་དང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་བརྗོད་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅུང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་བརྗོད་དེ་བརྗོད་ཆེད་བར་གྱུར་པའམ་ལྷུ་སྐད་པལ་བའི་དབང་གིས་སྤྱོད་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་མེད་པའམ་ཏུ་ལམ་བཟག་ལ་ཉེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡིག་སྐྱར་གྱི་བྱ་ཐབས་བརྒྱུད་ནས་གསོན་ཤུགས་གསར་བ་བྱིན་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱུང་བ་དག་མཆོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱ་སྐད་ནང་དེ་འདྲའི་དཔེ་མཆོན་མང་བོ་ཡོད་དེ། 上帝 元旦 总统 和平 价值 སོགས་ནི་སྤར་གྱི་བརྗོད་ཆེད་བསྐྱོད་འདྲི་རྒྱུ་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྗོད་ཆེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་བརྗོད་ཆེན་པོ་ཡོད་བཟོ་འདུག དེས་བོད་སྐད་དུ་འང་ 购物 广场 娱乐 ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་ 广场 ཞེས་པ་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་ཐང་ཆེན་གྱི་དོན་མིན་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱར་ན་གལ་ཅུང་། འདིར་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་བོད་སྐད་དུ་དེ་འདྲའི་རྒྱ་དོན་ཡོད་མེད་འཚེ་འཛིན་དགོས། ཁོ་བོའི་སྤྱོད་ཆོད་ལ་ཁྱོད་གཅིག་དང་ར་དང་རོལ་ཆེད་དང་ར་ཞེས་བསྐྱར་ན་བསྐྱོད་དོན་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཅུང་། ཐ་སྙད་དེ་ལྷུ་ལྷང་འགའ་རེའི་རྒྱ་དོན་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་

ལྷུང་ཐབས་དེ་རིགས་ལ་སློབ་པ་དོན་གྱི་རིག་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རིག་ཚན་གསར་པའི་བརྗེ་ཆད་ལྷུང་སྐབས་ཐ་
 ལྷུང་འཆོལ་ཞིབ་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་འདྲ་ལྷུང་ན་དག་མཚན་ཆེ་བར་མཐོང་། དེར་དུས་རང་ཅག་གི་ཡིག་ལྷུང་ལག་ལེན་
 ཁྱོད་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་འདུག་པ་ནི་གསར་ཐོན་བརྗེ་ཆད་ཅིག་ལ་སྤར་ཡོད་མིང་བརྗེ་ཆད་བ་ཞིག་བཅོན་
 ཐབས་གྱིས་ལྷུང་བའི་སློབ་ངན་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པ་མ་ཟད། གཞུང་ལྷགས་མི་ཤེས་མཁན་འགའ་རེས་ལྷུང་བརྗེ་ཆད་ཀྱང་
 ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན། ཞོང་དུ་བཤད་པ་སྟར་ 生态 ལ་སྤོང་བཅུད་དང་འབྱུང་ཁམས་ཞེས་བཞུར་ནས་
 生态 ཞེས་པའི་ཐ་སྤྲད་གྱི་སྐད་དོད་པོད་ལ་སྤར་ནས་ཡོད་མདོག་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་ཅུང་ཟད་མི་འཚོ། ཆེད་ལས་གྱི་
 ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཐ་སྤྲད་དེ་ནི་རིག་ཆལ་བཞུར་དར་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། ཐ་སྤྲད་གསར་བཟོ་བྱེད་
 མཁན་གྱི་མཁས་པའི་མཚན་ཀྱང་བརྗེ་དུ་ཡོད། ཞོང་གསལ་ལྷུང་ཡིག་དེ་དག་ནི་དེར་དུས་ཀྱང་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་བེད་
 སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་བཞུར་ཡིག་གི་གོ་དོན་ལྷག་ཉེན་ཆེ། དེས་ན་དེ་སྤྲད་བཞུར་ཐོན་པའི་ཐ་སྤྲད་སྤྱེ་ཁམས་ཞེས་པ་
 དེ་རང་ལེགས་པར་མཐོང་བས་ནམ་དཔྱད་དང་སྤྲོད་པ་ཆོས་བརྟག་ན་ཤེས།

- 76 -

ནས་དར་ཐོན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་གཏན་ཆོག་མང་དུ་བཤད་ནས་བསྐྱར་བཅས་གཏོང་ཐལ་བྱེད་མི་རུང་བ། དཔེར་ན། དབྱིན་ཡིག་གི་ATAM (原子 མ་རུལ) ཞེས་པ་དེའི་ཐོག་མའི་གོ་དོན་ནི་རུལ་ཕྱ་རབ་ཅེས་དངོས་པོའི་གྲུབ་ཆ་རྒྱུད་ཤོས་ ཀྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་དངོས་ལུགས་རིག་པ་དང་རྒྱུ་འཁྱར་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་སྤང་བས་དེ་ལས་རྒྱུ་མེད་པ་ 质子 དང་中子 སོགས་ཉིད་ཡོད་ནའང་དེའི་གཏན་འཇགས་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཏེ་བཟོ་བཅས་བྱས་མེད་པ་རེད། དེ་ དང་འདྲ་བར་སྒྱ་རྒྱུར་བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐད་ཀྱི་ལུགས་འདི་ལྟར་བཀས་བཅད་པ་ལས་སུས་ཀྱང་འཆོས་ཤིང་མིང་ གསར་དུ་འདོགས་སུ་མི་གནང་གིས་ཞེས་གསུངས་པའང་བརྟེན་ཆད་ཀྱི་གཏན་འཇགས་རང་བཞིན་ལ་བསམ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེང་སང་རང་རེའི་ལྷ་སྐྱ་བ་ནམས་ནི་དེ་འདྲའི་རྩ་དོན་ལ་མི་བཅི་བར་རང་འདོད་ཀྱི་བསྐྱར་བཅས་གཏོང་བ་ མང་སྟེ། ཆབ་སྲིད་གོས་ཆོགས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཞེས་དམངས་ཀྱི་ཁ་ལ་འཇགས་པ་དེ་འཕྲོག་ནས་སྲིད་གོས་ཞེས་མིང་རྒྱུ་ མདོག་ཁ་པོ་ཞིག་བཏགས། དེ་བཞིན་རི་ལི་ལ་མེ་འཁོར་དང་མོ་ཁ་ལ་རྒྱངས་འཁོར་སོགས་བཏགས་པའང་དགོས་པ་ ཆེར་མ་མཐོང་།

དེང་དུས་ཀྱི་ཆེད་ལས་བརྟེན་ཆད་བསྐྱར་ཐོན་པ་ལས་དཔེ་མཆོན་འགའ་དྲངས་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་ན། (1) དོན་སྐྱར་བྱས་པ་དཔེར་ན། 几何 དབྱིབས་ཅིས། 保险 བཟོན་སྒྲིལ། སོགས་དང་། (2) ཐད་སྐྱར་བྱས་པ་དཔེར་ན། 代数 ཆབ་ཅིས། 概率 ཆོད་ཅིས་སོགས། (3) སྒྲ་ཏེ་བསྐྱར་བ་དཔེར་ན། 甲烷 ཐམ་ཀ་པ་ཞེས་དང་། 高锰酸钾 མན་ མཐོ་སྐྱར་སྒྲ། 羊驼 ལ་ར་མོང་ལུག་དང་། 骆驼 ལུག་ར་མོང་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ། (4) སྒྲ་དོན་མཉམ་སྐྱར། 模变换 སྒྲ་ བརྒྱུད་དང་། 啤酒 སྤྲི་རག་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་སྐྱར་བྱས་པ་གང་ཞིག་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ ཉོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྐྱར་ཐབས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་མཉམ་སྐྱར་དུ་རྩིས་བབྱང་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། cocacola ཇི་ཇི་ཇི་ཇི་ Gine ཇི་ཇི་ སོགས་ཀྱི་བརྟེན་ཆད་དེ་དག་སྒྲ་སོར་བཞག་བྱས་པ་ཅམ་མ་ཟད་མཆོན་དོན་གཞན་ཞིག་བཟོན་རྒྱ་ ཡོད་པའང་དེ་འདྲའོ། །དེས་ན་ང་ཆོས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་མཉམ་སྐྱར་གྱི་ཐབས་ཤེས་དེ་འདྲ་སྤྱད་ན་སྐྱར་གཙང་སེང་ལས་ ལེགས་པར་མཐོང་བའི་བརྟེན་ཆད་གསར་བཟོའི་སྐབས་རིག་པས་དབྱད་ནས་བཟོ་སྐྱབ་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། 辐射 ཞེས་པར་ལ་ཟེར་ཞེས་བསྐྱར་བས་སྒྲ་སོར་བཞག་གི་སྤྱང་དུ་དེ་འོད་ཀྱི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པའང་ཟེར་གྱི་རུས་པས་ཉོན་ ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་སྒྲ་དོན་མཉམ་སྐྱར་དུ་ཅིས་ཆོག དེ་མིན་媒体 སྐྱབ་གཞུགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། 基因 ལ་གཞི་ ཀྱེན་དུ་བསྐྱར་བ། 黑客 ལ་མགོན་ནག་དུ་བསྐྱར་བ་བཅས་ནི་རྒྱ་སྐད་དེ་ཕྱི་སྐད་ཅིག་སྐྱར་བྱས་པའམ་སྒྲ་གཡར་བ་ ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པས་བཞད་གད་ཀྱི་རྒྱུར་སྤང་བ་དེ་འདྲ་ཏ་ཅང་མང་བོ་ཡོད།

བརྟེན་ཆད་ནམས་ཐད་སྐྱར་བྱས་ན་བརྟེན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུབ་རང་བཞིན་ལ་རུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་གྱི་ཡོད། སྤར་ 赤脚医生 ལ་ཨམ་ཆེ་རྒྱང་རྒྱུ་པ་ཞེས་ཐད་སྐྱར་བྱས་པ་ད་གཞིང་ 让赤脚医生穿鞋 ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དུམ་བུ་དེ་སྐྱར་བའི་པོ་ཞིག་ ཐུང་ཡོད། དེ་ནི་ཉིང་ཞོ་མིང་གི་བཀའ་མོལ་གསལ་ཡིན་པས་རང་དགར་བཟོ་བཅས་བྱས་ཡོད་པས་ཡོང་ཐབས་མེད། གལ་ ཏེ་སྤར་ཨམ་ཆེ་རྒྱང་རྒྱུ་པ་ཞེས་མ་བསྐྱར་བར་གྱོང་གསེབ་ཀྱི་ཨམ་ཆེ་ཞེས་དོན་སྐྱར་བྱས་ཡོད་ན་མཇུག་མའི་སྐད་ཆ་

དུས་བྱ་དེ་སྐྱེས་ལག་པ་དང་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིག་གི་ཆོག་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་པ་དེ་འདྲ་ཐོན་ཐབས་མེད།

གཞན་ཡང་དེ་དང་དུས་གསར་ཐོན་བརྒྱུ་ཆད་མང་བོ་ཞིག་ཀྱི་ཡིག་ལ་བསྐྱེད་དུགས་ནས་བརྒྱུ་མི་བདེ་བ་སྐྱོ་ཆོགས་བཟོས་པའང་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཆོག་ཐོགས་ “机” “子” “老” ལ་སོགས་པའི་མིང་བརྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་པའི་ཡོད་པ་ནམས་ཐད་ཀར་སྐྱེད་དུགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁུ་སྤྱོད་འཕྲུལ་འཁོར་རེ་སྐྱེད་ནས་བརྒྱུ་མི་བདེ་བ་ཞིག་བཟོས། སྐྱེད་འཕྲུལ་འཁོར་བྱིས་པའི་སྐྱེད་ལེགས་དེ་ཆོར་བལྟས་ན་ཤེས་སྒྲིལ། “电影” སྐྱོག་བརྟན། “电话机” ལ་པར། “照相机” དཔར་ཆས། “飞机” གནམ་གྲུ། “留声机” སྐད་དཔར་སོགས་སྐྱེད་འཕྲུལ་པ་དེ་འདྲས་འཕྲུལ་འཁོར་རེ་སྐྱེད་ན་བརྒྱུ་མི་བདེ་བ་བརྒྱུ་ཆད་ཆད་ལྷན་ཅན་ཀྱི་ཆད་གཞི་ལས་བསྐྱེད་པའི་བརྒྱུ་ཆད་ཀྱི་བསྐྱེད་གསལ་རང་བཞིན་དང་ཡང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པས། འཕྲུལ་འཁོར་བྱིས་ན་ལེགས་པ་ཡོད་སར་གང་ཐུབ་ཀྱིས་སྤངས་ནས་དུད་འཐེན་ནམ་ཐོ་ལྷ་ཞེས་དང་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་ཡང་སྐྱེད་འཕྲུལ་སྐྱོག་སྐྱོག་ཅེས་མདོར་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པ་མི་འདུག།

༣ སྐད་གཞན་ཀྱི་སྐྱེད་གཞི་བའི་ཐབས་བཤད་པ། སྐྱེད་སྐྱེད་ལེགས་ཀྱི་སྐྱེད་ཐབས་དེ་ནི་ཡིག་སྐྱེད་ཀྱི་ལག་ལེན་དངོས་ནང་སྐྱེད་བྱེད་ཆེ་བའི་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་སྐྱེད་ཐབས་ལའང་ཞིབ་འཇུག་མང་དུ་བྱས་ཡོད་དེ། སྐྱེད་སྐྱེད་བཅའ་གཉིས་③ལས་གློ་མ་ལྟ་བུ་གོའི་སྐྱེད་ལས་ཆོག་དང་། སྐྱེད་སྐྱེད་དང་། ས་དང་། འོད་དང་། རྩི་དང་། བ་ལང་། མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པ་ནམས་པ་དུ་མར་སྐྱེད་པ་དང་། གློ་ཤི་ལྟ་བུ་གྲ་ཤོགས་པ་དང་མཁུ་སྤྱོད་པ། བརྒྱུ་མི་བདེ་བ་དང་། ལུག་པ་དང་། མཛོད་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེད་ལེགས་ལས་དྲངས་ཤིང་བསྐྱེད་ན་སྐྱེད་ཐབས་མང་བོ་ཞིག་ཀྱི་སྐྱེད་པ་ལ། བསྐྱེད་བརྒྱུ་མི་བདེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཐབས་དེ་ཀྱན་འདྲུང་ཡང་མི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱི་ཆད་པར་བྱུང་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཆེན་པོ་མེད་པ་ནམས་ནི་མི་སྐྱེད་བར་ཀྱུ་གར་ཀྱི་སྐད་སྐྱེད་ལོག་ཅིག་ཅེས་དང་ཡང་ཡུལ་དང་སེམས་ཅན་དང་། མེ་རྟོག་དང་། ཆེ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མིང་བསྐྱེད་ན་དོན་གོལ་ཞིང་ཆོག་མི་བདེ་བ་འོང་བྱིས་བསྐྱེད་དུ་བྱུང་བ་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་གཏོལ་མེད་པ་ནམས་ལ། མགོ་ལ་ཡུལ་ཞེས་པ་དང་། མེ་རྟོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་བྱ་བའི་མིང་གཅིག་སྐྱེད་ཐབས་སྐྱོན་ལ་ཀྱུ་གར་སྐད་སྐྱེད་ལོག་ཅིག་ཅེས་གསལ་བོར་བསྐྱེད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐང་ཀྱུ་ལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བཞེད་པོ་ཐང་སེན་སྐྱེད་མས་ཀྱང་བསྐྱེད་མི་བྱུང་བ་ལའི་དགོངས་པ་གསུངས་པའང་སྐད་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤིག་བསྐྱེད་པ་རེད། དེ་ཡང་གསང་བའི་སྐྱེད་པ་མི་བསྐྱེད་བ་དང་། ནམ་གྲངས་མང་བོ་འཇུགས་པའི་ཆོག་མི་སྐྱེད་པ། ཆེ་ཤིང་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱི་ནག་ལ་མེད་པའི་རིགས་མི་བསྐྱེད་པ། སྐྱེད་ཐུབ་ཅུང་གྲགས་པ་བཅན་པའི་དབང་གིས་མི་བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་དོན་ཟབ་ཅིང་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་བསྐྱེད་ན་ཅོལ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་ཡོད་པ་ནམས་མི་བསྐྱེད་བ་བཅས་ལྟ་ཡིན་པའང་ཆ་བའི་ཆ་ནས་སྐྱེད་སྐྱེད་བཅའ་གཉིས་ནང་བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས།

དེ་དང་དུས་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཀྱི་ཡིག་ཡིན་ཀྱང་སྐད་སྐྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤིན་ཀྱང་གཅིག་ཀྱི་དང་ཆད་ལྷན་ཅན་ཞིག་མེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་མཁུ་སྤྱོད་ཀྱི་མཛོད་དུ་འདྲན་ཐབས་མེད་པའི་གནས་

ཚུལ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད། ཡུལ་མིང་དང་ས་མིང་། ཐོན་དངོས་གསར་བའི་མིང་སྟགས་བོད་རྒྱུ་དུ་ཐད་སྒྱུར་མི་བདེ་བ་
ནམས་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པ་ལོ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ལུགས་ཡིན་ཅུང་། ཚ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་གྱུར་དང་བོད་མིའི་དག་ནས་བརྗོད་
བདེ་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དགོས། འོན་ཀྱང་དེད་དུས་སྒྱུར་པ་ལ་ཆེར་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བསྐྱེད་དུགས་ནས་འེལ་འེལ་
མང་དུ་སྒྱུར་ནས་འེལ་ཐེང་བ་ཞིག་ཆགས་ཤིང་བོད་པ་རྒྱ་རྒྱུད་མ་བྱང་བ་ནམས་ཀྱི་དག་ནས་བརྗོད་མི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད།
དཔེར་ན་མུང་ཉང་ཅེས་བྲིས་ན་ཆོག་ཀྱང་མུ་ཚུགས་ཀྱིས་མུང་ཉའི་ཞེས་དང་། གུན་ཏུ་ལ་གུན་ཏུ་སྟགས་མང་དུ་ཡོད།
སྒར་གྱི་འགྲུར་རྟིང་བ་དག་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་སྒྲིལ་། ཅོག་ཅོ་དང་། སྒྲིག་ཅོ། འཇམ་ཅོ། ལ་ལུག་ པད་ཆལ་སྟགས་སྒྲ་
ཡོད་པ་ལས་ད་ལྟའི་སྒྲ་ལ་ངན་འདི་འདྲ་བྱས་ཏེ། ཅིའི་ཅོ་དང་སྒྲའི་ཅོ་འཇམ་ཅོ་ལོ་ལྟ་པད་ཆལ་ཞེས་བྲིས་ན་མིག་ལ་
མི་མཐོས་ཤིང་རྒྱ་གཟན་པ་ཞིག་མི་འདུག་གཤ། དེས་ན་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་སྒྲ་རྒྱུར་ཆགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་ལས་
རྒྱ་རྒྱུད་བཤའ་མ་ཞིག་ཡོད་ཐབས་བྱེད་མི་ཅུང་། ད་ལྟ་རང་རེའི་སྒྱུར་ཡིག་ནམས་ཀྱི་ནང་ཐོན་པའི་བྱི་གཡར་མིང་ཆོག་
མང་ཆེ་བ་རྒྱ་བོད་ཤན་སྒྱུར་གྱི་མཁུག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བོད་སྒྲ་སྒྱུར་ཤན་སྒྱུར་མ་དེར་བསྐྱེད་ཆེ་བས་གོང་གསལ་སྒྲ་དེ་
རིགས་མང་དུ་འདུག་པས་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ལག་ལེན་དང་ཡང་ན་ཆེད་ལས་བརྗོད་ཆད་གསར་བཟོ་དང་ལུས་གཏན་གནང་
མཁན་ནམས་ནས་དེ་དོན་ཐུགས་ལ་འཇགས་གནང་དགོས་གལ་ཆེ་སྟེ་མ་ནས་བྲིས་སོ། །

མཁུག་བྱང་།

- དུས་ཐུང་འབད་པས་བྲིས་པའི་དཔྱད་ཚུལ་འདི། །
 - ཡུན་རིང་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་བསགས་པ་ལས། །
 - བྱང་རྒྱལ་གཏམ་འདོད་བྱས་ནས་བྲིས་པ་མིན། །
 - སྒར་གྱི་གཞུང་དང་དེད་གི་ལག་ལེན་སྟགས། །
 - བྱི་ནང་རིག་གཞུང་འོ་འོ་རབ་བསྐྱབས་ནས། །
 - ཐོན་པའི་དཔྱད་ཚུལ་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་འདིར། །
 - སྒྲིན་དང་ཐལ་ཆ་ཅི་མཆིས་གཟུར་གནས་པས། །
 - དྲང་བོའི་ལུགས་ཀྱིས་བྱངས་ནས་མཆང་བརྗོད་ན། །
 - ལག་རྒྱང་སྟེམ་པ་སྒྱུར་ནས་དད་མོས་ལྷ། །
- སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ལོའི་ཟླ་ ༥ཆེས་ ༢༠ལ།

མཆན།

- ① བརྗོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མདོར་བསྐྱུས།
- ② མཁུག་འཁུག་ p13
- ③ སྒྲ་སྒྱུར་བམ་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ། །ལག་བྲིས་མའི་ཤོག་གངས་བདུན་པ།

༡༡། བོད་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྲིད་ཁྲིད་ལྷན་པའི་གནད་དོན་ འགའ་ཞིག་ལ་དབུང་བ།

བ་སངས།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུས། བོད་རིགས་སྒྲིབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་བྱང་ཚད་ལོ་ལྷམ་ལ་འཁུ་བའི་རྒྱ་ཁྲིད་དང་། བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་སྒྲིབ་གཞི་དང་སྒྲིབ་ཁྲིད། རྒྱལ་སྐོར་བཅས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྣའི་སྒྱུ་ཆ་ནམས་སྒྲིག་འདོན་བྱས་ཡོད།
བཅའ་ཆད་གཙོ་བོ། བོད་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་གཞི། སྒྲིབ་ཁྲིད།

༡༡། རྒྱལ་སྐོར་བཅས་རང་སྤྲོད་ཀྱི་བོད་རིགས་སྒྲིབ་མའི་བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་བྱང་ཚད་ནི་ལོ་ལྷམ་ལ་འཁུ་བའི་བར་དམའ་རྒྱ་ཁྲིད་ཡོད་ཅིང་། དེའང་སྒྲིབ་ཆུང་རྒྱལ་སྐོར་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་ཐུབ་ཅེས་ཀྱི་ཆོད་གཞིར་སྒྲིབ་སྒྲིལ་རྒྱུ་ལ་དེས་ཐུབ་ཅེས་དང་། སྒྲིབ་ཆོད་ཀྱི་ཆོག་སྒྱུར་འདྲ་དཔེར་བཟུང་ནས་དཔེར་བཅོལ་འགོད་ཐུབ་ཅེས་ལས་དངོས་སུ་རང་ལ་དབང་བའི་ཤེས་བྱ་གསར་བ་ཞིག་ཁོང་རྒྱ་ཁྲིད་རྒྱ་ཁྲིད་དོན་ཀྱི་མེད། སྒྲིབ་དེ་དམའ་རིམ་སྒྲིབ་འབྲིང་དང་མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་འབྲིང་ནང་ལྷན་ཐུག་དུ་བསྐྱེད་པས་ད་ཆ་སྒྲིབ་ཆོད་ཀྱི་བོད་རྒྱལ་ཡིག་ཆེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐུག་ཁག་ཅིག་ལའང་བོད་ཡིག་གི་ཤེས་བྱའི་ཆར་གཞི་ཉི་ལ་འབྲུ་ཅེས་ཡང་མེད་པས་བོད་སྤྲོད་སྒྲིབ་ཆོད་ཀྱི་བོད་ཡིག་ཆོད་པའི་དགེ་ཆུན་ནམས་ཀྱང་མཁས་པ་བརྒྱ་ལ་མི་སྒྲིག་ཀྱང་སྒྲིབ་པོ་གཅིག་ལ་སྒྲིག་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྷན་ལྷན་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོད་མང་བོ་སྤྲོད་གི་ཡོད། དེ་ལྷན་ཡོད་ཀྱི་ཐད་དེ་ཆོས་ནམས་རྒྱ་ཁྲིད་ཆོག་སྒྱུར་དང་བྲིས་བདག་སྒྲིབ་ཐུག་བཅས་ལ་སྒྱུ་འཇུགས་མང་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་ཁོ་ཆོས་ཡང་འགན་འཁུར་ཅིས་ཅན་ཞིག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་ཆོས་གོང་གསལ་གྱི་བྱ་ཁྲིད་དེ་དག་རེ་ཞིག་བཏང་སྟེ་མས་སུ་བཞག་ནས་ད་ཆོ་སྤྲོད་བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་སྒྲིབ་གཞི་དང་སྒྲིབ་ཁྲིད། རྒྱལ་སྐོར་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྣ་རང་དོན་ཀྱི་སྒྱུ་ཆ་ནམས་སྒྲིག་འདོན་བྱུང་ན་པན་པ་དེ་བས་ཆེ་བར་སེམས།

དང་པོ། བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་སྒྲིབ་གཞིའི་ནང་དོན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ལྷན་པའི་འཛམ་བ།

སྒྲིབ་གཞི་ནི་སྒྲིབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེས་དགེ་ཆུན་ཀྱི་སྒྲིབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐུགས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་སྒྲིབ་ཐུག་གི་ཤེས་བྱ་བསྐྱེད་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཁྲིད་ཆ་གཙོ་བོའང་ཡིན་པས་སྒྲིབ་གཞིའི་ནང་དོན་འཛམ་བོ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱ་ཁྲིད་ཆ་དེ་གོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། རང་སྤྲོད་སྒྲིབ་གཞི་བསྐྱེད་བཅོས་རབས་དང་རིམ་པ་བྱས་པ་བརྒྱད་ད་ཆའི་སྒྲིབ་གཞིའི་ནང་འཛོལ་དངོས་དང་རྒྱུ་ཐག་རིང་ལ་གོ་དཀའ་བའི་ནང་དོན་ཁག་

* བ་སངས་ལགས་ནི། ལྷ་ས་མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་འབྲིང་གཉིས་པའི་བོད་ཡིག་དགེ་ཆུན་ཡིན།

ཅིག་དྲོ་ནས་སྒྲུབས་བདེ་ལ་དགོས་གཤམ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཁོའི་ཡིག་རིགས་དང་ཚུལ་འབྱེད་ཤེས་བྱ་སྒྲུབ་ཁ་རྩོལ་བྱས་
པ་ནི་སྤར་དང་བསྐྱར་ན་ལེགས་བཅས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད་ཡོང་། འོན་ཀྱང་ད་དུང་མི་འདང་བའི་ཆའང་ཁ་ཤས་སྤར་རྒྱ་
ཡོད་པ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ། །

༡ བོད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་གཙོར་བཟུང་བ་མི་འདང་བ།

ང་ཆོས་ད་ལྟ་སྤྱད་བཞིན་པའི་སློབ་གཞི་ཁག་ནང་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱར་གྱུར་པའི་བརྟུན་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་
བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་མི་འདང་བའམ་འཆམ་པོ་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སློབ་ཚུངས་སྐབས་གོ་བདེའི་དག་ཡིག་གི་ཤེས་བྱ་
འཆམ་པོ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་མེད་ཅིང་ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་འདུན་བ་དང་། གཟུགས་འདུན་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་དབྱེ་བ་འབྱེད་
པ་དང་། ཁོ་ཆོའི་བསྟན་དོན་མི་འདུན་པ་ཤེས་རྟོགས་དང་བསྐྱར་བ་བྱེད་རྒྱུ། དེ་བཞིན་དེ་དག་ལག་ལེན་དངོས་ནང་རི་
ལྟར་བེད་སྤྱད་བྱེད་སྤངས་སྒྲུབ་སྤྱི་འདུན་བྱ་རྒྱུའི་ཤེས་བྱ་ཉུང་བ་དང་། དེ་འདུན་སྤྱི་འདུན་གཞི་བཀོད་སྒྲིག་ཉུང་བའི་
རྒྱུ་ལྟེན་སློབ་ཕྲག་ལ་སྤྱི་འདུན་བརྟུན་ཐོབ་པ་པོ་ཤེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་དག་ཆའི་མང་གཞི་སྤྱི་འདུན་ཐོ་ཆགས་ཏེ་སྤྱི་འདུན་ལ་ཆད་
ལ་ཡིག་ཞོར་འབྱེད་བ་དང་སྤྱི་འདུན་ཡང་དོན་མི་འདུན་བའི་བྱ་དངོས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡི་གེ་གཅིག་འབྱེད་པ་སྒྲུབ་སྤྱི་འདུན་
ཀྱི་ཚ་ཆོག་སྤྱི་འདུན་བྱེད་རྒྱུའི་སློབ་ཆོན་བཀོད་མེད་པས་སློབ་ཕྲག་ཆོས་སྤར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་སྒྲུབ་ནང་དོན་གང་ཞིག་
སློབ་སྤྱི་འདུན་སྐབས་དེའི་ཚ་ཆོག་ཁྱུང་ཁྱུང་དང་སྤྱི་འདུན་ལ་ངེས་ཅན་ལས་ནང་དོན་དེ་སློབ་ཁྱིད་ཆར་ནས་གང་ཅན་ཕྱིན་
རྒྱུས་སྤར་ཡང་ནང་དོན་གསར་བ་ཞིག་སློབ་སྤྱི་འདུན་སྐབས་སྤོང་གྱི་ཚ་ཆོག་རྣམས་དཔྱད་རྒྱུ་མེད་པ་དེད་མོང་གིས་བྱི་བ་
བཟུང་བའི་དཔེ་ལྟར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་དོན་གོང་འོག་གཉིས་བར་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་ཆེན་དང་
དོན་འོག་མ་དེ་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་སྐབས་སྤོང་ལ་ནང་དོན་གོང་མ་དེ་སྤར་ཡང་གསར་དུ་སྤོང་ལ་ངེས་སུ་འཇུག་པ་དང་བསྐྱར་
དུ་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན་མཐོ་རིམ་སློབ་འབྲིང་གི་ནང་དུ་དབྱངས་གསལ་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
རྣམས་སློབ་དེབ་དང་པོའི་ནང་བཀོད་པ་དང་། རྒྱུ་འཇུག་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྣམས་སློབ་དེབ་གསུམ་པའི་ནང་བཀོད་
ཡོད་ཅིང་རྒྱུ་འཇུག་མ་ཞིང་ན་ར་ལ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་འཇུག་ཚུལ་འབྱུར་བ་མ་ཞིང་། མཆོན་གཉིས་མ་ཞིང་། མཆོན་
མེད་མ་ཞིང་སྒྲུབ་སྤྱི་འདུན་སྐབས་མིང་གཞིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་སྤོང་ལ་སློབ་ཕྲག་ཆོར་
ཡང་བསྐྱར་མིང་གཞིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཚ་ཆོག་སྤོང་ལ་ངེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་སྐོར་གྱི་ནང་དོན་མཐོ་ཅན་ཞིག་
ཁྱིད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་སུམ་ཅུ་བའི་སྤང་གྱི་འཇུག་པ་རྣམས་སྤྱི་འདུན་བརྟུན་བྱེད་ཐབས་ཡག་པོ་མེད་པ་སྟེ། སྤྱི་
གཞི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཆོག་དུམ་སྤང་སྤང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལྟ་སློབ་སྤྱི་འདུན་བྱས་མ་ཐག་པའི་སྤང་གཅིག་པོ་དེ་རང་
བཀོད་ནས་དེ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་སྤྱི་འདུན་བརྟུན་བྱེད་སྤངས་མང་པོ་ལས་བརྗོད་པ་རིང་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་སློབ་སྤྱི་འདུན་བྱས་མ་
ཐག་པའི་སྤང་དེས་དོན་རྟོག་སྤངས་རྣམས་པ་མི་འདུན་པ་ཁ་ཤས་བཀོད་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། ད་ལྟ་སློབ་
སྤྱི་འདུན་བྱས་མ་ཐག་པའི་སྤང་དེ་ཅན་མ་ཟད། སྤངས་ཟིན་པའི་སྤང་ཆོང་མར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཆོག་པའི་སྤྱི་འདུན་གཞི་བཀོད་
སྒྲིག་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་སློབ་དེབ་ནང་མི་ལྷན་གྱི་སྤང་སྤངས་ཟིན་རྒྱུ་གཞིའི་ཐོག་ ངའི་དཔེ་དེབ་དང་། ཁོང་

༡ ཚུམ་ཡིག་སྒྲིབ་ཆེན་བྱི་ལྷུང་གཞི་བོ་དཀྱིག་བྱིང་ལྷུང་ས་མི་ཡིག་ས་པ།

- 82 -

༣ བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཤེས་རྟོགས་བྱ་རྒྱུ་ལོ་ཤེས་བྱ་དགོན་པ།

བོད་མི་རིགས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱིས་ཕྱག་ལ་མཆར་སྟག་དོ་མཆར་གྱི་མེས་པོའི་ལ་
རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས་འཛམ་གླིང་ས་སྟོན་གུན་ནས་དང་མོས་དང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་
མང་པོ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་གནས་འདིའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་བོད་རིགས་སློབ་ཕྲུག་ཆོས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་
དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལ་གོ་རྟོགས་གཏན་ནས་མེད་པས་རིགས་གཞན་གྱི་མིས་དེ་ཆོའི་སྐོར་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས་མགོ་བོ་
འཕྲེད་དུ་གཡུགས་ནས་མི་ཤེས་པའི་ནམ་འགྲུ་སྟོན་པའམ་ཐ་ན་ང་ཆོའི་སློབ་དེབ་ནང་བཀོད་མེད་ལ་དགོ་ཆན་གྱིས་
ཀྱང་བསྐྱབ་སྤྱོད་མེད་པས་རྒྱས་མངའ་མེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་ནང་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཉུང་ཤས་རེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཉ་ཅང་ལེགས་པར་སྟུམ་ཞིང་། ང་ཆོའི་སློབ་དེབ་
ནང་སློབ་ཚུངས་སྐབས་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་ཁ་ཤས་དང་གནས་ཁག་ཅིག་སྟབས་བདེའི་དོ་སྣང་རགས་ཅམ་བྱས་པ་ལས་སློབ་
འབྲིང་དུ་སླེབས་རྗེས་ཤེས་བྱ་དེ་རིགས་རེ་ཉུང་དུ་སོང་ནས་མཐོ་རིམ་སློབ་འབྲིང་སྐབས་སློབ་དེབ་ཀྱི་མཁུག་དུ་ཉ་སྟོག་
སློབ་ཚན་རེ་གཉིས་བཀོད་པ་ཕྱད་འཆད་ཁིད་སློབ་ཚན་ནང་ཤིན་ཏུ་དགོན་པོ་ཆགས་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་
ཆོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར་རེ་གཉིས་སྤེངས་སྐབས་ཐོན་མི་སྟོན་པོད་ཡིག་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་ཆང་མས་མ་བཤོས་
གཅིག་མཐུན་གྱིས་ཤོད་ཐུབ་པ་ཕྱད། དེ་བྱིངས་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཆ་གང་དྲིས་ཀྱང་ལན་ཡང་དག་པ་འདེབས་
རྒྱུ་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན། སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐོར་སྐད་ཆ་དྲིས་ཆོའི་མཐར་ཡང་རང་འཛིན་གྱའི་སློབ་ཕྲུག་སུམ་ཆ་
གཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་ཐོག་མར་དོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། ཡང་པོ་བྲང་པོ་ཉ་ལ་ཟེར་དོན་ནི་གྲག་ཟིངས་ཆེན་པོ་
ཞིག་དང་འབྲེལ་བས་རེད་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྟེ་ས་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐོགས་ཚུལ་སོགས་ས་མིང་སྤྱིང་ཆོའི་ཆང་མས་
ཤོད་མི་ཐུབ་པ་དང་བོད་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་སྟོལ་སོགས་ཡུལ་སྟོལ་གོམས་གཤིས་སྐོར་བྲིས་ན་འང་ཁ་གྲག་རྒྱ་མེད་
པས། ང་ཆོའི་སློབ་དེབ་ནང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གང་མང་བསྟུ་རུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚན་རེའི་མཁུག་དུ་ཕན་བྱ་རེ་བཀོད་
སྒྲིག་ཐུབ་ཆོའི་གཅིག་ནས་སློབ་ཕྲུག་གི་སོས་རྒྱ་ཆོའི་རྒྱ་དུ་ཐུབ་པ་དང་གཉིས་ནས་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་
རིག་གནས་ལ་དད་མོས་སྦྲིས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་དང་བའང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ། དགོ་ཆན་གྱི་ཡོན་ཆད་དང་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་མི་འདང་བ།

དགོ་ཆན་ནི་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བྱ་བར་སྒྲིག་འཇུགས་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་སློབ་ཚན་གྱི་ནང་དོན་ནམས་སྟོབ་ཕྱག་ལ་བརྒྱད་
སྤྱོད་དང་གསལ་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་སློབ་ཁྲིད་བཟང་ངན་དང་སློབ་ཕྲུག་གི་ཤེས་ཚད་ཅི་ཡོང་བཅས་ལ་
ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དགོ་ཆན་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཆད་མཐོ་དམན་ནི་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལེགས་འགྲུབ་
ཐུབ་མིན་གྱི་གནད་འགག་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་མོད། རང་སྤྱོད་ཀྱི་དགོ་ཆན་ཁག་ཅིག་ནི་རང་དོས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཆད་
ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་བབས་ལ་ཐུག་ཡོད།

༡ དགོ་ཆན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་མི་འདང་བ།

དེང་སྐབས་རང་སྤྲོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྷ་ཆུང་འབྲིང་ཁག་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་ཆུ་ཆད་དམའ་བ་དང་སྤྲོམ་ཉག་ས་
དག་གསུམ་གྱི་མང་གཞི་བཟླ་པོ་མེད་པ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནམས་སྤྱི་རགས་པ་ཙམ་རྟོགས་པ་ལས་ཞིབ་
ཕྱེ་གསལ་བོ་མི་ཤེས་པའི་བོད་ཡིག་དག་ཆུ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དམའ་རིམ་སྒྲིབ་འབྲིང་ཁག་ནང་
རྩལ་འཇུག་དང་དངོས་ཁམས་སྤྲོམ་ཆེན་ལོ་བཞིའི་ནང་བོད་ཡིག་གཏན་ནས་སྒྲིབ་སྤྱོད་བྱེད་ཆུང་མེད་པའི་ཆེད་
ལས་གཞན་གྱི་དག་ཆུ་ཁག་གིས་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་བྱིད་བྱེད་པ། ཐ་ན་སྒྲིབ་ལྷ་ཁ་ཤས་ནང་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་ཞན་ཙམ་
ཡིན་པའི་ནང་སའི་བོད་སྤྲོད་སྒྲིབ་འབྲིང་འབྲིམས་ནས་སྒྲིབ་ཐོན་བྱུང་བའི་དག་ཆུ་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་
བྱིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་ཆུ་ལ་ནི་གཞི་རིམ་གྱི་རྒྱུ་ཁག་གི་སྒྲིབ་འབྲིང་ཙམ་མ་ཟད། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁྲུལ་
གྱི་སྒྲིབ་འབྲིང་ཁག་ནང་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་དག་ཆུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཁོག་མ་གང་མེད་པར་
སྒྲིབ་ཕྱག་ཆོར་ལྷ་ཆུགས་ཀྱིས་ཟ་རུ་གང་སྤྲོད་འདོད་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲིབ་དེབ་དང་དཔུང་གཞིའི་འགྲོས་ལ་བརྟུན་ནས་སྒྲིབ་
ཁྲུལ་བྱེད་པ་ལས་དོན་ངོ་མ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ། འགའ་ཞིག་གིས་ནག་པང་ཐོག་ཡིག་ནོར་དང་ཕྲད་ནོར་འབྲུལ་ཅན་
མང་པོ་འབྲི་བ། ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཆེན་ཐད་ཀར་སྟོག་པ་ཙམ་ལས་དེའི་ནང་གི་ཆོག་མཆོག་སྤྲོམ་པོར་འབྲེལ་བཤད་
མི་ཐུབ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གཞན་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མེད་པས་སྒྲིབ་ཆེན་དཔེ་ཞིབ་དང་
འབྲེལ་བཤད་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ཆུང་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། གནས་བབས་དེ་འདྲའི་འོག་སྒྲིབ་ཕྱག་གི་ཤེས་
བྱའི་རྒྱ་ཁྱོན་དེ་ཉ་ཅང་གུ་དོག་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་ནས་རྒྱགས་ཆད་གཏོང་སྐབས་ངག་སྦྱོར་གང་བཏང་བ་ནམས་ཆད་ལུས་
མེད་པར་འབྲི་བ་ལས་དེ་ལས་བཀལ་ཏེ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་ལ་རྒྱུན་གཏན་སྤྲོམ་ཉག་ས་དག་གསུམ་
སྐར་ལ་དག་ཆུ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཁྱེར་ཁྱོར་ཞིག་ལས་མེད་པས་སྒྲིབ་ཕྱག་ལ་དེའི་སྐར་ནན་བཤད་དང་། དཔེར་བརྗོད་
དཔེ་ཞིབ་བྱེད་པ། དཔེར་བརྗོད་འབྲི་རུ་བརྟུག་ནས་དག་བཙས་བྱེད་པ་སྤྲོམ་ཀྱི་སྤྱོད་བཟའ་བྱེད་ཆུང་མི་འདང་
བར་རྒྱགས་ཆད་ཁོན་དམིགས་འབེན་དུ་བཟུང་ནས་སྒྲིབ་དེབ་ནང་ཅི་ཡོད་ཉ་ཉུང་མཉམ་བཞེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་འདོན་བྱེད་
དུ་བརྟུག་རྒྱུ་སྒྲིབ་ཕྱག་ཆོར་པའི་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བརྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་མེད། རྒྱ་ཁྱོན་དེས་སྒྲིབ་ཕྱག་ཆོས་ཀྱང་དཔེར་
བརྗོད་གསར་བ་བཟོ་སྐབས་སྒྲིབ་དེབ་དོས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དང་ནམ་པ་གཅིག་པ་མ་གཏོགས་བཟོ་མི་ཤེས་པ་དང་རྒྱགས་
ཆད་སྐབས་ཀྱང་སྒྲིབ་དེབ་སྟེང་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་འགོད་སྤངས་གཅིག་མཆོངས་ཡིན་པ་ནམས་དཔེ་ཞིབ་ལེགས་
པར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཕན་ཙམ་འཇུག་ཆེ་གཏན་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད། གནད་དོན་དེས་སྒྲིབ་ཕྱག་ཆོར་བོད་སྐད་
ཡིག་གི་མང་གཞི་བཟླ་པོ་ཞིག་འཇུགས་མི་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐད་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསོག་མི་ཐུབ་པ་དེ་
བཞིན་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རུས་པའང་རིམ་བཞིན་ཤོར་ནས་མཐའ་མ་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད། དེས་
ན་དག་ཆུ་རང་དོས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་བྱང་ཆད་ལ་ཤུགས་སྟོན་མ་བརྒྱབ་ཆོ། སྒྲིབ་ཕྱག་ཆོར་བོད་སྐད་ཡིག་མང་གཞི་
ཡར་རྒྱས་ཡོད་ཆུར་བཀག་དོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལུ་མཐུད་དར་སྤེལ་གཏོང་ཆུར་ཡང་གོགས་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

༡ དགོ་ཆེན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་འཁོར་རྒྱ་རྒྱུ་བ།

ཉེ་ལམ་བྱང་ཚད་སྒྲོབ་གསོ་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་སྒྱུ་ལྟར་གྱི་སྒྲོབ་གསོ་སྤྱི་དང་སྒྲོབ་གསོ་བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲོབ་ཚན་དེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་སྒྱུར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོབ་སྒྱུར་ཚུལ་ཐོན་པ་དང་གཙོ་བོ་དགོ་ཆེན་ལ་རག་ལས་ཡོད་དེ། ང་ཚོའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོ་ཆེན་མང་བོ་ཞིག་གིས་མིག་མཐུན་གྱི་སྐར་གྲངས་དང་མཚན་སྟན་ཁོ་ན་བསམ་པ་ལས་བོད་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་བོད་རིགས་ཀྱི་མི་རབས་རྗེས་མ་ཚོའི་ལུས་ཐོག་ཏུ་ཆགས་འཛིག་ཅི་ཡོད་སྐར་ལ་བསམ་གཞིགས་གཏན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད། མ་གཞི་བྱས་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་སྐར་གྲངས་མཐོ་ཙམ་འཐོབ་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཁྲིམ་བདག་དང་སྒྲོབ་སྒྱུག་ཚད་མའི་རེ་འདུན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལ་སྒྲོབ་སྒྱུར་དང་དགོ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད། འོན་ཏེ། རྒྱལ་གཏན་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུ་ཞིག་ཞིག་ཅམ་འདིར་བ་དང་། བན་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མང་ཙམ་བརྒྱུད་སྒྲོབ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོའི་འོས་འགན་ཡིན་ལ་གོང་གི་དམིགས་འདུན་དེ་དང་ཡང་འགལ་མེད་པ་ཡིན། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་འབྲིང་གི་དགོ་ཆེན་མང་བོ་ཞིག་གིས་སྒྲོབ་སྒྱུག་ནམས་སྒྲོབ་སྒྱུར་འཇུག་པའི་ཉེན་དང་བོ་ནས་འགོ་ཆུགས་ཏེ་སྒྲོབ་ཚན་ཁྲིད་པའི་མཐའ་མའི་དམིགས་ལུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ཁོ་ན་ར་བཅོལ་ཏེ་སྒྲོབ་དེ་བ་ནང་གང་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོབ་ཚན་ནམས་ཐད་ཀར་ཁྲིད་པ་ལས་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་གཞན་བཤད་རྒྱུར་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་དང་། དགོ་ཆེན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱལ་གཏན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ནང་མང་ཙམ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པའི་དྲི་གཞི་ནམས་སྒྲོབ་སྒྱུག་ལ་ཞིབ་པར་བཤད་ཅིང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དག་སྐྱོར་གཏོང་བུ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ནང་མང་བོ་མི་ཐོན་པའི་ཤེས་བྱ་ཁག་ཅིག་སྒྲོབ་སྒྱུག་ལ་ཕན་པ་ཆེ་ཡང་སྒྲོབ་ཁྲིད་དེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ལྷག་པར་དུ་ཐུན་སེལ་སྒྱུ་རེངས་དང་ཐུར་ལམ་འཕྲུལ་ལྡེ་དཔེ་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་དགོ་ཆེན་དེ་ཚོའི་སྒྲོབ་དེ་ནམས་དེ་བས་ལམ་སྤྱོད་བྱུང་ནས་དེ་བའི་གཉིས་ནང་འཁོད་པའི་དྲི་བ་ཆ་ཚད་གཙོ་བོ་ལ་མི་དབྱེ་བར་དག་སྐྱོར་གཏོང་བུ་བཅུག་པ་ལས་རྒྱལ་གཏན་གྱི་དགོས་ངེས་ཤེས་བྱ་ནམས་བཏང་སྟེམས་སུ་འཛོག་པ་དང་ཁག་ཅིག་གིས་སྒྲོབ་དུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རྗེས་སྒྲོབ་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ཁོ་ན་བསམ་ནས་སྒྲོབ་ཚན་ཡང་ཞིབ་ཏུ་མི་ཁྲིད་པར་ཉོལ་རྒྱལ་ཀྱིས་མཁྱེགས་ཙམ་ཚར་བ་བྱས་ཏེ་མཇུག་གི་དུས་ཚོད་ནང་སྒྲོབ་ཚན་སྐབས་ཀྱང་སྒྲོབ་སྒྱུག་ནམས་དག་སྐྱོར་གཏོང་བུ་འཇུག་གི་ཡོད། གནད་དོན་དེ་རིགས་ནི་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་འབྲིང་ཁག་ན་ཚབས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ལ་སྒྲོབ་སྒྱུག་ཆོས་ཀྱང་བསམ་གཞིགས་མེད་པར་དག་སྐྱོར་ཁོ་ན་ནི་ཅོའི་ཁ་འདོན་ལྟར་བྱངས་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་སྐབས་ཀྱང་ཐུར་ལམ་འཕྲུལ་ལྡེའི་ལན་རི་མ་རི་བཞིན་བྱིས་པ་སྟེ། དྲིས་ལན་གོང་དུ་གསལ་ཞེས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོ་ཡང་ཐོན་པ་རེད། ང་ཚོས་སྒྲོབ་སྒྱུག་གི་སྐར་གྲངས་དང་སྒྲོབ་སྒྱུར་མཚན་སྟན་སྟེམས་ལ་བསམས་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཆེ་མོད། དམའ་རིམ་སྒྲོབ་འབྲིང་དང་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་འབྲིང་གི་ལོ་རིམ་དང་བོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་དག་སྐྱོར་དེ་འདྲ་གཏོང་བུ་མི་འཇུག་པར་གཙོ་བོ་ཆ་རྒྱུ་ཞིག་ཤེས་བྱ་སྒྱུར་བཅར་བྱ་རྒྱུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྟོན་བྱས་ཆེ་མཐའ་མའི་ལོ་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་དག་སྐྱོར་བྱེད་བཅུག་ནའང་འབྲི་བྱས་ཀྱི་མེད་པས་རང་རེའི་དགོ་ཆེན་ནམ་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་སྤུབ་ནའང་ཕན་པ་ཐོན་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ། ཐུགས་ཆེད་འདོན་སྤངས་དང་བཟོ་སྤངས་ཡག་པོ་མེད་པ།

ཐུགས་ཆེད་ནི་སློབ་ཕྲུག་ཆོའི་སྤྱད་བཅར་རིམ་འདྲ་བྱས་མིན་དང་ཤེས་ཆེད་རིམ་འདྲ་ཡོད་མིན་གྱི་གནས་བབས་ལ་བརྟག་
 བྱེད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་སློབ་ཕྲུག་ཆོའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཏེ་ཉེ་ལམ་བོད་སྐད་
 ཡིག་གི་ཐུགས་ཆེད་ནང་ཚོམ་ཡིག་ཕུད་གཞན་པལ་ཆེར་སློབ་ཕྲུག་གི་ངག་སྐྱུར་བཟང་ངན་ཅམ་ལ་བརྟག་པ་དང་མཆུངས་
 ཤིང་། སློབ་ཕྲུག་ཆོས་སློབ་དེ་བ་རྒྱ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་ལྷུ་ལམ་འཕུལ་ལྷེ་སྐགས་ཀྱི་ལན་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་གཡར་ནས་
 ཐུགས་ཤོག་གི་སྤྱི་འདུ་སློབ་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་རང་གི་སེམས་ངོ་ན་བདོག་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་སྟོན་རྒྱ་མེད། སློབ་པ་དེས་
 དགེ་ཆུན་དང་སློབ་ཕྲུག་ཆེད་མར་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ཞིག་འཇགས་པ་སྟེ་རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྤྱད་བཅར་མི་གཙོ་ཞིང་།
 སྐབས་དང་མཆོམས་ཀྱི་ངག་སྐྱུར་གཙོ་བོ་དང་། བསམ་གཞིགས་བྱེད་རྒྱ་མི་གཙོ་ཞིང་ཐད་ཀར་བཤུ་རྒྱ་གཙོ་བོར་འཛིན་
 པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ཐོན་པ་རེད། གཞན་ཡང་ཐུགས་ཆེད་ནང་ཆེད་ལྷན་གྱི་དྲིས་ལན་གྱི་འཁེལ་བྱས་ཏེ་བོད་སྐད་ཡིག་གི་
 དྲི་བའི་ལན་ནམས་ཀྱང་ཆེས་དངོས་མཁས་གསུམ་གྱི་ཐོབ་གངས་ལྟར་ཆེད་ལྷན་དྲིས་ལན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་ན་འགྲིག་
 པ་དང་། དེ་དང་ཅུང་ཟད་མ་མཐུན་ན་ནོར་རྟགས་རྒྱ་ཆུང་བྱེད་པའི་སློབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སློབ་པ་དེས་སློབ་
 ཕྲུག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པ་དང་ཆེད་བཀག་ཆུང་ཆུང་དེའི་ནང་མི་འཇུག་ཀྱི་མེད་ཏུ་གྱུར་ནས་
 ཁོ་ཆོའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རེ་ཞིག་རྒྱ་ཏོང་བ་དང་། ཁོ་ཆོས་སློབ་ཆོན་གསར་བ་སློབ་བྲིད་བྱེད་སྐབས་ཆེ་གཅིག་
 རྒྱ་མི་ཉན་པ་དང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཐུགས་ཤོག་ཐོག་ལན་འདེབས་ཤོག་བྱ་ཞིག་བཟོས་ནས་
 ཐུགས་ཤོག་བཟོ་མཁན་གྱིས་དྲི་བ་གང་ཡིན་མིག་གིས་མི་མཐོང་བས་ཆེད་ལྷན་དྲིས་ལན་གཞིར་བཟུང་ནས་འབྲི་དགོས་
 པ་དང་། ད་དུང་ཐུགས་ཆེད་བཟོ་མཁན་ཡང་ཁྱབ་ཁོངས་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་འདྲིས་མེད་པའི་མིས་བཟོ་བ་སྟེ། དམའ་
 འབྲིང་གི་ཐུགས་ཆེད་དམའ་འབྲིང་དགེ་ཆུན་ལ་བཟོ་རུ་མི་འཇུག་པ་དང་། མཐོ་འབྲིང་གི་ཐུགས་ཆེད་མཐོ་འབྲིང་གི་
 དགེ་ཆུན་ལ་བཟོ་རུ་མི་འཇུག་པས་ནས་རྒྱ་ནང་དོན་དེ་ཆོར་འབྲེལ་མེད་པའི་མི་ཆོས་བཟོ་སྐབས་ཆེད་ལྷན་དྲིས་ལན་
 ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་སྐགས་སྟོན་ཆ་མང་ངོ་། །

མདོར་ན་གོང་དུ་སྤྱི་བའི་སློབ་གཞི་དང་། སློབ་བྲིད། ཐུགས་ཆེད་བཅས་ཆེད་མ་ནི་བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་མི་
 ལྷན་བསྐྱབས་པའི་བྱ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆེད་ལས་མི་སྣ་ཆོས་འགན་འཁུན་ནས་འཁྱུར་བ་དང་བསམ་
 གཞིགས་མང་ཅམ་བྱས་ནས་རང་གི་བསམ་སྒྲོའི་འཁྱེར་ཕྱོགས་དང་ལས་དོན་སྐྱབ་སྤངས་ཐད་ལེགས་བཅོས་ཕྲན་ཅམ་
 བཏང་ན་མི་རིགས་སྤྱི་དང་ཕྱི་རབས་པ་ཡོངས་ལ་པན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་ངེས་སོ། །

༩༩། ཁྱིམ་ཚང་སློབ་གསེའི་ཁྱོད་ཐོད་སྐད་ཡིག་སློབ་གསེར་མཐོང་ཆེན་ བྱ་རྒྱུའི་སྐྱོར་རགས་ཙམ་སྤྲེང་བ།

ལྷག་པ་ཆེ་ཤིང་།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུས། དབྱེད་ཚོམ་འདིར་ཁྱིམ་ཚང་སློབ་གསེའི་ཁྱོད་ཐོད་སྐད་ཡིག་སློབ་གསེར་མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུའི་སྐྱོར་རགས་ལྷགས་
དང་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སློབ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དང་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་བསྐྱེད་རྒྱ། ཁྱིམ་བདག་གིས་དགེ་ཆུན་ལ་གཞོགས་འདེགས་བྱ་རྒྱུ་
བཅས་གསུམ་གྱི་སྐོན་ས་རང་གི་ལྷ་བ་མངོན་པར་བྱས་ཡོད།

བརྒྱ་ཆད་གཙོ་བོ། ཁྱིམ་ཚང་། སྐད་ཡིག་ སློབ་གསེའ།

སྤྲེང་གཞི།

༩༩། ཁྱིམ་ཚང་སློབ་གསེའི་པ་ནི་ཁྱིམ་བདག་གིས་རྒྱ་ཉག་ཏུ་སྤྱུ་གྱུར་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པའི་སྐོན་ས་
ཁྱིམ་ཚང་འཆོ་བའི་ཁྱོད་རྒྱ་སྤྱུ་གྱུའི་ལོ་ནའི་བྱང་ཆོས་དང་བསམ་སྦྱོར་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཟ་ཉལ་འགོ་འདུག་དང་གཤེས་ཡོན་
སྤྱང་རྒྱ་སོགས་སྤྱོད་གང་ཅིར་སློབ་སྟོན་གྱིས། རང་གི་སྤྱུ་གྱུ་སྦྱོར་པ་བཟང་བ་དང་སློབ་སྦྱོང་ལེགས་པ་གཟུགས་པོ་
ཐང་བ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེ་འཆར་ཡོང་བར་འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱོས་སུ་ད་སྐབས་ཏང་གི་ཡང་དག་
པའི་མི་རིགས་སྤྱི་ཁྱེད་རྒྱས་བཟང་པོའི་མཛད་སྤྱོད་ལོག་ཐོད་རིགས་སྤྱོད་ཆོས་རང་རིགས་དང་རང་ཡུལ་སྤྱོད་ལོངས་
ནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་དམ་འཛིན་མི་བྱེད་པར། མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྐད་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་དོ་ཁུར་དང་སྤྱང་ཆེན་མི་བྱེད་པའི་དོན་དངོས་རྒྱ་མང་ཆོའི་མིག་མཐུན་རྒྱ་མངོན་
བཞིན་ཡོད། དེ་དག་སྤྱོད་ཆོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཐོད་སྤྱོད་ས་གསལ་བ་འདྲུགས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྤྱོད་རན་རྒྱ་མི་འགོ་སྤྱོད་
ཐོད་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་ཐོད་སྐད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་ཐབས་སོགས་ལ། རིམ་པ་གོང་འོག་གི་རྒྱ་ཆེའི་གཤེས་
ལུན་པ་ཆོས་དོ་སྤྱང་བྱེད་ལུས་ཡོད་པའི་གོ་མ་འགོས་བཟང་པོ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཚང་
སློབ་གསེའི་ཁྱོད་རྒྱ་སྤྱུ་གྱུའི་སྐྱོར་རགས་མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་གལ་ཆེར་མཐོང་བས་དེའི་སྐྱོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
ཚུལ་དང་འདོད་ཚུལ་རེ་གཉིས་སྤྲེང་བར་བྱ་བ་ལ།

གཅིག་ ཁྱིམ་བདག་གིས་བྱ་སྤྱོད་ཆོར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱ་དགོས་པའི་གནས་ལྷགས་
སྤྱོད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

* ལྷག་པ་ཆེ་ཤིང་ལགས་ཀྱིས། ཐོད་སྤྱོད་ས་གཞིས་ཆེ་པ་ནམས་ཆེད་ཐོད་ཡིག་སྤྱོད་འབྲིང་གི་སྤྱོད་དབྱེད་ཁང་ཏུ་བྱུག་ལས་གནད་བཞིན་ཡོད།

རང་རིགས་པལ་མོ་ཆེས་བྱིམ་ཚང་སྤོ་སྤོ་ཁེ་པན་ཁོ་ན་དེ་ཕུགས་བསམ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་ལས་མི་རིགས་སྤྱི་ཁེ་
 པན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏན་ནས་མི་གཏོང་བ་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་ཕུགས་བསམ་མེད་པ་ཞིག་དང་མཚུངས། རང་རིགས་
 དེ་ཉམས་ཉེས་སམ་ཚ་མེད་དུ་སྤང་ཆེ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ལ་རྒྱས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཡོད་
 ཚད་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་ཡིན། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གསའི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་མི་སྤེར་དང་སྤྱི་ཡི་ཐུན་མོང་གི་
 འབད་བཙོན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་བྱ་བ་བསྐྱབ་རྒྱ་ནི་མི་
 རིགས་དེ་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གལ་ཆེའི་གནས་ཤིག་ཡིན། རང་མི་རིགས་འདི་མི་རིགས་
 གཞན་ལྟར་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་དུ་བྱིན་ཐུབ་ན། མི་སྤེར་གྱི་བྱིམ་ཚང་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་ངེས་ཡིན་
 པས་ང་ཚོས་སྤྱི་དང་སྤེར་གཉིས་ཀའི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གནས་བབས་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་སེ་ཁྱ་ལིན་གྱིས། མི་
 རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ན་ད་གཟོད་མི་རིགས་དེའི་རིག་གནས། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་ལ་
 འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངེས། ①ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་སྤྱི་
 ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བོད་སྤྱང་ས་གསར་བ་འཛུགས་སྐྱོན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས། བྱིམ་བདག་གིས་བྱིམ་ཚང་སྒྲིབ་
 གསའི་ཁྲིད་དུ་བྱ་སྤྱོད་ཆོར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱ་དགོས་པ་ནི་དོན་དུ་མི་རིགས་ལ་དོ་སྤྲོད་
 པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་དོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྱང་སྒྲིབ་
 བྱེད་པ་ནི་རང་གི་པ་ཡུལ་ལ་སྤྱང་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། པ་ཡུལ་སྤྱང་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ནི་དོན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་འཛམ་གླིང་
 ལ་སྤྱང་སྒྲིབ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་སྒྲིབ་གསོ་བཏང་ནས་བྱ་སྤྱོད་ཆོར་རྒྱས་ནས་མི་རིགས་ལ་དགའ་
 ཞེན་དང་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་ཞིག་སྐྱེད་སྤོང་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས། བྱིམ་ཚང་འཆོ་བའི་ནང་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་སྒྲིང་གི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱོད་གོས།

བྱིམ་ཚང་གི་ཆ་རྒྱན་ནི་བྱིམ་ཚང་སྒྲིབ་གསའི་ནང་སྤྱ་གྲས་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ཐུབ་པ་དང་ཕུགས་རྒྱུན་གྱི་ཁྲིད་དུ་
 སྒྲིབ་གསོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གལ་ཆེའི་གནས་ཤིག་ཡིན། འདིར་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོའི་ཆ་རྒྱན་དང་
 ལ་རབས་གྲས་ལུགས་ལྡན་མིན་ཙམ་མིན་པར། གཙོ་བོ་མིག་སྤེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་འོག་རང་མི་རིགས་ལ་དགའ་
 ཞེན་ཡོད་ལ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ། རྒྱན་གཏན་འཆོ་བའི་ཁྲིད་དུ་རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་
 གཙང་དག་སྤྱི་བའི་བྱིམ་ཚང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་སྤྱ་གྲུ་ཆོ་སྤྱིར་བསམ་སྤྱོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་ཞིང་སྒྲིབ་སྒྲིང་ལ་དགའ་བ། སྒྲིབ་སྤྱོད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་སྒྲིང་ཐད་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཐུབ་
 པ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡོད་དོན་ནི་རྒྱན་གཏན་སྤྱ་གྲུ་ཆོ་སྤྱིར་བའི་སྤྱོད་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ལྟར་དེ་
 བྱིངས་ཀྱི་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་བྱིམ་ཚང་ནང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་བྱིམ་མི་ཆེའི་སྤྱོད་ལམ་བཟང་པོས་སྤྱ་གྲུར་བག་ཆགས་
 ལེགས་པོ་ཞིག་འཛིག་གི་ཡོད།

ཁྱིམ་ཆང་གི་ཆ་རྒྱུན་ནམ་ཁོར་ཡུག་མི་ལེགས་པ་ནི་ཡ་རབས་གྲས་ལྷགས། དཀའ་སྤྱད་བག་ཆགས་སོགས་ཁྱིམ་
 སྒྲིལ་བཟང་བོ་དང་མི་ལྷན་ཞིང་ལྷག་དོན་རང་མི་རིགས་དང་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དང་དེར་འཛིན་པའི་ལ་རྒྱ་རྩ་
 ཆེའི་ཟེལ་བ་ཙམ་ཡང་མི་ལྷན་པར། རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་གཉིས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱ་རྒྱུ་པར་བཞག། ཐ་ན་རང་
 དོན་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་དང་བདེན་དང་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་ནས་རང་རིགས་དང་རང་གི་སྐད་ཡིག་སོགས་ལ་མཐོང་
 རྒྱུ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཆང་ལ་བརྒྱུད་དེ། དེར་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཁྱིམ་ཆང་དེ་རིགས་རིམ་འདྲ་འགྲོ་བཞིན་
 ཡོད་པ་དཔེ་ཙམ་དངས་ན་དེར་སྐབས་རྒྱལ་སོག་ལེན་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་ཁྱིམ་ཆང་དུ་མར་སྐད་ཡིག་དེ་མི་རིགས་མིལ་
 བོའི་རིག་གནས་དང་འཆོ་གནས་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་འདང་མ་བརྒྱབ་པར་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་ཁེ་ཕན་ལ་བསམས་
 བྱས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཟ་མ་ཟ་ཐབས་དང་སྒྲ་སོག་ལེན་ཐབས་ཙམ་གྱིས་ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་བཞི་བཞིན་དུས་འདུལ། བ་མ་བུ་
 སྤྲུག་ཆང་མ་ས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཡིན་ཅིང་གནས་སའང་བོད་ཡུལ་འདི་གར་ཡོད་ཡང་ཆ་ལྷགས་ཡ་མ་
 རྒྱུད་ལ་ཞེན་པས་མི་ཆད་བོད་སྐད་གཙང་དག་ཅིག་སྤྲུལ་ཤིས་པར་སྐད་རྒྱུ་མ་བོད་དམ། བོད་མ་དབྱིན། དབྱིན་མ་རྒྱ་དེ་
 རིགས་སྤྱི་རྒྱ་སྤྱོད་པར་བཅེས་ནས་རང་གི་པ་སྐད་ལ་སྤྱད་རྒྱུ་དེ་ལ། བ་མ་ཆོས་བཟང་བོའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པར་
 ངན་པའི་ལོག་ཁྲིད་ཀྱིས་སྤྱུ་གྱུར་བོད་ཡིག་སྤྱད་པར་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ། རྒྱུད་དུས་ནས་རྒྱ་སྐད་དང་དབྱིན་སྐད་
 སྤྱོད་རྒྱུ་དང་བོད་སྐད་སྤྱོད་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་བར་ལྟ་བུ། ལྷགས་པར་བཅེ་བ་སོགས་སྤྱུ་གྱུ་བོའི་ལྟ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། དེ་
 འདྲའི་བག་ཆགས་ངན་པ་སྤྱུ་གྱུར་འགོས་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་བསམ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་། མི་ཆེའི་ལྟ་བ་གང་ཅིར་སྤྱུ་གས་
 རྒྱུན་ངན་པ་ཐེབས་བཞིན་མཆིས། དེ་ལྟར་ཁྱིམ་ཆང་ནི་སྤྱུ་གྱུའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཨང་དང་བོ་དང་ཁྱིམ་བདག་ནི་སྤྱུ་གྱུའི་དགེ་
 རྒྱུ་ཨང་དང་བོ་རེད་ཟེར་བ་ལྟར། ཁྱིམ་ཆང་གི་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་དང་ཁྱིམ་བདག་གི་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་སྤྱུ་གྱུའི་
 འཆར་ཁོངས་དང་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཟབ་པས། སྤྱུ་གྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་མིན་དེ་ཆད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྤྱོད་ནས་
 བཤད་ན་པ་མར་རག་ལས་ཤིང་། རི་སྐད་དུ། པ་རྒྱུད་བུ་ལ་མ་ཁྲིད་ན། རི་བོང་ཤོབ་ཏོག་གང་ནས་ཡོང་། ཁྱིམ་པའི་
 གཏམ་དཔེ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱུ་གྱུ་རིགས་ཞེན་ལ་རྒྱ་དང་ལྷན་ཞིང་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐད་མཐོང་ཆེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་
 ཆགས་དགོས་ན་པ་མས་སྤྱོད་གས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་མོད། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་པ་མས་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་
 མིག་དཔེ་བཟང་བོ་སྤྱོད་རྒྱུ་དེ་གར་ཡོད་པས། བ་མ་ཆོས་རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་གཙང་དག་སྤྱོད་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་
 ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འགལ་དུ་མ་སོང་བར་ཁོར་ཡུག་དང་དུས་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ནང་གཞན་སྐད་
 ཀྱི་ལྟ་ཞུགས་ནས་བོད་སྐད་གཙང་མ་སྤྱོད་ཤི་ཐུབ་པ། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་མཁས་པར་སྤྱོད་པའམ་དར་སོར་བཅེས་
 བྱས་གཞན་སྐད་སྤྱོད་རྒྱུར་དགའ་བ་སོགས། གོམས་གཤིས་ངན་པ་དག་གི་དཀའ་ངལ་བྱུང་བས་དཀྱིས་ཁྱིམ་ཆང་འཆོ་
 བའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཟ་མ་བཟའ་ཆས་ཀྱི་ཐ་སྤྱོད་དམ་ནང་མི་པན་ཚུན་བར་གྱི་གཏམ་སྤྱོད་སོགས་གང་སར་རང་དཔེ་གཞན་
 རྒྱུན་གྱིས་བོད་སྐད་གཙང་དག་སྤྱོད་པར་བཅོམ་ནས། རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཆང་ཁོར་

ཡུག་གམ་མཐུན་ཆེན་ཞིག་བསྐྱེད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པ་གང་ཡང་མེད་སྟེ། དེ་ལྟར་པ་མའི་ཞེ་
ཁྲིད་འོག་ནང་མི་ཚང་མས་རྒྱ་མཐོའི་འཆོ་བའི་སྐད་ཆ་ཆུང་ཅིག་དཔེར་ན་ཁ་པར་གྱི་ཨང་གྲངས་ཤིང་པ་ལྟ་བུ་ནས་
བྱས་ཏེ་བོད་སྐད་གཙང་ཞིང་དག་པ་ཞིག་སྤྲུལ་བ་ཤད་ཆུ་ཡི་སྤྲུབ་ལྟར་མ་སོང་བར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ད་
ལྟ་ཉིད་ནས་ལག་ཏུ་བཏུར་ན་ད་གཟོད་བོད་སྐད་ཡིག་སྦྱང་སྦྱང་སྤེལ་གསུམ་དང་བོད་སྐད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་
སྟགས་ཀྱི་ཐད་སྤོང་འགྲོའི་རྒྱས་པ་མི་དམན་པ་ཞིག་ཐོན་སྲིད་དོ། །

གསུམ། བྱིས་བདག་གིས་དགོ་ཆུན་ལ་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་དགོས།

བྱིས་ཚང་སློབ་གསོ་ནི་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེར་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད། འོན་
ཀྱང་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དེ་སྤྱི་བའི་སློབ་གསོ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པས་སློབ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་སྦྱེད་སྲིད་ཡོང་བར་
བྱིས་ཚང་སློབ་གསོ་གཅིག་ཤུའི་རྒྱས་པས་རང་རྒྱ་འཕེར་མི་ཐུབ་པས། དེས་པར་དུ་སློབ་གྲྭ་དང་དགོ་ཆུན་ལ་འབྲེལ་
ལམ་བཅུགས་ནས་ཁོ་ཚོར་གཞོགས་འདེགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཐོག་སློབ་གསོ་བྱ་དགོས་པ་བདེན་པར་མཐོང་ལ་སྐད་ཡིག་
སློབ་གསོའི་ཐད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སློབ་མ་དགོས། ད་སྐབས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་བོད་སྐད་ཡིག་
ཁོ་ན་ཐུད་པའི་རིག་ཚན་གཞན་དག་ཚང་མ་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་སློབ་གཞི་སྦྱང་དེ་སྐད་རིགས་གཞན་ནམ་སྐད་གཉིས་
མཉམ་སྦྱང་གྱི་ཐོག་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱ། སྤྱི་ཚོགས་དང་ལས་ཁུངས་ཚན་པ་ཁག་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་ཉུང་
བ་སྟགས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དུ་མའི་ཆེན་པས། སློབ་གྲྭའི་ནང་དགོ་ཆུན་གྱི་དང་ཉུང་པར་སྐད་ཡིག་དགོ་ཆུན་
ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་བབས་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོའི་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བྱ་གཞག་ལྡབས་པོ་ཆེ་སྤྱབ་པར་རུས་ཤུགས་
གང་ཡོད་བཏོན་ནས། རྒྱ་ཆེའི་སློབ་ཤུག་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བསྐྲུབ་བྱ་
ཅི་ཟབ་སྦྱོར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གོ་བསྐྱོན་སྒོ་འགྲུག་གི་རུས་པ་ཐོན་དཀའ། གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་དུ་
སློབ་གྲྭའི་སྐད་ཡིག་དགོ་ཆུན་གྱི་དཔུང་ཁག་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོའི་ལས་འགན་དེ་
སྤྱབ་ཐུབ་པ་མི་སྲིད་པས་བྱིས་ཚང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་གཞོགས་འདེགས་དང་རྒྱབ་སྦྱོར་དགོས་གལ་ཆེ། དེར་
བརྟེན་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་བྱིས་ཚང་གི་བྱིས་བདག་སྤོང་མཐུན་ཆོས་མིག་སྤེལ་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོའི་ལས་འགན་དེ་སྐད་
ཡིག་དགོ་ཆུན་ཁོ་ནར་འགན་སྦྱང་མི་བྱ་བར་ཐེག་པ་རང་ཁུར་གྱིས་བྱིས་ཚང་སློབ་གསོའི་ཁྲིད་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོར་
གཙུགས་ཆེན་དང་རྒྱ་གཏན་ནས་སློབ་གྲྭ་འབྲེལ་བ་མང་ཅན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་བའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་གི་སྤྱངས་འབྲས་
དང་བསམ་པ་ཀུན་སྦྱོང་སྟགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཤིས་རྟོགས་བྱེད་པ་དང་བྱིས་ཚང་ནང་སྤྱི་བའི་སྐད་ཡིག་སློབ་
སྦྱང་གི་ཐད་རང་འགུལ་བྱེད་ཆོད་དང་དུར་སེམས་སྟགས་ཀྱང་དགོ་ཆུན་གྱིས་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱས་ནས་སྐད་
ཡིག་དགོ་ཆུན་དང་འཕྱར་བ་སྤྱི་འདེགས་ཀྱིས་སྤྱི་བའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོར་ཤུགས་སྤོང་རྒྱག་དགོས། གཞན་ཡང་བོད་
སྐད་ཡིག་ནི་འཛམ་གླིང་ཡིག་རིགས་ཁག་གི་ནང་ལེགས་གསུམ་ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་ཤིང་། བྱངས་རིག་དང་

རྒྱུ་འགྱུར་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བྱུང་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བོད་རྒྱུད་ཡིག་ཐོག་ནས་
སློབ་ཁྲིད་བྱས་ན་ཆོག་ཅིང་བོད་རྒྱུད་ཡིག་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བས་ཡིན་མི་སྲིད་པས་བྱིམ་བདག་གིས་
བྱིམ་ཚང་ནང་ཕྱ་གྲུར་གསལ་བྱིད་དང་བསྐྱར་བྱིད་གནང་སྐབས། བོད་རྒྱུད་ཡིག་ཐོག་ནས་ཟུར་བྱིད་གནང་བ་དང་
རིག་ཚན་གཞན་རང་བྱུང་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་སོགས་བོད་རྒྱུད་དུ་བསྐྱར་ན་རྒྱུད་ཡིག་གི་བཀོལ་སྤྱད་ཀྱི་རིན་ཐང་མངོན་
ལ་ཕྱ་གྲུའི་རྒྱུད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་སོགས་སློབ་སྦྱང་སྤྱི་ལ་ཡང་པན་པ་ཆེའོ། །

མདོར་ན། བོད་རྒྱུད་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཡིན་པ་མ་ཟད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚེས་
གཅིག་ཀྱང་ཡིན། ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ནས། རྒྱུད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ན་བཟང་མོད་ཀྱང་། །རང་
གི་པ་རྒྱུད་བརྗེད་ན་ངོ་ཚ་ཡིན། ༡༢། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་རྒྱུད་ཤེས་ན་མིག་ལྟག་པ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་
མཚན་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་པ་རྒྱུད་མ་ཤེས་ན་རང་རིགས་ཀྱི་མདུན་དུ་ལང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་པ་རྒྱུད་རྒྱབ་བསྐྱར་ཀྱི་
འཕེལ་རྒྱས་དེའང་རྩ་བ་བསྐྱར་ནས་ཡལ་གར་འཐམ་པའི་དཔེར་འགྲོ་བས། མི་རིགས་འདིའི་མི་རབས་རྗེས་མའི་གནས་
བབས་ལ་བསམས་ནས་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་སྤྱན་རླུང་ཆོས་བྱིམ་ཚང་སློབ་གསའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱུད་ཡིག་སློབ་གསའི་དེ་ཀྱན་སྦྱོར་
སློབ་གསའི་དང་མཚུངས་པར་གཙོ་གནད་དུ་འཛིན་དགོས་པ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

མཆན་འགྲེལ།

- ① སི་ཏ་ལིན་གྱི་གསུང་རྩིས་ཐོག་སྤྱོད་བསྟན་པའི་ཤོག་གངས་༣༠༩ན་གསལ།
- ② བོད་རྒྱུད་སློབ་གསའི་ ༡༩༩༩ལོའི་དུས་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གངས་༥༧ན་གསལ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

བཀྲ་ཆུད་གཙོ་བོ། བློ་སྐྱད་ཡིག་རྩིས་ཁྲིད། གནད་དོན་རོལ་འཕྲོད། དབྱེ་ཞིབ་དང་ཐག་གཅོད།

དང་མོ། དགེ་ལྷན་དཔུང་ཁག་གི་གནད་དོན།

[illegible]

ཐུབ་པའི་སྒྲིང་སྒྲོབ་ས་དང་དབུལ་ཞིང་དཀའ་བའི་ལུང་ཁྱུག་དང་རི་གྲང་གི་སྒྲོབ་གསའི་བྱ་གཞག་ལ་ལེགས་སྒྲིབ་འབུལ་བའི་ཕྱགས་བསམ་མེད་པར། མང་ཆེ་བ་གྲོང་བྱུང་དང་ས་ཁུལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུང་ལེགས་པའི་སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་ཏུ་ཞུགས་ཐབས་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ནས་ད་ཆ་ཞིང་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སྒྲོབ་འབྲིང་མང་ཆེ་བའི་ནང་། བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཐོན་པའི་དགོ་ཆན་གྱི་ཏུ་དཀོན་པ་སྟེ་ཁོ་བོས་སྒྲོབ་བྲིད་བྱེད་སའི་སྒྲོབ་གྲུ་ནི་སྟེ་ཁོ་བོས་སྒྲོབ་འབྲིང་ཁག་ལས་གནས་བབས་དང་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུང་ལེགས་པའི་སྒྲོབ་གྲུའི་གས་ཤིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲོབ་བྲིད་དགོ་ཆན་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཐོན་པ་བཞི་ལུང་དེ་བྱིངས་བརྒྱད་པོ་དག་ནི། བོད་ཡིག་ཟབ་སྦྱང་ལ་འགྲོ་སྦྱང་མེད་པའི་ཆེད་ལས་གཞན་གྱི་དགོ་ཆན་ཡིན་པས་ཁོ་ཆོལ་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་སྟེ་ས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ན་ཞན་པ་དང་ཆ་མི་ཆང་བས། ཁོ་ཆོས་བྱང་རྒྱུབ་པ་དང་གསོན་ཉམས་དོད་པས་སྒྲོབ་བྲིད་མི་ཐུབ་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་བྱ་དོ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱ་དང་སྒྲོ་བྱར་ཏུ་ཐོན་པའི་སྒྲོབ་བྲིད་གནད་དོན་སྐོར་ལ་འོས་ཤིང་འཆོམ་པ་དང་། གནད་ལ་ཕིགས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཤེས་བྱ་དང་འཛོན་རྒྱས་མེད་པར་དབྱད་གཞི་དང་ཁ་འབྲལ་མི་ཐུབ་པར་སྒྲོབ་ཆོན་སྒྲིག་བྱང་། ཆོག་གསར་འབྲེལ་བ། སྦྱང་གཞིའི་ཡང་དག་དྲིས་ལན་ནག་པར་སྟེང་བྲིས་རྩིས་སྒྲོབ་མས་འབྲུལ་མེད་ཟིན་བྲིས་སྟེང་བཟུ་བ། སྒྲོབ་མའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་དྲིས་ལན་སྒྲུར་རྒྱ་དང་དགོ་ཆན་གྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་དག་སྒྲུར་རྒྱགས་ལན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན་པས། སྒྲོབ་མས་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དང་སྦྱང་འདོད་བྱེད་པའི་འབྲུལ་ཕྱགས་དེ་མིག་མེད་ཏུ་བཅོམས་ནས། བོད་ཡིག་ཅེས་པ་དེ་དག་སྒྲུར་གཏོང་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སྤང་བ་ལས་སྐད་ཡིག་སྒྲོབ་ཆོན་གྱིས་སྒྲོབ་ཕྱག་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྱུན་པ་དང་དགའ་སྤང་སྟེད་པ་ཡིད་དབང་འབྲོག་པ། སྦྱང་འདོད་སྟེ་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་མཐའ་དག་སྒྲོབ་བྲིད་དགོ་ཆན་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཞན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བཅོམ་བརྒྱག་ཏུ་བཏང་ཡོད།

གཉིས་པ། ཡིག་རྒྱགས་ཁོ་ནར་འཆོམ་པའི་ལམ་ལུགས་དང་ཆད་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་གདེང་འཛིག་ལམ་ལུགས་སྤར་བཞིན་ལག་ལེན་བཟུང་སྤྱད་བྱེད་པ།

མ་གཞི་ཉེ་ཆར་རང་རེའི་སྤྱངས་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་གི་ནང་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བའི་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོལ་ཆ་ཆ་ལུང་ལུང་དང་སྒྲེལ་ཞིང་སྒྲོབ་བྲིད་རྒྱང་འཛོན་མི་སྤྱང་འགའ་ཞིག་གིས་དཔེ་མཆོན་སྒྲོབ་བྲིད་ཐེངས་འགའ་བྱས་རྩིས་དེ་དག་བྱུང་གདལ་གཏོང་བའི་འཕོད་སྒྲུལ་འབྱུག་སྒྲུ་ལྟར་ཞིང་སྒྲིག་ལས་སྒྲོབ་བྲིད། ཆ་འཕྲིན་སྒྲོབ་གསུ་རྒྱང་རིང་སྒྲོབ་གསུ་སྐོར་ལག་བསྐྱར་དོན་འབྱོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དོན་དངོས་ཐོག་སྒྲིག་ཁྲད་སྒྲོབ་ཁང་དང་སྒྲིག་ཁྲད་སྒྲིག་ཆས་ཁག་ནི་སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་གི་དེར་རབས་སྒྲོབ་གསའི་གཟུགས་བརྟན་སྒྱུན་བྱེད་ཆད་མ་ཞིག་དང་། གཟིགས་སྐོར་པ་ནམས་ལ་སྒྱུན་འབུལ་དང་སྒྲན་ཞུ་འབུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། སྒྲོབ་ཁང་སྒྲོབ་བྲིད་ནི་སྤར་བཞིན་བཤད་བྲིད་དང་སྒྲོབ་བྲིད་ཡོ་ཆས་ནི་སྤར་བཞིན་ནག་པར་དང་ས་སྒྲུག་ཐབས་ཤེས་ནི་སྤར་བཞིན་དག་སྒྲུར་དང་རྒྱགས་ལན་ཡིན་པ་མ་ཟད་དགོ་ཆན་ཞིག་གི་སྒྲོབ་བྲིད་སྐྱས་ཆད་དང་སྒྲོབ་གྲུ་ཞིག་གི་དོ་དམ་ལེགས་ཉེས་སྒྲོབ་ཕྱག་

ཅིག་གི་སྐྱོད་ཡོན་གདེང་འཛིན་སྐོས་གི་ཆོད་གཞི་ནི། སྤར་བཞིན་ཡིག་ཆོད་སྐར་གངས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་སྤོབ་གྲུ་འི་
 སྤོབ་ཁྲིད་ཀྱི་བྱ་དགའི་རྣམ་ཆོད་ནི་སྤར་བཞིན་སྐར་གངས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་དགོ་ཆུ་སྤྲིག་གིས་སྤོབ་
 རྒྱག་གི་དུས་ཆོད་གང་མང་འཕྲོག་ལེན་གྱིས་སྤོབ་ཆོད་གང་མང་ཁྲིད་པ། རྒྱག་ས་ལེན་གང་མང་། ཟུར་ཁྲིད་དང་གསལ་
 ཁྲིད་གང་མང་ཐུབ་ན་དེ་ནི་ལས་ཀར་འགན་འཁུར་མཁན་གྱི་སྤུལ་བྱ་དང་སྤོབ་ཐོན་གྱི་དགོ་ཆུ་ཞིག་ཡིན་པའི་
 གདེང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། བསྐྱབ་གཞི་གསར་བའི་བསྐྱར་བཅས་དང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཡོ་བྱེད་སྤྱད་ནས་སྤོབ་
 རྒྱག་གི་རྒྱག་ས་ཡོངས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ལག་པ་འབྲུལ་བ་དང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་འཛོན་རྣམས། དེ་བཞིན་སྤོབ་སྤར་
 ལུན་པའི་སྤོབ་ཁྲིད་དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་སྤོབ་སྤོབ་གསོ་སྤོབ་སྐོས་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བ་དང་། དེང་རབས་སྤོབ་
 གསོའི་དགོངས་དོན་མང་པོ་ཞིག་སྤོབ་ཁྲིད་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱེད་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤོབ་ཁྲིད་ལ་ཉན་མཁན་
 ཡོད་སྐབས་དེ་བཞིན་སྤོབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཉམས་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་སྤོབ་
 ཁྲིད་ནི་སྤར་བཞིན་ཡིག་ཆོད་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་རྒྱ་དང་ཡིག་ཆོད་ལ་འཆོམ་པའི་ཁྲིད་ཐབས་ཏེ་ཡང་དག་དྲི་ལན་དག་
 སྤོབ་བཏང་ནས། འབྲུལ་མེད་རྒྱག་ས་ཤོག་ཤོག་པལ་ནས་སྐར་གངས་མཐོན་པོ་དང་ཡིག་ཆོད་སྤུལ་བྱ་དང་། སྤོབ་མ་གང་
 མང་སྤོབ་འཕར་དང་དགོ་ཆུ་གྱིས་བྱ་དགའི་དུལ་གང་མང་ལེན་རྒྱ་བཅས་དམིགས་ཆོད་བྱེད་པའི་སྤོབ་ཁྲིད་ཐབས་
 ཤེས་སྤྱད་པའི་སྤོབ་ཚུལ་སྤར་བཞིན་རྒྱ་བྱེད་དང་ཆོབས་ཆེར་གནས་ཡོད།

གསུམ་པ། བོད་སྐད་ཡིག་སྤོབ་སྤོབ་ཀྱི་དམིགས་སྤུལ་དང་མདུན་ལམ་གསལ་བོ་མེད་པ།

བོད་སྐད་ཡིག་སྤོབ་སྤོབ་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་དམིགས་སྤུལ་དང་བོད་སྤྱད་བྱེད་ཁོངས་གང་དུ་ཡོད་ཅིན་ཐད་བོད་
 སྐད་ཡིག་དགོ་ཆུ་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་སྤོབ་ནང་གདེང་ཆོད་ཡང་དག་པ་མེད་ལ་ཆོག་ཐག་ཆོད་པའི་ལན་རྒྱག་ཐབས་
 མེད་པར་སྤོབ་རྒྱུ་ནས་མཐོ་འབྲིང་དབར་བོད་ཡིག་སྤོབ་བའི་དགོས་པ་ནི་ཡིག་རྒྱག་ས་ནང་སྐར་གངས་ལེན་རྒྱ་དེ་ཡིན་པ་
 དང་། སྤོབ་གྲུ་ཆེན་མོར་རྒྱག་ས་འཕྲོད་རྗེས་བོད་སྐད་ཡིག་ཆོད་ཁག་སྐོས་སྤྱད་ཀྱིས་སྤོབ་སྤོབ་མ་ཐུད་བོད་
 སྐད་ཡིག་དེས་པར་སྤོབ་བའི་དགོས་པ་མེད་པས། སྤོབ་མ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ལུ་མཐུད་དུ་སྤོབ་སྤོབ་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་སྐད་ཡིག་དེར་བཅངས་པའི་བཅེ་དུང་ངམ་ལ་རྒྱ་ཅོམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་སྤོབ་སྤྱད་འགའ་རེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་
 དད་དང་སྤོབ་རྣམས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་བོད་སྤྱད་ཀྱི་བྱེད་ཁོངས་ཀྱང་དུས་དེབ་དང་ཆོག་ས་པར་ཁག་གི་ཐོག་ཚུམ་ཡིག་
 སྤོབ་བའམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དེབ་འདོན་པ་ཅོམ་ལས་སྐད་ཡིག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ལྷག་ས་ལས་འཆོལ་དང་གནས་
 འཕར་ནོར་འཕེལ། དམིགས་སྤུལ་མདུན་ལམ་སྐོས་ལ་པན་ཐོག་ས་དེ་ཅོམ་མེད་པའི་སྤོབ་ཚུལ་དེས་སྤོབ་སྤྱད་ཆོར་
 བོད་སྐད་ཡིག་སྤོབ་བའི་ནང་དོས་ཀྱི་འབྲུལ་སྤྱད་ས་མེད་པར་འབྲུར་བ་སྐོས་འབྲུར་ཐོན་གྱི་གནད་དོན་ཆོབས་ཆེན་
 གནས་ཡོད་པ་དག་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ན་གཤམ་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ཁག་ཐག་གཅོད་ཡང་དག་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ།

དང་བོ། དགོ་ཆུ་དཔུང་ཁག་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ།

དེ་ཡང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་དགེ་ཆུང་ཁོ་ན་ཅུ་མ་ཡིན་པར་ཆུང་གཞིའི་སྒྲིབ་གསེབ་ཀྱི་དགེ་ཆུང་སྒྲིའི་སྒྲིབ་ཆོག་གསེབ་བཅས་དང་སྒྲིབ་ཆོག་ཐོབ་ཐང་སོགས་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས་པ་དང་། སྒྲིབ་ཆོག་གི་ཡི་ཐོས་དགེ་ཆུང་ལ་གྲུས་བཀྱར་དང་སྒྲིབ་གསེབ་མཐོང་ཆེན་གྱི་པའི་སྒྲིབ་བཟང་འཇུགས་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དགེ་ཐོས་སྒྲིབ་གསེབ་མཐོང་ཆེན་དང་། དགེ་ཐོས་སྒྲིབ་གྲུའི་སྒྲིབ་མའི་ཡོངས་ཁྲུངས་རྒྱ་སྐྱེད། དགེ་ཐོས་སྒྲིབ་མའི་སྒྲིབ་ཆེན་ལ་གྲུགས་སྒྲིབ་བརྒྱུ་དགེ་ཆུང་གི་དཔྱད་ཁག་སྒྲིབ་ས་ཆེན་ཞིག་གསེབ་སྐྱོད་གྱི་དགོས། ཡང་སྒྲིབ་དེ་ཆ་ཞིང་འཕྲོག་ཁྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་གྲུ་ཁག་ལ་ཆེན་ལུན་གྱི་བོད་སྐད་ཡིག་དགེ་ཆུང་གི་ཉུང་ཤོས་པའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་གྱི་དགོས་ན་དགེ་ཐོས་སྒྲིབ་ཐོན་སྒྲིབ་མ་ཁོ་ནར་རེ་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་སྣེ་དེ་ཡང་ཡོད་ཀྱི་བོད་སྐད་ཡིག་དགེ་ཆུང་ནུས་ལ་ལས་ཞོར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཤེས་བྱར་སྒྱུར་བཅོམ་གྱི་རྒྱུ་སྒྲིབ་ལ་ཕྱག་གྱི་དགོས་ལ་ངེས་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་འདི་དེ་ལས་ལྷགས་བཅོམ་དགོས་པ་མ་ཟད་འདང་ངེས་ཀྱི་འགྲོ་སྒྲིབ་བཀྱར་སྒྲིབ་ཆོག་ལྷན་དུ་གྲུབ་ཆེད་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེན་ཁག་དུ་ཟུང་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་གོ་སྐབས་བསྐྱེད་གང་ལྟར་གྱི་དཔྱད་པ། དེ་དུང་སྒྲིབ་གྲུའི་ནང་ཁྲུལ་དུ་གསལ་བྱེད་གྱི་དཔྱད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་དགེ་ཆུང་གི་གངས་ཆེད་དང་སྒྲིབ་ཆེད་གཉིས་ཀ་འགན་ལེན་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་གྱི་དགོས།

གཉིས་པ། ཡིག་རྒྱགས་ཁོ་ནར་འཆམ་པའི་སྒྲིབ་གསེབ་དང་ཆེད་ལུན་མ་ཡིན་པའི་གདེང་འཛིག་ལས་ལྷགས་ལ་བཟུར་བཅོམ་གྱི་དགོས་པ།

ཡིག་རྒྱགས་ཁོ་ནར་འཆམ་པའི་སྒྲིབ་གསེབ་སྐྱོན་གཙོ་བོ་ནི་མིང་དང་ཐ་སྙད་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ལས་བསམ་སྒོ་ཀྱན་སྒྱུར་ལ་སྤང་ཆུང་གྱི་དཔྱད་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་གྱི་དཔྱད་པ་ལས་སྒྲིབ་ལྷག་གི་དགེ་ཐོས་ལ་སྤང་འཛིག་མི་གྱི་དཔྱད་པ། ཤེས་བྱ་བརྒྱུད་སྒྱུར་གྱི་དཔྱད་པ་ལས་འཛིན་ལུས་གསེབ་སྐྱོད་མི་གྱི་དཔྱད་པ། ཡིག་ཆེད་སྐར་གངས་ཁོ་ནར་མཐོང་ཆེན་གྱི་དཔྱད་པ་ལས་སྒྲིབ་ལྷག་གི་སྒྱུར་ཆེད་ལ་མཐོང་ཆེན་མི་གྱི་དཔྱད་པ་བཅས་ཀྱི་ཞན་ཆ་དག་ལ་བཟུར་བཅོམ་གྱིས་སྐར་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལྷག་གི་ཕྱགས་ཡོངས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ལུས་ཐོན་པ་གྱི་དགོས་པ་དང་སྐར་ཡིག་དེ་གསེབ་ཉམས་ལུན་པ་དང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ། སྒྲིབ་ལུན་ལ་ཤེས་བྱ་དང་འཛིན་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འཕྱུར་བར་གྱི་དགོས་ལ་ཆེད་ལུན་མ་ཡིན་པའི་གདེང་འཛིག་ལས་ལྷགས་ལ་བཟུར་བཅོམ་བྱས་ནས་ཤོག་ཐོག་གི་ཡིག་ཆེད་དང་སྒྲིབ་མཇུག་གི་ཡིག་ཆེད་ཁོ་ནར་ཆེད་འཛིན་མི་གྱི་དཔྱད་པར་ཉན་པ་དང་ཤོད་པ། འབྲི་བ། དཔྱེ་ཞིབ་གྱི་དཔྱད་པ་སོགས་དག་ཐོག་རྒྱགས་ལེན་དང་ཤོག་ཐོག་རྒྱགས་ལེན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དཔྱད་པ། དེ་བཞིན་ཆོག་པའི་ཡིག་ཆེད་དང་ལྷ་མི་ཆོག་པའི་ཡིག་ཆེད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དཔྱད་པ། སྒྲིབ་ལྷག་གི་ཉུང་བཅོམ་རང་བཞིན་དང་གསར་གཏོང་རང་བཞིན་ལ་གདེང་འཛིག་གྱི་དཔྱད་པ། ནམ་རྒྱུན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་སྒྲིབ་མཇུག་གི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་གདེང་འཛིག་གྱི་དཔྱད་པ། ཡིག་ཆེད་བཅོམ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་ཡང་ཡང་དག་གི་དྲིས་ལན་དང་ཆེད་ལུན་དྲིས་ལན་ཁོ་ནར་འགྲིག་ཉམས་རྒྱག་པ་ལས་རང་ལྷགས་དང་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་ཁས་ལེན་མི་གྱི་དཔྱད་པ་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆེད་བཅོམ་ལྷགས་ལ་བཟུར་བཅོམ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་ལྷག་ལ་བསམ་

༡༡། རྟོག་རྒྱུ་སྒྲོལ་མའི་ཐོད་ཡིག་ཆར་གཞི་ཞན་པ་ཡོད་སྟེན་དང་ འབྱུང་ལྗོན་གཏོང་བཅས་སྐོར་གང་བྱས་སྒྲུབ་པ།

ཆེ་ཤིང་དབྱེད་སྒྲུབ་ཞིག་།

ནད་དོན་གནད་བརྒྱུས། དེང་རྒྱུ་སྒྲོལ་མའི་ཐོད་ཡིག་གི་ཆར་གཞི་ཞན་པ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཆར་མ་སྒྲོལ་མའི་སྟེང་དུ་མི་འགེལ་བར་
ཁོར་ཡུག་དང་ཆ་སྟེན་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱིམ་བདག་དང་སྒྲོལ་མའི་མིག་རྒྱུ་ཐུང་བའི་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཁལ་ལེ་སྒྲུབ་ཆུ་ལ་ཡོད་པས་དེ་སྒྲོལ་མར་ཡང་དག་པའི་ཁ་སྒྲིག་སྤྲོད་སྟེན་དང་སྒྲོལ་གསོ་གཏོང་དགོས།

བརྒྱ་ཆད་གཙོ་བོ། བྱིམ་ཆར་གཞི་ཁོར་ཡུག་སྤྱི་ཆོག་སྤོང་ཡོད་པ་སྒྲོལ་སྒྲུབ་གི་སྒྲོ་སྒྲུབ་།

༡༡། རོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་ཁོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་བ་དང་། རྫོང་བྱེད་རྒྱུ་པ་ཞིབ་ཆོག་ས་ལ་ཆ་
ཆར་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེར་ལོ་རྩེ་ཆོག་སྟེང་སྤུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་འབེལ་རིམ་བརྒྱུད་སྤུམ་རྟགས་དག་
གསུམ་སོགས་བརྒྱ་སྟེང་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆ་ཆར་ཞིང་བརྫོང་བྱེད་དོན་རི་སྟེང་མཆོན་ཐུབ་པ་དང་། མིང་བརྒྱ་དང་ཐ་
སྟེང་སོགས་སྤུམ་སྤུམ་ཆོག་ས་པའི་སྟེན་སྟེན་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཤུས་དང་། མི་རིགས་རང་སྤྱོད་གི་ཁྲིམས་སྒྲོལ་ཡང་དག་པའི་མཛུབ་ཁྲིམ་དང་། ལྷག་པར་
དུ་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤུམ་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་སྒྲོལ་དང་གཏན་འབེབས་རབས་
དང་རིམ་པ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་བརྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོལ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་དེ་སྒྲོལ་
ཁྲིམ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤུམ་གསུམ་བྱེད་དང་བྱེད་སྤུམ་ཡིན་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤུམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་ལྡན་
པ་གསོ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་ཡང་ཁྱོད་ཡོད་ས་ནས་དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཐུབ་འབྲས་གང་ལེགས་སྟོན་ཡོད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཆ་གཅིག་ལ་སྤྱི་བས་ཏེ་ཤེས་བྱ་འབར་གས་སུ་གསལ་པའི་དེང་གི་དུས་འདིར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་
ཤུས་མི་འགྲིག་པར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལོ་མཉམ་པོ་ཅན་དང་རུབ་རྒྱུད་སྟོན་སྟེང་ཆེན་མོའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་
ཡིག་དང་བྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱལ་ཤུགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་དེས་མི་རིགས་དེ་བཟག་རྒྱ་ལས་ཐར་བ་
དང་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་ལྷག་པར་དུ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་འབྲེལ་གཏུག་ཁྲོད་ནས་
སྤྱི་འབྲེད་དང་གོང་སྤུམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པ་དང་། འཛམ་གླིང་མི་རིགས་སུ་འབྱུང་གི་གྲུ་དུ་ཆུད་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དུང་

* ཆེ་ཤིང་དབྱེད་སྒྲུབ་ཞིག་ལགས་ནི། ལྷ་ས་སྤྱོད་འབྲིང་གི་དགོན་ཅན་ཡིན།

སྐད་ཡིག་གཞན་སློབ་སྦྱང་དང་བཅས་སྦྱང་བྱས་ན་མི་རིགས་ཁག་གི་འབྲེལ་གཏུག་དང་བསམ་སློབ་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་བདེ་
བསྐྱུན་པ་དང་། བན་ཚུན་རྒྱས་ལོན་ཐུབ་པ། མི་རིགས་ཁག་གི་འབྲེལ་ཉམ་དང་མཐུན་སྦྲེལ་བན་ཚུན་རིགས་རམ་དང་
ཞི་མཐུན་བཅས་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེས་མཆོད་སྐད་ཡིག་གཞན་དག་ཤེས་ན་མཐོང་ལམ་རྒྱ་སྦྱང་པ། དེང་རབས་
ཀྱི་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཁོ་གས་ལྟར་དང་སློབ་སྦྱང་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་ཐུབ་པ། གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
དེ་ལས་མང་བ་ཞིག་ཀྱང་རྟེན། དེ་དག་ནི་སྐྱབས་ཆེན་གྱི་འཕོ་འགྱུར་ཞིག་དང་དུས་རབས་ཀྱི་བསྐྱར་བཅོས་ཆེན་པོའི་
ཁྲོད་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཡིན། འོན་ཏེ་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོ་རང་གི་མ་ཡིག་དེ་ཕྱི་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་གཞན་དག་གི་
ཤུགས་རྒྱུན་ལོག་ཉམས་ཞན་དུ་འགྱོ་བ་མཐོང་བ་དང་ལྷག་པར་དུ་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ནང་གི་སློབ་མའི་ཁྲོད་
ལ་རེ་ནས་ལ་རེ་མ་བསྐྱད་པར་སློབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་ཆུ་ཆོད་རྩེ་ཞན་དུ་འགྱོ་བ་མཐོང་སྐབས་བོད་ཡིག་དག་ཆུན་ཞིག་
གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་སེམས་ནང་གི་སྦྱང་བ་དེ་སྐད་ཆ་ཆོག་ལ་ཤས་བརྗོད་པས་འཐུས་པ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

རྒྱན་དུ་བོད་ཡིག་དག་ཆུན་ཆོས་སློབ་མའི་སྦྱང་ཆོན་བཟོ་ཐེངས་རེ་དང་ཡིག་ཆ་དང་བཅོས་ཐེངས་རེ་ལ་མགོ་བོ་འཕྲེང་
དུ་གཡུག་གྱིན་ལ་ནས་དབུགས་རིང་ཤུར་ཤུར་འཐེན་ཞིང་དེང་སང་གི་ཕྱུ་གུ་འདི་ཚོ། མ་བསྐྱབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། བསྐྱབ་
ནས་ཤེས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་འདི་འདྲ། ད་དུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་ཅིག་རྟོས་དང་། རྟོག་ཤེས་ཅན་དང་འབྲི་ཤེས་
ཅན་ལས་གཞན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྗོད་བྱེད། ཆོག་རྒྱན་སོགས་ལ་ལྟ་རྒྱ་མེད་པས་མཆོད་བརྗོད་པ་ཆོད་བ་ཞིག་
ཀྱང་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་རྟག་དུ་ཤོད་ཀྱིན་ཡོད།

ད་ཆ་ངའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་སྐད་ཆ་དེ་དག་ལ་ཉ་ལས་རྒྱ་མེད་ལ་དེའི་རིགས་ཤོད་པ་ཡང་ཉུང་། དེ་བས་སྐབས་རེ་
ཡིད་ཐང་ཆད་དེ་སྦྱིད་ལུག་གི་སློབ་ཞིག་ཀྱང་འཆར་ཡོང་གི་ཡོད། འོན་ཏེ་བསམ་སློབ་ཞིབ་མོར་གཏོང་སྐབས་ཡིག་རིགས་
གཞན་དག་ཐོག་མར་སྦྱང་སྐབས་ཡིག་རིགས་དེ་སྦྱངས་ན་ངེས་པར་དུ་རང་གི་ཡིག་རིགས་སྦྱངས་དགོས་ལུགས་སུས་
ཀྱང་ཤོད་མཁན་མེད་ལ་དེ་བས་རྟག་དུ་རང་གི་ཡི་གེ་བོར་བསྐྱུག་ཤོར་ཆེ་བ་མེད་པའི་སྤོང་བོ་དང་བྱུང་པར་མེད་ལུགས་
ཀྱི་དཔེ་མང་བོ་ཞིག་འཛོག་གི་ཡོད།

དེ་དག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྐབས་ངས་གནད་དོན་དེའི་འབྲུང་རྩ་མ་རྟེན་པ་ཤེས་བྱུང་ལ་དེ་བས་དག་ཆུན་ཞིག་
ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ནད་གཞི་དེ་བཅོས་ཐབས་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་པ་ཤེས་ཏེ་དོན་དེའི་ཐད་རང་ངོས་ནས་མཐོ་
བསམ་གང་མང་བཏང་སྟེ་ཐབས་ཤེས་འདྲ་འཆོལ་བ་དང་སྒྲགས། ད་ལྟ་ངས་བྲིད་བཞིན་པའི་མཐོ་འབྲིང་ལ་རིམ་གསུམ་
པའི་སློབ་ཐོན་སློབ་མ་བདུན་ཅུ་ཅན་གྱི་ཁྲོད་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ་མིག་སྔའི་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐབས་སྐོར་ལ་
སློབ་མ་ཆོ་དང་བསམ་སློབ་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་ཐེངས་མང་བྱས་རྗེས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་ཉེས་པ་ཆོང་མ་སློབ་ལུག་ཁོ་ཆོ་བསམ་
གཞིགས་མ་ཐུབ་པ་དང་། རྗོད་མོར་མགོ་གཡེངས་དྲགས་པ། བོད་ཡིག་སྦྱངས་འདོད་མེད་པ་སོགས་སློབ་མའི་སྦྱོན་ཁོ་ནར་
བཅེས་ན་མི་འགྲིག་པ་ཤེས་པ་མ་ཟད་དེའི་ཐད་སྦྱོར་ཆོགས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་བྲིམ་ཆོང་གི་ཁོར་ལུག་ དག་ཆུན་རང་ངོས་ནས་མི་

འདད་ས་མང་བོ་ཞིག་ཡོད་པས་ང་ཆོ་ཆང་མས་སྒྲུང་ཚུལ་དེ་དག་བསྐྱར་བཅས་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་མང་བོ་ཞིག་ཡོད།

གཤམ་དུ་ངས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཆང་མའི་ཁྲོད་ལྷག་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་
དེའི་འབྲུང་རྒྱུན་དང་། འབྱར་ལྷོག་གཏོང་ཐབས་སྐོར་རང་སློབ་གང་དཔོག་ཅིག་བརྗོད་པར་འདོད།

གཅིག་གནད་དོན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱིས་འབྲུང་རྒྱུན་གསལ་རྟོགས་བྱལ་བ་བྱེད་དགོས།

༡ བྱིས་ཆང་གི་ཁོར་ལྷག་ལས་བྱུང་བ།

དེ་ཡང་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་ནང་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མི་བྱལ་བ་མེད་པའི་གཟིགས་སྐྱུང་འོག་
བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་ཡང་ཆར་ཤུལ་གྱི་ཤམོ་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མི་ཉམས་པ་གོང་འཕེལ་གྱི་མཐོ་
རྒྱལ་ཤིག་འབྱུར་ཏེ་བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་། གོང་འོག་གང་སར་བོད་ཡིག་སྐྱུང་བའི་མཐོ་རྒྱལ་ཤིག་འབྱུར་
བས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སློབ་མའི་ཁྲོད་དུ་བོད་ཡིག་སྐྱུང་འདོད་ཀྱི་སློབ་ཀྱང་ངང་ངམ་ཤུགས་ལ་སྐྱེས་པ་
མ་ཟད། གོང་འོག་ཆང་མར་དགའ་འོས་པའི་བྱལ་འབྲས་ཀྱང་ཐོབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱ་དངོས་ཆང་མར་འཕེལ་འགྲིབ་
ཡོང་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་བས་དེང་སྐབས་ཆེན་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་པ་དང་། ཆ་འཕྲིན་ཆོས་
ལྷུང་བའི་དུས་སྐབས་སུ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱིས་ནང་གི་རིག་གནས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པ་ནི་འགོག་ཐབས་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་དག་ཆང་མ་ང་ཆོས་མིག་གི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཀྱུར་པ་མ་ཟད་སེམས་སུ་ཁས་བླངས་ནས་ཡོད་ལ་རྒྱལ་ས་
ཆེན་གྱི་མི་སྤྱོད་ཀྱང་སྐད་ཡིག་ནི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཆོ་ལའང་ལག་ཆ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་ལ་སྒྲུང་
ཚུལ་དེ་ནི་དགེ་མཚན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཡང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་རིག་གནས་གཞན་དག་གི་མདུང་མཆོང་ཁྲོད་དུ་
ཉམས་ཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བཟང་བོའི་སྒྲུབ་ཤིག་ག་ལ་ཡིན།

ཞང་རྟོན་བཟུང་བ་རྒྱ་མཆོས་ཀྱང་ཀུན་དང་མཐུན་པ་རྩ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། མཐོང་ཆང་ལ་དམ་ཅི་བྱས་ན་ཁྲུང་མེད་
ཡིན། སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ན་བཟང་མོད་ཀྱང་། རང་གི་པ་སྐད་བརྗོད་ན་ངོ་ཆ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དེ་ནི་ངོ་མ་ངོ་ཆ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་བས་ང་ཆོས་ཡིག་རིགས་གཞན་རོལ་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་རང་གི་པ་སྐད་དེ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་ཤེས་ཆོ་ཡིག་རིགས་གཞན་དེ་ཡང་རྩ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་བོ་བཞིན་རིང་བོར་མི་ཐོགས་ལལ་བའི་རྒྱ་རང་ཡིན།

མི་མང་བོ་ཞིག་གིས་རང་གི་རིག་གནས་ལ་མཐོང་ཆེན་མི་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ཉ་ལམ་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱ་
བའི་འགོ་ཅམ་ནས་འགོ་རྒྱུགས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་ལ་ལས་གནས་མི་འདྲ་བའང་མང་བོ་
ཞིག་ཐོན་ཀྱང་དེ་དག་ནང་བོད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་ཁུངས་ལ་འགའ་རེར་རྩ་བ་ནས་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པས་དེ་སྤྱོད་
གྲྭ་ཆེན་མོའི་ནང་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ཡིན་ཡང་ལས་གནས་སུ་སླེབས་སྐབས་ཡིག་རིགས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཀ་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་རིམ་གྱིས་བོད་ཡིག་སྐྱུངས་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཡོན་ཞིག་སྤྱི་ཆོགས་སྤེལ་བོར་བྱལ་ཏེ་
དལ་བྱས་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་ལ་བོད་ཡིག་བསྐྱབ་ན་པན་པ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་བོད་ཡིག་གིས་རྩོམ་རྩེར་ཨེ་ཡོང་བསམས་

ནས་ཐ་ན་བྱིས་བདག་མི་ཉུང་བས་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་རྒྱ་རིགས་འཛིན་གྱར་སྐྱེལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ་དང་དེ་འདྲ་མ་བྱས་པའི་
 དབང་དུ་བཏང་ཡང་བྱིས་བདག་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཡིག་སྐྱུངས་ན་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བཟླག་རེད། འབྲི་སྒྲིག་ཤེས་ཅམ་
 བྱུང་ན་དེ་གས་འཐུས་ཞེས་ཤོད་གྱི་ཡོད་ལ་དོན་དུ་འདྲ་བོད་ཡིག་སྐྱུང་མེད་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་ན་དུ་སྤྱུ་གུའི་དུས་ཚོད་དང་
 བྱིས་བདག་གི་སེམས་རྒྱས་སྐྱེད་ཡིག་གཞན་སྐྱུང་བའི་ཐོག་འཛིན་གི་ཡོད། དཔེར་ན་སྒྲོ་བ་གྲུང་གསེང་གཏོང་རིམ་
 བཞེན་བྱིས་བདག་གིས་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་སྐྱུང་བརྟེན་འཛིན་གྱར་བས་དང་རིམ་པར་སྐྱེལ་བ་དང་། ཡང་དཔལ་འབྱོར་
 མང་གཞི་དྲག་པའི་བྱིས་བདག་ཚོས་དགོ་ཆུ་ལ་སྐྱེད་བཏང་སྟེ་བྱིས་དུ་སྒྲོ་བ་ཚན་ཁག་ཁ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་དག་
 ཁྱོད་བོད་ཡིག་སྐྱུང་བརྟེན་འཛིན་གྱར་སྐྱེལ་མཁན་ཉ་ལམ་མེད་ལ་དེ་བས་བོད་ཡིག་གསལ་བྲིད་གྱི་ཐད་ཐ་ན་བསམ་སྒྲོ་
 ཡང་བཏང་སྐྱོང་མེད་ཅེས་ཚིག་ཐག་བཅད་དེ་བཤད་ཆོག དེ་ཡང་ང་ཚོ་དགོ་ཆུ་བྱས་ཏེ་ལ་མང་སྤང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་
 ནང་བྱིས་བདག་གིས་སྤྱུ་གུར་གསེང་སྐབས་བོད་ཡིག་ཐུད་པའི་སྒྲོ་བ་ཚན་ཚང་མའི་དགོ་ཆུ་འཛིན་པ་དེ་ང་ཚོས་
 མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་དུ་གྱུར་ནས་ཡོད། ང་ཚོ་དགོ་ཆུ་བྱིས་སྒྲོ་བ་ཚན་གཞན་པ་གསལ་བྲིད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་
 བོད་ཡིག་གྲུང་གསལ་བྱེད་དགོས་ལུགས་བཤད་ཀྱང་བྱིས་བདག་ཚོར་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་
 ཤོད་རྒྱ་ཡོད་པས་ང་ཚོ་དགོ་ཆུ་ལ་གནས་ལུགས་ཤོད་པའི་ཁ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་འགྲུགས་པའི་རུས་པ་མེད་པས་དོན་
 དེའི་ཐད་ཐབས་ཤེས་དྲག་པ་ཞིག་མ་ཆེད།

སྤྱུ་གུའི་པ་མ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཡོད་ཚད་སྤྱུ་གུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ་ཁོ་ཚོས་བོད་ཡིག་སྐྱུངས་པའི་ཁེ་བྱོང་ལ་
 བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་མོ་ཞིག་བཏང་སྟེ་རང་གི་སྤྱུ་གུ་ལ་བྱོང་ན་རྩ་ཅམ་ཞིག་མི་རེག་པའི་བསམ་སྒྲོ་སྒྲོན་ལ་བཏང་ཟེན་པས་མི་
 སྤྱུ་ཡིན་ཡང་དེར་བསམ་གཞིགས་མི་ཐུབ་པ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་དོན་དུ་ང་ཚོས་རྒྱུ་རྒྱུང་སྒྲོས་གྱིས་མ་ཐོངས། ཆེན་པོ་
 གར་སྤང་མ་ཤེས་པ་རང་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ཤེས་བཞེན་དུ་ཁོར་བྱ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྒྲོས་གཏོང་ཐུབ་པ་དེ་ནི་དངོས་
 གནས་མིག་མཐུན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནར་བཏྲས་པ་ཞིག་རེད།

ང་ཚོས་དྲན་པ་ནང་དུ་བཀྱག་ནས་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་མོ་ཞིག་བཏང་ཆེ་ང་ཚོའི་མེས་པོ་ཆོ་ལའང་ངོ་ཚད་གོས་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཞིང་ང་ཚོས་མེས་པོ་ཆོས་བཞག་པའི་བོད་ཡིག་ལ་བཞེན་ནས་སྟོ་ཆས་བྱ་བ་དང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་བྱི་ལ་ངོམས་སྤྱོད་
 བཞེན་དུ་དེ་ལ་རིན་ཐང་མེད་ཅེས་ཤོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་དག་ལ་བསམ་ན་དངོས་གནས་གཞོང་འགྱུར་སྐྱེ་
 དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

༢ སྐྱོ་ཆོགས་གྱི་ཁོར་ལུག་ལས་བྱུང་བ།

གོང་ནས་བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་ལུགས་མང་དག་ཅིག་ཤོད་ཀྱང་རྒྱ་ན་དུ་དོན་ཐོག་ཏུ་འབྱོལ་བ་ཉུང་ལ་
 དེ་བས་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་རྒྱུགས་ལའང་སྐར་མ་བྱེད་ཀ་ལས་མི་བཅི་བས་སྒྲོ་བ་མ་ཚོའི་སེམས་སྤྱུང་བོད་ཡིག་ལ་སྐར་མ་
 བྱེད་ཀ་ལས་མེད་ན་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཐོག་སྤྱུགས་བརྒྱུ་ཏེ་སྐར་མ་མང་ཅམ་རེག་ཐབས་བྱས་ཨང་བསམ་ཏེ་དབྱིན་

རྒྱུད་དང་སློབ་ཚན་གཞན་སྤྱིར་རྒྱུར་གྱུགས་སྒྲིབ་རྒྱུ་པ་དང་དོ་སྣང་བྱེད་གྱུགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་བོད་ཡིག་སྤྱིར་གཡེད་དུ་
འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

དེའི་འབྱུང་རྒྱུ་ཀྱིས་སློབ་རྒྱུ་ལ་མཐོང་གཞི་ཡིན་པའི་འབྲི་སློག་དང་། ཡིག་གཟུགས། བརྗོད་པ། དག་ཆ་བཅས་
པ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་སློབ་འབྲིང་དུ་སླེབས་པ་དང་སློབ་འབྲིང་དུ་བྲིད་བྱེད་ནང་དོན་དཔེར་ན་སུམ་རྟགས་དང་། རྟན་
ངག་ དགག་སྒྱུབ་ཚུལ་ཡིག་ལ་སོགས་སྤྱིར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་སྐབས་དེ་དུས་སློབ་རྒྱུ་གི་མཐོང་གཞི་ལ་གྱུགས་རྒྱུ་པའི་
དུས་ཚོད་ཞིག་གང་དུ་འཆོལ་བར་འགྲོ་དགོས་སམ། དེ་ལྟར་སློབ་བྲིད་བྱེད་དུས་གོ་བ་ལེན་དཀའ་ལ་སློབ་ཚན་གཞན་
ལྟར་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་པ་ཞིག་ཡོད་གི་མེད་པས་སློབ་ལྷན་གི་སེམས་ནང་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་དེ་ཁག་སྟོན་ཡོད་
པའི་སྣང་བ་ཞིག་ཡོད་བ་དེ་ཡང་མཐོང་གཞི་སྤྱི་བརྟན་ཚུགས་མེད་པ་དང་སྤྱིར་བརྟན་ལེགས་སྟོན་མ་བྱུང་བ་ཁོ་ནས་ལན་པ་
ལས་བོད་ཡིག་གིས་ལན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་མཐོང་འབྲིང་དུ་སླེབས་སྐབས་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་མང་དུ་སྤང་བ་མ་
ཟད་བྲིད་བྱེད་ནང་དོན་ཡང་ཆད་མ་རིག་པ་དང་། རྟན་ངག་ དེ་བཞིན་བརྗོད་སྤྱད་རིག་པ། ཚུལ་རིག་སོགས་ནང་དོན་
མང་ལ་གཏིང་ཟབ་པས་སྐབས་དེ་དུས་སློབ་མ་དེ་ཆོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་སྐས་ཀ་མ་འཛེགས་པར་ཐོག་ཀར་སླེབས་པ་
ཞིག་ཡིན་པས། སློབ་ཚན་སྐབས་ཡང་སྤྱིར་ཅི་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་བོ་མ་རྟགས་པས་རྒྱུ་དུ་སློབ་མ་མང་བོ་ཞིག་
གིས་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་སྐབས་ཀྱི་བ་འདོན་མཁན་རྟན་ལགས་ཡིན་ལ་ཀྱི་བར་ལན་འདེབས་མཁན་ཡང་རྟན་ལགས་
དང་ཡང་ན་བོད་ཡིག་མཐོང་གཞི་ལེགས་པའི་སློབ་མ་ཆོ་ལོ་ཅེས་བཤད་དེ་རང་ཉིད་དང་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་དེ་ཉ་ལམ་
འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟར་དུ་བཅི་བ་ལས་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་མཐོང་གཞི་ཞན་པའི་ཆ་ལ་ཁ་གསལ་དང་རྗེས་ལྷན་གྱི་
རྟམ་པར་འབྱུར་ལྟོག་གཏོང་ཐབས་ལ་བསམ་སློག་གཏོང་གི་མེད་པས་ཁོ་ཆོའི་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆད་དེ་ཡང་ད་ལྟའི་ཡང་བ་
ངན་ཐོག་ངན་འཁོར་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་།

དེ་ཡང་དོན་དངོས་ལས་ར་སྤྱིར་བྱུང་བར་ལྟ་ས་སློབ་འབྲིང་དུ་ལོ་རིམ་སོ་སོར་གྲོང་གསེབ་ནས་ཡོད་པའི་དུང་གི་
འཛིན་གྲུ་རེ་ཡོད་པ་དང་དེ་ཆོའི་བོད་ཡིག་གི་མཐོང་གཞི་བརྟན་ལ་བོད་ཡིག་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བ། རྒྱུད་དུས་ནས་བོད་
ཡིག་སྤྱིར་བའི་ཁོར་ཡུག་ལེགས་པས་སློབ་དེབ་གཅིག་དུ་མ་ཡིན་པར་དཔེ་དེབ་གཞན་ལ་ལྟ་བའི་གོམས་གཤིས་བཟང་
བོ་ཞིག་ཀྱང་ལྟན་པས་ཁོ་ཆོའི་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆད་དང་ཡིག་གཟུགས་སྤྱོད་གང་ནས་ཀྱང་ན་མཉམ་སློབ་མ་ལས་མངོན་
གསལ་དོད་པོས་ལེགས་ལ་སྦྱངས་འབྲས་ཀྱང་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ལེགས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད།
དཔེར་ན་ད་ལོ་སློབ་ཐོན་འཛིན་གྲུ་རྒྱ་རྒྱུགས་ཐེངས་བརྒྱད་བཏང་བའི་ནང་འཛིན་གྲུ་དེའི་སློབ་མ་རེའི་ཆ་སྟོམས་སྤྱིར་
རྒྱུད་ཀྱངས་འཛིན་གྲུ་གཞན་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཆ་སྟོམས་སྤྱིར་རྒྱུད་ཀྱངས་ལས་རྒྱུད་མ་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྷུ་ལས་མས་མཐོ་བཡོད།

རྒྱུ་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ནི་དེང་སྐབས་སློབ་གྲུ་དང་སློབ་གྲུའི་བར་དང་འཛིན་གྲུ་དང་འཛིན་གྲུའི་བར་འགྲན་ཚོད་ཆེ་ལ་
དེ་བས་བྱ་དགའ་དང་ཆད་གཅོད་ལམ་ལུགས་སྤེལ་བ་ནས་བཟུང་ (སློབ་ཚན་གཞན་རྟམས་ཀྱང་ཚུད།) དགོ་རྟོག་ཆོས་

ཡིག་རྒྱལ་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་ཆེད་རྒྱུ་དུ་སློབ་དེབ་ཀྱི་སྤྱང་གཞི་དག་ལ་ཚད་ལྡན་གྱི་ལན་བཅོས་རྩིས་རིམ་བཞིན་སློབ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་སློབ་ཕྲུག་སོ་སོས་བསམ་སློབ་པ་དང་སྟེ་ལན་འདེབས་པའི་གོ་སྐབས་དེ་དག་ཀྱིས་འཕྲིན་གྱི་ཡོད་པས་ཁོ་ཚོའི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་ཤོས་དེ་ཤར་འགྲོ་གྱིན་ཡོད།

ཁྱིམ་བདག་དང་དགོ་ཀན་སློབ་ཕྲུག་ཚད་མས་ཡིག་ཚད་ཀྱི་སྐར་མ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་བཀྱར་བས་ཡིག་ཚད་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་གཙོ་བོ་དཔེར་ན་རྒྱ་ལམ་འཕུལ་ལྟེ་དང་། ལུ་སྟེ་སེལ་སྒྱུ་རེངས་ལྟ་བུ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ཟུམ་འཕྲུང་ཆོག་ཡོད་པ་དེས་སློབ་མའི་སེམས་འགྲུལ་བ་དང་། ཁ་འགྲུལ་བ། དེ་བཞིན་ལག་པ་འགྲུལ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་བོ་དེ་ཤར་འགྲོ་བ་མ་ཟད་སྐབས་རེ་སྤྱ་གྲུ་ཆོས་རང་གི་རྒྱས་པ་བཏོན་ཏེ་དཔུང་གཞི་ལས་ལན་རྣམས་འཛོམས་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ལན་དང་གཅིག་མཚུངས་མེད་ཆེ་དགོ་ཀན་གྱིས་ནོར་བར་བཅི་བཞིན་ཡོད་པས་སློབ་ཕྲུག་གི་བོད་ཡིག་སྤྱང་འདོད་ཀྱི་སློབ་ལ་རྒྱ་གར་མ་རྒྱལ་ལ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་སློབ་ཕྲུག་གིས་ཀྱང་ཀན་ལགས། དེབ་དེ་ཆོ་བཏོན་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཡིག་གི་ཆར་གཞི་ཡག་སྤྱུག་རེ་མི་འདུག ཡིག་ཚད་གཏོང་ཁར་དག་སྐྱར་ཡག་པོ་ཞིག་བཏང་སྟེ་ནི་ཚོའི་འདོན་པ་ལྟ་བུ་བཏོན་ནས་ཡིག་ཚད་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་ཐུབ་ན་དེ་རང་གིས་འགྲིག དགོད་བྱོ་བཞིག་ལ་སྐབས་རེར་ང་ཆོ་ལས་བོད་ཡིག་འབྲི་སྒྲིག་གེས་ཅམ་གྱི་སློབ་མ་དེ་ཆོས་སྐར་མ་མཐོན་པོ་ལེན་གྱི་འདུག་ཅེས་དམར་རྩིན་དུ་ཤོད་གྱི་ཡོད། འོན་དུ་ཡང་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་བོད་ཡིག་ཚན་ཁག་ལ་ཆར་གཞི་ལགས་ལ་རང་གི་སེམས་དགྲིགས་ཏེ་ལན་ཚད་ལྡན་ཞིག་འདེབས་ཐུབ་པའི་སྤྱངས་འབྲས་བཟང་བའི་སློབ་མ་མང་བོ་ཞིག་མ་ཆུད་པར་དེ་ལས་སྟེན་ཏེ་དོན་མ་རྟགས་པར་ནི་ཚོའི་འདོན་པ་འདོན་ལ་མཁས་ཤིང་། དེབ་ནང་འཁོད་པའི་དྲིས་ལན་ཆོག་འབྲུག་གཅིག་གིས་མང་ཡང་མ་དྲགས་ལ། ཆོག་འབྲུག་གཅིག་གིས་ཉུང་ཡང་མ་དྲགས་པར་འབྲི་མཁན་གྱི་སློབ་མ་དག་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་ནང་ཆུད་ཀྱི་ཡོད་པས་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་དགོ་ཀན་ཆོས་ཀྱང་ད་ནི་སློབ་མའི་ཡོངས་ཁྲུངས་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་ཞན་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐུགས་མད། སློབ་མ་དེ་རིགས་སློབ་ལྷ་ནས་ཐོན་རྩིས་མང་ཆེ་བ་དགོ་ཀན་ལས་རིགས་སྤྱ་ལས་བཞོས་འཁེལ་གྱི་ཡོད་པས་དེའི་མཇུག་འབྲས་ནི་འགན་སེམས་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དངོས་འབྲེལ་བསམ་སློབ་གཏོང་མི་ཤོད་པ་ཞིག་ལགས།

དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ང་ཆོས་དཔུང་གཞིའི་ལན་གཞིར་བཞག་མ་བསྐབ་ཕྱིན་མཐོ་སློབ་ཡིག་རྒྱལ་སྐབས་དེར་སྐར་མ་མི་སྤྱད་པའམ་ཡང་ན་སྐར་མ་མཐོན་པོ་སྤྱད་ཀྱི་མེད་པས་བོད་ཡིག་ཆར་གཞི་ལགས་པའི་སློབ་མ་ཆོས་ཀྱང་སློབ་དེབ་ཀྱི་སྤྱང་གཞི་དང་རྒྱ་ལམ་འཕུལ་ལྟེ་ལྟ་བུ་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་དག་ཟིན་གྱིས་ཡིག་ཚད་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་ཐུབ་པས་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལས་དངོས་འབྲེལ་གྱི་བོད་ཡིག་ལ་མཁོ་བའི་དཔེ་ཆ་མང་དག་ཅིག་ལྟ་རྒྱ་ཉུང་དྲགས་པ་དང་ཐ་ན་བལྟས་ན་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟར་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེའི་ཐད་ཐེངས་ཤིག་དབྱིན་ཡིག་དགོ་ཀན་རྒྱ་མོ་ཞིག་གིས་བྱེད་ཆོ་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་ལ་ལོ་གསུམ་ལ་དེབ་རྒྱ་སྤྱུག་དེ་ལས་དཔུང་གཞི་གཞན་མེད་དམ། ངས་མཐོང་བ་ནི་ཁོ་ཆོས་དེབ་དེ་ཁོ་

ན་ར་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་བཟུང་བ་མ་མཐོང་ཞེས་ཡ་མཚན་མདོག་གིས་བཤད་བྱུང་། རྟོན་དེར་ཐོག་མར་ང་རང་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་པས་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ནི་ཤེས་བྱའི་བང་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་བ་གཅིག་གི་ནང་བསྟུ་མི་ཐུབ་ཅེས་ཡུས་ཆེན་པོས་བཤད་པ་ཡིན། འོན་ཏེ་སློན་ལ་དུ་པབ་ནས་བསམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཆེ་གནས་ཚུལ་དེའི་ཐད་ནས་ང་ཆོར་བསམ་གཞིགས་ཤིག་སྤྱད་པ་དང་ང་ཆོའི་སློབ་གཞིར་བསྐྱར་བཅས་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པའི་དྲན་སྒྲུལ་དེ་ཕོའི་གཤོག་རྟེན་ཅིག་ཀྱང་རེད་སྟེ།

༣ དགོ་ཆེན་གྱི་ངང་རྒྱུད་མི་འདྲང་བ་དང་སློབ་བྱིད་ཀྱི་སྒྲིམ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ།

དེ་ཡང་དགོ་ཆེན་མང་ཆེ་བ་ནི་རང་གི་སློབ་སྤྱུག་ལ་བུམ་པ་གང་ཉེ་སྤྱོད་རྒྱུའི་སེམས་ཤུགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དགོ་ཆེན་ཀྱང་ཤོས་ཀྱིས་སློབ་སྤྱོད་མང་གཞི་ལེགས་པར་སློབ་བྱིད་བྱེད་སྐབས་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་པ་ལས་མང་གཞི་ཞན་པའི་སློབ་མར་ཡིད་ཀྱི་གཏོང་ནས་སུན་སྤྱད་བྱེད་པའམ་ངང་རྒྱུད་བྱ་རྒྱུ་མི་འདྲང་བས་དེས་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་བོད་ཡིག་མང་གཞི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། བསམ་སྤྱོད་བཟང་ལ་སློབ་སྤྱོད་ཡག་པའི་སློབ་མ་དེ་ཆོར་སློབ་བྱིད་བྱེད་སྐབས་མཚུབ་མོ་རི་སྟོན་བྱེད་བདེ་བོ་ཡོད་ནའང་མང་གཞི་ཞན་ལ་སྤྱངས་འབྲས་སྒྱུ་བའི་སློབ་མར་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར་བསྐྱར་གྱིས་བཤད་ཀྱང་མགོ་བོར་ལྷགས་ཀྱི་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ལྟར་རེ་འཕྱུར་དུ་རྒྱུར་ནས་སྤྱད་པའི་ནང་གི་མདུད་པ་དེ་ལམ་སང་འགྲོ་ལ་མ་ཐུབ་པར་སྐབས་འགར་ཏེ་ཅང་སྒྲིབ་པའི་དྲི་བ་ཡང་ཁོ་ཆོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཤིན་ཏུ་ཁག་པའི་སློབ་ཆེན་ཞིག་གམ་ཡང་ན་མིང་ཆོག་གིས་མི་འདྲང་བའི་སྐད་ཡིག་ཞིག་ལ་མཛོན་ཏེ་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བའི་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་གི་མིང་བརྟུང་མང་བོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་པའམ་ཐད་ཀར་རྒྱ་སྐད་ནས་སྒྲིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་སྐད་ར་མ་ལུག་གི་ཐོག་ནས་རྩོམ་འབྲི་བ་མ་ཟད། ད་དུང་དེ་ནི་དེང་སྐབས་དབྱིན་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱ་ཐུབ་ན་དར་ས་ཞིག་ལ་བརྩེ་བ་བཞིན་བོད་ཡིག་ནང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མིང་བརྟུང་བསྐྱར་བྱས་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲིག་པ་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་སོ་སོའི་བོད་ཡིག་ཆུ་ཆད་ཞན་པོ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

གཉིས། གནད་རྟོན་གྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ལེགས་འབྱུར་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས།

༡ རྩོམ་གསུམ་ཡོངས་དང་རྩོམ་མངས་ཆོས་བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་། རྩོད་རྩོད་སྒྲེལ་གསུམ་བྱ་རྒྱུར་དོ་རྒྱུང་བྱ་དགོས།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་རྒྱན་འཛིན་དང་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་ངོས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་ལ། ས་རྟེན་འགྲོ་བ་མའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ཞིག་དང་། འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་རྒྱས་འོས་འགན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེས་མི་ཆོད་ཆ་བྲིམས་ནང་གཏན་འཁེལ་བྱས་པར་མི་རིགས་ཁག་ལ་རང་གི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད་

ཅེས་པ་ལྟར་མི་རིགས་ཁག་དང་དེའི་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་དང་། བོད་སྦྱང་གོང་སྤེལ་གཏོང་བ་ནི་སྤྱི་དམངས་ཚང་མའི་དབང་ཆ་ཡིན་ལ་འོས་འགན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་ང་ཚོ་ཚང་མས་འབྱར་བ་རུ་བཞིན་པ་ཉེགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མ་ཉམས་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་རང་ལྷན་འདོན་དགོས།

༢ སློབ་མ་ཚོའི་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་ལ་དགའ་སྣང་དང་སྦྱང་འདོད་ཀྱི་དང་བ་སྦྱང་བྱིང་བྱེད་དགོས།

སློབ་གསའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་ན་མི་ཤེས་པའི་སློབ་མ་མེད་ཅེས་རྒྱུ་རུ་གྱོད་ཀྱི་ཡོད་པས་ང་ཚོ་དགོ་ཀན་ལ་སྤྱོད་མོའི་ཆུ་ལས་རིང་བའི་ངང་རྒྱུད་དང་སློབ་མར་རྩོལ་ཁུང་བྱ་འདེགས་པའི་སྒྲིང་རུས་ཡོད་ན་ཞན་ཆ་དེར་ལེགས་བཅས་མི་ཐུབ་པ་མེད་ལ་དེ་བས་ང་ཚོ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཙུང་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་ཆགས་མི་ཞེས་པ་དེར་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཙུན་འབྲུས་དང་། ཁོར་ལུག་གི་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱུན་པའི་ཁར་མཛུབ་ཁྲིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་བསྐྱབ་ཚད་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ཚད་སློ་ལ་འཇགས་པ་མ་ཟད་ཐ་ན་སློབ་མ་ཁ་ཤས་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཆེད་མཁས་པར་འབྲུར་བ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པས་ང་ཚོ་དགོ་ཀན་གྱིས་སློབ་སྤྱུག་ཚོར་བོད་ཡིག་ལ་མི་རིགས་གཞན་ཀྱི་སྐད་དང་འདྲ་བར་ལོ་རྩེ་སྤྱོད་གི་ལོ་རྩེ་ལྡན་པ་དང་། ད་ཆ་འཛམ་གླིང་རྒྱ་སྤྱོད་ཐོན་ཀྱི་གྲལ་རྒྱ་སྤེལ་ཡོད་པའི་སྐོར་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་མཚན་གང་མང་དྲངས་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་གནས་བབས་ཤེས་སུ་འཇུག་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་གན་འཇུ་མོན་ནས་དར་བའི་སྤྱང་གཏམ་དང་། ཤགས། དམངས་གཞན་སོགས་རང་སློབ་གང་དཔོག་སློབ་མ་ཚོར་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཚོ་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་ཡིག་ལ་དགའ་སྣང་ཡོད་པར་བསྐྱོ་བ་མ་ཟད། བཙུན་འབྲུས་ཁྲོད་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྒྱུ་འཇུག་པ་དང་ཁོ་ཚོར་འབྲས་བུ་ཐོན་བུ་ཐོབ་པའི་སྐབས་དགོ་ཀན་གྱིས་སློབ་མ་ཁྲོད་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲོད་རྒྱ་སྤེལ་སྤྱངས་འབྲས་ལ་གདེང་འཛིག་དང་བསྦྱོར་བཅགས་བྱེད་པ། ད་དུང་རབ་བྱུང་ན་དཀར་གཙང་ཁ་བཏགས་ཤིག་སྤེལ་བསྐྱོན་ན་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱང་བོད་ཡིག་ལ་མཁས་པའི་སློབ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་ཤིག་རྟེན་དེ་ཡག་ཐོག་ཡག་བཅུགས་བྱེད་པར་ངེས།

དེ་ཡང་དེ་སྤྱི་སློབ་འབྲིང་སྐབས་ཁོ་མོས་སློབ་མ་ཚོ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཞིག་དང་འཕྲིན་ལས་གཡང་འཛམས་ཞེས་པ་ཞིག་ལ་ཐོག་མའི་ཆར་གཞི་ཡག་པོ་མེད་སྐབས་གོང་གི་བྱ་ཐབས་དེ་རྒྱུད་པར་ཕན་འབྲས་མཛོན་གསལ་བྱུང་བ་མ་ཟད་ད་ལྟ་ཁོ་ཚོ་ཡང་བོད་ཡིག་གི་ལས་གནས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

༣ སློབ་མ་ཚོར་དཔེ་མང་ལྟ་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱལ་མ་གཏོང་དགོས་པ།

རྒྱུ་ལྟམ་དཔེར། དཔེ་དེབ་ཁྲི་སྤྱུག་སྤྱོད། ལེ་བར་བརྒྱ་སྤྱུག་བསྦྱོད། ཅིས་དང་། རང་རེ་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལའང་རིག་པ་ནང་བར་འཆི་ཡང་བསྐྱབ། ཆོ་འདིར་མཁས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། སྤྱོད་བྱི་མར་བཅོལ་བ་ཡི། ཁོར་ལ་རང་ཉིད་ལེན་དང་མཚུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུ་རུ་དཔེ་ཆ་གང་མང་ལྟ་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་བསྐྱུན་ཡོད་པས་ང་ཚོས་ཀྱང་སློབ་སྤྱུག་ལ་དཔེ་ཆ་ཁྲི་འབུམ་ལྟ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱལ་མ་བྱས་ན་རྩོད་རྒྱུ་ལ་བ་དཀའ་ཡང་ཆེས་ཆར་གཞིར་གྱུར་པའི་བརྩ་སྤྱོད་རིག་པ་དང་། མཛོན་བརྩོད། ལྟ་དག་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ཚང་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་

མང་གཞིའི་ཐོག་ད་དུང་བོད་ཀྱི་ལ་རྒྱས་དང་། ཚུལ་རིག་དམངས་སློལ་རིག་གནས། ད་དུང་རིན་ཐང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་གོ་སར་གྱི་སྤྱང་གཏམ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་སྟགས་ལའང་ངེས་གཏན་གྱི་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས།

༤ སློབ་བླུག་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བསད་དང་། འགྲན་ཚྭ་ཀྱི་བསམ་པ་རྟེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁ་གཏད་རྟགས་སྤྱད་བྱེད་ཏུ་འཇུག་དགོས།

དེང་སྐབས་སློབ་མ་མང་ཆེ་བར་རང་བཙའི་བསམ་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། རང་ཤེད་ཆེ་ལ་ཁེངས་དྲིག་ཆེན་པོ་ཡོད་ནའང་དགོས་ངེས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཐད་རང་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་མེད་པས་དོན་དེར་གཞིགས་ཏེ་རང་ཆོས་སློབ་སྦྱོང་ཐད་འགྲན་སེམས་དང་རང་རྒྱལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་སྒྲུལ་འདེད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ངེས་པར་དུ་འགྲན་ཚྭ་ཀྱི་བསམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་སྤྱོད་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱན་ཏུ་སྦྱངས་འབྲས་ལེགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པའི་སློབ་མ་ལ་བྱ་དགའ་གཟེངས་བསྟོད་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཤེས་སྤྱད་ནས་སྒྲུལ་ལྷག་གཏོང་དགོས། དེ་སྤྱོད་པས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཡར་རྒྱས་བྱིན་པའི་སློབ་མར་སློབ་གསེང་དུ་ཉླ་བྱེད་ཀྱི་ཉླ་སྟོག་དེབ་དང་། ཟིན་བྲིས་དེབ་སྤྱུས་ལེགས་འདྲ། ད་དུང་སྒྲུག་སྟགས་བྱ་དགར་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ལག་ཉགས་རྒྱུང་ཡང་དོན་སྟོང་ཟབ་པས་པན་འབྲས་དམིགས་བསལ་ཐོན་ཏེ་སློབ་མ་ཆོའི་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ཡིག་སྦྱངས་ཏེ་པན་འབྲས་མེད་པར་སྒྲུལ་པའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། བོད་ཡིག་སྦྱོང་བའི་ཐད་སློབ་མ་ཆོར་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པ་དང་སྒྲུལ་ལྷག་ཐེབས་ནས་ཁོ་ཆོའི་འགྲན་ཚྭ་རང་བཞིན་དང་དགའ་སྤང་རང་བཞིན། དུར་བཙོན་རང་བཞིན་བཅས་གསོ་སྦྱོང་བྱུང་སྟེ་སློབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་སྦྱངས་འབྲས་ཀྱང་རྗེ་ལེགས་སུ་འགྲོ་བྱུང་པ་བྱུང་།

མདོར་ན། དེང་དུས་སློབ་མའི་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞི་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་ཞན་པོ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཆང་མ་སློབ་མའི་མགོ་ཐོག་དུ་གཤུགས་མི་རུང་བར་སྦྱགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཁོར་ཡུག་དང་ཆ་རྟེན་བསྐྱུན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བྱིམ་བདག་དང་སློབ་མའི་མིག་རྒྱུང་ཐུང་བའི་བསམ་སློ་སེལ་རྒྱ་དང་དགེ་ཆན་གྱི་ཁྲལ་སེལ་རྣམས་ཚུལ་ཡོ་བསྐྱང་བྱས་ཏེ་སློབ་མར་ཡང་དག་པའི་ཁ་སྦྱགས་ཁྲིད་སྟོན་དང་སློབ་གསོ་ཡང་དག་པ་བརྒྱབ་སྟེ་སློབ་མའི་བོད་ཡིག་སྦྱོང་འདོད་ཀྱི་དང་བ་བསྐྱེད་སྤྱིང་བྱ་རྒྱ་དེ་ནི་ཆེས་གལ་ཆེའི་ལྷ་ཆོགས་ཤིག་དང་ཐབས་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

༡༡། བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་རྒྱུན་སྐྱར་སྤྱོད་བ།

གཏུགས་དཀར་བྲག་ཤིས། *

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུ། སྤྱི་ཚུགས་འཆོ་བའི་འབྲེལ་འདྲིས་དངོས་ལས་བོད་རྒྱུད་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཕྱ་རགས་ཀྱི་ལ་འཆོལ་བརྟག་གིས་དར་སྤེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་གསར་བར་བཙུན་དགོས་པ་ནི་མིག་སྔའི་བོད་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྟབས། སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཁྱད་པར་བ་རུ་སྒྲིག་རིགས་མང་པོ་ཕན་ཚུན་འཕུད་ཅིང་འབྲེལ་ནས་འགྲན་ཚད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆགས་པ་ལས་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དེ་གཙོ་བོ་ཕྱགས་གང་ཐད་ནས་མངོན་པའི་སྐྱར་བརྐྱང་པའོ། །

བརྒྱུ་ཆད་གཙོ་བོ། བོད་རྒྱུད་ གསོན་ཤུགས་ ཕྱི་རྒྱུན་

༡༡། ཁང་བོ་རྒྱུད་རིགས་འབྲེལ་གཏུག་ལས་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་སྐྱར་ཉར་བ།

མི་དང་མིའི་བར་རམ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུགས་ཕན་ཚུན་བར་འབྲེལ་འདྲིས་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་ལག་ཆ་གལ་ཆེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ཆ་ནི་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་དེའང་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་རྒྱུད་རིགས་གང་ལ་མཆོན་ན་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པར་རུ་སྒྲིག་ཆ་གང་རུང་སྤྱི་ཚུགས་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ལས་ཡན་གར་རུ་གནས་ཐབས་བྲལ་སྟབས་སྤྱི་དབྱེར་རིག་གསུམ་གཙོ་བོ་པའི་སྤྱི་ཚུགས་འབྲེལ་འདྲིས་ཁྱོད་རྒྱུད་ཆའི་རྒྱུ་ལ་དང་གསོན་ཤུགས་ལ་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་མངོན་སྟངས་ཁྱད་ཏུ་གསལ། དེས་ན་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གམ་ཆབ་སྤྱི་ལམ་ལུགས་གཅིག་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྒྲིག་རིགས་འགའ་ཕན་ཚུན་ཕྱད་ཅིང་མཉམ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྲུལ་ཚུལ་འོག་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ལ་འབྲེལ་ཕྱི་རྒྱུན་སྤྱི་ཚུགས་ཐབས་སྤྱི་པ་གཞིལ་དུ་མེད།

དེ་ཡང་མིང་དུ་གྲགས་པའི་ཨ་རིའི་རྒྱུད་ཆ་རིག་པ་བ་སྤྱི་ཞབས་ (Spair) ཀྱིས་རྒྱུད་རིགས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའམ་རང་ཁ་རང་གསོའི་རྣམ་པར་གནས་ཐུབ་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་མི་སྤྱི་ཅེས་རྒྱུད་ཆའི་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་བོ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་རྩ་བོར་སྟོན་ཆེན་གཤེད་པ་ལྟར། སྤྱིར་བཏང་རྒྱུད་རིགས་འབྲེལ་གཏུག་བྱུང་བ་འདི་རྒྱུད་ཆའི་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚུལ་ལྡན་པ་ཞིག་དང་རྒྱུད་ཆ་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་གོ་རིམ་ཁྱོད་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུན་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་ནི་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ལས་རིགས་གཞན་དག་དང་རིག་གནས་སྤྲུལ་ཚུལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་བའི་མངོན་རྟགས་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་སྦྱོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལྡན་པ་ནང་བཞིན། རྒྱུད་ཆ་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག་གམ་ཡང་ན་མི་རིགས་ཤིག་གི་རྒྱུད་ཆ་རང་དོས་སམ་དེའི་སྤྱི་ཚུགས་གོ་གནས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་སྟེན་ལ་སྤྱོད་ཆོས་བརྟགས་ཤིང་། ལྷག་པར་རུ་སྤྱི་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེང་རབས་རྒྱུད་

* གཏུགས་དཀར་བྲག་ཤིས་ལགས་ནི། ཟུབ་བྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་ཆེན་བོད་རྒྱུད་ཡིག་རིག་གནས་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་༢༠༠༥ལོའི་ཞིབ་འཇུག་སྤྱོད་ཆ་ཡིན།

ཆ་རིག་པ་བ་དག་གི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་རྒྱུད་ཆ་འབྲེལ་གཏུག་གྱུར་བའི་མཐའ་འབྲས་ལ་དཔག་ན། གཡོལ་དུ་
མེད་པའི་རྣམ་ཚུལ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་པ་ནི། རྒྱུད་ཆ་མཐུན་འགྱུར་དང་པན་ཚུན་གཡོར་ལེན། འདྲིས་འགྱུར། རྒྱུད་
གཉིས་སྒྲིབ་①བཅས་དང་། བར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆབ་སྤྱིད་ལམ་ལུགས་གཅིག་གམ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་
ཁྲིད་ནས་རྒྱུད་རིགས་འགའ་འབྲེལ་འདྲིས་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་སྤྱོད་སྐབས་རྒྱུད་ཆ་མཉམ་གནས་དང་སོག་ཐུག གཞན་འགྱུར་
བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངེས་པར་འབྱུང་སྤྱིད་པ་②ན། བོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཐད་ལའང་མཐའ་འབྲས་དེ་དག་མི་འབྱུང་བའི་གདེང་ཡི་
ནས་མེད། དེ་བས་བོད་རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་སྤྱིང་གི་གསོན་ཤུགས་དང་རིན་ཐང་མངོན་དགོས་ན་དུས་དང་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
རྒྱུད་རིགས་གཞན་ལ་འགྲན་བཙོད་ཀྱི་ལུས་ཤུགས་ཁྱད་པར་བ་ཅིས་ཀྱང་མཁོ། གང་ཞེ་ན། རྒྱུད་རིགས་ཤིག་ཡུན་རིང་
གནས་ཤིང་འཕེལ་དགོས་ན་དེར་སྤྱོད་ནས་གི་མཐུན་སྤྱོད་ལུས་སྒྲིབ་ཆོག་པ་ཞིག་འདྲིམས་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་ལ། བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་མངོན་སྤྱུགས་སྒྲིབ་པ།

བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དེ་གཙོ་བོ་སྤྱུགས་གང་དག་ནས་མངོན་སྤྱོད་དང་དེའི་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཡིན་
པ་དང་འཕེལ་སྤྱུགས་རིམ་འདྲ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་སྤྱུགས་ནས་བརྒྱུད་ཆུ་ནི། མིག་སྤྱི་བོད་རྒྱུད་ཡིག་
བཀོལ་སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་གནད་དོན་རྣམས་ཆོག་ཐུགས་ཐག་གིས་གཙོ་བོ་ལུས་འགྱུར་གྱུར་པ་མ་ཟད་བོད་རྒྱུད་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་
སྤྱུགས་གསར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྟེ། སྤྱིར་རྒྱུད་རིགས་པན་ཚུན་འབྲེལ་གཏུག་གྱུར་དུས་རྒྱུད་རིགས་སོ་སོའི་ལུས་པ་
དང་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས། རྒྱུད་ཆའི་ཀྱབ་ཆ་པན་ཚུན་གཡོར་ལེན་བཅས་སྤྱུགས་གསུམ་ནས་འགྲན་ཚོད་ཀྱི་ནམ་པ་
ཞིག་དང་གིས་ཆགས་སྤྱིད་③པ་དང་། དེ་འདྲའི་རྒྱུད་རིགས་འགྲན་ཚོད་ཁྲིད་རྒྱུད་རིགས་གང་གིས་གང་ལ་ཤུགས་
སྤྱོད་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱུགས་གང་དག་ནས་ཚུལ་རིམ་རྒྱུད་ཐེབས་མིན་རྒྱུད་རིགས་སོ་སོའི་གསོན་ཤུགས་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
འདིར་བཤད་པའི་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ཞེས་པའང་དེ་ཁོ་ནར་ངེས། ཞིབ་ཏུ་བརྒྱུད་ན་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་
ཞེས་པའང་བོད་རྒྱུད་འདིས་རྒྱུད་རིགས་པན་ཚུན་ཤུགས་སྤྱོད་ཐེབས་རིམ་ཁྲིད་མངོན་པའི་རྒྱུད་ཆའི་སྒྲིབ་ཀྱི་གསོན་
ཉམས་དང་སྤྱུགས་ཤུགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེར་སང་བོད་རྒྱུད་དང་དུས་རྒྱུན་པན་ཚུན་ཕྱད་ཅིང་འབྲེལ་འདྲིས་ཡུན་རིང་
ལ་བྱུང་བུ་ཆེ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པར་མ་ཟད་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུགས་ཡོངས་ལ་ཤུགས་སྤྱོད་ངེས་ཅན་རེ་ཐེབས་དང་ཐེབས་
བཞིན་པ་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱུད་ཡིན། དེའང་རྒྱུད་ཆ་གང་གིས་གཙོ་སྤྱུགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཆབ་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་
རིགས་ཁྲིད་བཀོལ་བུ་ཆེན་དེའི་གསོན་ཤུགས་ཀྱང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ལྟར། རྒྱུད་ཆའི་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུད་དང་གཞུང་
རྒྱུད་ཡིན་པས་དེའི་བྱེད་ལུས་ཀྱང་རྒྱུད་རིགས་ཀྱན་ལས་མཆོག་གོ་ཞེས་བརྒྱུད་ཆོག ཡིན་ཡང་མི་རིགས་རྒྱུད་ཡིག་འདྲ་
མཉམ་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་བཟང་བོར་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དང་དེ་འབྲེལ་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལ་དབྱེད་ཅིང་ལག་ལེན་
སོག་འཁྱོངས་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་རྒྱུད་ཡིག་ཉམས་མེད་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་མི་རིགས་དེ་ཉིད་སྤྱུགས་ཡོངས་ནས་
འཕེལ་སྤྱུགས་སྤྱོད་པའི་མཐུན་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུགས།

རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་པན་ཚུན་གཅིག་སྤྱུགས་གཅིག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་པ་དང་།
སྤྱུག་པར་དུ་རྒྱུད་ཆ་ཡང་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་སྤྱིང་ནས་བརྒྱུད་ན་དེ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཚུལ་གཞན་དག་བ་
ར་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཡོད་སྤྱིད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཆར་ཤུགས་སྤྱོད་ཐེབས་སྤྱིད་པ་ན།

མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཆའི་གསལ་བྱུང་ལྟར་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་གི་སྤྱོད་དང་། བད་སྐད་ཆ་དེའི་སྤྱི་གཞི་དངོས་དང་འབངས་མིའི་སྐད་ཆའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅས་སྤྱི་གཞི་གཉིས་ནས་མཆོག་གི་ཡོད་མེད་དེ། འདིར་བད་སྤྱོད་དེ་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་སྟེ་སྐད་ཆའི་གསལ་བྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཏེ་ཆབ་སྲིད་དང་རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར། མི་གྲངས་བཅས་སྤྱི་གཞི་བཞི་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སྤྱི་བར་བྱ་བ་ལ།

༡ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱོད། སྤྱིར་བཏང་སྐད་ཆའི་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་གསལ་བྱུང་ལྟར་དེ་གཙོ་བོ་སྐད་ཆའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་མཐོ་དམན་ལ་རག་ལས་ཏེ། མི་རིགས་སོ་སོར་རང་སྐད་རང་ཡིག་བཀོལ་ཞིང་སྤྱི་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོ་དབང་ལྡན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ས་གནས་རང་སྐྱོང་ཁྲིམས་སྤྱི་མོག་སུ་གསལ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་འདི་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་དང་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་གྱི་མངོན་ཏན་གསལ་བྱུང་པར་བཞིག་ཡིན་པ་ཀྱང་ལ་གསལ་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་འཆར་འགོད་དང་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཅན་བཟུང་ནས་ལག་ཏུ་བཟུར་བའི་བྱེད་ཐབས་དང་སྤྱི་གཞི་འཛིན་ཡང་དག་འཕུས་ཆོང་ཞིག་མེད་པས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོ་དབང་བཟང་བོ་དག་ཀྱང་ཡིག་ཐོག་གམ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གཡང་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། གནས་བབ་འདིར་བཟགས་ན། གཅིག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོ་དབང་དེ་ལག་ལེན་ཁྲིད་རིམ་མངོན་འགྱུར་བྱ་རྒྱུ་ཐད་ལ་དུས་དང་འཆམས་ཤིང་དངོས་ཡོད་གནད་དོན་གྱི་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱི་བའི་ཁྲིམས་སྤྱི་མོག་ལག་ལྡན་པ་ཞིག་འཕྲུགས་དགོས་པ། གཉིས་ནས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ནན་མོ་ཞིག་གིས་སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་ཐུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མོག་ཅིང་ལག་བཟུར་བྱས་ཏེ། སྐད་ཆའི་འཆར་འགོད་དང་སྐད་ཡིག་བྱ་བར་རྒྱུ་རྟེན་དང་གཞིགས་འདེགས་བྱེད་ཆོད་ཀྱིས་ཀྱང་གྱི་དགོས་མཁོ་སྐྱོང་ཐུབ་དགོས་པ་བཅས་ནི་ཁ་ཆོད་གོས་གཏུག་གི་དོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། གང་ཞེ་ན། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་ཁྲིམས་མེད་པས་གྲངས་ཀྱང་མི་རིགས་ཁག་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཐུས་པ་ལ་མཐོང་རྒྱུ་དང་ཆེས་མེད་གཏོང་བའི་ཆག་སྐྱོ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པས། བད་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་དང་བྱུང་གདལ་གཏོང་བ་སོགས་སྤྱི་གཞི་གང་ཐད་ལའང་ཐུགས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། བད་སྐད་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཀྱག་ཀྱིག་གི་ལམ་གྱི་དང་གིས་གྲུབ་སྤོང་བ་ལྟ་བུ། དེས་ན་བད་སྐད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལེགས་བཟུར་བྱེད་པར། ཁྲིམས་ལུགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་སྤྱི་ཀྱང་ནས་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོང་རྒྱུ་ཆ་དོན་གཞིར་བཟུང་ཐོག བད་སྐད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་ཁོ་དབང་མཐོང་དག་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ། ས་གནས་སྤྱོད་གཞུང་ནས་མགོ་བཙམས་ཏེ་ས་ཁུལ་སོ་སོར་བད་སྐད་རྒྱ་ཆེར་བཀོལ་སྤྱོད་དང་བད་ཡིག་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་གདལ་གཏོང་ཐབས་སྐོར་ལ་བྱེད་ཐུག་དོན་དམ་པ་རེ་འདོན་དགོས། གནད་དོན་དེ་ཐག་ཆོད་ཆེ་བད་སྐད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་གོ་གནས་བཟན་སྤྱང་བྱ་ཐུབ་ལ་དེ་དང་ཆབས་གཅིག་ཏུ་བད་སྐད་ཀྱི་གསལ་བྱུང་རིམ་གྱིས་བཟུང་འོངས།

སྐད་ཆའི་གསལ་བྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལས་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་གསལ་བྱུང་གི་ཆེས་གལ་ཆེ་བར་④བཤད་པ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་ལས་ཐོབ་པའི་གནས་ལུགས་འཁུལ་མེད་ཅིག་སྟེ། གང་ཞེ་ན། ཆབ་སྲིད་ཐད་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་ཁྲིམས་མེད་ཆོ། སྐད་ཆའི་ཐུས་པ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་ཆོད་བཀག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐེབས་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ལ་ཉེ་བའི་སར་འགོ་བ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་རྒྱལ་བསྐྱབ་བྱ་ལས་གསལ་བོར་མཐོང་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་སྐད་ཆ་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་

མང་བོས་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྤྱི་བདེ་འཇགས་ལ་དགོངས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆའི་གནད་དོན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་
ཟབ་མོ་བཞིན་ཤིང་སྐད་རིགས་མང་བོའི་འཇིག་ཉེན་ལྡན་ཐབས་ལ་ལུང་རིགས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་གང་མང་
མཛད་པའི་དགོས་སྤྱོད་ལ་མཐོ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ཆོ། སྐད་ཆ་ཉམས་ཉེན་ལས་གཡོལ་བར་མགོ་སླིད་རྩས་ནས་
འཛིན་དགོས་པ་གལ་ཆེའི་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཁུམས།

༡ རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ། རིག་གནས་ཞེས་པའི་བརྗེ་ཆད་འདིར་མཆོན་ཉིད་ཐག་བཅད་ཅིག་དེ་རག་བར་གཏན་
ཁེལ་བྱས་མེད་ཅིང་དེ་འདྲ་ཞིག་འཛིན་ཀྱང་མི་བཏུབ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དང་བསམ་པའི་དཔལ་
ཡོན་སྒོ་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་རིག་གནས་ཞེས་པའི་མཆོན་བྱ་འདིའི་མཆོན་གཞིའང་
བྱུང་ཆེ་ཆེ་དང་གཏིང་ཆེ་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་དང་འགྲོ་བཞིན་པས་སོ། །གང་ལྟར། བོད་སྐད་ཀྱི་གསལ་ཤུགས་དང་འབྲེལ་བའི་
རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་བཟང་བའི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་དོན་དང་བྱུང་ཁོངས་དེ་དབྱེན་རིམ་མིའི་རིགས་རིག་པ་བ་སྤྱི་
ཞབས་ཐེ་ཡོར་ (E. B. Tylor) ལགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡངས་འཇུག་གི་དོན་ཅན་ལ་ཁུངས་གཏུག་པ་སྟེ། རིག་པ་དང་དད་མོས་
རྒྱ་རྒྱུ་ཀྱན་སྤྱོད། བཅའ་ཁྲིམས། གོམས་སྤྱོད་ལ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དངོས་ལས་བསྐྱུར་ཅིང་གོམས་ལོབས་
སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་དང་གོམས་ལུགས་སོགས་ཤེས་བྱ་སྤྱི་འདུས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ཞིག་⑤ཏུ་ངོས་བཟུང་ཆོག་གོ་སྒྲམ་སྤྱོད་སྤྱོད་
བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་པའང་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་གསར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཁོར་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེར་ཡང་གོང་ཏུ་བསྐྱུན་ཟིན་པའི་ནང་དོན་དག་འདུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྐད་ཆའི་རིག་གནས་ཐད་གསལ་ཤུགས་ནི་
གཙོ་བོ་སྐད་ཆ་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་དེ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སོ་སོར་མངོན་སྟངས་ཀྱི་ཆད་ཅིག་
ཡིན། སྤྱིར་སྐད་ཆས་རིག་གནས་སྤྱོད་ཅིང་རིག་གནས་ཀྱིས་སྐད་ཆར་ཆེ་སྟོག་གསར་བ་བསྐྱུན་པ་དང་⑥སྐད་ཆ་ནི་
རིག་གནས་དང་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ཅིང་སྐད་ཆའི་ལ་རྒྱས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་རྒྱས་ནི་པན་ཚུན་ཉེན་འབྱུང་གིས་
འཕེལ་⑦སྤྱོད་སྤྱོད་སྐད་ཆ་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་པན་ཚུན་ཉེན་ཅིང་འབྱུང་གི་ནམ་པར་གྲུབ་ལ།
དེ་མིན་སྐད་ཆ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་འཕྲུལ་འདེགས་སམ་ཉེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྐད་ཆ་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་རིག་
གནས་ཀྱི་ནམ་པར་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་སྐད་ཆ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་
རྒྱར་ཡོད། འཕྲིན་གསར་དུས་རབས་འདིར་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་སྤྱིའི་འཕེལ་ཕྱགས་ཀྱང་རིག་གནས་སྤྱོད་མང་
ཅན་ཏུ་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་རིག་གནས་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་བསྐྱུར་བསྐྱུར་ཏུ་འཕྱེའིང་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་
རམ་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་བར། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་འདྲིས་རྒྱུ་མང་དང་རྒྱུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་བསྐྱུན་
ནས་རིག་གནས་བརྒྱུ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ལེན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱུང་བཞིན་པའི་རིག་གནས་ཁོར་
ཡུག་གི་ཕྱི་རྒྱུན་དང་ལྷག་པར་དུ་རིག་གནས་གསར་བའི་མཁའ་དབྱགས་དྲག་ཏུ་སྤྱིང་བས་མི་རིགས་རིག་གནས་ལ་
གཡོ་འགྲུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། རིག་གནས་དགག་གཞག་དང་གསར་སྤྱོད་སོགས་ཐུག་གནས་དེང་འགལ་འདྲུ་བཅས་
ཀྱི་ནམ་པར་གདའ་བ། དེའི་ཁར་རིག་གནས་གཞན་ཀྱི་སེམ་འཇུག་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་ཉུང་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་རང་
རའི་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉི་གའི་སོགས་ཐུག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆ་དྲག་ཡིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ རིག་གནས་ཀྱིས་སྐད་
ཆའི་འགྲན་ཤུགས་ལ་དོན་ཉེང་གི་རྣམས་པ་དེ་འདྲོན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཉག་པར་གྱུར་འདུག གཞན་དེ་དུང་སྐད་ཆ་གང་

ཞིག་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་སྐད་ཆར་སྦྱོང་པའི་སྤྱུགས་ནས་སྐད་ཆ་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་ལ་གཞིགས་ན།
 གཅིག་ནས་ཆང་གཞིའི་སློབ་གསའི་ཁྲིད་ནས་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆང་གཞི་བརྟན་པོ་ཆགས་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་པ་
 དང་། གཉིས་ནས་བོད་ཏུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་ཉུང་ཁར་གྲོང་བུ་མང་ཤོས་རྒྱ་སྐད་ལ་སྤྱུགས་འགྲོ་
 བ་དང་། དེ་མིན་ཆང་གཞིའི་སློབ་གསའི་ཁྲིད་སྐད་ཆའི་སློབ་གསའི་མེད་ཅིང་ལྷག་པར་ཏུ་ཁ་སྐད་སློབ་གསའི་ལམ་ལུགས་
 ཤིག་ད་ལྟ་ཆགས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་ལ་བརྟགས་ན་རང་རེ་འདིར་དགའ་འོས་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསའི་མ་
 ལག་འཐུས་ཆང་ཞིག་ཆགས་མེད་ཆོད་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་གཞི་གསར་བ་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་
 ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་འདི་དམ་འཛིན་གྱིས་ཆང་གཞིའི་སློབ་གསའི་བསྐྱབ་གཞི་བཞོད་སྒྲིག་ཁྲིད་
 པ་སྐད་སློབ་གསའི་ཉེ་བར་འཛིན་རྒྱུའི་ནང་དོན་ཅིས་ཀྱང་འཛུགས་སྐབས་སློབ་ཁྲིད་ཁྲིད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་གསལ་བྱགས་ཀྱི་
 གནད་དོན་དེ་ཐག་གཅོད་སྟབས་སྟུགས།

སྤྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། སྐོས་སུ་མི་རིགས་ཞེས་
 པ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཙོ་བོའང་རིག་གནས་ཡིན་ཕྱིར། གལ་སྲིད་རིག་གནས་ཐད་རྐྱང་ལེགས་པར་མ་བློན་ཆེ་རྒྱ་རྒྱུན་
 གཞན་དག་ལས་སྟབས་འབྲས་གསར་བ་རྟོག་སྟབས་རྒྱ་ཀྱི་ཉ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། གོང་གི་གནད་དོན་དེ་དག་ལས་བོད་མི་
 རིགས་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་དཔག་ན་རིག་གནས་ཐད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་གསལ་བྱགས་ལ་ཡང་ངོ་སོ་བརྟོག་དགོས་པའི་
 ཆོད་ཏུ་མེད།

༣ དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུན། སྐད་ཆ་དང་དཔལ་འབྱོར་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི། སྐད་ཆ་གང་གི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་
 མི་རིགས་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཟང་ངན་དང་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱིས་མི་རིགས་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱོད་ལ་སྐྱེལ་འདེད་
 ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་ཅིང་སྐད་ཆ་འཕེལ་རྒྱས་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་དང་བསྐྱོན་ནས་དེས་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་ཐད་ལ་རམ་
 འདེགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ངེས་ཅན་ཐོན་ངེས་པ་དེ་རེད། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལས་རིགས་སྣ་ཆོགས་བར་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ངེས་
 ཅན་རེ་ཡོད་སྲིད་པ་ནང་བཞིན། མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་དཔལ་འབྱོར་བར་ལ་སྟོས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྟབས།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱང་སྐད་ཆའི་གསལ་བྱགས་སྤྱིའི་སྟབས་ཆགས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དབྱིན་
 སྐད་དང་དབྱིན་ཡིག་འཛམ་སྐྱིད་འདིར་ཆེས་རྒྱགས་ཆེ་བས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་གཞན་པ་མང་པོར་ས་ཁྲབ་དོན་ཁྲབ་
 ཏུ་གྱུར་ཡོད་པའང་གཙོ་བོ་ཨ་རི་བ་དང་དབྱིན་རི་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་མདོན་ཉགས་ཁྲད་པར་བ་
 ཞིག་ཡིན་པ་མིག་མཐོང་ལག་བློན་ནོ། །དེ་མཚུངས་སུ་དེང་སང་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་དབྱིན་སྐད་སྦྱོང་རྒྱུར་དུང་བ་ཆེ་
 ཞིང་བརྩོན་བཞིན་པ་དེ་དང་། གཞན་ཆོང་ཇས་མང་ཤོས་ཀྱི་སྟེང་ལ་དབྱིན་ཡིག་བཞོད་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་རྟོགས་
 སྟབས། ཉེ་ས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཆོང་ལས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་ཆེར་དར་བ་དང་བསྐྱོན་ནས་རྒྱ་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་གི་གསལ་
 ཤུགས་དང་རིན་ཐང་ཡང་ཉེན་རེ་ནས་རྗེ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལས་སྐད་ཆ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་པན་ཚུན་གཞིགས་
 འདེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་མདོན་སྟུང་མཐོང་སྲིད། གོང་གི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལས་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཆོང་ལས་དཔལ་
 འབྱོར་གྱིས་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཆར་རྒྱས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་ཤེས་སྟབས། དེ་ཡང་ཆོག་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་ན་ནི་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱིས་སྐད་ཆའི་གོ་གནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི། །བོད་སྤྱི་ཆོགས་འདིར་མཚན་

ན། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་ཆོང་རའི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཉེ་ཆོང་ཁེ་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ཁར། དེང་སང་
 ཤེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་ཅན་ལ་སྒྱུགས་པའི་སྐད་འདིར་བོད་པ་མང་ཤོས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ནམ་པ་རྩུང་དམའ་རིམ་ཞིག་ན་
 ཡོད་པས། ཆོང་ལས་དང་ཁེ་ལས་ཏྲ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་ཆོང་ར་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་ཆེར་ཆགས་ཐབས་བྲལ་
 པ་དང་། གཞན་བཟོ་ལས་དཔལ་འབྱོར་དེ་བས་ཞན་སྟབས་ཆོང་ལས་བརྗེ་རེས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་ཁེ་ལས་དོན་གཉེར་
 གྱི་སྒྲིཊ་ཆོགས་ཁོར་ཡུག་ཏ་ཅང་གུ་དོག་ཁར། སྤང་དང་སྤང་ཆོ་མང་ཤོས་སུ་ཆོང་ལས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་རིགས་
 གཉེར་མཁན་མི་རིགས་གཞན་དག་ཡིན་པས་ཁེ་ལས་ཟ་མཁན་ཡང་གཞན་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་དང་དེར་མ་ཟད་དེ་དག་
 གིས་ཆོང་དོན་འབྲེལ་འདྲིས་ཁྲོད་རྒྱ་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའང་རྒྱ་སྐད་དམ་ཡང་ན་བོད་རྒྱ་འདྲིས་མའི་ར་མིན་ལྷག་མིན་
 གྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པ་བཅས་ཆོང་རའི་ཁྲོད་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གུ་དོག་པར་བསམ་ན། ཆོང་རའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་
 བོད་སྐད་ཡིག་གི་བྱུང་གདལ་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་རམ་འདེགས་ཀྱི་རུས་པ་ཐོན་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཁག་པོའི་ཚུལ་དུ་གདའ། །
 གལ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ཐད་ནས་སྐད་ཆའི་གསོན་ཤུགས་མདོན་དགོས་ན་ཐོག་མར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་ལ་
 རང་མི་མང་བོས་ལས་གཉེར་མཛད་པའི་ཆོང་ར་དང་ཁེ་ལས་མང་བོ་འདྲུགས་བྱུང་དགོས། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་ན་
 གཅིག་ནས་བོད་མིའི་ཐོན་སྐྱེད་ནམ་པ་ལེགས་བསྐྱར་བྱེད་བྱུང་ལ་གཉེས་ནས་རང་སྐད་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིཊ་ཆོགས་ཁོར་
 ཡུག་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བཏང་ཡོད་དོ། །

༤ མི་གངས་ཀྱི་རྒྱུན། མི་གངས་སམ་མི་འཕོར་ནི་སྒྲིཊ་ཆོགས་ཕྱི་པོའི་བྱུང་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་
 གངས་ཀྱི་མང་ཉུང་དང་འཕེལ་བའི་དལ་མཉམས་སྒྲིཊ་སྒྲིཊ་བཟང་དན། བྱུང་སྐད་ཁ་འཕོར་ཡིན་མིན་བཅས་ནི་མི་
 རིགས་སམ་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་དུ་
 སྤོང་སྤོང་ལ་གཏོང་བའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་པ་བཞིན། མི་རིགས་ཤིག་གི་མི་གངས་ཀྱང་ལ་རྒྱས་
 ཀྱི་དུས་རིམ་དང་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བའི་འོག ཆོང་རེས་ཅན་ཞིག་གི་སྤྱིང་ནས་བརྗེད་ན་སྒྲིཊ་ཆོགས་ཡར་ཐོན་
 དང་དར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ང་ཚོས་སྒྲིཊ་ཞབས་མའོ་ཙེ་དུང་གི་མི་མང་ན་སྟབས་
 ཤུགས་ཆེ་ཞེས་པའི་ལ་རྒྱས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལས་རྟོགས་སྲིད་ཅིང་ནང་སྒྲིཊ་སུ་བོད་མིའི་ཁ་གངས་དེ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཆགས་
 གནས་འཕེལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། དེ་བས་བོད་པའི་མང་ཉུང་གི་ཆོང་དེ་ཡང་བོད་སྐད་བྱུང་གདལ་དང་
 རྒྱ་ཆེར་བཀོལ་སྤྱོད་ཐད་གོ་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འགན་རུས་རེས་ཅན་ཞིག་བཟུང་འདུག་པས། མི་གངས་ཐད་ཀྱི་
 སྟབས་ཤུགས་དེ་ཡང་བོད་སྐད་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་བཟང་ཆོག་གོ། །དེང་སང་
 རྒྱལ་ཁབ་འདིར་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་སྤྱོད་བར་འཛིན་བཞིན་པས་མི་གངས་ཆོང་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་དེའང་
 གཞི་ཆའི་སྲིད་རྒྱུས་ཤིག་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད། དེའང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཕྲོ་ཐབས་ལེགས་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཡང་།
 མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཆའི་གསོན་ཤུགས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བརྗེད་ན། མི་གངས་ཀྱི་མང་ཉུང་དང་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཆའི་
 འཕེལ་རྒྱས་བར་མཐུན་སྒྱུར་གྱུ་བཡོད། དེར་མ་ཟད་མི་འཕོར་འགྲོ་འདྲིས་མི་གངས་ཀྱི་སྒྲིཊ་གཞི་དང་བྱུང་སྐད་
 ལ་གཡོ་འགྱལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཉེ་ཆོང་ནས་བརྟགས་ན་བོད་ཀྱི་མི་འཕོར་འགྲོ་འདྲིས་གནས་ཚུལ་ཡང་དུས་
 ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་ང་ཉུག་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་བོད་སྐད་ཀྱི་བྱུང་གདལ་ཐད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན་

དེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྤྱིར་སྤྱི་ལྷན་གྱི་དུས་སྐབས་མི་འདྲ་བར་མི་འཁོར་འགྲོ་འོང་དང་མི་གངས་འགྱུར་ཕྱི་གྲུང་
 བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡང་མི་འདྲ་ཞེ། གནའ་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་འཐབ་འཁྲུག་དང་རང་བྱུང་གནོད་འཚེས་མི་འཁོར་འགྲོ་འོང་གི་
 སྤང་ཚུལ་བྱུང་སྤྱིང་བ་པལ་ཆེར་ཆོགས་པའི་ནམ་པར་གྲུབ་ཅིང། ད་སྐབས་དེ་འདྲ་མིན་པར། ཆོད་དོན་དང་ལས་གཉེར་
 གང་རུང་གི་དགོས་དབང་གིས་མི་སྤྱིར་མང་བོ་འགྲོ་འོང་གི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཆགས་པར་མ་ཟད། གཞན་ད་དུང་བོད་པ་
 རྒྱལ་མི་རིགས་ཐ་དད་པར་གཉེན་ཕྲེལ་པ་དང་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་གཞན་སྤྱི་གཞན་ཡིག་གིས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་གནད་
 དོན་བཅས་ཀྱིས་མི་གངས་འབེལ་རྒྱས་དང་རིགས་རྒྱུད་སྦྱིད་མིང་། སྤྱི་ཆ་ཁྲུབ་གདལ་སྐོས་སྤྱི་གས་གང་ཐད་ན་ཉམས་
 དམས་ཆེན་པོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

གོང་གི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ནས་བོད་སྤྱི་ཆ་ནས་བོད་མིའི་ཁ་གངས་བསམ་ཞིང་སྤྱིར་ཡང་བོད་མིའི་
 ཁ་གངས་ཐད་ནས་བོད་སྤྱི་ཆ་སྤྱི་གས་ལ་དབྱེད་ན། བོད་ཀྱི་མི་འཁོར་དང་སྤྱི་ཆའི་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་
 གནད་དོན་དེའང་ཁ་ཆོད་གོས་གཏུག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་ཞིག་དང་ཉམས་ལེན་ཡང་དག་པ་ཞིག་
 དགོས་པ་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཆ་ཆོད་མཚན་ན་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་སྟེ། གང་ཞེ་ན་མི་རིགས་རྒྱུད་འདུས་ཀྱི་ནམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
 མི་གངས་ཅི་ཅམ་མང་ཐོག་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱང་རི་ལྷོ་རྒྱུན་རིང་ན་མི་རིགས་དེའི་སྤྱི་ཆའི་ཆོས་ཀྱང་དེར་བསྐྱུན་
 བསྐྱེད་སྤྱི་བ་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་དེ་རྒྱུད་མཁུང་རི་ཅམ་མང་ན་སྤྱི་ཆ་དེའི་རྒྱས་པ་དང་རིན་ཐང་ཡང་ཉམས་
 མི་མིང་། དེ་ལས་ཕྱི་རྒྱུ་མི་རིགས་བསྐྱེད་སྤྱི་ནམ་པ་རི་ལྷོ་རྒྱུ་ཆེ་ཞིང་རང་སྤྱི་ཆ་ཐོད་མཁུང་གི་ཁ་གངས་རི་ལྷོ་རྒྱུ་
 ཕྱི་ཆེ་མི་རིགས་དེའི་སྤྱི་ཆའི་ཆོས་ཀྱང་རྒྱུན་མིང་ཁག་སྤྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆའི་གསོན་
 རྒྱས་སྤྱི་སྐབས་བོད་ཀྱི་མི་གངས་སམ་མི་འཁོར་གནད་དོན་ཐད་ནས་ཀྱང་བསམ་སྤྱི་གཏོང་དགོས་པའང་གཤམ་དུ་
 མེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཆོག

གསུམ་པ། མཐུག་བརྒྱུ་བ།

དེ་ཡང་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རི་སྤྱི་གས་རི་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་བསྐྱུན་ནས་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
 ཡང་རི་མཐོར་འགྲོ་ཞིང་། མི་རིགས་སོ་སོ་མིང་འབྱུར་རིག་གསུམ་དང་ཆོས་ལུགས་དང་མོས། ཡུལ་སྤྱི་གོམས་གཤིས་
 སྐོས་གང་ཐད་ནས་འབྲེལ་འདྲིས་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་པན་ཚུན་སྤྱི་བསྦྱོང་དང་ཉམས་སྦྱོང་
 བརྒྱུད་མི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་སྤྱི་ཆོགས་ངང་གིས་འབྱུང་བཞིན་འདུག སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་འགུལ་དེ་འདྲའི་ཁོད་སྤྱི་
 ཆའི་གོ་གནས་དང་རྒྱས་པ་འཛིན་སྤྱི་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པར། བོད་སྤྱི་ཆ་འོད་མི་རིགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཆོས་གཙོ་བོ་དང་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་གྲུབ་བྱེད་དང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་རྒྱས་མཚན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 བོད་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་མཐའ་དག་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་ལག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་བས་སྤྱི་ཆ་བཀོལ་
 སྤྱི་ཐད་འགན་ཚུན་ཀྱི་ནམ་པ་རྒྱ་བྱུར་ཆགས་པའི་སྤྱི་ཆ་གནས་བབ་འདི་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་འདིར། བོད་
 སྤྱི་ཆ་ཀྱི་གསོན་རྒྱས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་འདི་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཐེལ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་
 བྱེད་ཀྱི་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གཉེས་ཆ་ནས་ཁ་ཆོད་གོས་གཏུག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལས་རིགས་སོ་སོ་
 དང་རིམ་པ་སོ་སོར་བོད་སྤྱི་ཆ་བཀོལ་སྤྱི་རྒྱས་པའམ་རིན་ཐང་ངོ་མ་དེ་མཛོན་འགྱུར་བྱེད་རྒྱུར་དོན་སྤྱི་ཆེན་པོ་དམན་

པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྒྲུལ་ལ། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ལ་སྤྱི་སྐད་གཏན་འབེབས་དང་སྤྱི་སྐད་དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་སྒྲེལ་བར། སྤྱི་འབྱོར་རིག་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་སྐད་ཆའི་འཕེལ་ཆུས་སྤྱི་ལ་བྱེད་ཅུས་གཏན་འདྲེན་པའི་ཐོག་སྤྱི་ལ་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་ཞིག་དགོས་པ་བོད་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་བའི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་ལ་འཕེལ་དགོས་ཆུའི་ཀྱན་སྲོང་དང་བཅས་སྒྲེལ་བའོ། །

དབྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

- ①③④ དབྱི་རྩུ་ཅེ། སྤྱི་ཆོགས་སྐད་བརྒྱུད་པའི་བསྐྱབ་དེའོ། ༢༠༠༤ ལྟ་ p195 p234
- ② ཁྱིམ་ཡན། སྤྱི་ཆོགས་སྐད་བརྒྱུད་པའི་བསྐྱབ་དེའོ། ༢༠༠༤ ལྟ་ p368
- ⑤ གངས་ཁྱུན། རྩོམ་ཁྱུན་ལྷ་བ་བསམ་སྒྲོལ་ལག་ལེན། ༢༠༠༠ ༡༢ p136
- ⑥ ལྷགས་ཐར་ཆུལ། ཐོད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྤྱི་ལ་འཕེལ་སྤྱད་མཛད། ༢༠༠༤ ལྟ་ p25
- ⑦ ལོ་ལྷ་ཁྱུང་མིས། སྐད་ཆ་དང་རིག་གནས། ༡༩༩༩ ལྟ་ p1
- ⑧ མི་གངས་ཞིབ་འཇུག གྲུང་གོའི་མི་གངས་རིག་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་དེའོ། ཉིས་སྟོང་དྲུག་ལོའི་དེབ་གཉིས་ལ། p2
- ⑨ ལུ་ལྷ་ལྱུ་མི་གངས། ཉིས་སྟོང་དྲུག་ལོའི་དེབ་གཉིས་ལ། p19

༡༡། སྐྱོབ་ཆུང་བོད་སྐད་ཡིག་སྐྱོབ་བྱིན་ཁྱེད་ལྷན་པའི་གནད་དོན་ དང་དེར་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་སྒྲུབ་

བསྟན་ཆུལ་

ནང་དོན་གནད་བསྟན། བོད་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་འཁྱར་རིག་གསུམ་དར་བྱེད་དང་། བན་ཚུན་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་
བྱེད་ལག་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། སྐྱོབ་ཕྱག་ཆོས་སྐད་ཡིག་སྐྱོང་བའི་དགོས་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་ལ། སྐྱོབ་ཕྱག་གི་སེམས་གཏིང་
ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དུང་ཞེན་དང་དེའི་རིན་ཐང་ཤེས་པ་བརྒྱད་སྒྱུར་འདོད་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲུབ་སྐྱོད་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས།

བརྒྱུ་ཆད་གཅོད་བྱ། བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྐྱོབ་བྱིན། སྤྱི་སྐད། བོད་ཡིག་སྐྱོང་བའི་དགོས་པ།

༡༡། ཚུན་རིག་སྐྱོབ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཚུན་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཉན་ཁ་ཆ་བས་ཆེན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེས་པར་དུ་
ཚུན་རིག་གི་གསར་བརྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགག་སྒྲོལ་ལས་ཐར་ཐུབ་པ་དང་། ཡང་ན་གཞུང་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་གསར་
སྐྱེད་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་དེའི་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་འང་བྱེད་ཅིས་ནས་ཡོང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱོག་ཕྱག་
དང་གདོང་ཕྱག་བྱུང་རྗེས་གཏོག་པའི་ཁོར་ལུག་སྐྱོད་དུ་རིམ་བཞིན་འཛིག་ཉན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐར་རེད་ལ་བོད་
སྐད་ཡིག་སྐྱོབ་བྱིན་གནས་བབ་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཕྱག་ཡོད། དེས་ན་བོད་ཡིག་སྐྱོབ་བྱིན་སྐྱོང་འཕུད་པའི་གནད་
དོན་དང་རྒྱ་རྒྱུ་མང་ཞིང་། རྟོག་འཛིང་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་རང་འགན་རང་སྐྱབ་དང་། རང་མཁང་རང་བྱས་ཀྱིས་དེར་
རབས་ཚན་ཅུ་ལྟུང་ཆོག་པ་ལྟར་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་སྐྱོབ་ཐབས་འཚོལ་ཞིབ་དང་། ཚུན་རིག་དང་
མཐུན་པའི་སྐྱོབ་བྱིན་སྐྱུར་བཅས། སྤྱོད་ཐོན་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེའི་ལེགས་ཆ་འཚོལ་སྤྱད་བྱས་ཏེ་རང་རིགས་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱ་དགོས་ལ། མིག་སྔར་ལྷན་པའི་གནད་དོན་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུ་ཅན་འཚོལ་དང་
དེར་ཐག་གཅོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐོར་ཚུང་ཟད་ཅུ་མེད་འདོད།

གཅིག་ བོད་སྐད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཉམས་ཆག་བྱུང་རྒྱུ་བོད་ཡིག་སྐྱོབ་བྱིན་ཀྱང་འབྲས་ཤོར་འགྲོ་བས་ཆད་ཕན་གྱི་
སྤྱི་སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ཆགས་སུ་ཆད་པ་དགོས།

དེར་སྐབས་དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་སྐྱོད་རྒྱ་ཐོས་མིག་མཐོང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ནི་ད་ཆོས་བྱ་དངོས་གསར་བའི་རིགས་ལ་
དགའ་བསུ་དང་དང་ལེན་བྱེད་པ་ལས་དེ་དག་གི་མིང་བརྒྱ་བོད་སྐད་ཀྱིས་བཏགས་པ་དང་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་
གཏན་པན་ཚུན་བར་ཁ་བརྒྱུད་པའི་ཆེ་བོད་སྐད་རྒྱུ་རྒྱུ་ཤོད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ལ་པལ་ཆེར་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྟད་མང་

* བསྟན་ཆུལ་ལགས་ནི། བཀ་ཆུ་ས་ཁུལ་སྐྱོབ་ཆུང་གཉིས་པའི་དགོ་ཆན་ཡིན།

པོ་ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐད་ཆ་ར་མ་ལུག་ཤོད་མཁན་གང་སར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པས། བོད་སྐད་ཁོ་ནས་ཁ་བར་
 བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་ནི་མི་མྱོས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་སྣང་མེད་ཏུ་དོར་ཏེ་རྒྱུ་སྐད་འབའ་ཞིག་འཆད་
 པར་བྱེད་པའི་སྣ་ལྟས་སུ་སྣང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་ཆ་སྤྱིར་བཤིན་ཏུ་ལེགས་མོད། མི་རིགས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདྲོར་བའི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད། དེའི་ཐོག་འཕུར་མཆོངས་ལྟ་བུའི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་དང་། འཕུལ་འཁོར། ཐོན་རྫས་གསར་བའི་མིང་ལྟ་ཅི་ཁ་པར་གྱི་ཨང་གངས་ཅམ་བརྗོད་ནའང་གསར་དད་
 འདྲེས་སྦྱར་ལ་དགའ་བའི་བོད་མི་ཟན་དར་གཞོན། མཐོ་དམན་བར་ཆད་མས་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་སྒྲིམ་པ་དང་།
 དེ་བརྗོད་ན་མཁས་པར་སྒྲིམ་པ་ལས་བོད་སྐད་བཤད་འདྲོད་ཀྱང་རང་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྣང་མེད་པས་ཁུ་སྤྱུག་ཐབས་ཟད་ཏུ་
 བྱུར་པ་ཞིག་དང་། བཤད་མི་ཤེས་པ་ནི་གཏན་ནས་མིན། དེ་ལས་སྤྱི་ཏེ་དེའི་ཐད་ཀྱི་མིང་བོད་སྐད་ཤེས་ཀྱང་རང་
 སྐད་ལ་མཐོང་རྒྱུ་གིས་གཞན་སྐད་ཆོག་སྣ་རེ་གཉིས་ཤེས་པར་ཆེ་ཉམས་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་འོག ཟན་པས་གང་བྱེད་
 གཞོན་པས་བྱེད་པ་ལྟར་གསར་སྦྱོར་ལོ་རྒྱུད་ཀྱིས་པའི་རྒྱུད་ལ་གོམས་གཤིས་ངན་པ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་འཇགས་ནས་
 བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིད་ཁྱིད་རང་སྐད་ཀྱི་དྲིས་ལན་ཅག་ཅིག་འདེབས་པར་ཡང་དཀའ་ཁག་ཆེ་ལ། སྐད་ཆ་ལྟ་བུ་ལྟ་
 དང་། དག་ངོག་གིས་བཅིངས་ཤིང་། མགོ་མཇུག་འདྲིལ་བ། ཐ་ན་ཐ་སྣང་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་
 སྐད་སྐར་རང་སྐར་བཞག་ནས་སྐད་ཆ་ཡ་མ་བུར་ཏུ་ཤོད་པ་མ་ཟད། ཁྱོད་ཁྱེད་དང་ས་ཁུལ་གྱི་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཏུ་རྒྱ་ཡིག་གཙོ་
 པོ་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་འདྲིལ་གྱི་མཐོ་སར་བོད་ཡིག་གི་སྤྱོད་པ་བཞེད་པ་སྣང་། ན་བུ་སྤྱོད་པའི་མིང་ཞེས་འབྲེལ་བ་
 ཁ་གསལ་བྱས་ཀྱང་དོན་མི་རྟོགས་པར་རྒྱ་ཡིག་ནས་“霧”ཞེས་པ་དེ་རེད་ཅེས་ཤོད་སྐབས་ཡོངས་སུ་དོན་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་པ་སྟོན་གྱི་འདུག ཡང་ཉེན་ཁ་ཡི་སྤྱོད་ཕྱགས་འཆོལ་ཏུ་འཇུག་སྐབས་སྒྲིབ་སྤྱོད་པལ་མོ་ཆེས་“危險”ཞེས་སྟོན་ལ་
 རྒྱ་ཡིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་དེའི་སྤྱོད་ཕྱགས་“安全”ལས་སྤྱོད་པར་འཆོལ་སྤྱོད་ཀྱང་བོད་ཡིག་ཏུ་སྤྱོད་ཕྱགས་
 ཡི་གེ་བཞེད་འཇགས་ཞེས་པ་ཅི་དྲན་འདི་དྲན་མེད་པ་དང་། དེ་བས་སྒྲིབ་མར་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་ཚུལ་མུང་འབྱི་ཏུ་བཅུག་
 ཆོ་སྒྲིབ་མ་འགའ་རེས་སྟོན་ལ་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ནས་ཚུལ་མུང་དེ་བྱིས་རྗེས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྦྱར་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ལུས་
 སུ་མཆིས་པས་འདི་ཅམ་གྱིས་འཕུས་པར་བྱེད་པ་ལས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས། དེས་ན་སྦྱོར་ས་བོད། སྣང་གནས་བོད།
 བ་མ་བོད་རིགས། དག་སྣོ་བྱེད་པས་བཤད་རྒྱུ་རང་གི་པ་སྐད་དེ་བརྒྱགས་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བོད་
 ཡིག་སྤྱིར་བཤིན་ན་བཤོག་མར་སྦྱོར་ཀྱང་རྩ་ཅོའི་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་དཔེ་ལས་མ་འདས། དེ་ཡང་བོད་སྐད་ལ་སྐད་ཡིག་
 གཞན་གྱི་ཤན་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཡ་མ་བུར་ཏུ་བྱུར་པའམ་སྤྱོད་རྒྱ་གྲ་དོག་ཏུ་སོང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་བྱུག། རྣམ་ཀྱན་
 སྒྲིབ་གྲུའི་ནང་ཏུ་འང་ཁེར་རྒྱུ་གི་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་ཆོན་གཅིག་པུ་ཕུད་བོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་པ་ཏུ་ཅང་དགོན་པ་སྟེ། བསྐྱེད་
 ཆོན་གཞན་དང་བྱེད་སྣོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤེལ་ཡང་རྒྱ་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་པ་དང་། ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་བོད་རིགས་
 ཁྱིམ་ཆང་ནང་རྒྱན་བཀོལ་དངོས་པོ་པལ་མོ་ཆེར་མི་རིགས་གཞན་པའི་སྐད་དང་མིང་སྤྱོད་པ་ལས་རང་སྐད་ཀྱི་མིང་
 འདྲོགས་པར་བྱེད་གསོད་ཀྱིས་ཐ་ན་སྤྱོད་པར་བོད་སྐད་ཤོད་པར་པ་མས་ཆོད་འདྲིལ་བྱེད་པ་ཅམ་མ་ཟད། མི་རིགས་ཀྱི་
 སྤོ་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་བོད་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་པ་བཅོན་གྱིས་རྒྱ་སྐད་འབའ་ཞིག་ཤོད་ཏུ་
 འཇུག་པའང་མཐོང་རྒྱུ་འདུག དེར་བརྟེན་མི་རིགས་ཀྱི་པ་སྐད་དང་བྲལ་ན་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འདྲིལ་བྱེད་
 དཀའ་བས་མི་རིགས་དེའང་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱིད་ལ། བོད་ཡིག་དར་སྤེལ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་མར་བྱུར་པའི་བོད་

ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིམ་ལ་འབྲུག་ཤོར་འགྲོ་བས། སྐད་ཆའི་ཁོར་ཡུག་ལེགས་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཆུ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་
 འོན་ཞིག་རེད། སྐད་ཆ་ནི་སྤྱི་བོ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་སྤྱོད་ཀྱི་དང་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་དང་པོའི་ལག་ཆ་ཡིན་ལ་ཡི་གེའི་འབྲུ་
 ཁུངས་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིམ་འབྲེད་པའི་ལྷ་མོག་ཅིག་ཡིན། རང་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་དང་ཐོག་ནས་སྤྱི་སྐད་དང་།
 དུལ་སྐད། སུལ་སྐད། སྤྱོད་སྐད་སོགས་མང་ཞིང་ཡུལ་སྐད་དང་། སུལ་སྐད། སྤྱོད་སྐད་ཀྱི་སྤྱབས་བདེའི་ཐ་སྐད་ཀྱང་
 གོ་བཅའ་མི་འཕྲོད་པའི་གོགས་ཀྱི་ཡོད་བཞིན་དུ་དེང་སྐབས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་དང་འདྲིས་པའི་སྐད་ར་མ་ལུག་
 གི་ཁོར་ཡུག་ཁྱིམ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སྒྲིབ་ཁྱིམ་དང་། དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་སུ་སྤྱི་བོ་དེ་ནི་ལུ་གཤེ་
 རྟེན་དུ་སྒྲིལ་ལོང་བ་ལྟར་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཉམས་ཉེས་འགྲོ་བ་དེ་གཞན་སུ་ལའང་ཁག་དཀྱི་ཐབས་མེད་པས་གཙོ་བོ་
 རང་མི་རིགས་འདིས་སྤྱི་འབྲུར་ནང་འབྲུར་བྱས་དྲགས་པའི་ཉེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་ན། སྐད་ཀྱི་དཀའ་ཁག་དེ་
 སེལ་བར་བོད་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིམ་ཁྱེད་མཁན་བོད་རིགས་ཁོ་ན་ལས་མེད་པས་བོད་རིགས་དགེ་ཆུན་རང་ལ་ལུག་པའི་འགན་
 འཁྲི་བསྐྱེད་མེད་ཅིག་ཡིན། ཡིག་སྐད་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་དག་ཐོག་སྐད་ཀྱི་མང་གཞིར་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྐད་ནི་སྒྲིབ་ཁྱིམ་
 བརྒྱད་རིམ་ཁྱོད་ཐབས་ལམ་དང་དབྱེ་འབྲེད་བརྒྱད་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱས་ཆེས་གཞི་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་བེད་སྤྱོད་ལུག་
 པའི་སྐད་ཡིན་ཞིང་། དགེ་ཆུན་རང་ཉིད་ནས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་སྐད་ཤོད་ཤེས་པ་དགོས་ལ་དགེ་ཆུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་
 ལུག་སྤྱི་སྐད་ཤོད་ཤེས་པའང་གནད་དམ་པ་ཡིན། ཆུན་དུ་དག་སྒྲིབ་བར་ཡང་དག་ཆོད་ལུག་གྱི་སྤྱི་སྐད་སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ལ་ཆེར་
 བཟུང་ན་སྒྲིབ་མར་ཐོག་མའི་བག་ཆགས་དང་གོམས་འདྲིས་ཤིག་འཛོགས་ཐུབ། གལ་ཏེ་སྐད་ཆ་ཁོང་དུ་ལེགས་པོ་ཆུད་
 མི་ཐུབ་ཆེ་སྒྲིབ་མས་སྐད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མི་ཐུབ་པས་རིག་སྒྲིབ་མས་འཕེལ་བར་གོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། དགེ་
 ཆུན་གྱིས་སྒྲིབ་ལུག་ལ་ཡི་གེ་བསྐྱབ་ཆུ་ལས་སྐད་ཆ་བསྐྱབ་ཆུ་དེ་ལས་འགན་འཕར་མར་བཅིས་པས་ད་ལྟའི་རང་སྤྱང་
 གང་དུན་ཤོད་པའི་སྐད་གཤིས་ཀྱི་མཁུག་འབྲས་རན་པ་འདི་ཐོན་པ་གཏན་འཁེལ་རེད། དེར་བརྟེན་སྒྲིབ་ཆུང་དམའ་
 རིམ་འཛིན་གྱའི་ནང་བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིམ་ཁྱེད་སྐབས་སྤྱི་སྐད་ཐོག་ནས་སྒྲིབ་ཆོད་ཁྱིམ་དང་། སྒྲིབ་ལུག་ལ་སྤྱི་
 སྐད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཆུའི་གོ་སྐབས་མང་ཅམ་སྤྱོད་པ། སྐད་ཆ་ཤོད་རིམ་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཆུར་མཐོང་ཆེན་དང་གལ་
 ཆེར་བཟུང་ནས་ཁྱིམ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས་ལ། སྤྱིར་བཏང་གི་མིང་ཆོག་ཁོང་དུ་ཆུད་ཆེས་རིམ་བཞིན་སྐད་ཆ་ཅུང་ཆ་ཆོང་
 བ་ཤོད་ཉུང་སྒྲིབ་པ་དང་སྤྱུགས་ཕན་ཚུན་དེ་བ་དེས་ལན་གྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་སྤྱོད་ཀྱི་དུ་འཁུག་དགོས། དེ་
 བཞིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལུག་པའི་བྱིས་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་ལུག་གཞན། རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་བྱུང་བའི་གནས་
 ཚུལ་གྱི་བྱུང་རིམ། བརྟན་འཕྲིན་ལས་མཐོང་བའམ་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྤྱོད་ལུག་ཤོད་དུ་འཁུག་པ། སྐད་ཆ་ཤོད་
 སྐབས་ར་མ་ལུག་གི་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་ཉན་པའི་སྤྱོད་བྱ་ནས་མོ་འདོན་དགོས་ལ། བྱིས་པའི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་
 པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་རིམ་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་གཞིའི་ནང་དོན་ཡང་ཅུང་མང་ཅམ་བཞོད་སྤྱི་གུ་ཐུབ་ན་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཤེས་
 རིག་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཆུར་ཕན་པ་ཆེ་ལ་མ་དག་ཆུན་འབྲུགས་སུ་སོང་བའི་སྐད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མི་གཙང་བ་ཆུང་གིས་འདིད་
 པ་ལྟར་གཙང་སེལ་བྱེད་ཐུབ་སྟེ།

གཉིས། བོད་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིམ་སྤྱི་སྐད་ཆོད་ཞན་པ་དགེ་ཆུན་ཡང་རྗེ་ལུང་རྗེ་ཞན་དུ་འགྲོ་བས་ཐབས་བརྒྱ་
 ལུས་སྤྱོད་གིས་ཆོད་ལུག་གི་དགེ་ཆུན་གསུམ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོས།

བོད་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྱིམ་སྤྱི་སྐད་ཆོད་ཤོད་མཐོར་གཏོང་བྱེད་བསྐྱབ་གཞི་སྤྱི་སྐད་ཆུལ་དང་། སྒྲིབ་ཁྱིམ་བྱེད་ཉུང་ས། སྤྱིར་

བཅས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་དག་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ནང་དགོས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་སློབ་ཁྲིད་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ལ་
 བོད་ནང་གི་གནད་དོན་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། དེ་བས་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་གསུང་གི་སྒྲིམ་ཚད་མཐོར་འདེགས་
 དང་འཕུས་ཚད་ཞིག་གཉེར་དགོས་ན་དགོས་ཀྱི་ལག་ཆ་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་སློབ་གསུང་བཅོལ་བ་དང་།
 སློབ་གསུང་ལས་དབང་དགོས་ཀྱི་ལ་བཅོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ཆ་གང་གི་ཆ་ནས་བརྟུན་ཀྱང་བོད་མི་རང་གིས་ཀྱང་
 བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་རྒྱུ་ཉེ་འབྲི་སློབ་ཤིང་ཅམ་གྱིས་ཆོག་སྟམ་པའི་འདུ་ཤིང་འཛིན་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ཞིག་སྤྱད་ཅོད་
 རྒྱུ་ཉེ་ཐོན་བཞེད་ཡོད་ལ། དཔེར་ན། དཔོན་རིགས་དང་འབྲུག་ཅན་པའི་བྱིས་བདག་ཆོས་རྒྱལ་དུ་རང་གི་སྤྱུ་གྱུར་
 བོད་ཡིག་སྤྱད་པའི་རིག་ཆོན་གཞན་གྱི་བྱིས་ཆོང་དགོས་ཀྱི་རིག་ཆོས་སྤྱུ་གདན་ལྷན་བྱེད་པ་དང་། བྱིས་བདག་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་གི་སྤྱུ་གྱུར་བསྐྱབ་ཆོན་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆོང་ཡག་པོ་ལོན་ཡོད་ན་བོད་ཡིག་སྐད་གྲངས་རིམ་ཅམ་དམའ་
 ཡང་སློབ་མ་མི་བྱེད་པ། ཐ་ན་ལ་རེའི་སློབ་རྒྱུ་སློབ་ཐོན་ཡིག་ཆོང་ནང་བོད་ཡིག་གཏན་ནས་སྤྱད་ཆུང་མེད་པའི་བོད་
 སྤྱུ་གསུང་ལ་རེ་ནས་མང་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྱང་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྩེ་མང་གིས་རྒྱུ་པས་མིག་སྤྱད་སློབ་རྒྱུ་བོད་རིགས་
 སློབ་མ་སྤྱི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱུ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་མང་གཞིའི་ཡོན་ཆོད་རིམ་སྤྱུ་གསུང་ལོན་དུ་འགྲོ་བཞེད་ཡོད། དོན་
 དེར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསུང་སློབ་ཁྲིད་ལས་ཀར་དུངས་ཞེ་ཆེ་ལ་རྒྱུ་འཛིན་པར་གྱུར་པའི་ལ་རབས་
 བརྒྱུད་ཅུ་དགུ་བཅུའི་དགོས་ཐོན་དགོས་ཀྱི་ནམས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་དེ་མཐོང་དུས་ཁོ་ཆོའི་སེམས་
 རྟགས་ཀྱང་སད་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་མེ་རྟག་བཞེད་ཉམས་དམས་སྤྱུ་གྱུར་ཏེ་ཡིག་ཆོང་ལ་ཁ་གཏད་འཇལ་རྒྱུའི་སློབ་ཁྲིད་ཉི་མ་
 གང་འཁྱོལ་དུ་བྱེད་པ་ལས་སློབ་མའི་རྟེན་དུ་སློབ་ཁྲིད་སྤྱུ་གསུང་གནད་འཕྲོད་ཅིག་མི་བྱེད་པའི་ཁར། དགོས་ཀྱི་རང་
 ཉིད་ཀྱང་ལས་གནས་ཐོག་ལ་གཅིག་ལ་གཉིས་ཅམ་འཁྱོལ་ཐབས་བྱེད་པ་ལས་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་རྒྱུ་གྱི་ཁྲིད་ཐབས་
 བཟང་པོ་ནམས་རྒྱུ་འཛིན་དང་དོན་དངོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱུ་བཅོམ་དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་
 བར་བྱེད་དེ་ཡིད་ཐང་ཆད་དེ་དང་ལེན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད།

དེ་བཞེད་ད་ཆ་སྤྱངས་ཡོངས་སྤྱུ་སློབ་ལྟ་རྒྱུ་ཁག་གི་དགོས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྲུངས་ཏེ་ཅང་མང་བ་སྟེ། སྤྱངས་ནང་ཁུལ་
 གྱི་དགོས་ཐོན་སློབ་ལྟ་བ་དང་། ༡ རྩོན་༡ དགོས་ཐོན་སློབ་ལྟ་བ། རང་སའི་དགོས་ཐོན་སློབ་ལྟ་བ། ཆེད་ལས་དགོས་ཐོན་
 པའི་སློབ་ལྟ་ཆེན་མོ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཁྲོད་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་འདོད་པ་དང་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཉུང་ལ་རེ་
 གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཆོའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡོན་ཆོད་དམའ་ལ། ཆེད་ལས་ཤིང་བྱེད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་།
 བསམ་སློབ་བྱེད་ཆོད་ཞན་པས་ཡོད་ཆོད་དུལ་ལ་བརྟུ་བའི་བག་ཆགས་ངན་པ་ཞིག་འཇགས་ནས་སློབ་གསུང་ལས་
 ཀར་སེམས་མི་གནས་པར་ལས་རིགས་གཞན་ལ་ཡོད་སློབ་ཀྱི་ལས་སྤྱུར་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་ཆེ་བས་པལ་ཆེར་
 ལས་བཀོས་ཐོབ་རེའི་ཆེད་འཆད་ལྟ་རྟག་གིས་དགོས་ཀྱི་ལས་རིགས་འདི་བདམ་ག་བྱས་པ་ལས་དོན་དམ་དུ་ལས་
 རིགས་འདིར་དགའ་ཞེན་སྤྱུ་ཅམ་མེད་པའང་མཆོན་ཐུབ། དགོས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཤིང་བྱེད་བྱེད་ཆོད་ཞན་ན་སློབ་སྤྱུ་ག་
 གི་ཤིང་བྱེད་བྱེད་ཆོད་དེ་ལས་མཐོ་བཡོད་དགའ་ལ། དགོས་ཀྱི་ཉུང་ཞིང་སྤྱུ་མི་ལེགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིག་སྤྱུར་བོད་
 སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ལ་འཛིན་པའི་རྟེན་བཞེད་པ་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་ལ་དེས་ཤིང་གསལ་བོ་མ་ལོན་པས་རྒྱ་
 གར་ཁྲིད་དང་རང་སྤྱང་གར་ཤར་དུ་ཁྲིད་པ། ཐ་ན་སློབ་རྒྱུ་གི་ཆེས་ཐོག་མའི་གནད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་བོད་ཡིག་གི་

གཞུང་། ཁོད་མི་གཞི་བཟོ་བའི་མཁའ་འདོད་གསུང་བའི་བསྐྱབ་གཞིའི་ཚོན་ཁྱད་པ་དཔྱད་པའི་མ་འཕྲོད་མེད་པའི་མཁའ་འདོད་གསུང་།
གསའི་ཚོན་ཁྱད་པའི་མཁའ་འདོད་ཀྱི་དཔྱད་པ་ལྟར།

- 118 -

སློབ་ཁྲིད་ཁྲིད་མེད་པས་སློབ་སྤྲུག་གིས་དགའ་སྤང་དང་ཉམས་ལ་ཉམས་ཆག་ཤོར་ནས་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་འཕེལ་
མི་ཐུབ། དེ་ཡང་སློབ་མས་སློབ་ཆེན་དེར་དགའ་སྤང་བྱེད་དང་མི་བྱེད་ཐད་ནས་སློབ་ཆེན་དེ་ལེགས་འབྲུབ་ཡོང་མིན་
དང་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་བ་ཡོད། བོད་ཡིག་ལ་མཆོན་ན་དཔྱད་གཞིའི་སློབ་དེབ་དང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་མ་ཟིན་ལས་མེད་པའི་
ཁྱེན་གྱིས་སློབ་དེབ་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་སློབ་མའི་གསར་གཏོད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་དང་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་
དགའ་བས་དགེ་ཆན་མང་བོས་འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་སློབ་དེབ་ནང་གི་སྒྱུར་ཆོལ་གྱི་རིགས་དག་རྒྱུ་སྐད་ཡིག་གི་
དཔྱད་གཞི་དང་། དེའི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོན་བརྟན་སློབ་ལ་བསྐྱུན་ནས་ལད་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ་གཅིག་གོ་གཉིས་ཆོད་ཀྱི་
སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་དེ་མིན་བོད་ཡིག་གི་ཁྲད་ཆས་ལྡན་པའི་སྤྲུལ་ཅུ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། ལེགས་བཤད། སྒྲན་
ཆོལ། བོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ། རྒྱུང་ས་ནམ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོད་སློབ་ཁྲིད་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཐབས་ཁོ་ནའི་ལམ་དུ་
བསྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་སློབ་གཞིར་གཞོགས་འདེགས་ཐུབ་པའི་ཟུར་ལྟའི་དཔེ་དེབ་ཀྱང་དཀོན་པའི་ཁར་བསྐྱུ་གཞི་
ཁོ་ནར་བརྟེན་དགོས་པས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མང་བོ་ཉམས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེར་བརྟེན་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་
རྒྱར་པའི་དགའ་ཁག་གི་གནད་དོན་ལ་ཁ་ཡིས་སྤྲུག་གསོད་པའི་བཤོ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཅམ་མིན་པར་མཁྱེགས་རྒྱར་བྱ་ཐབས་
དང་ལག་ལེན་ནམ་མའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ལ། བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོད་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱར་
ཕན་པ་འབྱུང་ཐབས་སུ་འཐུས་སྒྲིག་ཆོད་བཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་དམ་པ་ཡིན།

བཞེ། བཀོལ་སྤྱོད་ཐད་ནས་བོད་ཡིག་སྤྱོད་པའི་མེམས་ཤུགས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བས་བོད་ཡིག་སྤྱོད་པའི་
དགོས་པ་གསལ་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།

སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་མཆོན་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན། དེ་རྟག་བརྟན་དུ་གནས་དགོས་ན་ཐབས་
གཅིག་རང་སྟེ། དེ་ནི་བཀོལ་སྤྱོད་ཡིན། སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་ངོས་ནས་གཞན་ལས་འཕགས་པའི་བྱེད་
ཆོས་དང་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེད་བང་ཅི་འདྲ་མང་ནའང་འཆོ་བའི་ཁྲོད་བཀོལ་སྤྱོད་མ་ཐུབ་ན་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་མཆོངས།
བོད་སྐད་ཡིག་ཀྱང་དེ་ལས་མ་འདས་པས་ད་ཆ་ཁྲོད་ཡོངས་སུ་བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཉུང་བ་སྟེ།

༡ སློབ་ལ་མ་ཟིན་པའི་བྱིས་པ་ནམས་ཀྱང་ཀྱང་དབྱང་བྱིས་པའི་བརྟན་འཕྲིན་ལེ་ཆོན་དང་འགྲལ་རིས་འོད་སྟེར་
སོགས་ལ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་རྒྱུ་དུའི་དུས་ནས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་ཡི་གེ་དང་སྐད་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་
ཡིག་ཡིན་པས་དེར་གོམས་འདྲིས་དང་དད་ཞེན་ཆེ་བ་ལས་བོད་སྐད་ཀྱི་ལྟ་མའི་རིགས་ཉུང་བས་མེ་རྒྱུང་ཡང་སྤྱོད་འཆོག་
པའི་དཔེ་ལྟར་སློབ་པའི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་གོང་ནས་བོད་སྐད་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་ཉུང་དུ་འགོ་བ།

༢ སློབ་གྲུའི་ནང་རིག་ཆོན་ངེ་ཅམ་མང་དུ་བཏང་ཡང་བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་མེད་པར་
ཁར། དབྱིན་ཡིག་སློབ་སྤྱོད་བྱེད་པར་ཡང་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་བ་བརྒྱུད་ནས་དོན་རྟོགས་ཐབས་བྱེད་པ་ལས་བོད་ཡིག་དུ་
བསྒྱུར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྤྱོད་མེད་པའི་སློབ་ཁྲིད་འདིས་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ལ་རྟོག་བརྟེན་ལྟར་བྱུང་བས་བོད་རིགས་
སློབ་མས་བོད་ཡིག་སློབ་ཆོན་རྒྱུང་ས་ནས་ཅི་ཡང་གོ་མི་ཆོད་པས་རིན་ཐང་མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ།

༣ བོད་རིགས་འདུས་སྐྱོད་བྱེད་སའི་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སྤྱི་གཞུང་དང་། སློབ་གྲྭ། དཔུལ་ཁང་། སྒྲན་ཁང་། སྤྲུག་
ཁང་སོགས་སྟེ་ཁག་སྤྱོད་ཆོག་གིས་རྒྱན་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ནི་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྐད་ཡིན་པས་སློབ་གྲྭ་ཁག་དུ་འང་

བོད་ཡིག་སྐྱོང་བའི་བཙུན་སེམས་ཉམས་པ་མ་ཟད། བྱིས་བདག་ཚོས་བོད་ཡིག་སྐྱོང་ས་ན་མཐུན་ལམ་མི་འདུག་སྟུང་ཉེ་
ཕྱུ་གཙོ་ཚོར་ཚན་ཁག་གཞན་ལྟ་ཚུགས་ཀྱིས་སྐྱོང་དུ་འཇུག་པ།

༤ མཐོ་འབྲིང་ཡིག་ཚད་ནང་བོད་ཡིག་གི་སྐར་གྲངས་སྤྱི་སྐར་ནང་བརྒྱ་ཆའི་ལྷ་བརྒྱ་ཡན་བཟུང་མི་ཚོགས་པ་དུས་དེ་
ནས་བཟུང་ཕལ་ཆེར་བོད་སྐད་ཡིག་སྐྱོང་བའི་གོ་སྐབས་ལ་རྫོགས་ཆེན་འགོད་རན་པ་དང་། བོད་ཡིག་སྐྱོང་ས་འབྲས་
ལེགས་པོ་ཐོབ་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་མཐུན་ལམ་མི་བཟང་བས་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག་སྟུང་ནས་ཡིད་ཐང་ཆད་པར་གྱུར།

༥ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་སློབ་ཐོན་ན་གཞོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་སྐྱོང་ཁྱེད་བའི་ལྷ་རྒྱས་
ཅམ་ལས་དེང་སྐབས་ལས་ཁྲེང་འཆོལ་སྤུང་གི་རྒྱུགས་ལེན་ཁྲོད་དུ་གཏན་ནས་མེད་པས་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་དུ་མའི་འབྱུང་
འགྱུར་གྱི་མཐུན་ལམ་ལ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོ་ཚོས་བོད་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་ཁྲུང་བྱེད་རྒྱ་ཉུང་ཅི་འཁང་ར་བྱེད་པ་
ལས་མ་འདས།

གོང་ཞུས་གནད་དོན་རེ་གཉིས་ཐོག་ནས་མཚོན་པར། བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཆེས་ཉུང་ལ་གཅིགས་འཛིན་
ཀྱིས་དཔེན་པས་ཉམས་དམས་འགོ་ཟུས་སུ་མཆིས་ལ་མི་རིགས་འདི་ཡང་མན་རྩ་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་ཉུར་ཕྱིས་འབྱུང་
མིང་ཅམ་ལས་མི་ལྷག་པའི་ཉེན་ཁ་ཆེ། མ་གཞི་བཀོལ་སྤྱོད་ཆ་ནས་དངོས་པོའི་རིན་ཐང་གཞལ་ཐུབ་ལ། རིན་ཐང་དང་
དགོས་མཁོ་མེད་ཆེ་ཆེ་མེད་དུ་འགྱོ་བའང་ཆོས་ཉིད་ཡིན། འོན་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ནི་རང་ཉིད་གཞི་
ཐུབ་དང་། འཆོ་སྦྱོང་། འཕེལ་རྒྱས་བཅས་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་ཡིན་ལ་རང་མི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་དང་མཁོ་གལ་
ཆེ་བ་མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད་། རིག་གནས་སྐོར་སྤྱོད་མང་པོར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས་མཁས་
དབང་དོར་ཞིས་ཀྱང་། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་སྐྱོང་པའི་ལག་ཆ་ཁོ་ནར་བཏུ་ཞིང་། བོད་སྐྱོང་བྱེད་ཡུལ་རྒྱུང་
ན་བསྐྱབ་པའི་དགོས་པ་རྒྱུང་བས་ལས་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་ནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་
དགོས་པ་མི་ཤེས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་དགོས་པ་ཉུང་ལྟ་བུ་སློབ་མར་བོད་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་བྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་དར་བྱེད་། རིག་གཞུང་སྤེལ་བྱེད་། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་བྱེད་ལག་ཆ་
མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དགའ་ཞེན། བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་ཐོན་རང་བཞིན་
དང་ལུས་པ། འབྱུང་འགྱུར་རང་ཉིད་འཆོ་གནས་དང་ཞབས་འདེགས་ལྟ་བུལ་བོད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དོན་དངོས་
ཐོག་ནས་ར་སློང་བྱས་ཏེ་གང་དྲགས་ཅི་དྲགས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཆེས་བོད་སྐད་ཡིག་སྐྱོང་བའི་དགོས་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་
དགོས་ལ། སློབ་སྦྱོང་གིས་སེམས་གཏིང་ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དུངས་ཞེན་དང་དེའི་རིན་ཐང་ཤེས་པ་བརྒྱུད་
སྐྱོང་འདོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས།

གོང་གི་གནད་དོན་དེ་ག་བབ་ཅི་ལ་དུ་སློབ་པ་ཅམ་མིན་ཡང་ཐལ་སྐྱོན་དང་མོར་བ་ཅི་ཡང་འབྱུང་ངེས། དོན་དམ་
པར་རང་འདི་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་ལ་འབྲས་བུ་མི་དམན་པ་ཐོབ་ཆེད་ཐོན་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་ན་སྟུང་།

༡༡། འདྲ་སྐབས་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་སློབ་གསེའི་ཐད་ཀྱི་ གནད་དོན་རེ་གཉིས་སྒྲིང་བ།

སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ནད་དོན་གནད་བསྐྱེས། ཤེས་ལྷན་མི་ལྷན་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་སློབ་གསེའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ནི་སྐད་ཡིག་ལ་མ་བཞེན་ཀ་
མེད་ཡིན་སྟབས། སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྐད་ཡིག་གི་བྱང་ཆད་གོང་མཐོར་གཏོང་བར་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་ཆོང་མས་རང་རྒྱས་འདོན་དགོས།
བརྒྱ་ཆད་གཙོ་བོ། བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོ། སློབ་ཁྲིད། སློབ་དེ་བ།

སྒྲིང་གཞི།

༡༡། འདྲ་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཚུལ་དང་སློབ་གསེའི་སྤྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པའི་མཚུ་བ་སྟོན་འོག་བོད་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དཔལ་
འབྱོར་དང་ཆབ་སྤྱི་ཚུལ་གསོ་སྐྱོང་གི་སྒྲིག་གཞི་ཆོག་མཆོད་པོ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱང་ལྷུ་རྩེ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་
དུ་བོད་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་སློབ་གསེའི་མ་ལག་གི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱ་ཆུང་གསུམ་དེ་གོང་ཆོད་དང་། གོང་
བརྒྱལ། རྒྱ་ཆུང་ལག་ས་ཁུལ་ལག་རྒྱ་ཁྱབ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བཙུག་ཡོད། དེ་དག་གིས་བོད་སྤྱི་ཚུལ་ས་མཐོའི་སྤྱི་གས་
གང་སར་ཕུལ་བྱུང་གི་མི་ལྷན་དུ་མ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ཡོད་ལ་ད་དུང་བྱུང་བའི་བཞེན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་དུས་སུ་
བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་གསོ་སློབ་ཁྲིད་ལས་དོན་ཐད་སྤྱི་གས་གང་ཅིར་མི་འདད་བའི་ཆ་ཡོད་ལ། དེ་དག་གིས་བོད་སྤྱི་ཚུལ་
གྱི་སློབ་གསེའི་མ་ལག་སྤྲོད་བཟུང་བའི་གནས་བབས་ཉ་ཅང་སྒྱུ་ཞིང་ཉིན་རེ་བཞེན་མ་བསྐྱད་པར་བོད་སྐད་ཡིག་གི་
བྱང་ཆད་དེ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོག་ས་དང་ལས་བྱེད་པའི་སྤྱི་དུ་བཀོལ་སྤྱད་བྱེད་ཆད་དམའ་ལ་བཀོལ་སྤྱད་ཀྱི་ཆུ་ཆད་ཀྱང་
ཉིན་རེ་བཞེན་མ་བསྐྱད་པར་དམའ་རུ་འགོ་བཙུག་ཡོད་པས་ད་ཆ་སློབ་གསེའི་སྤྱི་ཚུལ་གིས་ཀྱང་འགན་འཁུར་པའི་ཕྱོགས་
མི་འཁུར་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་འདུག་པས་སྤྱི་གས་གང་ཅིར་ཐད་ནས་སློབ་གསེའི་ལས་འཛིན་པ་ནུམས་ཀྱིས་དོ་ཁུར་དང་བསམ་
གཞིགས་ཕན་བྱུང་ཡོད་རེ་དམིགས་ནས་ཁོ་ཐོས་ཀྱང་ལྷག་བསྐྱད་པའི་གནད་དོན་རེ་གཉིས་སྒྲིང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལེགས་
ཆ་ནི་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་ཅིང་སྒྲིག་མི་དགོས་མོད། རང་སའི་ཞལ་ཆ་མཐོང་བ་ནི་དཀའ་བས། ཁོ་ཐོས་འདིར་
ཡང་སྤྱར་སོང་བཞེན་ལེགས་ཆར་བསྟོད་པ་མིན་པར། མི་འདད་བ་དང་སྒྱུ་ཞིང་གི་ཆར་གྱུར་པའི་གནད་དོན་རེ་འགའ་
ཞིག་འཆད་པར་འདོད་དོ། །

* སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལགས་ནི། ལྷ་ས་ནག་ཆུའི་མཐོ་རིམ་སློབ་འབྲིང་གི་དགེ་ལྡན་ཡིན།

དང་པོ། བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་སྒྲིབ་གསལ་ལྟར་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་འབྲིང་གི་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་དེ་བུ་གི་ནང་ལྷན་
པའི་གནད་དོན་རེ་གཉིས་སྒྲིབ་པ།

དེ་ཡང་ད་ལྟ་སྒྲིབ་འབྲིང་ཁག་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིག་སྒྲིབ་དེ་བུ་འདི་ཞིང་ཆེན་དང་སྒྲིབ་པའི་མཉམ་
བསྐྱེད་སྒྲིབ་གཞི་ཉིན་ཉིལ་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཞི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་གཞི་ཞིག་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་གཞི་དང་ཆ་
དོན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་ཞིབ་པའི་གནད་དོན་ཁ་ཤས་ལ་འགལ་བ་ཆེན་པོ་འདུག་སྟེ།

༡ སྒྲིབ་དེ་བུ་མཉམ་ཤོག་ངོས་སུ་སྒྲིབ་དང་ཞིང་ཆེན་མཉམ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་གཞི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ང་ཚོས་
མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པར་སྒྲིབ་དེ་བུ་ཞིབ་ཆའི་ཆར་སྒྲིབ་ཞིང་ཆེན་པའི་ཁུལ་དུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཞི་འདིའི་
མཉམ་ཤོག་དང་ཁ་བྱང་སྐོས་གཅིག་གི་ཡིན་མོད། རང་ངོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོན་བཀོད་སྒྲིག་ཐད་གཅིག་མཚུངས་མིན་པ་
དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་གསལ་བའི་དར་ཚུལ་ལྟ་བུ། བོད་སྒྲིབ་ཁུལ་དུ་སྒྲིབ་བཞིན་པའི་སྒྲིབ་
དེ་བུ་ནང་ལྟ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོན་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་དང་མཚོ་སྒྲིབ་ཁུལ་དུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཞིའི་ནང་གཙོ་
ཁྲིད་སྒྲིབ་ཆོན་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་འདུག་པ་དང་ད་དུང་སྒྲིབ་ཆོན་འགའ་ཁ་བྱང་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ནང་དོན་གཅིག་མ་
ཡིན་པ་མང་རབས་འདུག་མོད། འདིར་ཡིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བས་ཞིབ་པར་མ་སྒྲིག་། རྒྱས་པར་སྒྲིབ་གཞིར་གཟིགས་ན་
འཕུས། འདི་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་ལས་ང་ཚོས་ཤེས་ཐུབ་པར་རྒྱལ་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་གསལ་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་གཞོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྟེ། དེར་མ་ཟད་དགོ་ཆོན་ཀྱི་སྒྲིབ་ཁྲིད་བྱེད་སྒྲིབ་ཐད་ལ་ཡང་གཅིག་
གྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལངས་སྒྱུགས་ཤིག་ཆགས་མི་ཐུབ་པས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་ཁྲིད་དང་
རྒྱལ་ཡིག་གི་བྱང་ཆུང་ལའང་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་འབྱུང་དང་བྱུང་ལུས་ཡིན། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲིབ་གསལ་འདི་ཉིད་
འཕེལ་རྒྱས་སྒྲིབ་ཞིང་གྲུབ་འབྲས་སྒྲིབ་པས་ལེགས་པ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ན་མཚོ་བོད་ས་མཐོ་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་
སྒྲིབ་གཞི་ཞིག་དགོས་པའི་ཡིན།

༢ སྒྲིབ་དེ་བུ་ཁྲོན་དུག་དུ་དབྱེ་ཡོད་ཅིང་། དམའ་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་ཁ་བྱངས་གཅིག་ཡིན་པ་སྒྲིབ་དེ་བུ་ཁྲོན་
ཡོངས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལེགས་ཆ་ཞིག་མཆིས་པ་ནི་ཡིག་ཞོར་དང་འཕྲུལ་པར་རྒྱག་ཞོར་གོར་བའི་རིགས་སྒྲིབ་མཐོང་
རྒྱ་མེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་དགའ་འོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཏེ་སྒྲིབ་གཞི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དང་ནང་དོན་ཐད་ལྟའི་བར་དགོ་སྒྲིབ་
ཡོངས་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱི་བསམ་འཆར་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བསྐྱར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཤུགས་ཆེ་བ། ད་
དུང་དགའ་སྐྱོ་གོ་རིམ་འཕྲུག་པ་སྐོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཤུགས་ཆེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛམ་གླིང་ན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆོས་ཡིག་བོད་
ཡིག་དུ་བསྐྱར་ཏེ་སྒྲིབ་ཆོན་དུ་བཀོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ལེགས་ཤིང་སྒྲིབ་མའི་མིག་རྒྱུང་འབྱེད་པར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་
མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུ་ཆུང་ལ་ཆུང་གཞི་དེས་ཅན་སྟེང་ནས་མི་འདང་བའི་ཆ་ཡོད་པས་དཔེར་ན་
པད་རྫིང་གི་ཁྱེད་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་ཆོན་དུ་དགའ་བའི་འཛིག་སྒྲིབ་རིང་ལུགས་ཞིག་པའི་རྒྱལ་ཆ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་ནི་
ཀྱང་གོའི་ལོ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་མ་བྱས་ན་དགོ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱང་རྟོགས་དགའ་བར་སྤང་། ད་དུང་དེ་དང་

འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོས་རྒྱན་གཏན་སྤྱོད་བྱས་པ་དོན་ཁྲོད་ནས་མཐོང་ཐུག་ཡིན། དེར་བརྟེན་སྤྱོད་གཞིའི་
ནང་བོད་རིགས་ཚོམ་པ་བོས་བྱས་པའི་ཚོམ་ཡིག་ནི་དེང་སྐབས་དུས་དེའི་གྲངས་ལས་འདས་པའི་ནང་ནས་གདམས་
གསེས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པས་ཤུ་ཚུགས་མཐའ་སྐྱེལ་གྱིས་བསྐྱར་ཡིག་སྤྱོད་དགོས་དོན་མི་འདུག་སྟེ། ཚོམ་ཡིག་མང་ཆེ་བ་རྒྱའི་
རྒྱུད་ཡིག་སྤྱོད་དེ་བ་དུ་གསལ་བས་སྤྱོད་མར་རྒྱས་སྤྱོད་གྱིས་དུས་ཚོད་རྒྱུད་ཐོས་ལས་གཞན་གྱི་དགོ་ཆ་ཅང་མ་མཆིས་
སྟུང་། ད་དུང་དེང་དུས་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་སྤྱངས་ཐད་དམིགས་བསལ་ཆེ་བའི་ཡུལ་སྐོར་བྱ་ཐོའི་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་སྤྱངས་
སྤྱད་པའི་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་རྒྱུ་སྤྱོད་དེ་བ་དུ་མང་ཅམ་བཀོད་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྐྱེས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་
དམའ་འབྲིང་སྤྱོད་དེ་བ་དུ་བཀོད་པ་ཅམ་མ་ཟད་མཐོ་འབྲིང་དུ་ཡང་བསྐྱར་བཀོད་འདུག དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་གཞི་མཁས་
པ་གྲགས་ཅན་ཚོའི་སོར་ཆེ་ལས་འབྲུངས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་ང་ཚོས་བསམ་སྒྲིབ་མོས་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ་ཚོམ་
འབྲིའི་ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཚོམ་ཡིག་གཅིག་དངོས་ཁྲིད་སྤྱོད་ཚན་དང་གཞན་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཚོམ་སྤྱངས་སྤྱད་པ་
རེ་གཉིས་བྱར་དུ་ལྟ་སྟོག་གི་ནམ་པར་བཀོད་ཆེ་གཅིག་ནས་ཟད་ཟེད་མེད་པ་དང་གཉིས་ནས་སྤྱོད་མའི་ལྟ་སྟོག་གི་རུས་
པ་སྤྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ཐུབ། གསུམ་ནས་དུས་ཚོད་ལ་ཐོན་རྒྱུད་གིས་ནམ་གྲངས་གཞན་སྤྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཞིག་རེ་གསེད།

༡ དཀའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིག་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བས་སྤྱོད་མའི་དུར་བཙོན་རང་བཞིན་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་
ང་ཚོས་བོད་སྤྱོད་བཞིན་པའི་སྤྱོད་དེ་བ་ལ་མཚན་ན་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཚོམ་འབྲིའི་ཤེས་བྱ་དང་ཚོམ་ཡིག་གི་ནམ་པར་དག་
དཀའ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིག་ལེགས་མོད། བརྒྱ་སྤྱོད་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་ཁག་སྤྱོད་དེ་བ་དུ་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་དུས་རྩ་ཆེན་གསར་བཟོ་
དང་ཞིབ་པའི་དཔེར་བཞིན་དག་རྒྱུད་རྒྱུ་འཛིང་ཆེ་ཞིང་སྤྱོད་མའི་ཆུང་གཞིའི་རྒྱུ་ཆད་དང་སྤྱབས་མ་ཁེལ་བ་རེ་གཉིས་
འདུག ད་པན་ཆད་སྤྱོད་མས་སྤྱོད་འཛིན་དང་དགོ་ཆ་ཀྱི་དག་ཐོག་ན་ཡོད་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཏེ་དབྱངས་ཅན་གྱུ་བ་
པའི་རྩ་རྒྱུས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་དབང་དང་དཀའ་གསལ་མེ་མོད། དེ་བཞིན་ཐོན་མའི་རྩ་ཆེན་ཁོ་ན་ཡིན་
ཞིང་བག་ཆགས་ཡང་གཏིང་ཟབ་མོ་ཡོད། འོན་ཏེ་ད་ལྟའི་མཐོ་འབྲིང་དང་དམའ་འབྲིང་རྒྱུད་ཡིག་སྤྱོད་དེ་བ་ནང་རྩ་
ཆེན་གསར་བ་ཞིག་བཀོད་འདུག་ཅིང་རྩ་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱོད་ཡང་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུས་སྤྱོད་མས་ཉ་ལམ་དེ་
སྤྱོད་འཛིན་བྱས་པའི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་བསམས་ནས་གོ་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
བྱེད་པས་སྤྱོད་མས་བསམ་གཞིགས་ནན་མོ་མ་བྱས་པར་དེ་ལས་རྒྱུག་སྤྱོད་སེམས་མེད་པའི་ནམ་པར་ཞིག་ཆགས་ནས་
བོད་རྒྱུད་ཡིག་ལ་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ཆགས་བཞིན་པའི་སྤྱང་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཁོ་བོ་ལྟར་ན་སྤྱར་སོང་བཞིན་རྩ་
ཆེན་རྒྱུད་བ་དག་ལ་འབྲེལ་བཤད་བཀོད་ནས་ད་དུང་མཐའ་དཔྱད་པའི་གནད་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་ཆེན་གྲགས་ཆེ་བ་ལས་
བསྐྱེད་བྱས་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་དེ་བ་དུ་རེ་གཉིས་བཀོད་ཆེ་སྤྱོད་མར་བསམ་གཞིགས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་སྤྱོད་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་
འདྲན་སའི་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་སྤྱོད་སྤྱང་ཡང་སྤྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་ད་བར་ཁོ་བོའི་སྤྱོད་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་ཐོབ་
པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན། ཆོག་རྒྱན་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་དག་སྤྱོད་ཚན་དུ་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་དུས་སྤྱོད་བཏང་ནས་དཔེ་རྒྱན་གྱི་
རྒྱུར་བཀོད་པ་དག་ནི་ཉ་ཅང་ལེགས་མོད་འོན་ཀྱང་དམའ་རིམ་སྤྱོད་འབྲིང་དུ་དཔེ་ཡི་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་སྤྱོད་མར་

༤ འབྲེལ་ཡོད་བརྒྱུར་སྒྱུར་བྱི་གཞི་སྒྲིག་སྒྲིག་བྱས་པ་མང་བས་སློབ་མའི་རང་འབྲུལ་རྣམས་པ་དང་བསམ་གཞིགས་
བྱེད་ཤུགས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། དཔེར་ན་ད་ལྟ་པན་ཆད་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུག་བདུན་ཞིག་གི་ནང་དམའ་རིམ་
སློབ་འབྲིང་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་འབྲིང་དུ་བོད་རྒྱུད་ཡིག་སློབ་གཞི་དང་མཉམ་དུ་ཐུར་ལམ་འབྲུལ་ལྡེ་དང་ཐུན་སེལ་སྒྱུ་
རེངས་ཞེས་པའི་བརྒྱུར་སྒྱུར་བྱི་གཞི་སྒྲིག་སྒྲིག་གཉིས་མཉམ་དུ་བོད་སྒྱུད་བྱེད་ཐུས་ཡིན་ལ་ཡིག་རྒྱུགས་གང་དུང་
བ་ནམས་བརྒྱུར་སྒྱུར་བྱི་གཞི་དེ་གཉིས་དང་ཁ་བྲལ་གྱི་མེད། དེར་བརྟེན་སློབ་ཤུག་དང་དགོ་ཆུང་ཆད་མས་དེ་གཉིས་
མགོན་སྒྱུབས་ལྟ་བུར་བཟུང་ནས་སློབ་མས་སློ་འཛིན་དང་དགོ་ཆུང་རྒྱུགས་ལེན་བྱེད་ཤག་ཤག་ལས་དགོ་ཆུང་གིས་སློབ་
མར་བསམ་གཞིགས་གྱི་གོ་སྐབས་སྒྲོད་གྱི་མེད་ལ་སློབ་མས་ཀྱང་ཡིག་རྒྱུགས་ལེགས་པོ་ཞིག་ལོན་ཐུར་སློ་འཛིན་བྱེད་གྱི་
ཡོད། མདོར་ན་ཡིག་རྒྱུགས་ཐེངས་ཤིག་ཆར་དུས་སློབ་མའི་སེམས་སུ་སྒྲོང་སངས་གི་སྒྲུང་བ་ཞིག་ལས་རྒྱུད་ཡིག་གི་
གཞི་རྒྱུ་རིག་ལམ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ནམས་པ་ཞིག་རང་ཤུགས་སུ་ཆགས་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ལས་སློབ་
མས་བོད་རྒྱུད་ཡིག་རྒྱུར་རྒྱ་ཅི་ཡིག་རྒྱུགས་ཆད་གཞི་མཐོན་པོ་ཞིག་ལོན་ཆེན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལས་བྱང་ཆད་སློབ་གསོ་དང་
སློབ་གཞི་སློབ་ཁྲིད་གསར་བའི་བརྒྱུར་བཅས་གྱི་རྩ་དོན་སྟགས་དང་རྩ་བ་ནས་མི་མཐུན་པས་རྒྱུད་ཡིག་གི་བྱང་ཆད་
དང་རྩ་ཆད་བོད་སྒྱུད་རྣམས་པ་སྟགས་འཕེལ་རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རྒྱ་ཅི་རྒྱ་མ་གྲུབ་པར་འབྲས་བུར་རེ་བ་ཞིག་དུ་ཐུར་
པ་གཏོན་ནི་ཟ།

[illegible]

ཆང་གཉིས་ནི་བོད་སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་བཀག་རྒྱ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་ཀྱིན་སྟེ་སྟོབ་ལྷན་གསལ་ཆེ་ལྟར་དམ་འཛིན་
བྱས་ཀྱང་སྟེགས་དུ་མའི་ཆ་ནས་གཞོན་ལྷན་ཆེན་པོ་སྤང་པས་འཕེལ་རྒྱས་ལྟར་པོ་དང་ཆ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གཉིང་
ཟབ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་ནི་གཏན་འཁེལ་རེད། དེར་ད་ཆོས་སྤྱི་ཆོག་ས་ལས་རིགས་ཁག་དང་བྱིས་ཆང་ཆང་མས་བོད་སྐད་
ཡིག་སྟོབ་གསལ་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ལྷན་སྟོན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བར་རེ་འདོད་བྱ་རྒྱ་དང་སྟེགས་སྟེལ་སྤྱོད་ཡང་བྱ་དགོས།

**གསུམ་ལ། གཞི་རིམ་སྟོབ་གསལ་ཆེ་ལྟར་ཁག་གི་དགོ་ཆུན་དབྱང་ཁག་གི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་བྱང་ཆང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
ལྷན་སྟོན་རྒྱག་དགོས།**

བོད་རྒྱུངས་ས་ཁུལ་དུ་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་སྟོབ་གསལ་སྤྱི་ཆོག་ཆང་དང་དགོ་ཆུན་དབྱང་ཁག་གི་ཆ་ཀྱིན་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་
རིགས་ཁག་གི་ལྷན་སྟོན་ཆེན་པོ་ལྟར་འཛམ་གྱིས་གོང་འཕེལ་ལྷན་སྟོན་བྱང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་
བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྟོབ་གསལ་ནི་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ཀྱིན་གཞན་གྱི་རིགས་རམ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་སྟེགས་
གང་ལ་འདྲ་བའི་ཐོན་ཐོབ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ད་ཆོས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་སྤྱི་མཐོང་ཆེན་དང་མི་རིགས་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆང་དེས་ཅན་ཡོད་པའི་མི་སྤྱི་མཐོང་དང་སྟེགས་དགོ་ཆུན་དབྱང་ཁག་འཛུགས་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་
པ་དགོས། ད་ལྟ་གཞི་རིམ་སྟོབ་གསལ་ཆེ་ལྟར་ཁག་གི་སྟོབ་གསལ་ཆེན་པོ་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཀྱིན་གྱིས་བོད་སྐད་ཡིག་སྟོབ་ཆེན་གྱི་མང་གཞི་ལེགས་པོ་ཞིག་འདིར་རྒྱར་འགོག་ཀྱིན་བརྩ་
བྱེད་ཡོད། དཔེར་ན་སྟོབ་ཆེན་ཆང་ལུས་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ས་ཁམས་དང་རི་མོ། རྩེས་དངོས་སྟེགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ལག་
རྩེར་ཡོད་པའི་དགོ་ཆུན་འགའ་ཤས་བོད་ཡིག་གི་འབྲི་སྟོན་ལུས་པ་སྤྱོད་ཀྱིན་ལམ་སེང་བོད་ཡིག་སྟོབ་ཁྱིད་བྱེད་
མཁན་ཞིག་དུ་བཀོད་སྟོན་བྱེད་ཤིག་ཤིག་ཡིན་ལ། སྟོབ་ཆེན་ཡང་ཁྱིད་ཤིག་ཤིག་ཡིན་ཀྱིན་ད་ལྟ་དམའ་རིམ་སྟོབ་འབྲིང་
དང་སྟོབ་རྒྱུང་མང་བའི་དབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཅུམ་བསམ་གཞིགས་མེད་པར་ཉམ་པ་ཆེན་པོས་བོད་རིགས་སྟོབ་ལྷན་ཆེན་མོ་
བཅོན་པ་ཡིན་ཀྱིན་བོད་ཡིག་སྟོབ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་པས་ཆེད་ལས་མི་སྤྱི་མཐོང་མཐོང་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་ཡང་བཤད་ཀྱི་
ཡོད། ད་ཆོས་དེ་ལྟར་སྤྱང་མེད་དུ་བཞག་པའི་ཀྱིན་གྱིས་ད་ལྟ་བོད་སྐད་ཡིག་དེ་སྟོབ་ལྷན་ཆེ་འབྲིང་གང་དུ་འདྲུང་མང་གཞི་
སྟོང་ག་པའི་གནས་ཚུལ་ལྷན་སྟེགས་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་དག་དོན་མང་གཞི་ཡིན་ལ་དག་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེད་དེ་གཞི་རིམ་ནས་
འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྟོབ་རྒྱུང་མཐར་ཕྱིན་དུས་ཆ་བའི་ཆ་ནས་ཡིག་ཐོར་མེད་པ་དང་དོན་གྱི་གོ་བ་སྟོན་ཐུ་ལོན་ཐུབ་པའི་
ནུམ་པ་ཞིག་དགོས་དེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་མཐོང་འབྲིང་མོ་རིམ་གསུམ་པའི་སྟོབ་མས་ཀྱང་ཡིག་འདི་དག་ཆ་ལེགས་པོ་
ཞིག་འབྲི་མི་ཐུབ་པ་ནི་ད་ཆོས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ད་ཆོས་དེས་པར་དུ་སྟོབ་རྒྱུང་
དང་དམའ་རིམ་སྟོབ་འབྲིང་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་དགོ་ཆུན་ཡང་བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་མི་སྤྱི་མཐོང་པ་ཞིག་ཐོབ་ཤེས་
བྱེད་དགོས། མདོར་ན་གཞི་རིམ་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་གཞི་རིམ་གྱི་ལས་བྱེད་པ་གསོ་སྐྱོད་བྱེད་ལྷན་སྟོན་པོ་ཡོད་ཀྱང་
སྤྱི་ཆོད་ལ་དོ་སྤྱང་གལ་ཆེན་པོ་མ་བྱས་ཆེ་བོད་སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད།

**བཞི་ལ། བསམ་སྒྲུབ་བཅིངས་འགྲོལ་དང་ལྟ་བ་བཟུང་བཅོས་ཐབས་ལམ་གསུམ་བཞི་གི་སྟོན་ནས་སྟོབ་ཁྱིད་
བྱེད་དགོས།**

བོད་རྒྱུངས་ས་ཁུལ་དུ་སྤྱི་མཐོང་ནས་ད་བར་སྟོབ་ཁྱིད་དགོ་ཆུན་དུ་མས་སྟོབ་ཁྱིད་བྱེད་ལྟངས་ཉིད་བཞུགས་པའི་བོད་སྟོན་གྱི་

ཡོད་ཅིང་སློབ་མས་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་པའི་སློབ་ལམ་ཞིག་མེད། དེར་བརྟེན་བོད་
སྐད་ཡིག་དེ་སློབ་མའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན་ངག་སྦྱོར་ཁོ་ན་གཏོང་བའི་སློབ་སྦྱང་གི་ནུས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟ་བོད་
སྐད་ཡིག་གི་སློབ་ཐབས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ལས་དོན་འགོ་ཚུགས་མ་ཐག་ཡིན་ཞིང་བསམ་འཆར་ཡང་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་
ཡོད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ལྟ་བུ་ཞིང་བ་མཁུགས་བཟུང་མ་བྱས་པར་བསམ་གཞིགས་ནན་ཏན་གྱིས་ཐབས་ལམ་གསར་
བ་འཛུལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་དུས་རྒྱུན་སློབ་ཆེན་ཁྲིད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཡི་གེའི་དག་ཆ་ཕྱག་པོ་ལྟ་བུ་འདི་
ལྟར་འབྲི་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་པ་སློབ་མར་བསམ་གཞིགས་བྱ་རུ་འཇུག་དུས་དགེ་རྒན་ནས་ཀྱི་ཡིག་“富”ཅེས་པའི་ཡི་
གེ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་བསམ་གཞིགས་བྱ་རུ་བཅུག་ཆེ་ཡི་གེའི་དག་ཆ་དེ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་ཟད་ནང་སའི་རིག་གནས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་ལྟེ་ཐོག་མར་ཕྱག་ཅེས་པའི་ཡི་གེ་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་བསམ་
གཞིགས་བྱ་རྒྱུ་དང་“富”ཅེས་པའི་ཡི་གེ་དང་མེས་རྒྱལ་ནང་སའི་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་བསམ་གཞིགས་བྱ་
རྒྱུ་བྱེད་ན་གཅིག་ནས་ཡི་གེའི་དག་ཆ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་ཟད་གནས་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་ཐུབ། དེ་ལྟར་བསམ་
གཞིགས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱོགས་བསྐྱམས་ཀྱིས་དགེ་རྒན་ནས་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྒྱབ་རྩེས་སློབ་མའི་ལན་
བསྐྱེད་བྱས་པ་ནུས་ལས་ལེགས་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་ལུ་མཐུད་གནད་དོན་གཞན་ལ་གོ་བ་ལོན་དུ་བཅུག་ཆེ་
སློབ་མའི་རིག་རྟོགས་འབྲེལ་བར་པན་ལུས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་སློབ་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་དགེ་
མཆན་ངོམ་སའི་གོ་སྐབས་སྤྲད་དགོས། དཔེར་ན་སློབ་ཁྲིད་ཆོག་པར་དང་དུས་དེབ་རྒྱུད་དུ་འགའ་བཅོས་ནས་ནང་
ཁུལ་དུ་འབྱེམས་སྤེལ་བྱས་ཆེ་སློབ་མའི་དུར་བཙོན་རང་བཞིན་ལ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་དོན་རྣམས་བྱེད་ཀྱི་ཤུགས་ཡང་
གོང་མཐོར་གཏོང་ཐུབ། དེར་བརྟེན་མཐར་གཏུགས་ན་བསམ་སྦྱོར་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་མིག་རྒྱུད་རིང་ཙམ་
དང་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་འབྲུག་ཆ་དོད་པོའི་ནུས་པའི་སློབ་སློབ་གསོ་སློབ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

མཇུག་བྱང་།

ང་ཚོས་དངོས་དོན་དང་གཞུང་ལུགས་གང་ཐད་ནས་ཤེས་གསལ་ལྟར། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སློབ་གསའི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་ནི་ཤེས་ལུན་མི་སྣ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་མཐུན་སྦྱེན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཤེས་ལུན་མི་སྣ་དེ་
འདྲ་ཞིག་གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་སློབ་གསོ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ཉག་ཅིག་ཡིན། སློབ་གསའི་མ་ལག་གི་
ཐུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ནི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཤེས་ཡོན་ནི་སྐད་ཡིག་ལ་མ་བརྟེན་ཀ་
མེད་ཡིན། སྐད་ཡིག་འབྲེལ་རྒྱས་དང་སྐད་ཡིག་གི་བྱང་ཆོད་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་ནི་ཆ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་རྒྱ་
ཆེའི་བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་པ་ནུས་ཀྱིས་རང་སའི་ལེགས་ཆ་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་མ་བསྐྱེད་པར་ཞན་ཆ་ལ་བསམ་
གཞིགས་མང་ཙམ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་བོད་རྒྱུད་སྤྱི་རིམ་ཐང་དཀྱིལ་དུ་འཆོག་ནས་བྱེད་བཞིན་པའི་སྤྱི་བོ་
ནུས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱུར་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ནས་རང་ལུས་ཡོད་ཆོད་འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཆེ་བས་
མཁོ་བསམ་གང་མང་བཞེས་རྒྱུའི་ཤུགས་འཇགས་འཛུལ།

༩༩། ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ལས་དོན་ཁྱོད་ལྟག་པའི་གནད་དོན་དང་དེར་ འགྱུར་བ་གཏོང་བའམ་སྐྱོར་ལ་ཚུང་ཟད་སྒྲིབ་བ།

འཆིམ་ེད།

ནང་དོན་གནད་བརྒྱུས། ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་དོན་པ་དང་། སྐབ་ཚུང་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ནང་དོན་མང་བ། ཐོད་སྐད་
ཡིག་ཐོད་སྐད་ཀྱི་དུང་མཁན་ཉུང་བ། ལོ་ཚུང་གིས་པར་ཐོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་བར་སྐྱོ་མེད་མེད་པ་དང་ཡིག་འཛིན་གྱི་ཆ་སྐོས་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་
སྲུག་ནས་ཡོད།

བཟུང་གཅིག་ལ། ཐོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོད་སྐད་ལ།

༩༩། ཁྱང་གི་ཡང་དག་གི་དུས་ལོ་ག་རང་ལ་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་དབྱེད་མཆོ་རྒྱས་པ་དང་དབྱེད་དཔལ་རྒྱས་པ་
བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་ལྷགས་ཆེན་བྱུང་ཞིང་ཁྱང་གིས་ཐོད་ཀྱི་སྐབ་གསར་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་གཅིགས་ཆེན་གནད་བཞིན་
ཡོད། འོན་ཏེ་དེ་ཆོས་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐབ་གསར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཁྱོད་དུ་དུང་ལྟག་པའི་གནད་དོན་འགའ་
ཞིག་སྤང་སྟེ་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་དོན་པ་དང་སྐབ་ཚུང་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ནང་དོན་མང་བ། འཆོ་བ་
དངོས་ནང་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཤེས་བྱ་ཐོད་སྐད་ཀྱི་དུང་མཁན་རྗེ་ཉུང་དུ་འགྱུར་བ། རང་ཁྱུལ་གྱི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཚུང་
གིས་པར་ཐོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་བར་སྐྱོ་བ་མེད་པ། སྐྱེ་པའི་འོད་སྟེང་སྐོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོན་པའི་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཡིག་འཛིན་
དག་ཆ་སྐོས་མི་དག་པས་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་དང་མཉམ་ལུས་རྩོམ་གཅོད་ཀྱི་དཔེ་དུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

དང་ཐོ། ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་དོན་པ་དང་།

ད་ལྟ་རང་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབ་གསར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱོད་ལྟག་པའི་གནད་དོན་ཆེ་ཤོས་ནི་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་དོན་པ་
པ་དེས་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་སྐབ་གསར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་ལྷགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་སྟེ་ལོ་ལྟར་སྐབ་ལྷ་ཁག་ནས་
ཐོན་ཡོང་བའི་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་གྲངས་འཛོམས་ཏེ་ཅང་ཉུང་བས་དེས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
སྐྱོང་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་ལོ་ལས་གནས་སྐོག་གི་ཐོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དག་
ཀྱི་ལས་གནས་ཀྱི་སྐོབ་ཆ་ཞན་པ་དང་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་བས་ལས་གནས་གཞན་དུ་ལས་བརྒྱུར་བྱས་པས་ཐོད་ཡིག་སྐབ་
ཁྱོད་ཀྱི་དག་ཀྱི་དུང་མཁན་དེ་རྗེ་ཉུང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྐབ་ལྷ་འབྲིང་ཚུང་ཁག་དུ་ཐོད་ཡིག་དག་ཀྱི་མི་འདྲང་བས་ཆེད་
ལས་གཞན་ཀྱི་དག་ཀྱི་སྐོབ་ཆ་ཐོད་ཡིག་ཆ་བཞིན་ཀྱི་དུང་མཁན་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་ཆོའི་ཐོད་ཡིག་གི་ཡིན་ཆ་དུ་འཆོད་གཞི་

* འཆིམ་ེད་ལགས་ནི། ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆེད་ལས་དག་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོད་སྐད་ལ།

[illegible][illegible]

བྱད་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ནས་རྫོང་མཁན་དལ་བ་ཙམ་ལས་དམངས་ཀྱི་སློ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་པ་སེལ་བར་པན་རུས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་ཞིང་། བོད་ནར་གསེར་སྒྲག་པ་རི་བཞིན་ལས་པན་འབྲས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན། དེ་བས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་གྱིས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་ཏང་གི་ཡང་དག་སྲིད་རྒྱས་དང་ཆོན་རིག་རིག་གནས་སོགས་རྒྱ་ཆེའི་དལ་རྩོལ་མི་དམངས་ལ་བརྒྱུད་བསྐྱགས་བྱས་ན་མདའ་འབེན་ལ་སོག་པ་དང་ནད་སོག་གཙག་འཁེལ་བཞིན་བྱུང་ནས་རང་སྤྱོད་སྤྱི་ཆ་བ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་སོགས་སྤྱི་གསལ་ཡོད་རྒྱ་ཡར་རོའི་ཆུ་ཉར་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་རྒྱར་སྒྲན་པའི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར་བའི་བོད་སྐད་ཡིག་དེ་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་ཏུ་བའི་ནམ་པ་དེར་འབྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ན། འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པས་ལས་ཀ་དེར་ཤུགས་རྫོན་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད་ཆོན་པ་ཁག་གི་ལས་ཀ་འི་ཁོད་ནམ་ཀྱན་ཏུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་བེད་སྤྱོད་རྒྱར་ཤུགས་རྫོན་བྱས་ན་དམངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་འབྱུར་བ་བྱིན་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་འདྲ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་སྟེ་ཐུབ་ཅིང་རིམ་བཞིན་བོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་འདྲ་གཅིག་མཆོན་ཏུ་བབྱུང་སྟེ་སྤྱོད་ངེས་པས་དེས་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་རྒྱར་རུས་པའང་མི་དམངས་པ་ཞིག་འདོན་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ། རང་བྱུང་གྱི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་བྱིས་པས་བོད་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་བར་སྒྲོ་བ་མེད་པའི་སྐར།

ལོ་རྒྱུད་བྱིས་པ་ནི་མཆོར་སྤྱག་ལྷན་པའི་ལུས་རའི་ནད་གི་མེ་ཏོག་དང་འདྲ་ཞིང་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ཐུ་གུ་དང་མཆོངས་ཤིང་ཁོ་ཆོ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་བདག་པོ་དང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཤིག་གི་རེ་བ་བཙལ་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁོང་ཆོའི་སློབ་གསོ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་དམ་པས། ཁོ་ཆོའི་སློབ་གསོར་གཅིག་མཆོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་དང་མིག་རྒྱུད་རིང་བའི་དོན་ཞིག་ཡིན། ཉེ་དུས་གོང་ཁྱིར་དང་གོང་བདལ་རྫོང་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ལས་བཟོའི་བྱིས་པ་ནམས་གྱིས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དེ་སྤྱོད་མཁན་རེ་ཏུ་འགོ་བ་མ་ཟད་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཁོ་ཆོས་སྐད་ཡིག་དེ་སྤྱོད་རྒྱར་དགའ་ཆེགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དེ་འདྲ་ལེགས་པར་བརྫོང་མ་ཤེས་ན་བོད་སྐད་ཡིག་དེ་སྤྱོད་དུས་སྐྱོད་གཤམ་པར་སློག་མི་ཤིང་སྐད་ར་མ་ལུག་ཏུ་མ་རྒྱབ་པ་བོད་སྐད་ཡིག་གི་མིང་འབྲེལ་དང་རྫོང་པ་སོགས་བཟོ་དགོས་ཀྱང་རྒྱུའི་སྐད་ནས་བརྫོང་ན་གོ་བ་ལས་བོད་སྐད་སོག་ནས་མི་གོ་བས་དགོ་ཆུན་མི་ཏུང་བས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་པ་དེར་དམིགས་ནས་འབྲེལ་བཤད་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བརྫོང་པས་སློབ་གཞི་ཙམ་ལས་རིམ་བཞིན་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་ཆོན་དེ་འདྲ་རྒྱ་ཡིག་སློབ་ཆོན་ལྟ་བུ་གྱུར་གྱིན། རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་འགོ་བརྟེན་ཆེ་བས་བདག་གིས་བལྟས་ན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སློབ་མེད་ཁར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་རྒྱར་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་བྱེད་མི་ཉན་པ་དེས་རང་སྤྱོད་སྤྱི་ཆ་བ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་ནད་རུས་པ་ཤུགས་ཆེན་འདོན་པས་སོ། །

གོང་བརྫོང་གྱི་ནམ་པ་དེར་འབྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་བྱིས་པ་སོག་མར་སྒྲོ་བརྫོང་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་པའི་དུས་ནས་བྱིས་ཆོང་གི་སློབ་གསོ་སྟེ་བྱིས་པར་སྐད་བརྫོང་སློབ་པའི་དུས་ནས་བོད་སྐད་གང་མང་བརྫོང་དགོས་པ་དང་། བྱིས་ཆོང་གི་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་དང་སློབ་གྲོགས་ནད་པན་ཚུན་སོགས་སྐད་ཆ་བརྫོང་དུས་བོད་སྐད་མང་ཙམ་རྒྱག་ཏུ་བརྒྱག་པ་དང་དགོ་ཆུན་ནམས་ཀྱིས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་ཙམ་ལ་མི་བལྟ་བར་གོ་བའི་

གོང་བརྒྱད་ནི་ཐོད་རླང་ཡིག་ཁོད་ཏུ་གནས་པའི་བདག་གི་མཐོང་ཐོས་ཚུང་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལགས་
ན་མ་དག་མ་འགྲིག་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ནི་ཡོད་པ་རྣམས་མེད་ཡིན་པས་ཤེས་རིག་གི་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁྱེན་ལྡན་པ་ཆོས་མ་
དག་ཆ་ལ་ཡོ་བསྐྱར་གནང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཆེ་ལ་ཐོད་རླང་ཡིག་འདི་ལྟར་བས་གོང་སྟེལ་གཏོང་རྒྱུར་བུས་པ་གང་ཡོད་འདོན་
རྒྱུའི་འདུན་པའང་ཆེད། །

༡༡། རང་རྩེ་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་ལས་ རྟོག་པའི་བསམ་གཞིགས།

རྩི་མུ་ལྷན་*

ནང་དོན་གནས་བབ་སྤྱད། མི་རིགས་ཤིག་གི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་དེ་བཀོལ་སྤྱད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། ས་
ཆོད་ཡོད་མིན་ནི་མི་རིགས་རང་རང་གིས་བཀོལ་སྤྱད་ཡང་དག་པ་བྱས་ཐོག་རྒྱུད་འཛིན་དང་བྱུང་སྤེལ་སོགས་འབད་བཅོལ་བྱུང་མིན་ལ་རག་
ལས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱུང་བའོ་བཞིན་མིན། དེས་ན་རང་ཆོས་འཛིན་སྲིད་ལ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ལ་
སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། འཛིན་སྲིད་ལ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐེད་སྤྱོད་དང་བྱུང་སྤེལ་གཏོང་དགོས།
བརྒྱ་ཆད་གཅི་ཐོ། མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་སྤྱོད་སྤྱོད་། ཐེད་སྤྱོད་། བྱུང་སྤེལ་

༡༡། ཐོད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མ་ཐོར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་འཛིན་སྲིད་འདིར་ཡུན་གནས་དང་ཡར་རྒྱས་བྱེད་ཐབས་ལ་
བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྐབས་དེས་པར་རྟོགས་དོར་འཆར་ཡོད་བཞིན་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡིན་ལ། ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་
ལ་རྒྱས་ལ་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་དེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའང་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཆོ་
ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་བྱང་ཆོས་མ་ཐོར་བའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་འཛིན་སྲིད་འདིར་བརྟན་གནས་
བྱེད་དགོས་ཆེ་དེས་པར་དུ་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་དེ་མཆོངས་སུ་གནས་དགོས་ཤིང་། ཐོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་ཉམས་དམས་སུ་སྤང་ཆེ་ཐོད་རིགས་ཀྱང་ཁ་བྲལ་དང་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དེས་ཏེ། མི་རིགས་དང་མི་
རིགས་དེའི་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་ནམས་ལ་བྱུང་བའི་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པས་སོ། །

ད་ལྟའི་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟུལ་ན་ཐོད་ཡིག་ཐོད་སྐད་མཁོ་མེད་དུ་སྒྱུ་བའི་རིགས་མང་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་
བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གོང་གྱི་ཐོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་དབྱུང་སྤེལ་སྐོར་ལ་ཞེན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་གི་འབྲུལ་རྟོགས་
ཀྱི་རབ་ལས་མཆེད་ཡོད་བའི་ཆམ་ནད་ཅིག་རེད། ཁོ་ཆོས་ཐོད་ཡིག་དང་ཐོད་སྐད་སྤྱོད་པར་ཁེ་ཕན་མེད་པར་སྒྱུ་ཞིང་
རང་གི་བྱུ་བྱུ་མོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གཏོང་། སྤྱོད་མ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཐོད་ཡིག་ལྟ་ཅི་ཐོད་སྐད་ཀྱང་གཞི་ནས་
བརྩོད་དེ་རྒྱ་སྐད་འབའ་ཞིག་གིས་གཏམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་པ་མ་དག་གིས་དེ་ནི་རང་གི་བྱུ་བྱུ་མོ་དག་གི་འཛིན་ཐང་ཞིག་ཏུ་
བཟུང་ནས་གཞན་ལ་དོམ་སྤྱོད། འདི་འདྲའི་རྒྱ་གར་དེ་ཐོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་འགའ་རེའི་བྱིམ་དུ་སྤང་ཆེ་བར་མེད་དུ་

* རྩི་མུ་ལྷན་ལགས་ནི། ཟླ་བུད་ལྷ་རིག་ནང་བཟུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་ཞོར་ཉིན་བྱེད་སྤྱོད་བའི་ཆོས་མྱིག་པའི་འགན་བཞེས།

མཐོང་རྒྱུ་ཡིད། སྐྱོ་གར་དེས་ང་ཚོ་ལ་དགོད་འཆར་བའམ་ཡང་ན་དུ་བའི་ཆར་འདུ་ཞིག་དབང་མེད་དུ་བྱིན་འོང་། བ་མ་དེ་དག་གིས་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་བསམ་སྒྲིག་ཏོང་བ་ལྟ་ཅི་རང་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་དག་བོད་རིགས་སྤྱན་རྒྱ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་རྒྱུད་བྱས་པ་ལས་གཉིས་སུ་མེད་ལ། མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་པ་ཞིག་ལས་ཀྱང་མ་འདས། འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དག་གི་ཁྲོད་རང་གི་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སོགས་དྲོ་ཏེ་འབྱས་གདག་མཁན་དག་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱབ་སྟེ་འདྲོད་སྒྲིལ་མཁན་དེ་མ་ཡིན་པར། གང་རིམ་གྱིས་བྱིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེན་མེད་ཆར་དམའ་འབེབས་དང་འཇིག་སྒྲུལ་གཏོང་མཁན་གྱི་འབག་གྱོན་པའི་རིགས་དེ་ཡིན།

འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྤྲུག་དེ་བྱང་བའི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ཀྱན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་བྱ་སྤྲུག་དག་གིས་དང་ཐོག་ངེས་པར་དུ་བོད་ཡིག་སྦྱང་དགོས་པ་དང་བོད་ཡུལ་ནས་ལས་དོན་སྤྱབ་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་སྦྱང་དགོས་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཤིག་གཏན་འབེབས་བྱས་མོད། ཡིད་པམ་པ་ཞིག་ལ་མི་རིང་བར་ཁོང་ཉིད་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམས་པས་སྐྱོ་གར་དེ་ལ་རྒྱུགས་ཆོག་འགོད་མ་ཐུབ་པར་མ་ཟད་སྐར་ཡང་གཉན་ནད་ཅི་བཞིན་ངན་ཤང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་འདོ། །བོད་ཡིག་བོད་སྐད་མཐོ་མེད་དུ་སྒྱུ་བའི་འབྲུལ་རྒྱུགས་དེ་དག་གང་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་བཀོལ་སྦྱོང་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཆུང་བ་དང་། ས་ཆོད་མེད་ཅེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །མི་རིགས་ཤིག་གི་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་དེ་བཀོལ་སྦྱོང་གྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། ས་ཆོད་ཡོད་མིན་ནི་མི་རིགས་རང་རང་གིས་བཀོལ་སྦྱོང་ཡང་དག་པ་བྱས་ཐོག་རྒྱུད་འཛིན་དང་བྱ་སྤྲུག་སོགས་འབད་བཅོམ་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱ་སྤྲུག་འགྲོ་བཞིན་མིན། རང་རེ་གངས་ཅན་པར་མཆོན་ན་པ་མེས་ཆོས་བསྐྱུན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་ཀྱི་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད་མོད་འུ་ཅག་གི་རབས་པ་ཆོས་དེའི་རིན་ཐང་དང་དགེ་མཚན་དག་མ་རྒྱུགས་པར་གཞན་གྱིས་རང་རེའི་རིག་གཞུང་དག་གི་རིན་ཐང་རྒྱུགས་ཏེ་བསྟོད་བསྐྱེད་དང་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་སྐབས་མ་རེད་དང་མིན་ཞེས་བྱིར་བཤེད་བྱེད་བཞིན་བག་འཁུལ་དང་གཞན་སྦྱོར་གྱིས་མི་ཆེ་ཟད་དེ་རང་མཐོང་གི་སྒྲིང་སྒྲིབས་དང་རང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པར་གཡམ་རྗེས་སུ་འབྱང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོའི་འཆིང་ཞགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རང་རྒྱུགས་སོ། །རང་ཉིད་བོར་དེ་ད་དུང་རང་ཉིད་འཆོལ་བའི་སྒྲིང་སྐད་འཐེན་པ་ནི་ཡ་ཆ།

དེས་ན་རང་རིག་དང་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཤ་ཞེན་ཟབ་པའི་ཚུལ་པ་བོ་སྣང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས། ང་ཆོས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱུགས་ཏེ་བོད་ཡིག་སྦྱངས་ན་ཅིའི་བྱིར་མི་ཆོག་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། ང་ཆོས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱོར་སྦྱང་བྱེད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱུགས་ཏེ་རྒྱུད་འཛིན་དང་བྱ་སྤྲུག་སོགས་གཏོང་དགོས། གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་ཁེ་སན་ཕན་བྱ་ཞིག་ལ་མིག་ཟུང་གཏད་དེ་རང་གི་རིག་གཞུང་དོན་ནས་ལྟ་མགོ་འདྲེ་མགོ་གང་མཐོ་ལ་བལྟ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཐུབ་འབྱས་དང་རྒྱལ་ཁས་སྒྲིང་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ངེས་ལ། ནམ་ཡང་གཞན་ལ་རེ་ཞིང་གཞན་ལ་སྐྱབས་འཆོལ་བའི་ཐབས་སྤྲུག་གི་མི་རིགས་

ཤིག་ཀྱང་ཡིན་དེས། དེའི་ཕྱིར་ང་ཆོར་གཞན་ལ་ཕྱག་འཆལ་མི་དགོས་པའི་མི་རིགས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་
འདྲའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་རང་རྒྱ་ཐེར་བ་ཞིག་དགོས། ང་ཆོར་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་འཛུལ་
སྒྲིང་གི་མི་རིགས་སུ་ལ་བརྟེན་ན་ངོ་གནོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་པ་མེས་ཆོས་ང་ཆོར་གནང་བའི་ལ་རྒྱ་དང་གཟེ་
བརྩེད་ཡིན་ལ། འདི་དག་དགོས་མེད་དུ་སྒྲིབ་བའི་ཤུལ་དང་རིགས་རྒྱས་གཅིག་ཅིང་། བདེ་སྤྱད་དང་དར་རྒྱས་མཆོངས་
པའི་མི་རིགས་དགོས་མེད་དུ་སྒྲིབ་བའི་རིགས་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟའི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ཀྱན་གྱི་ཆ་བར་གྱུར་པའི་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་དང་།
བོད་སྦྱང་། རྒྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱགས་སྐོར་གྱི་ལེགས་ཉེས་ཐད་རང་གི་ཉལ་ལྡན་འགའ་བརྩོན་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར།

གཅིག རང་རེའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཕྱགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཕྱགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་དགོན་ཅེ་དང་། སློབ་གྲྭ་སློབ་སྦྱང་གི་གནས་ཚུལ་གཞི་
བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་འཆམས་འདུག་པས་དེ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་འཆམ་པ་ལ།

༡ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་སློབ་ཚུན་སློབ་གྲྭ་ཉེ་དགོན་ཅེ་འོ་སྤྱི་ལོ་འཆམ་པ་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཆེ། བོད་
ཡིག་མ་ཤེས་ཕྱིན་པ་ལ་ཆེར་དགོན་པའི་ཆོག་གསུལ་དུ་ཚུད་ཐབས་མེད། དེའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཞི་ནས་
འབོར་བཞིན་པའི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བོད་ཅེ་ནམས་སུ་འང་དགོན་ཅེ་སློབ་གསའི་པན་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་ཆ་མེད་དུ་མ་སོང་བར་གནས་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱ་ལ་རོང་ལ་མཆོན་ན་བོད་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་འཆམ་པ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
ཤེས་མཁན་ཉིན་དཀར་ལས་དཀོན་ཞིང་། རྒྱ་ལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ནམས་སུ་འང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱང་གཞི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པས་ཆང་མ་རྒྱུའི་སྐད་ཡིག་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་ཉེ། བོད་སྐད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་ལ་རོང་རང་སྐད་ཀྱང་ཡུལ་
ཕྱགས་མང་ཙམ་གྱི་གསར་སྐྱེས་ནམས་ཀྱིས་བརྩེད་བཞིན་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་གཞི་དགོན་ཅེ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སོང་ཆོ་
བོད་ཡིག་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་མཐའ་ཙམ་ལས་མེད་ལ། སལ་ཆེར་དགོན་ཅེ་གཞན་དག་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་
ཀྱིས་འབྲོག་སྐད་ཀྱང་དག་མ་བཤད་ཤེས། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དགོན་ཅེ་སློབ་གསའི་སྤྱི་ལོ་འཆམ་པ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་སྦྱང་
བྱེད་པ་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཆེ་ནའང་དེ་ལ་ཆ་མ་ཆང་བའི་སྦྱོན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་ཅེ་སལ་ཆེ་བ་ནམས་སུ་ཡི་གེ་འདྲོན་རྒྱ་
སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་སུ་ཉམས་དག་གསུམ་གྱི་སྐོར་དང་། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྤངས་སྐྱེས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱང་
བྱེད་ཀྱིན་མེད་པ་འདི་རེད། དེ་ནི་དགོན་ཅེ་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་ཕྱགས་ཀྱི་མ་འདང་བའི་ཕྱགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་
འདྲོན་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བོད་ཡིག་ཆ་ཆང་ཞིག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བོད་ཀྱི་དགོན་ཅེ་སློབ་གསའི་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་དང་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཕྱག་རྩེས་ལྷ་དང་བྲལ་བ་བཞག་ཅིང་བརྩོན་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་
དུ་བཅམས་ཏེ་བསྐྱེད་བཅད་བརྩེད་བའི་གསེར་བཞིན་དུ་ཆ་ཆང་ཞིང་སུན་སུམ་ཆོག་པ་ཞིག་དུ་ལྟའི་བར་དུ་གནས་
པར་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟའི་བོད་ཀྱི་དགོན་ཅེ་སལ་ཆེར་གྱི་སློབ་སྦྱང་བྱེད་སྤངས་ལ་ནོར་འཛེལ་དང་ཆ་མ་ཆང་བ་ཡོད་པས་
དེ་དག་ཡོ་བསྐྱེད་དང་ལེགས་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་མཛོན།

༢ སློབ་གྲྭ་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་བྱེད་ཕྱགས་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་ན་མི་རིགས་གཞན་འགྱུར་གྱི་

རིམས་ནད་སྔོན་ཁོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ལྟར་བཀྲེན་ཏེ་མི་རིགས་དང་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་གྲགས་
དཔེ་མཛུགས་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་ལགས་པས་སྒྲིལ་ཆེན་དེ་ཡང་བསྐྱར་སྤྱོད་དོན་
མི་འདུག བོད་ཡིག་སྒྲིག་གཞི་ལ་ཆ་བཞག་ན་སྒྲིག་ཐུང་ནས་འགོ་བཟུང་ཉེ་སྒྲིག་གིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་འགའ་
རེའི་སྒྲིག་ཐུང་ལ་ཆ་བཞག་ཆེད་ཕྱིན་ཀྱང་བོད་ཡིག་འདོན་རྒྱ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཁག་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡོད། ངའི་རང་གི་སྤྱུལ་
གི་སྒྲིག་ཐུང་ལ་ཆ་བཞག་ཉེ་བཤད་ན། ང་ཆོའི་ཆོ་ཐུང་དེར་སྒྲིག་ཐུང་ཞིག་ཡོད་ལ་སྒྲིག་མ་ཉིས་བརྒྱ་ཡས་མས་ཅམ་མཆིས།
སྒྲིག་གྲུ་དེའི་ནང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་གཉིས་དང་ཅུ་བོའི་སྤྱོད་པའི་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་ཡོད། དེའི་ནང་གི་ཆེ་བསྒྲིག་གྱུར་སྤྱོད་ནས་ལ་
དུག་སྤྱོད་བའི་མིན་ཡོད་དུང་བོད་ཡིག་ཆ་ཆེན་ཞིག་འདོན་མི་ཤེས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་གྲུ་ལྟ་གྱི་ཤིང་།
པའི་སེམས་སྤྱོད་འདི་ཞི་ལ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིག་སྒྲིང་མ་བྱས་པ་དང་སྒྲིག་གི་ཆུང་གིས་ཡིན་རྒྱུ་དེ་ཉམས་ཡོད་ཡིད་མཁ་
པ་ཞིག་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིག་མ་ཡོངས་རྒྱུགས་དེའི་རང་བཞིན་ལས་གཉིས་སྤྱོད་པར་གྱུར་འདུག ལྟ་མེད་སྒྲིག་གི་
འཕེལ་ཁ་དང་ཞིང་། མི་ཆོའི་མདུན་ལ་མ་མཆར་སྤྱོད་འདོན་ལྟར་ལྟར་པའི་དབྱ་ལྟར་འབྲི་ལ་ཉེ་བའི་བྱས་པ་འདི་འདྲ་
མང་བོ་ཞིག་གི་སྒྲིག་དང་དུས་ཆོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟར་ལྟར་བྱས་པ་ལ་ང་ཆོ་དབང་མེད་དུ་སེར་སྤྱོད་དང་པངས་སེམས་
མི་འཆར་བའི་རང་དབང་ཅི་ལ་ཡོད། ད་དུང་སྒྲིག་འབྲིང་དང་སྒྲིག་ཆེན་གྱི་མིང་གིས་བརྒྱན་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཀྱང་
འདི་ལྟར་རང་རིགས་དང་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དག་གཡག་རྒྱུ་ཟེལ་བ་བཞིན་འབོར་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་
འདི་མཐོང་ཆེ་རིགས་ཞིན་དང་ལྟ་བུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྟར་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དབང་ཤུགས་དང་ཐོབ་ཐང་གི་ཉེགས་
སྤྱོད་པའི་རང་རེའི་ཤེས་ལྟར་མང་བོ་ཞིག་ཅི་འདྲའི་སེམས་པམ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྒྲིང་ན་འཆོ་བཞིན་ཡོད་ཨང་། ད་
དུང་འགའ་རེས་སྒྲིག་མ་ཆོར་རང་རིགས་དང་རང་རེའི་རིག་གཞུང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིག་གས་སྤྱོད་ཀྱི་ཤིང་།
གཏོང་བཞིན་ཡོད། འདི་དག་ནི་ཤེས་ཡོན་དང་སྒྲིག་སྒྲིང་ལ་སྒྲིག་པའི་སྤྱོད་པའི་མི་རིགས་འདིའི་མདུན་
བསྐྱོད་ཀྱི་གོམ་ཁ་ཅི་དལ་དུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་བསྒྲིག་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་འགྱུར་གྱིན་ཡོད་པ་འདི་ལོ། །མིག་སྤྱོད་ཡུལ་མི་
ཆོས་སྒྲིག་གྱུར་གཏོང་བ་ནི་དགོས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་དེ་ཅས་སྤྱོད་པའི་མཆིས་ཉེ་འདི་འདྲ་ཡིན་ཆེ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡང་
རྒྱ་མཆན་མེད་པ་ཞིག་གཡེལ་། ང་ཆོས་དུས་རྒྱུན་དུ་མིག་ཟུང་གཏོང་སྒྲིག་གྱུར་བྱས་ཡོད་ལ་ཡུལ་མི་ཐོས་ལའང་
དུ་སྤྱོད་སྒྲིག་གྱུར་གཏོང་དགོས་པའི་སྤྱོད་པའི་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཨང་། གཡེལ་ཉེ་སྒྲིག་གྱུར་ཐོས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་
སྤྱོད་པའི་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་སྒྲིག་སྒྲིང་མི་བྱེད་ཅིང་པན་ལྟར་དང་གྲུབ་འབྲས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཆེ་མི་རིགས་འདི་
ལའང་པན་ཁེ་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་མིན་པས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་སྒྲིག་གྱུར་ཐོས་ཀྱི་ཐོབ་ཆེན་དུ་བྱེད་ཆར་བ་
རེད། འདི་འདྲའི་སྒྲིག་གྱུར་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོད་ཆོད་སྒྲིག་གྱུར་བོད་ཀྱི་དགོ་ཆུན་དག་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཡོད། དགོ་ཆུན་དག་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྒྲིག་གྱུར་བྱེད་པའི་གཞིན་
ལྟར་ཐོས་མི་ཅི་འདྲ་ཞིག་བཟོ་མིན་ཁོ་ཆོར་རག་ལས་ཡོད་ཅིང་། སྒྲིག་གྱུར་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲིག་མ་ཐོས་པོ་མི་ཅི་
འདྲ་ཞིག་བཟོ་བསྐྱོད་བྱེད་མིན་བོད་ཀྱི་དགོ་ཆུན་དག་ལ་རག་ལས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་སྤྱོད་པའི་འགའ་རེའི་སྒྲིག་གྱུར་
དང་དགོ་ཆུན་དག་གི་གནས་ཚུལ་དང་། སྒྲིག་མ་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིང་བྱེད་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་ན་ང་
ཆོ་ལ་རེ་བའེད་པའི་ཡིད་ཆོད་དང་སྤྱོད་པའི་ཞིག་དབང་མེད་དུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲིག་གྱུར་

མང་དུ་ཡོད་པོད། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཕན་ཁེ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་དེ་སྐོར་གཉེར་སློབ་གྲྭ་དག་རེད་སྟེ་མ་གྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་སྒྱུར་ལྟ་ཚུལ་འགའ་ཞེགས་སུ་འབྱེའོད་ཡོད་པས་འདིར་མི་སྒྲི། དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དག་གི་བོད་ཀྱི་དགེ་ཆུན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་པོག་གི་མང་ཉུང་དང་སློབ་སྟེགས་མཐོ་དམན་ཅེས་ལ་མགོ་མི་འཁོར་བར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་སྒྲིག་སྒྱུར་ལ་ལུས་ཤུགས་ཅལ་ཕུང་བྱེད་པ་ནི་ཁོ་ཆོལ་འོས་འགན་ཡིན་ལ། མི་རིགས་ཤིག་གི་རེ་བཞག་གྱུར་རེད།

༣ བོད་དམངས་ཁྲོད་ན་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བོད་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བའི་ཁོར་ཡུག་མེད་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ཁ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། གཏམ་དཔེ་དང་ལ་གཞས་སྦྱང་ཡིག་སྐགས་སྟོག་ཅིང་རང་སྦྱང་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་འདོན་ཤེས་མཁན་ཅུང་ཟད་མཆིས་མོད་ཏེ་ཅང་ཉུང་དུ་ཡིན་ལ་འདོན་ཚུལ་གྱུར་མ་དག་པ་མང་། མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་ང་ཆོས་བོད་ཡིག་ཤེས་པས་ཅི་ཕན་ཞེས་ཟེར་ཏེ་སློབ་པར་མི་བཅོན་པར་མ་ཟད་དགོས་མེད་ཅིག་ཏུ་བཅེ། དེའི་སྟབས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོད་དུ་བྱིན་ཆེ་བོད་ཡིག་བྲིས་ཡོད་ནའང་ཐ་ན་ཉལ་ཁང་དང་ཟ་ཁང་། རིན་གོང་སྐགས་མི་ཤེས་པར་སྤྱག་གྱུར་མང་པོ་རེག་གིན་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆོང་ལས་སྐགས་ཀྱི་བྱ་བ་གཉེར་སྐབས་ཤུ་ཚུགས་ཐབས་རྟགས་པའི་དོན་ཁྱེན་མང་པོར་འཕྲད་གྱིན་ཡོད། ཡུལ་སྒྲིག་སྐག་གེ་མོའི་བདག་གི་སློབ་སྟོགས་ཤིག་གིས་བཤད་རྒྱུར་ཁོ་ཆོལ་པ་ཡུལ་དུ་གོ་ཆོང་རྒྱག་མཁན་གྱི་ཆོང་བ་གཉིས་ཡོད། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་དང་ཨང་གྲངས་སྐགས་འབྲི་མི་ཤེས་པས་གོ་བ་ནམས་ཀྱི་གྲངས་ཀ་དང་དངུལ་དུ་དགོས་གྲངས་ནམས་ཤིག་ཤར་ནམས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་གོ་བ་གཅིག་ཉིས་ཆེ་ཤིག་ཤར་གཅིག་འབྲི། གཉིས་ཉིས་ཆེ་ཤིག་ཤར་གཉིས་འབྲི་བ་སྐགས་གོ་བའི་གྲངས་རྟེན་གྱི་ཤིག་ཤར་རེ་འབྲི་བར་བྱེད་ཟེར། དངུལ་སྒྲོར་ཁྲི་ཕྱག་འགའ་རེ་རྟེན་པའི་ཆོང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཆེ་ཉི་མ་པལ་ཆེར་ཤིག་ཤར་འབྲི་བ་ལ་ཟད་དགོས་པ་མིན་ནམ། འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་ཆ་དང་རང་མཆོང་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆོས་ཐབས་རྟགས་དང་ཡིད་སྦྱོར་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གྱུར་ང་ཆོལ་མཐོང་ཡུལ་དུ་མངོན་པ་མིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆོངས་གཙང་སེལ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་འཆོལ་རྒྱ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུག་གི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་སྟེ། ཡུལ་སྒྲིག་སྐག་འགའ་རེར་གྲྭ་བཅུན་འགའ་རེས་དགུན་དུས་སྐགས་མང་ཆོགས་ལ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་མེད་དུས་སུ་གཏད་དེ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་མཁན་དག་ལ་བོད་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་ཤེས་ཟིན་མཁན་ནམས་ལ་སུམ་རྟགས་སྐགས་སློབ་གྱིན་འདུག་པ་འདི་ནི་ཡི་རངས་དང་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་བྱ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུགས་སོ། །དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་། སློབ་གྲྭ་མང་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒྲིག་སྒྱུར་ལ་མ་འདང་བ་དང་ཆ་མ་ཆོང་ཁོ་ནའི་ཁྲོད་དུ་ཡུས་ཡོད་པ་འདི་འདྲ་ཡིན་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་ཡར་རྒྱས་སྐགས་ནི་ཆང་གཞི་མེད་པའི་བར་རྒྱང་གི་ཁང་བཟང་ཞེས་པའི་དཔེར་མི་འབྱུར་བའི་ངེས་པའང་མི་འདུག་སྟེ་མོ། །

གཉིས། རང་རེའི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་དང་བྱུང་བའི་བྱེད་སྒྲིག་སྒྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ།

ང་ཆོས་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་རིན་ཐང་དང་དགེ་མཆོན་ལུན་པ་ངོས་ཟིན་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནའང་དུས་ནམ་ཡང་བཀོལ་སྤྱད་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ་སློབ་སྦྱོང་དེ་ནི་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་ཏུ་འདྲུང་འབྱུར་གྱིད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཆོས་རང་གི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱད་བྱེད་པའི་རང་དབང་ཡོད་དགོས་ལ། བེད་སྤྱད་བྱེད་པའི་ཐབས་

ཤེས་དང་བཙུན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབས་པ་ཡོད་དགོས། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་བྱེད་ཚུགས་སྐོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནུས་
སྒྲིབ་མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་གནས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ས་གནས་དེ་གའི་མི་རིགས་ཁག་ཆང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་དང་དར་ཐུས་སྒྲིབ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད་ཅིས་བཤད་ཡོད་པས་ང་ཚོར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རང་
དབང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དེའི་སྐོར་གྱི་ཐབས་ཤེས་དང་བཙུན་སྒྲིབས་མེད་པར་སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལ་
ལའི་འཆིང་ཞགས་ཀྱིས་བསྐྱམ་དྲག་པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་རེད། ད་ལྟའི་བོད་རང་སྤྱོད་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཙོད་པན་གྱིས་མངོས་
པའི་ཁྲུལ་རྫོང་སྐོར་མང་བོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཅུ་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་རང་གི་ཐུན་སྒྲིབ་ཆོག་པའི་སྐད་ཡིག་ཅུ་ལ་འང་
བདག་མི་ཐུབ་ཆེ་ཅི་ཞིག་སྤྱོད་བ་ལ་རང་སྤྱོད་ཟེར་རེ། ཁྲུལ་རྫོང་དེ་དག་གི་ལས་ཁུངས་དང་ཐུགས་སྤྱོད་སྐོར་ལྟ་
སྦྱོར་ཆོག་པའི་དུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་ས་ཆོད་དང་བེད་སྤྱོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། མི་འགའ་རེས་དེ་ནི་ཐུལ་
ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟུང་པའི་ནོར་འཛུལ་དང་གུ་དྲིག་གི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་
ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སྐོར་གྱི་ཉེན་ཁ་དང་ཉམས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་པལ་ཆེར་བོད་ནང་ཁྲུལ་ནས་འབྱུང་
གིན་ཡོད་པ་ལས་ཐུལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་རང་སྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་དངོས་ཀྱི་བརྟན་ཆོད་ལྟར་ན་འདིའི་ཕྱོག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྱུང་
ཡོད། ང་ཚོས་དགོན་པའི་བསྐྱབས་པའི་ཆོག་པའི་དུང་དང་ཐུགས་ལེན་སྒྲིབ་སྐོར་སྐོར་ཆང་མར་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་
བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྒྲིབ་མེད་ཅིག་ཡིན་མོད་དེ་དག་ལ་འང་མ་དག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་མཐོང་དུ་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་དུ་
བོད་རང་སྤྱོད་མིང་ཅན་གྱི་རྫོང་ཁྲུལ་དག་གིས་བསྐྱབས་པའི་ཆོག་པའི་དུང་དང་དུས་སྟོན་ཐུགས་ལེན་སྐོར་ལ་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་ཅིང་ཐ་ན་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོག་པའི་ཆོག་པའི་དུང་ཉིང་ནས་ཀྱང་
ཐུ་སྐད་འབའ་ཞིག་གིས་གཏམ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་འདུག རང་སྐད་ལ་དོ་དམ་དགོས་ཞེས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་གཏོང་བཞིན་
པ་དེ་སྤང་མེད་དུ་བོར་བ་ནི་ནི་ཅོས་འབྲུག་སོད་བཞིན་འབྲུག་སོད་མི་རུང་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ལས་གཉིས་སྒྲིབ་མེད། རྫོང་ཁྲུལ་དེ་
དག་ཏུ་རྒྱ་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་བོད་མི་མང་ཆོག་པའི་དག་ལ་དགོས་པའི་ཆེ་ཞིང་འབྲེལ་དགོས་པའི་སྒྲིབ་
ཁང་དང་དུལ་ཁང་སྐོར་ལས་ཁུངས་དག་ཏུ་འུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་ས་ཆོད་མེད་པས་བོད་དམངས་སྤུན་ལྷན་ནུས་
ནི་འཕྱ་སྤྱོད་དང་མཆིལ་ཞག་འབའ་ཞིག་གི་ཁྲོད་ནས་ནུན་པམ་ཁ་སྤྱོད་མཁན་རྒྱུང་ལྷོད་ཀྱང་ཡོད། དེ་དག་སྒྲིབ་
གིས་ལེགས་བཅས་བྱེད་ཐུབ་ན་ཁྲུལ་རྫོང་དེ་དག་གི་དཔོན་རིགས་ཚོན་པོ་ཆོར་དབང་ཅུས་ཡོད་ལ་འོས་འགན་ཡང་ཡོད།
ཡིན་ནའང་ཁོ་ཆོ་ནི་ཆོག་པའི་དུང་ཉིང་ནས་སྤྱོད་སྐོར་སྐོར་འཕེན་པ་དང་། ལྷ་སྐོར་ལ་ཉལ་ཐོབ་རྒྱག་པ་ལས་མང་ཆོག་པའི་
ཁེ་པན་ལ་བསམ་གཞིགས་གཏོང་མི་ཤེས་ཤིང་ཐུལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་དོ་སྤང་མེད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡང་བའི་གནས་
ཚུལ་འདི་བྱུང་བ་མེན་ནམ། མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱི་དང་རིག་གཞུང་གི་ཆོག་པའི་འབྲུག་ལ་བསམ་སྒྲིབ་མི་འཁོར་ཞིང་ཐུལ་
ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་དོ་སྤང་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་རིགས་ནི་མང་ཆོག་པའི་ཁྲུལ་བོ་ཞིག་ལས་མི་རིགས་མ་ཟད་
ཐུལ་ཁབ་ལ་འང་ཁེ་པན་གང་ཡང་མེད་པར་ཟད་དོ། །ང་ཚོ་གྲོང་ཁྱེར་ཁག་ཏུ་འབྱོར་སྐབས་ཆོང་ཁང་དང་ཟ་ཁང་། ཉལ་
ཁང་སྐོར་གྱི་སྒྲིབ་ཉིང་དུ་བོད་ཡིག་བྲིས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་ལ་ད་དུང་གསར་བྱུང་གི་དངོས་རྒྱུ་འགའ་རེའི་སྤྱོད་
ནའང་དེ་ལྟར་བྲིས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟན་ན་མ་མཐའ་ཡང་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་མ་དག་པ་དང་སྒྲིབ་
ལྷག་ཤ་སྒྲིབ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྒྲིབ་ཆེན་དང་དགོན་ཆེན་དག་གིས་བཀའ་པའི་ཡིག་ཆ་དང་སྤྱོད་ཡིག་དག་ཏུ་འུང་དེ་

ལྟར་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་མང་བོ་ཞིག་གིས་མཆོད་གསལ་ལྟར་ལགས་པས་འདིར་མཆོད་གཞི་རེ་རེ་ནས་འབྲི་བའི་ངལ་བ་
 མ་བྱས། དེ་དག་ནི་ཁོ་ལས་སྤྱོད་ཆེ་བའོན་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ་བོད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་དང་བཅེ་འཛིག་མ་བྱས་པར་མཐོང་
 རུང་བྱས་པའི་བཟོ་ལྷ་ཞིག་མངོན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་སུ་གྱུར་ཏེ་བོད་ཡིག་ཉྐལ་ལྔ་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ཉེར་རྒྱུ་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །ད་ལྟོ་ལྷན་གསར་བརྗེ་ཡི་གདོང་འབག་གྱུན་ཏེ་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་
 རྒྱུ་པོར་བྱེད་བཞིན་པའི་མི་ཤེད་འགའ་རེས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ལས་བཀོལ་
 སྤྱད་ཀྱི་རིན་ཐང་མེད་པས་དེ་རྒྱུད་འཛིན་དང་བྱུང་སྤེལ་བྱེད་པར་དགོས་མཁོ་མི་འདུག དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཡིག་གཞན་ལ་
 བརྟེན་ནའང་ང་ཚོ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འོས་འཚམས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཐེན་མཁན་འདུག
 ལ། མི་རིགས་གཞན་ཞེན་གྱི་སྒྲིབ་གསའི་དུང་དྲེགས་ཁོང་ནས་རྒྱས་དུག་པའི་ལྷན་རྒྱུ་དེ་གཞན་རྒྱུང་འགའ་རེའི་
 རྒྱུང་ཁུང་ནའང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཏུ་འབྱུར་བཞིན་ཡོད་སྟེ། རང་ཉིད་དོར་ཏེ་རང་ཉིད་འཆོལ་བཞིན་པའི་གསར་བརྗེ་མཁན་
 དེ་དག་གི་ལྷ་ཚུལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནོར་འབྱུང་གྱི་གཡང་ས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་
 གྲང་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་པ་ཏེ་ཡར་རྒྱས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱུང་བས་དེ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་གསར་བཏོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་དུས་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་བོ་
 དག་གིས་ཅ་ལག་དང་ཡིག་སྐྱར་སྐྱོགས་མང་དུ་འབྱོར་བས་རྒྱལ་བོས་བོད་ལའང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་དགོས་
 རེས་སྟུང་དུ་དགོངས་ནས་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་སྤྱུགས་འདུན་སྟེ་ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་
 བས་བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་གསར་བཟོ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་ཁོང་གི་བོད་རང་ཉིད་མི་རིགས་གཞན་ལ་རེ་
 མི་དགོས་པའི་རིག་གཞུང་དང་ཡི་གེ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་
 དེ་ཡར་རྒྱས་བྱས་ནའང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་ཁོ་ཉི་ཆེ་བ་རེ་ཡོད་པ་མ་རྒྱུགས་པ་ག་ལ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁོ་ཁོ་ཉི་ཆེ་
 བཞིག་ལ་མིག་བྱང་གཏད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་ཆོད་དོར་བའི་མི་རིགས་དེ་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་ཉེན་གྱི་མི་རིགས་ཐབས་
 རྒྱུགས་ཤིག་གི་གོ་ས་ལས་འཕགས་མི་སྤུང་པ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རང་གི་རྒྱུ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྲེང་མི་སྤུང་བའི་མི་རིགས་
 ཤིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཁོང་གིས་བྱེད་མི་འདོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་མེད་པ་གསར་བཏོད་མ་སྤུང་གྲང་ཡོད་པ་གཏོར་
 བསྐྱུག་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆ་དོན་ཉིད་ཏུ་འཛིན་རིགས་སོ། །ད་དུང་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་རྒྱུད་འཛིན་དང་བྱུང་སྤེལ་བྱེད་
 ཐབས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཐ་སྟོང་གསར་འདོགས་དང་། མིང་ཆོག་འཆོལ་སྟུང་། ཆོལ་གསུམ་མི་སྣ་ཀྱན་འཛམས་ཀྱི་
 ཆོགས་འདུ་བསྟུ་བ། གོང་རིམ་ལ་བཀའ་གནང་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་གྱི་རེ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་སྐྱོད་དོན་མང་ཙམ་ཡོད་
 གྲང་སྒྲོག་དུས་དེའི་དང་བོ་དང་གཉིས་པ་སྐྱོད་སྐད་ཡིག་ཐོགས་ལ་རུས་པ་སྒྲུག་འདོན་བཞིན་པའི་དཔེ་དེའི་
 དག་གི་སྤྱོད་དུ་མཁས་དབང་དག་གིས་གསུངས་ཐེན་པ་ལྟར་ལགས་པས་རྗེས་རྒྱུད་ཀྱི་ངལ་བ་རེ་ཞིག་སྤང་ངོ། །

༡། མཚོ་ཕྱོད་བོད་སྐད་རྒྱུ་འཕྲིན་ཁང་གི་༣༧༥ཐད་གཏོང་ལེ་ཆོན་
གྲིས་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཐཱ་ཤཱིག་དུས་དེབ་སྐོར་ཐད་གཏོང་
བཅོ་སྟེང་གི་གཏམ་བཤད་གཅིས་བསྟུས།

(༢༠༠༤ལོའི་ཟླ་༡༡ཆེས་ལྗོན་གྱི་དུས་ཆེད་༡༩:༣༠ནས་༢༠:༣༠བར།)

མདོ་འཛིན་པ་ཆེ་རིང་བཟླ་ཤིས།

༡། མཚོ་ཕྱོད་པ། བཙེ་ལྷན་གྱི་ཉན་མཁན་ནམ་པ་ལགས། བྱིད་ཆོས་དུས་ལྟར་མཚོ་ཕྱོད་བོད་སྐད་རྒྱུ་
འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་༣༧༥ཐད་གཏོང་བཅོ་སྟེང་ལེ་ཆོན་ལ་ཉན་པར་དགའ་བསུ་ཞུ།

ཆང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ཉེ་བའི་ལོ་འདི་འགའི་རིང་དུ། རང་རེའི་བོད་ཁྱུ་ལྱེ་རིག་གནས་ལས་དོན་གྱི་བྱ་བ་
ཁོངས་སུ་དགའ་འོས་པའི་འགྲུལ་ཕྱོག་གསར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནི། སྐར་གཉེར་དུས་དེབ་དང་ཆོགས་པར་གྱི་སྐོར་
ཆར་རྒྱུས་ཀྱི་ཤུམ་བཞིན་བརྗོད་ཀྱིན་པ་དེ་རེད། ཞིབ་དུ་བྱེད་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན་དེ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་མཐོ་སྒྲ་བས་
གསར་བ་ཞིག་དུ་གཏོགས་པའི་ལས་དོན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་ནས་གོ་བ་སྒྲངས་ཆེ་སྐར་གཉེར་དུས་
དེབ་དང་ཆོགས་པར་དེ་རིགས་ལས་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱིད་ཆོས་ཉམས་པ་དང་། འཚོ་བའི་གནས་བབ་དངོས་
དང་མི་མཐུན་པའམ་ཡང་ན་འགལ་བ་སྐྱེས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིན་ཆའང་རྒྱན་མཐོང་གི་
སྒྲུང་ཚུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཙམ་ནས་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས་ན། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གནད་
དོན་དེ་སྟེང་དགོས། དེས་ན་སྐར་གཉེར་དུས་དེབ་དང་ཆོགས་པར་དེ་རིགས་ལས་ཆེས་ལེགས་ཤོས་ཤིག་དཔེར་བརྗོད་
དུ་བཀོད་དེ། དེའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་བཅོ་སྟེང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། དེས་ན་ཐེངས་འདིའི་སྟེང་གཞི་ནི་ཆོལ་གསུམ་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་བཀོལ་སྤྱད་ཐད་ཀྱི་དཔྱད་སྟེང་དེབ་སྒྲིག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། ཐེངས་འདིའི་གདན་ཞུའི་སྐུ་མགོན་
གཙོ་བོ་ཡིན་ནའང་སྒྲིག་ཚུལ་སྐྱོག་ཁང་གི་ཚུལ་སྐྱོག་པ་ཡིན།

མདོ་འཛིན་པ། བྱིད་ཅག་གིས་སྒྲིག་དེབ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་ཙམ་མ་ཟད། ལེགས་འགྲུབ་ཀྱང་ཉ་ཅང་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཐོག་མར་བྱིད་རང་ཡིན་ན་སྒྲིག་དུས་དེབ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཆེས་ཐོག་མའི་ཀུན་
སྐྱོང་དེ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན།

ཚུལ་སྐྱོག་པ། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཤར་ཅུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་ན་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་། སྐད་དང་ཡི་གེ་ཞེས་སྟན་གསལ་ཆེས་ཆེར་དར་ཞིང་། དེ་ལ་གདེང་འཛིག་དང་ངོ་མཆར་དུ་འཛིན་པ།

ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་སྐོས་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་བཞིན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་
 པའི་ཆོག་ལ་འདྲེས་འཛམ་སྤྱིང་རང་བཞིན་གྱི་ཆོག་ལ་འདྲེས་འདྲི་ལྟ་བུའང་ཐེངས་མང་བོར་འཆོག་ལ་བཞིན་ཡོད། དཔེར་
 བ་དེར་སྐབས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་ འཆོ་བའི་གོམས་
 གཤིས་སྐོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་སའི་ཉིན་གཞི་བཅུག་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཁག་ན་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྤྱན་རླབས་
 མང་བོས་ཀྱང་བོད་སྐད་གཙང་མ་སྤྱོད་བོད་ཡིག་རྩ་མཉམ་འབྲི་བ། བོད་ལྷ་སྐྱོན་པ་བཅས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་
 གེ་སྐོས་སྤྱར་སྦྱོར་དང་རྒྱན་འཛིན་བྱ་དགོས་པའི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ལ་ལུས་པ་གང་
 ཡོད་འདྲིན་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་བོད་ནང་ཁུལ་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་
 གནས་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཡིད་སྦྱོར་བཞིག་རེད། དཔེར་ན་སྐད་གཅིག་སྤྱིའི་སྤྱིང་ནས་བཤད་ན། དབུས་སྐད་དང་
 ཁམས་སྐད། ཨ་མདྲེའི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ཆེ་བའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བྱེས་ཡོད། སྤྱིར་མདྲེ་དབུས་
 ཁམས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་ས་ཁུལ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་ནམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་དང་
 སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་དབྱེ་བ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དེར་སྐབས་མདྲེ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱན་རླབས་ནང་པན་
 རྒྱུ་ཁ་བརྒྱ་ཙམ་བྱ་དགོས་ཆེ། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ལས་ཁ་བརྒྱ་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་པན་
 རྒྱུ་ལ་བརྒྱ་མི་འཕྲོད་པའི་ཆོད་དུ་འདུག རྒྱུར་ས་ནས་ཀྱང་ཁུལ་དང་རྫོང་གཅིག་གི་ནང་དུ་པན་རྒྱུ་གོ་བརྒྱ་མི་འཕྲོད་
 པ་མང་བོ་འདུག དཔེར་ན། སེ་ཁྲོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རྩ་གི་སྐད། མཆོ་སྤྱོན་གྱི་སེང་གེ་གཤོང་གི་སྐད། ཀན་
 ལྷོའི་འབྲུག་རྒྱུ་སྐད་ལྟ་བུ་རྫོང་གཅིག་གི་ནང་དུ་པན་རྒྱུ་གོ་བརྒྱ་མི་འཕྲོད་པ་མང་བོ་ཡོད། ཡི་གེའི་སྤྱིང་ནས་ཡིན་
 ནའང་གནའ་མ་མཉམ་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་བཟུང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་མདྲེ་རྒྱུ་བརྒྱན་བཅས་མང་བོ་བོད་རང་སྐད་
 དུ་བསྒྱུར་བའི་སྤྱིང་། བོད་རང་གི་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་པོ་ཏི་སྤྱིང་ཕྱག་དུ་མ་བཞུགས་པ་
 དེ་དག་མདྲེ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བོད་རིགས་སྤྱིང་བརྒྱས་ཀྱང་གོ་བྱུ་བ་ལ། དེར་སྐབས་ལྷ་ས་བས་བྲིས་པ་འགའ་རེ་
 ཨ་མདྲེ་བས་མི་གོ་ཞིང་། ཨ་མདྲེ་བས་བྲིས་པ་འགའ་རེ་ལྷ་ས་བས་མི་གོ་བའི་ཆོད་དུ་འདུག དེ་མིན་སྐད་ཡིག་བཀོལ་
 སྤྱད་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་དེར་སྐབས་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་འགའ་རེ་དང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུར་གསུམ་ན་འཛིན་གྲྭ་དང་སྡེ་
 ཁག་འགའ་རེ། བོད་ཡིག་དུས་དེབ་དང་ཆོག་ལ་པར་རྩོམ་སྤྱིང་ཁང་དང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་འགའ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་
 བོད་ཡིག་དེ་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་ཉ་ཅང་དགོན། སྤང་བྱེད་ན་སྤྱོད་པའི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་དང་མང་ཆོག་ཀྱི་སྤྱོད་
 ནའང་བོད་ཡིག་བསྐྱབ་ན་བྱ་བ་དང་གོ་སར་མི་རིག་པས་དེ་བསྐྱབ་ན་དགོས་པ་མེད་པར་འདྲིན་མཁན་ཀྱང་མང་བོ་
 འདུག སྤྱིར་མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ན་མཐར་མི་རིགས་དེ་རྩ་བ་ནས་ཉམས་འགྲོ་བ་མན་རྒྱ་སྐོས་མི་
 རིགས་གཞན་ལ་བརྟེ་མི་དགོས་པར་མི་རིགས་རང་གི་ནང་ནའང་དཔེ་གསལ་པོ་འདུག དཔེར་ན་སྤྱོད་ཆད་ནམ་
 མཁའའི་ཉི་མེ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་གངས་མང་བྱོན་རྒྱུར་སའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱིའི་མཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་དུང་གོན་རྫོང་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་
 ད་ལྟ་བོད་ཡིག་དང་བོད་སྐད་ཤེས་མཁན་མི་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྱོད་པོ་འདྲི་འདྲེ་ཞིག་དུ་གྱུར་
 ཡོད། འདྲི་ལྟར་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ནང་དུ་རྫོང་ཁག་གཅིག་གཉིས་བྱས་ཏེ་ཉམས་སྤོང་ཆེ། མ་འོངས་པ་ལོ་རྩ་བརྒྱ་
 དང་དུག་རྒྱུ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ས་སྐད་རིལ་མོའི་འདྲིའི་སྤྱིང་དུ་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་ཞིག་གནས་སྤུབ་བཅ། ང་ཆོ་

ཐོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་འདི་ལས་ལྷག་པའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་མི་འདུག་སྟེ། གནས་བབ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་འོག་
ནས་ང་ཆོ་ཚུལ་སྒྲིག་པ་ཆོས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྒྱ་ལོ་འཛིན་དང་ཐུར་སྐྱོབ་ཀྱི་ཐད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཚུང་
ཟད་རེ་ལྟ་ཞེས་ཐུབ་སྟེ་པའི་ཀྱན་སྐྱོང་གཙང་མའི་སྒོ་ནས་དུས་དེབ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལགས།

དོན་ཞི་ཆང་། (ཐུབ་བྱང་མི་རིགས་སྐྱབ་ཆེན་ཐོད་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་སྐྱོབ་སྤྱི་གི་སྐྱབ་དཔོན་ཆེན་མོ།)

དེང་སྐབས་ཐོད་ཀྱི་ས་ཆ་སོ་སོ་ན་དུས་དེབ་ཏུ་ཅང་མང་བོ་པར་སྒྱུན་བྱས་ཡོད། དེ་ནི་དེང་སྐབས་ཐོད་རང་གི་རིག་
གནས་འདི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་ཟིན་གྱིན་ཡོད་པའི་རྟགས་མཆོན་ཞིག་རེད། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་དུས་དེབ་སྐོས་
པར་སྒྱུན་བྱས་ན་ཏུ་ཅང་བཟང་། རང་གི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཚུད། གནས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་སྐོས་
ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་དེང་གི་དུས་དེབ་གསར་བའི་ཁྲོད་དུ་ཡིག་འོར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུར་ལགས་
མི་ལགས་སྐོས་ཞུས་ཞན་ཆ་ཚུང་ཙམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱོན་གཙོ་བོ་མ་རེད། རྒྱ་ཡིག་གི་དུས་དེབ་ཡིན་ནའང་བསྐྱབས་ཏེ་ལ་
མང་བོ་སོང་ཚུང་དེའི་ནང་ཡིག་འོར་སྐོས་མང་བོ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་ན་ན་ནིང་དོ་ཆོགས་དུས་དེབ་མང་བོ་
སྐྱབ་པ་ང་རང་གི་ཏུ་དགའ་ཡོད། བཀའ་བློན་ཆེ་ ལྷ་མོག་དུས་དེབ་ཡིན་ནའང་བསྐྱབས་ཏེ་ལ་འགའ་འགྱུར་སོང་།
དེའི་སྐྱོང་ཡིན་ན་ངས་འགོ་བརྗོད་སྐོས་ཚུལ་ཡིག་འགའ་རེ་བྲིས་སྟུང་། ལྷ་མོག་ནི་མིང་གི་སྐྱོང་ནས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་
རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོས་ཀྱི་རེད། རིག་གནས་ཉམས་སོང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོས་ཉམས་སོང་བ་རེད། དེས་ན་
ལྷ་མོག་དུས་དེབ་ཡིན་ན་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སྐྱར་གསོ་དང་གནས་པ་གོང་སྐྱེལ། དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་སྐོས་ཀྱི་
ཐད་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཏུ་ཅང་བཟང་།

སྐོམ་པ་བྲུ་ཤེས། (ཀན་ལྷོ་ཁུལ་གཙོ་སྡེ་འོས་ཆེད་སྤྱི་བསྐྱོར་ཐུག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།)

ང་རང་ཐོད་སྐད་ཡིག་གི་སྐྱོབ་གསོའི་བྱ་བ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཆོག ལྷ་མོག་དུས་དེབ་
ཀྱི་སྐོས་པ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ནའང་ཆོག ལྷ་མོག་དུས་དེབ་ཀྱི་ཕྱགས་ནས་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་འགའ་རེ་སྟེང་ན།

ལྷ་མོག་འདི་ཉིད་ཆོམ་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་གྱི་ན་གཞིན་གྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་དཀའ་མོ་ལས་ཀའི་ཆོགས་དང་དགོན་མོ་རྒྱ་
ཡི་འགྲོ་སོང་ལ་མ་འཛེམས་པར། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་དགའ་བསུ་ཐོབ་པའི་འདི་ལྟ་བུའི་ཆེད་ལས་རང་བཞིན་གྱི་དུས་དེབ་
ཁྱད་ཆོས་ཅན་ཞིག་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐོས་མཁན་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་གཟིགས་སུ་འབུལ་བ་འདི་ཏུ་ཅང་དོན་སྐྱོང་ལྷན་པའི་བྱ་བ་
གལ་ཆེན་ཞིག་རེད་སྟེ།

སྤྱིར་ཐོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ན་སྒྲེར་གཉེར་དུས་དེབ་མང་བོ་ཡོད་པ་དེ་ཆང་མར་རང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་རེ་ཡོད། ལྷག་པར་
དུ་ལྷ་མོག་དུས་དེབ་འདི་ལ་ཆ་མཆོན་ན། ཐོད་ཀྱི་ས་ཆར་འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཆོགས་འཇུགས་སྐྱོན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་
ན་ཆོག ཐོད་ཁུལ་དུ་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཆོག ཐོད་སྤྱི་མཐུན་
ཀྱི་སྐད་ཆ་གཏན་འཕེབ་བྱེད་པ་དང་བྱུང་བཅས་གཏོང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཆོག ཐོད་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
པའི་ལས་དོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཆོག མི་རིགས་སྐད་ཡིག་གི་སྤྱི་ཚུལ་དང་ཁྲིམས་སྒྲིལ་བྱུང་
བསྐྱགས་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཆོག གང་ལྟར་དགོན་གྲོང་གི་དབྱེ་བ་དང་ས་ཁུལ་གྱི་བཀག་རྒྱ་མེད་པར་མང་མང་
གི་བསམ་སྒྲོ་བརྗོད་རེས་བྱེད་སའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཞིག་མཁོ་འདོན་བྱེད་པ་འདི་དོན་སྐྱོང་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིག། འདི་ལ་

བྱ་བའི་དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་ཟེར་ནའང་ཆོག འཆོ་བའི་དགོས་མཁོའི་དབང་གིས་ཟེར་ནའང་ཆོག གང་ལྟར་
བོད་སྐད་ཡིག་དེ་དེ་ཆོ་དང་རྩ་བ་ནས་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་དེ་དེ་བསམ་པའི་ངོས་ཟིན་ཡིན། དེ་ན་ངས་སྒྲིག་དུས་
དེ་བ་དང་འབྲལ་དེ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་འགའ་རེ་བརྗོད་ན།

སྒྲིག་དུས་དེ་བ་འདིའི་བྱ་བ་ཆོས་གཙུག་པོ་ནི་བོད་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་བཀོལ་སྤྱད་ཐད་ཀྱི་ཆེད་གཉེར་དེ་བ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་རྒྱུད་གལ་ཆེན་ལྡན། སྒྲིག་དུས་དེ་བ་ཡིན་ན་རང་དང་འབྲལ་ཡོད་ཀྱི་སྦྱོར་བདག་
དང་ལས་བྱེད་ལ། མི་སྣ་སྟགས་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱ་བ་ཅུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་དང་འཆམས་པའི་སྒྲིབ་
གསའི་བདེན་ཁ་ཡོད་པ། བྱ་བ་ཆོད་ཆེ་ཞིང་ཡིད་འགྲུག་གི་ཁུས་པ་ལྡན་པ། འཆོ་བ་དངོས་དང་མཐུན་པ། རྩིས་ཡིག་
གི་སྤྱི་ཚད་མཐོ་བ། དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཁུས་པ་ལྡན་པ་དང་། གཞན་སྒྲིག་དུས་དེ་བ་འདི་ཚུལ་སྒྲིག་གི་ཁ་ཕྱགས་བཟང་
ཞིང་། གཙུག་པོ་དེ་བྱེད་པ་གསལ་བ། མཛེས་ཆ་བཏོད་པ་དང་པར་ངོས་བཀོད་སྒྲིག་སྟགས་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་གསུམ་སྒྲུབ་
ཡོད། ངས་བསམ་ན་བོད་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་ཐད་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་མའི་དེ་བ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་མི་ཆོག་པ་མེད་སྟེ། ངས་
སྒྲིག་དུས་དེ་བ་བཞག་པའི་འཆར་སྣང་གི་ཐད་ནས་ཡིན་ན་བོད་རིགས་ཞིག་ཡིན་ན་ངས་པར་དུ་རང་གི་སྐད་ཡིག་
བཀོལ་སྤྱད་བྱ་དགོས་པའི་སེམས་ཤུགས་སྤར་ལས་ཆེ་བྱ་བ་ཅང་བ་མ་ཟད། སྒྲིག་དུས་དེ་བ་ཡིན་ན་ངའི་མི་ཆོ་འདིའི་
ལམ་སྟོན་ཀྱི་སྒྲིབ་མེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

ང་ལ་ད་དུང་རེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྒྲིག་འདི་ཡིན་ན་ཚུལ་སྒྲིག་པ་ཉུང་བ་དང་ལྷག་པར་མ་དངུལ་གྱི་ཡོང་ཁུངས་
མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྤྱོད་པོ་ཞིག་གི་འོག་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་དུས་དེ་བ་སྤྱི་ལུགས་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ཚུལ་སྒྲིག་པ་
ཆོས་དཀའ་སྤྱད་དུར་བཅོལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཆོད་མས་ཤེས་གསལ་རེད། སྒྲིག་དུས་དེ་བ་འདི་ནི་དེ་ཆོ་
ཆོད་མའི་སྒྲིག་དུ་གྱུར་པས་སྦྱོར་ཆོག་གི་མི་སྣ་ཆོད་མས་འདི་ལ་རྒྱ་བ་སྦྱར་དང་རོགས་རམ་བྱ་དགོས་སྟེ།

འགར་རྩེ་འཛིགས་མེད། (མ་ལྟོ་འགར་རྩེ་དགོན་པའི་གྲྭ་བ།)

ང་ཡིན་ན་སྒྲིག་དུས་དེ་བ་ཐེངས་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་དུ་རགས་རིམ་ཅུ་ཞིག་བཞག་སྟེ། དེས་ན་
ང་རང་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྒྲིག་དུས་དེ་བ་འདི་ཉིད་བཞག་སྟེ་འཆར་སྣང་དེ་རང་གི་བརྗོད་
འདོད་པའི་སྐད་ཆ་ཡིན། ཐོག་མར་སྒྲིག་འདིའི་མིང་གི་རྟེན་ནས་བཤད་ན། སྒྲིག་ཅེས་པའི་མིང་འདི་བརྗོད་བྱ་
དང་མཐུན་པའི་གཏན་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་མིང་ཞིག་རེད། དེ་རྩིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ལྡན་ཞེས། རང་
མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་སྤྱི་ལུགས་བམ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རེད། སྤྱི་ལུགས་བམ་འདིའི་མིང་ལ་སྒྲིག་ཅེས་བཏགས་ཡོད། མི་
རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་ན་རང་གི་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་རང་གི་སྒྲིག་ཡིན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མང་
པོས་གསུངས་འདུག སྤྱི་ལུགས་བམ་འདི་པར་གཞི་རྒྱས་འགོད་ཀྱི་རྟེན་ནས་བཤད་ནའང་། གོ་བ་ཏུ་ཅང་ཟབ་མོ་ལེན་རྒྱ་
འདུག བརྗོད་བྱའི་ཐད་ནས་ཀྱང་བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཁས་དབང་གྲགས་ཆེན་མང་པོའི་བཅའ་སྟེན་
འདུས་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་མཁས་དབང་མང་པོའི་བཅའ་སྟེན་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡང་ཚུལ་སྒྲིག་པའི་ཐུན་
མིང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཡིན་ན་ད་བར་དུ་རིག་གཞུང་དུས་དེ་བ་ཅིག་གི་ཚུལ་སྒྲིག་པ་
ཞིག་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ལུགས་བམ་ཞིག་པར་སྦྱོར་བྱེད་པར་མ་དངུལ་གྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ལུགས་ལ་མཆོན་ན་དཀའ་

ཁག་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད། དེ་ལས་ཀྱང་དཀའ་ཁག་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་བཅའ་སྒྲིལ་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་
འཆོལ་སྤྱད་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། དེའི་སྐོར་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་དུས་དེ་བའི་འདིའི་འགྲེམ་སྤྲེལ་གྱི་བྱུང་བ་རྣམས་པ་ཡིན་ནའང་བོད་
ཀྱི་མདོ་དབྱུང་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བས། མདོ་དབྱུང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སློབ་པ་བོ་མང་པོས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

མཇུག་མཐར་བདག་ལ་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སློབ་སྦྱོང་དུས་དེ་བའི་སྐབས་བྱེད་ལུང་གི་ལེའུ་དེ་འགོད་ཐུབ་ན་
སྟམ་པ་དང་། དེ་མིན་ཚུལ་ཡིག་གི་དབྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་སྐྱེལ་གྱི་ལམ་ནས་བྲིས་པ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་བོད་
ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཐུབ་ན་སྟམ།

མཇུག་མཐར་འདི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་སློབ་པ་ནམས་ལ་ང་དང་ང་ལྟ་བུ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་དགོས་པའི་གནས་
ཞིག་རེད་སྟམ།

ཤིས་ཚང་ཚུལ་བྲིས་ས། (ཀན་སྟོན་སྤྱི་ཚུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཚུ་ཤིས་ཚང་སྐར་རྟེན་དགོན་པའི་གྲྭ་བ།)

ང་ཡིན་ན་ལྷ་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་མེད་མོད། ཡིན་ནའང་རང་ཉིད་བོད་མི་རིགས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་དགོས། དེས་ན་རང་ལ་རྣམས་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམས་པ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པར་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་འོས་སྟམ་སྟེ་ཆེད་དུ་ཁ་པར་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ཡིན་ན་ཉེ་བའི་ལོ་འདི་འགའི་ནང་དུ་ངས་སློབ་སྦྱོང་ཅས་
པའི་བོད་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་དབྱད་སྒྲུབ་དེ་བའི་འདིའི་རིམ་པ་ཆོང་མར་ཞིབ་དུ་བཞུགས་སྤྱོད། རྒྱལ་ཁབ་ཁྱིམ་གྱི་ནང་གི་མཁས་
པ་མང་པོས་མི་རིགས་ཞིས་པ་ནི་གང་གི་སྟེང་ནས་འཛིན་དགོས་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས། རིག་གནས་
ལ་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཐད་འཛིན་དགོས་པར་སྟེ། རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་རེད།
དེའི་སྐོར་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཅས་པའི་དེ་བའི་ལྟ་བུ་གཉེར་བ་ཏ་ཅང་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

སློབ་བློ་ཤིས་རབ། (མཆོ་སྟོན་མ་སྟོ་ཁུལ་རེབ་གོང་མེད་གོ་གཤོང་མ་མགོ་དགོན་པའི་གྲྭ་བ་ཡིན།)

པཎ་ཆེན་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་བ་མཆོག་གིས། མི་རིགས་རང་གི་འཕེལ་རྒྱས་ནི། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་ཐུག་
ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མཁས་སློབ་ཀྱན་གཞོན་སྐུ་མེད་ཆོང་མས་འདིའི་སྒྱུགས་ལ་འབད་པ་བྱ་རྒྱུ་
ཏ་ཅང་གལ་ཆེ། དེའི་སྐོར་གྱིས་ངས་འདི་ནས་སློབ་སྦྱོང་དུས་དེ་བའི་ཡུན་རིང་ཞིག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
དམངས་སྐོར་༦༠༠ལ་འདེབས་སུ་ཐུལ་བ་ཡིན།

ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆོག་མ་འཛིན་སྐྱོད་སྒྲིལ་གསུམ་བྱ་དགོས། བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆོན་རིག་ལག་
ཅུལ་སྒྲིལ་ཐོན་ཅན་ལ་འབྱུར་དགོས་ན། མཁས་པར་བརྟེན་དགོས། དེས་ན་མཁས་པ་ནི་གང་ནས་ཡོང་ཟེར་ན་དེ་ནི་
སྒྲིལ་གསུམ་ལ་རག་ལས་ཡོད། སྒྲིལ་གྱི་དུས་དེབ་སྒྲིལ་མཁན་གྱི་ཚུལ་སྒྲིག་པ་ནི་མིག་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲིལ་ཤིང་། མཁས་
པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲིལ་གསུམ་དུས་དེབ་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པ་གཤམ་ཆེན་ནང་གི་འགངས་ཆེན་རེད།
དུས་དེབ་འདི་བསྒྲིལ་སྟེ་ལོ་མང་བོ་ཞིག་མ་སོང་ཡང་དགེ་མཚན་མང་བོ་ཞིག་ཤར་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན་སེམས་བསམ་
པ་བཟང་བོ་སྐྱེད་བསྐྱེད་བ་ལ། དགེ་བ་བརྒྱ་ཡི་ཁྲིམས་དང་མི་ཚས་གཙང་མ་བརྒྱ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་དེང་གི་གནས་
ཚུལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ནས་དྲིལ་སྒྲིག་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཅིས་ནས་ལེགས་ཤིང་སྒྲིལ་དོར་ལ་མཁས་པ། ཡ་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་
བཏོད། མ་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུ། བདག་གཞན་གཉིས་ལ་གོ་ཆོད་པར་བྱས། བདེ་ཞིང་མཐུན་པའི་སྒྲིལ་ཆོག་སྒྲིལ་
པར་པན་པ་ཆེ་ཞིང་། སྒྲིལ་དེ་རིག་པ་ལེགས་པར་སྐྱོད་བ་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲིལ་
གསུམ་ཀྱི་ཤིས་རབ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་མཁྲིམ་མན་ངག་གི་ཉིང་ཁུ་སོགས་བསྒྲིགས་ནས་དུན་མེད་ལ་དུན་སྒྲིལ་དང་།
རྒྱུལ་བ་ཤིས་རབ་ལ་ཐུག་པ་དང་ཐུག་པ་བཅོན་འགྲུལ་ལ་ཐུག་པའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ནས། སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོག་
ཚུལ། དེང་གི་སྒྲིལ་གྱི་བཟང་བོ་སྒྲིལ་ཚུལ། དགེ་ཆན་བཟང་བོས་སྒྲིལ་མ་མཚོག་དུ་སྐྱོད་བའི་ཚུལ་བཅས་གསལ་བར་
བསྟན་པ་སོགས་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་ལྟར་པའི་ཆ་ནས་ངས་སྒྲིལ་དུས་དེབ་སྒྲིལ་མཁན་ནམ་པ་ལ་སྒྲིལ་ཐག་པ་ནས་བཀའ་
དྲིན་ལྟ་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཤམ་བོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མཁན་ནམས་ལ་རེ་བ་གསུམ་ཅན་ལྟ།

གཅིག་ནི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་གཞུང་ལུགས་དག་ལ། ཤིས་རབ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུས་པ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས།

གཉིས་ནི་བོད་རང་གི་སྒྲིལ་གསུམ་རིག་པའི་ཉིང་ཁུ་དང་། ཁྲིད་ཐབས་མཁས་པའི་ལག་ལེན་སོགས་གོང་བསྒྲིགས་ཏེ་
བསྒྲིག་དགོས།

གསུམ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིལ་གསུམ་རིག་པའི་དགོངས་དོན་དང་ཁྲིད་ཐབས་གསར་བ་སོགས་སྒྲིལ་ཐོན་ཅན་
སྒྲིལ་བོར་དྲིལ་ནས་བསྒྲིག་པར་བྱ་དགོས།

ར་སེད་ཀོན་མཚོག (བོད་རང་སྐྱོད་སྒྲིལ་རིག་གནས་ཐིན་དུ་བྱུག་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད།)

མི་རིགས་ཤིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན། རྒྱུད་དང་ཡི་གེ་མེད་པ་ཡིན་ན། མི་རིགས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོགས་དཀའ་མོ་རེད།
རྒྱུད་དང་ཡི་གེ་མེད་པའི་མི་རིགས་དེ་མི་རིགས་ཅན་པོ་བཞིག་ཡིན་པ་ལས། མི་རིགས་དོ་མ་ཞིག་མ་རེད། མི་རིགས་དེ་
ལ་རང་གི་རྒྱུད་དང་ཡི་གེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མི་རིགས་དེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཐུབ་པ་དང་། མི་རིགས་དེ་ལ་སྒྲིལ་གོ་མ་
དེ་ཡོད་པར་བསམ། ང་ཚོའི་བོད་མི་རིགས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། རྒྱུད་ཆ་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཟད། ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་
ཤིག་དུ་ཆགས་འདུག དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་བོད་མི་རིགས་ཞེས་མི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་ཐོགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེང་
སྐབས་བོད་ལ་སྒྲིལ་མཐུན་གྱིས་གོ་ཐུབ་པའི་སྒྲིལ་རྒྱུད་ཅིག་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མདོ་དབྱུག་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མཁས་པ་མང་
བོས་བོད་ལ་སྒྲིལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་གཏམ་མང་བོ་ཞིག་སྒྲིལ་བཞིན་ཡོད་ནའང་གནས་སྐབས་སུ་དོན་ཐོག་དུ་འཁྱོལ་རྒྱ་
ཏ་ཅང་དཀའ་མོ་རེད། དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དང་བཀོལ་སྤྱད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དེབ་སྒྲིལ་
སྒྲིག་ཅིས་པ་འདིས་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་སོགས་ལ་པན་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་སྟུང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲིག་པ་
ཁོ་ཚོའི་ལས་ཀ་འདི་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མས་བཅི་བཀུར་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

རྩོམ་པ། (ལུ་བ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཆེ་གཞིན་པ།)

ཐེངས་འདིའི་སྐོར་གཞི་ཡིན་ན་སློབ་པ་དེ་བ་ཀྱི་སྐོར་རེད། དེས་ན་སློབ་པ་དེ་བ་ཀྱི་ཚུགས་ནས་དེའི་མགོ་
མཇུག་ཆང་མར་ང་ལ་ཆ་རྒྱས་ཅུང་ཡོད། ཚུམ་སྒྲིག་པ་ཆོས་མ་དངུལ་རང་གིས་བཏང་སྟེ་འདི་ལྟ་བུའི་ལུ་བ་དེ་བ་བཟང་
པོ་ཞིག་བསྐྱབས་པར་ངས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་མི་ཁྱི་༦༠༠ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན་
རང་གི་སྐད་ཡིག་དེ་མི་རིགས་རང་གི་སློབ་པ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་མ་དགོས། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བྱ་བའི་སྐོར་
གྱི་ཆེད་གཉེར་ལུ་བ་དེ་བ་ད་བར་བྱང་མ་ཆུང་། དེང་སྐབས་དབུས་གཙང་བས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ཉི་ཤེན་
དེ་དབུས་གཙང་ཡིན་པས་དབུས་གཙང་སྐད་དེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ལུ་བ་ལྟས་སྤྱོད་པ་དང་། ཨ་མདོ་བས་བོད་ཀྱི་བརྟ་
རྟེན་དང་སྤོན་རྟེན་གྱི་གདངས་གསལ་བོར་ཐོན་པས་ཨ་མ་སྐད་དེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ལུ་བ་ལྟས་སྤྱོད་པ་དང་། ཡང་ཁམས་
པས་ཨ་མདོ་དང་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡོད་པས་ཁམས་སྐད་དེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་ལུ་བ་ལྟས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤོན་གསལ་ཆོད་
པ་མང་བོ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ན་ནིང་སི་ཁྲོན་ནས་བོད་སྤྱི་སྐད་སྐོར་གྱི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་འཆོགས་ཤིང་དེའི་རྒྱུ་བོད་
སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་མི་རྣམས་ལ་བོ་འཛོམས། དེའི་གནས་ཚུལ་དོ་མ་བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་བསྐྱགས་བྱེད་མཁན་དེ་
སློབ་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་སློབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བོ་མང་བོ་ཞིག་གིས་སློབ་པ་མཐོང་རྗེས་
བོད་སྤྱི་སྐད་སྐོར་གྱི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་འཆོགས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཐོག་མར་གོ་ཞིང་དགའ་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལྟ་
བུ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ནས་བཤད་ནའང་སློབ་པ་དེ་བ་ཀྱིས་བོད་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ལུ་བ་པ་མི་དམན་པ་ཐོན་བཞིན་པ་ཤིས་ཐུབ།

གཉེན་གསལ་ཆོས་ཉིད་རྩོམ་པ། (སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་ལྟེ་སློབ་དཔྱད་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་དང་འབྲིང་རིམ་
འཆད་འཁྲིད་དགེ་ཆེན་ཡིན།)

སློབ་པ་དེ་བ་འདི་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་ཀྱང་དང་བཀོལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆུང་འཛིན་བྱ་དགོས་པའི་སྐོར་གྱི་དེ་བ་
ཅིག་ཡིན་པ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ང་ཆོ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་ལྟེ་སློབ་ལྟེ་ལ་ཆ་མཆོན་ན། བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་རྒྱ་ཆུང་འཛིན་དང་སློབ་སྦྱང་བྱ་སའི་སློབ་ལྟེ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་
ཉ་ཅང་དགའ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་འདུག མི་རིགས་ཤིག་གི་སྤྱི་སྐད་དེ་མི་རིགས་དེ་མཐུན་སྤྱི་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་
གཞི་ཆ་རེད། སྐད་ཡིག་དེ་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཆེ་སྤྱོད་དོ་མ་ཡིན་སྟབས་སྐད་ཡིག་མེད་ན་མི་རིགས་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་
ཐོགས་དགའ་མོ་རེད། དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བསྐྱེད་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐད་འདིར་ང་ཆོས་ལུ་ས་
ཆོད་དམ་འཛིན་མ་བྱས་ན་ང་ཆོད་སྐད་ཡིག་དང་མདུན་ལམ་གྱི་ལས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་འགོ་དེས་རེད།

རྩོམ་པ་ལྷན་པ། (སི་ཁྲོན་རྫོང་ལྟེ་སྤྱོད་གོན་པའི་མཁན་པོ་ཡིན།)

གོང་ནས་མཁས་པ་རྣམས་མང་བོ་གསུངས་ཟིན་པས་ང་ལ་ཆེད་ཏུ་གལ་ཆེན་ཅང་ཁྱེད་མི་འདུག བྱེད་མཆོ་སྤོན་
བོད་སྐད་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་དང་། དེ་མིན་སློབ་པ་ཆོས་སྒྲིག་ཁང་ཡིན་ན་འདི་ལྟ་བུའི་བོད་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་ལས་དོན་
སྐྱབ་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ། ངའི་རེ་བ་ཡིན་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིན་ནའང་ཆོག སྤྱི་བ་ལྟེ་དགེ་ཆེན་དང་ལྟེ་བ་
ཡིན་ན་ཆོག སྤྱི་ཆོགས་སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཡིན་ནའང་ཆོག་ཆང་མས་བོད་སྐད་ཡིག་འདི་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་རྒྱ་དང་།
དེའི་ཐད་ནས་རང་རང་གི་ས་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གསོ་གཏོང་རྒྱ་གལ་ཆེ་སྟུག།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འོས་འགན་ལག་བསྟར་བྱ་སྐབས་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་
རིགས་སྦྱོང་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རིགས་སོ་སོའི་ལས་བཟོ་བ་ནམས་ལ་སྐད་ཡིག་པན་
ཚུན་སྦྱོང་སྦྱོང་བྱེད་པར་སྦྱོང་གསོ་དང་སྦྱུལ་མ་གཏོང་རྒྱ།

བོད་རིགས་ལས་བཟོ་བ་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་རིགས་སྤྱང་ཞོར་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་སྦྱོང་ཀྱི་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་
སོགས་སྤྱང་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་ལས་བཟོ་བ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ལས་བཟོ་བ་དག་གིས་མི་རིགས་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་རིགས་སྤྱང་ཞོར་དུ་བོད་ཡིག་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱུལ་འདེད་བྱ་དགོས།

ལེའུ་གཉིས་པ། བོད་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི།

དོན་ཚན་བདུན་པ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་ཟུ་ཡོན་ཚོགས་པ་སྒྲིག་
འཛིན་བྱས་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་གི་བྱ་བར་དོ་དམ་བྱ་དགོས། རང་སྐྱོང་ཁུལ་བོད་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་ལས་འགན་ནི།

༡ ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་སྲིད་ཅུས་ཁྱབ་བསྐྱགས་དང་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་པ། འབྲེལ་
ཡོད་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་གཏན་སྲོལ་སོགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་དང་སྲོལ་ཡིག་འདི་ལག་ལེན་བྱེད་པར་
སྦྱུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱ།

༢ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་སྲིད་ཅུས་ཡང་ན་སྲོལ་ཡིག་འདི་གཞིར་བྱས་ནས་བོད་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་འཆར་
གཞི་ལག་བསྟར་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ཐབས་ཅུས་སོགས་འཆར་འགོད་བྱེད་པ།

༣ བོད་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་སྦྱོང་བྱེད་པ་ཞིབ་བཤེར་དང་ལོ་རྒྱུད་བར་སྦྱུལ་འདེད་གཏོང་བ།

༤ བོད་སྐད་ཡིག་ཚད་ལྡན་ཅན་དུ་གཏོང་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་སྒྲིགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་གདལ་གྱི་བྱ་བར་འཛིན་
སྐྱོང་བྱེད་པ།

༥ བོད་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་མི་སྣ་གསལ་སྦྱོང་དང་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་སོགས་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་པ།

༦ བོད་སྐད་ཡིག་བྱ་བའི་ལས་ཁུངས་སོ་སོ་བར་གྱི་བྱེད་སྒྲིའི་འབྲེལ་བ་མཐུན་སྦྱོར་བྱེད་པ།

༡༡། དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་པོ་དེ་གི་སྐད་ཡིག་ བོད་སྐད་བྱེད་པའི་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་སྒྲིལ།

༡༡། ༡༩༩༧ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཆེས་མཐོན་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་སྐབས་བབུན་པའི་མི་
དམངས་འབྲུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིམས་ཆོག་གས་ཐོངས་ལྷ་བའི་ཐོག་ཁྲིམས་འཆམ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་
༤པའི་ཆེས་མཐོན་མི་ཐོན་ཁྲིམས་ཆེན་གྱི་སྐབས་དབུ་བའི་མི་དམངས་འབྲུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱན་ལས་ལྷ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཆོག་གས་ཐོངས་གཉིས་པས་ཚོག་མཆན་བཀོད་ཡོད།

ལེའུ་དང་བོ། སྤྱི་ཚུ་དོན།

དོན་ཆེན་དང་བོ། བོད་གྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། བོད་སྐད་བྱེད་པ། གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་
ཐད་སྒྲུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཆེད་དང་། མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ཐད་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་དབང་ཆ་ཁག་ཐེག་བྱེད་པའི་
ཆེད་དུ། གྲུང་ལྷ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚ་ཁྲིམས་དང་། གྲུང་ལྷ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་
ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས། གཞན་ཡང་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རང་སྐྱོང་ཁྲིམས་སྒྲིལ་ལ་
སྔགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབ་གཞིར་བཟུང་བ་དང་འབྲེལ། དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ (གཤམ་
དུ་མདོར་བསྟུན་ནས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཟེར་བ་ཡིན།) གྱི་དོན་དངོས་དང་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཁྲིམས་སྒྲིལ་འདི་ཉིད་གཏན་ལ་
ཕབ་པ་ཡིན།

དོན་ཆེན་གཉིས་ལ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚུ་དོན་དང་མི་སྐྱེར་གང་ཡིན་རུང་། ཁྲིམས་སྒྲིལ་འདི་ལ་བརྩེ་
སྤང་བྱེད་དགོས་པ།

དོན་ཆེན་གསུམ་ལ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྤྱི་གཞུང་གི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གིས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་གྱི་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་ཐད་གཙོ་གཉེར་བྱེད་དགོས།

དོན་ཆེན་བཞི་ལ། བོད་གྱི་སྐད་ཡིག་ནི་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱིས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་ལེན་བསྟར་ཡས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་གྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། བོད་སྐད་བྱེད་པ། གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་ནི་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་
གྱིས་སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཚ་དོན་རྒྱུན་འབྱེད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་སོ་སོའི་སྤྱི་དམངས་ཚོས་ཆབ་སྤྱི་
དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་སྔགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་ནང་རང་ཉིད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བོད་

སྤྱི་ཤིང་པ་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ལ་ཁག་ཐེག་བྱེད་དགོས། རང་སྤྱི་ལྷན་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་
ལས་ཁུངས་དང་། ཁེ་ལས་དང་དོན་ལས་སྡེ་ཚན་གྱིས། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། སློབ་གསོ། ཚན་རིག་རིག་
གནས། འཕྲོད་བསྟེན། ལུས་ཅལ། གསར་འགྱུར། པར་སྐྱུན། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བརྟན་འཕྲིན་སྐོར་ཁྲུང་ཁོངས་ས་
སྤོ་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཐད་ལྷགས་སྡོན་རྒྱུ་དགོས།

དོན་ཚན་ལྔ་པ། རང་སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་དགོས་པ། མི་རིགས་
ས་སྤོ་སྤྱོད་མངས་ཚོས་པན་ཚུན་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས། བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རང་མི་རིགས་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས། བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་
བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་སུ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སློབ་སྦྱོང་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས། མི་
རིགས་གཞན་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས།

དོན་ཚན་དྲུག་པ། རང་སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་སྤེལ་
དུས། མི་རིགས་ས་སྤོ་མཉམ་དང་། མཐུན་སྦྲེལ། པན་ཚུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྤེལ་དུ་དར་རྒྱས་འགྲོ་བ་བཅས་ཀྱི་
ཐད་སྒྲུལ་འདེད་གཏོང་བྱེད་དང་། རང་སྤྱི་ལྷན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གོང་སྤེལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐད་སྒྲུལ་
འདེད་གཏོང་བར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས་པ་རེད།

ལེའུ་གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར།

དོན་ཚན་བདུན་པ། རང་སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འོས་འགན་ལག་བསྟར་བྱེད་
དུས། བོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་དགོས་པ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཏེ། དེའི་ནང་གི་སྐད་
ཡིག་རིགས་གཅིག་སྤྱོད་པའང་བྱེད་ཆོག རང་སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཁྲིམས་སྒྲིལ་
དང་གཞུང་འགན་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱོད་དུས། དུས་མཚུངས་སུ་བོད་ཡིག་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་སྤྱོད་དགོས་
པ། འོག་ལ་བཀའ་པའི་ཡིག་ཆ་དང་། སློབ་སྦྱོང་དང་དེའི་བསྐྱེད་ལས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་དག་ལྷན་ཅིག་གམ་ཁག་
དབྱེ་སྟེ་བོད་ཡིག་གམ་རྒྱུ་ལས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བརྒྱུ་པ། རང་སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་རིགས་སྡེ་ཚོགས་ཀྱི་གྲས་ཚོགས་བསྐྱེད་འཚོགས་བྱེད་སྐབས། དངོས་
ཡོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྟར། ལྷན་ཅིག་གམ་ཁག་དབྱེ་སྟེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། རང་
སྤྱི་ལྷན་ནང་ལྷན་གྱི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་རིགས་སྡེ་ཚོགས་ཀྱི་གྲས་ཚོགས་ཐོག་ བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་གི་ཡིག་བསྐྱར་ལས་ཀྱི་ཡིག་པོ་སྤེལ་དགོས།

དོན་ཚན་དགུ་པ། རང་སྤྱི་ལྷན་དང་ལྷན་ནང་གི་བོད་རིགས་འདུས་སྡེ་དཀྱིལ་དང་། ཤང་། (ཀྱིན།) གིས་
འདེམ་སྐོར་ཡིག་ཆ་དང་། འདེམ་དམངས་ཀྱི་མིང་ཐོ། འདེམ་དམངས་དཔང་ཡིག་ འཇུག་མི་འདེམ་དགུག་མི་སྡེའི་
མིང་ཐོ། འཇུག་མི་གདམ་ཐོན་དཔང་ཡིག་སྐོར་གཏན་ལ་པལ་པ་དང་ཁྲུང་བསྐྱེད་བྱེད་དུས། དུས་མཉམ་དུ་བོད་

ཐུ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་བོད་སྐད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིམ་ཁག་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་དང་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་
དགོས་མཁོ་དངོས་གཞིར་བཟུང་ཐོག ཏུས་མཉམ་མཁུ་ཁག་དཔྱེ་སྟེ་བོད་ཐུ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་ནས་བྱེད་
གཞི་འདྲི་གཙོ་དང་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དགོས་དང་འབྲེལ། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཕྱིར་གཏོང་བ། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱགས་ཡིག་བྱུང་བ་བསྐྱགས་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་གཏུགས་བཤེར་བྱེད་མི་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྐད་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་
མཁོ་སྤྱད་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་ལ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་གི་རིམ་ཁག་ཐུལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཐུ་རིགས་མི་ཤེས་པའི་བོད་
རིགས་སྤྱི་དམངས་ཚོས་ཡིག་སྐྱར་དོ་བཅར་བྱེད་པ་དེར་བདག་སྤྱོད་དང་སྤེལ་བྱེད་ཏུས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བོད་སྐད་
བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་ལ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་གི་ཐུལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་དང་ཁེ་ལས་དོན་ལས་སྡེ་ཚན་གྱིས་གཞུང་
ལས་པ་བསྐྱུ་བ་དང་། བཅོ་བ་བསྐྱུ་བ། སློབ་མ་བསྐྱུ་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྤེལ་ཏུས། བོད་ཐུ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་
ཡི་གེའི་རྒྱལ་སྤེལ་ཁྱེད་ཀྱི་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མཁན་གྱིས་སྐད་ཡིག་སྤྱད་ཁྱེད་ཀྱི་གཅིག་གདམ་ནས་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པ། བྱེད་ཐབས་ཞིབ་ཕྱ་དེ་ནི་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྤྱི་དམངས་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་ལ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་གི་རིམ་ཁག་ཐུལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་
བྱེད་པར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས། བོད་རིགས་འདུས་སྡེ་ས་ཆའི་འབྲིང་རིམ་དང་དམའ་རིམ་སློབ་གྲྭ་སྐད་ཆ་སྤྱོད་
ཡུལ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འདོད་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་དངོས་ཡིད་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ནས་བོད་ཐུ་སྐད་ཡིག་རིགས་གཉིས་
ཀྱིས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁུལ་ཏུ་གཏོགས་པའི་རིགས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱི་འབྲིང་རིམ་ཆེད་ལས་སློབ་གྲྭ་ཁྱེད་བོད་
ཡིག་གི་སློབ་ཚན་འཛུགས་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་བཞི་བ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིམ་ཁག་ཐུལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བོད་རིགས་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་ནས་འོས་འགན་ལག་བསྟར་བྱེད་ཏུས་མཐོར་གཏོང་དགོས། རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ལས་
བཅོ་དང་མི་དར་མའི་སློབ་གསའི་ནང་ཏུ་བོད་ཡིག་སློབ་གསལ་སྤེལ་བར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས། བོད་རིགས་འདུས་
སྡེ་གྱི་ཤང་ (གྲིན།) ཏུ་བོད་ཡིག་གིས་ཡིག་རྫོང་སེལ་བའི་ལས་ཀ་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། བོད་ཡིག་གིས་ཚན་རྩལ་
བྱུང་གདལ་དང་གོ་ཚད་ལག་རྩལ་བྱུང་སྤེལ་བྱེད་པ་དང་། འཕྲོད་བཞེན། འཆར་ལུ་བཅོམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ཤེས་བྱ་
དེལ་བསྐྱགས་བྱེད་དགོས།

དོན་ཚན་བཅུ་ལྔ་བ། རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རིམ་ཁག་ཐུལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་རིག་གནས་བྱ་
གཞན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་ཚོགས་པར་དང་། ཏུས་དེལ། སྤྱོད་ཚན་
བཅོ་ཆས། སློབ་དེལ། དཔེ་དེལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྤེལ་སྤྱོད་དང་། ཡིག་བསྐྱར། པར་སྐྱུ་ལ། འབྲེལ་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་ལས་

ཀར་ཕྱགས་སྒྲིག་ཐུག་དགོས་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུངས་དང་། བརྟན་འཕྲིན། སྒྲིག་བརྟན་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་
གཏོང་དགོས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གིས་ཚུལ་རིག་དང་སྒྲུ་ཆུལ་གསར་ཚུལ་བྱེད་པར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས་པ་དང་དར་
སྒྲེལ་གཏོང་དགོས། རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་གི་རིམ་ཁག་རིག་གནས་སྡེ་ཁག་གིས་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྒྲན་པ་བོད་ཀྱི་
དམངས་ཁྲོད་ཚུལ་རིག་འཛེལ་སྤེལ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་པར་སྒྲུབ་བཅས་བྱེད་དགོས། རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་གི་ཞིན་ཏུ་
དཔེ་ཆོད་ཁང་དང་ཡིག་སྐྱེལ་སྒྲིག་འཕྲིན་སྡེ་ཁག་སོ་སོས་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་དང་། སྒྲུབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་སྒྲུབ་དེབ།
ཆོགས་པར་དང་དུས་དེབ། སྒྲ་བརྟན་བཟོ་ཆས་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་འབྲེལ་སྒྲེལ་གྱི་ལས་ཀ་ཡག་པོ་སྒྲུབ་དགོས།

དོན་ཆན་བཅུ་བྲག་པ། རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་རིམ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཤེས་རིག་ཆོགས་པས་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་ཐད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་ཤེས་རིག་སྒྲེལ་རིས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོལ་བར་སྒྲུལ་མ་གཏོང་དགོས་པ་དང་རྒྱབ་སྦྱོར་བྱེད་དགོས།

དོན་ཆན་བཅུ་བདུན་པ། རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་གི་ཞབས་ཞུའི་ལས་རིགས་སོ་སོས་དུར་བཅོམ་གྱི་སྒྲན་པ་ཆ་ཁྱེན་བསྒྲུབ་
ཏེ་རིམ་བཞིན་བོད་རྒྱ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་ནས་མང་ཆོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས།

དོན་ཆན་བཅུ་བརྒྱད་པ། རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་གི་ལས་ཁུངས་དང་། ཆོགས་པ། སྒྲུབ་གྲྭ། ཁེ་ལས་དོན་ལས་སྡེ་ཆོན་
བཅས་ཀྱི་གཞུང་ཐེལ་དང་སྒྲོ་བྱང་མཐའ་དག་མི་མང་འཛོམས་པའི་བྱང་ཡིག་ལྷགས་བཅོས་ལ། གལ་ཆེན་གྱི་དོན་སྤྱིར་
ལུན་པའི་དོན་རིང་ཡིག་གི་སྒྲུབ་ཡིག་ ཡོངས་བསྒྲགས་བྱང་ཡིག་ རྒྱུང་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་ཏྲགས། ལམ་ཁའི་བྱང་ཡིག་སོགས་
དུས་མཉམ་དུ་བོད་རྒྱ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་སྐྱེད་དགོས། རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་དུ་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་བཟོ་ཞིང་ལས་
རིགས་ཀྱི་ཐོན་རྒྱས་ཆོད་ཏྲགས་དང་ཆོད་ཐོག་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཡིག་རིགས་དག་ལ་དགོས་མཁོ་དངོས་ལྟར། དུས་
མཉམ་མཁའ་ཁག་དབྱེ་སྟེ་བོད་རྒྱ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་སྐྱེད་དགོས།

༡༡། །མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་པ་སྐད་ཀྱི་ཉིན་མོར་ཡུན་ཐེང་རྒྱར་
སྐད་རིགས་ལྷ་མང་བེད་སྤྱད་བྱེད་འོས་པའི་འཛོད་སྤྱལ་བཏང་།

༡༡། །སྤྱི་ཟླ་༢༠ཆེས་༢༡ཉིན་ནི་འཛམ་གླིང་པ་སྐད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཡིན་ལ། སྐད་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་སྤྱལ་
འདེད་དང་མི་ནམས་ཀྱིས་སྐད་རིགས་ལྷ་མང་ལྟན་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་ངོས་ཟིན་ཟབ་མོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཙུ་འཇུགས་ཀྱིས་ལྷ་མང་གྱུ་འགྲུལ་སྤྱལ་སྤྱེལ་བ་དང་།
གྱུ་འགྲུལ་དེ་དག་གི་མཆོན་བྱ་གཙོ་བོ་ནི། སྐད་ཆ་མིའི་རིགས་ཀྱི་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་དང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་
འཛིན་བྱེད་ཡིན་པ་ནན་གྱིས་བསྟན་ལ། གྱུ་འགྲུལ་སྤྱལ་སྤྱེལ་བེད་སྤྱད་བྱེད་པར་སྤྱལ་མ་བཏང་།

མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཙུ་འཇུགས་ལས་དངོས་ཐུགས་མ་ཡིན་པའི་ཤུལ་
བཞག་རིག་གནས་ལས་དོན་ཀྱི་འགོ་འདྲན་སི་ལུ་ཆེ་ཡིས་བསྟན་དོན། འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་སྐད་རིགས་དུག་སྤྱོད་
ལྷག་ཡོད་ལ། དེ་ལས་བྱེད་ཀ་ཙམ་ད་ལྟ་འཇིག་དང་འཇིག་བཞིན་ཡོད། འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་བཞི་ཆའི་
གཅིག་ཡས་མས་ཙམ་ད་གཟོད་སློབ་གསོ་དང་རྒྱུར་བེད་སྤྱད་གཏོང་གི་ཡོད། གལ་ཏེ་དེ་ལས་མང་བའི་སྐད་ཆ་ཡུན་
ཐེང་རྒྱར་བེད་སྤྱད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་སྐད་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་དང་རིག་གནས་
ལྷ་མང་ཙན་ལ་སྤྱལ་འདེད་བྱེད་པར་པན་པ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། སུ་ལུ་ཆེ་ཡིས་བཤད་རྒྱུར། གལ་ཏེ་སྐད་རིགས་
ཞིག་གི་བེད་སྤྱད་མཐན་ལ་སླབས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱལ་བར་འདོད་ན་རྒྱ་ཁྱིའི་ལག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་སྐད་རིགས་
ཞིག་ཡུན་ཐེང་རྒྱར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་ནས་བེད་སྤྱད་བྱེད་ཐུབ་པར་བྱུང་ན་སྐད་རིགས་དེའི་མཆོན་སྟན་སྤྱུར་ལས་རི་རྒྱས་
སུ་འགོ་ངེས་ཡིན་ལ། གྱུ་འགྲུལ་པན་ཚུན་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པ་བརྒྱུད་ནས་སྐད་རིགས་འདི་ལ་རྒྱས་པ་གསར་བའང་
ལ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པས་ན་ཆུང་གཞིན་རྒྱ་མང་པོའི་སེམས་པ་ལྷག་པར་འགྲུག་ཐུབ།

སློབ་གསོ་དང་གསར་འགྱུར་ལས་ཁུངས། ཡུན་ཐེང་རྒྱ་བཅས་ནི་སྐད་རིགས་ལྷ་མང་རྒྱུན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་
འགོ་བའི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད། མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཙུ་འཇུགས་ཀྱིས་
ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་ཐོག་བརྒྱ་ཆའི་དབུ་བཅུ་ཟིན་པའི་སྐད་རིགས་ད་དུང་རྒྱུགས་མེད། གནས་
ཚུལ་འདི་འཛམ་གླིང་གཅིག་གྱུར་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་སྐད་རིགས་དེ་དག་ཉམས་པར་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད།
དེ་བས་༡༩༩༩ལོར་མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཙུ་འཇུགས་ཀྱིས་ལོ་རེའི་སྤྱི་ཟླ་

འཆོས་པ་ཉིན་འཛམ་གླིང་པ་སྐད་ཀྱི་ཉིན་མོར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཏེ་པ་སྐད་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐད་རིགས་མཉམ་སྦྲུང་
བྱེད་པར་སྐུལ་མ་བཏང་། དེ་མིན་རིག་གནས་ལྷ་མང་ཅན་གྱི་བསྐྱགས་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ལྷ་མང་
ཅན་སྤྱང་སྦྲུང་དང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆེད་ལ། སྐད་རིགས་ལྷ་མང་དྲ་རྒྱར་བེད་སྤྱོད་པའི་བསམ་འཆར་བཅས་
བརྒྱད་ནས་མི་ནུས་ཀྱིས་སྐད་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་བྱེད་གཞུང་གིས་
ཐབས་བརྒྱ་རྒྱས་སྤྱོད་གིས་སྐད་རིགས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྲུང་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་བཏང་།

གསར་འགོད་པ། བན་ཐིན་ཀང་།

༢༠༠༤ལོའི་ལྷ་ཕྱོག་འཆོས་པ་ཉིན་མོར་ཆོག་པ་ལས་བཟུང་།

༣༡། འཛམ་གླིང་པ་སྐད་ཀྱི་ཉིན་མོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པ་ཀྱིས་ཕྱན་ཐེ་དྲ་རྒྱར་སྐད་
རིགས་ལྷ་མང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་འོས་པའི་འཐོད་སྐུལ་བཏང་བར་ཐེད་ལྷ་ཕྱོག་ཆོམ་ཐིག་ཁང་
གིས་དགའ་བསུ་བྱེད།